Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/2394

6.11.2026

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2026/2394,

29. oktoober 2026,

andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist käsitlevate mittesiduvate lepingu näidistingimuste ning pilvandmetöötluse lepingu tüüptingimuste kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrust (EL) 2023/2854 ühtlustatud õigusnormide kohta, millega reguleeritakse õiglast juurdepääsu andmetele ja andmete kasutamist, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi (EL) 2020/1828 (andmemäärus) ([1]), eriti selle artiklit 41,

ning arvestades järgmist:

(1) Õiglased lepingulised õigused ja kohustused soodustavad turuosaliste vahelist usaldust ning võivad toetada õiglast juurdepääsu andmetele ja andmete õiglast kasutamist ning suurendada andmetöötlusteenuste turu konkurentsivõimet – seega aitavad need täielikult ära kasutada liidu andmepõhise majanduse eelised.

(2) Selleks et täita digimajanduse vajadusi ja kõrvaldada tõkked, mis ei võimalda andmete siseturul hästi toimida, on määrusega (EL) 2023/2854 kehtestatud ühtlustatud raamistik, millega on täpsustatud, kellel ning millistel tingimustel ja alustel on õigus kasutada toote või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid. Määrusega (EL) 2023/2854 on keskse reguleerimisvahendina ette nähtud lepingud. Alates määruse kohaldamisest ei põhine andmete kasutamine enam nende üle toimuval *de facto* kontrollil, vaid lepingutel. Eesmärk on tagada õiguskindlus poolte õiguste ja kohustuste suhtes ning edendada selle kaudu andmete jagamist. Lisaks on määruse (EL) 2023/2854 eesmärk võimaldada tasakaalustatud lepingutega kõigile andmeväärtusahela osalistele nende õiglane osa tekkivatest eelistest.

(3) Määruses (EL) 2023/2854 on sätestatud andmetele juurdepääsu ja nende kasutamisega seotud isikute õigused ja kohustused ning kehtestatud andmete kohustusliku jagamise normid, ent samal ajal on sellega antud pooletele võimalus määrata lepingutega kindlaks andmetele juurdepääsu ja nende kasutamisega seotud õiguste ja kohustuste rakendamise praktilised tingimused.

(4) Digipööret aitavad ellu viia ja digiajastul konkurentsivõimet suurendada esmajoones andmetöötlusteenused. Kui kliendil on võimalik vahetada üks teenus teise vastu või kasutada samaaegselt mitme teenuseosutaja teenuseid, aitab see oluliselt kaasa sellise konkurentsivõimelisema turu kujundamisele, kus uute teenuseosutajate turule sisenemise tõkked on väiksemad. Määruses (EL) 2023/2854 on sätestatud normid, mis käsitlevad klientide õigust vahetada üks andmetöötlusteenuste osutaja teise teenuseosutaja või kohapealse taristu vastu, samuti on määrusega ette nähtud eritingimused ja -menetlused, mis aitavad vahetusprotsessi ajal tagada turvalisuse ja talitluspidevuse. Määrusega (EL) 2023/2854 edendatakse ka mitme andmetöötlusteenuse paralleelset kasutamist ja toetatakse seega mitmikpilve strateegiate edukat kasutuselevõttu. Lisaks on määrusega (EL) 2023/2854 ette nähtud, et kõik vahetusprotsessi kaasatud pooled peavad tegema heas usus üksteisega koostööd.

(5) Andmetöötlusteenuste osutajate ja nende klientide õigused ja kohustused määratakse kindlaks andmetöötlusteenuste osutamise lepingutes. Määrusega (EL) 2023/2854 on kehtestatud andmetöötlusteenuse osutajatele kohustus kõrvaldada takistused, sealhulgas lepingulised takistused, mis ei lase klientidel teenuseosutajat vahetada.

(6) Määruse (EL) 2023/2854 artikliga 41 on tehtud komisjonile ülesandeks töötada välja andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist käsitlevad lepingu näidistingimused ning pilvandmetöötluse lepingu tüüptingimused kui vahend, mis aitab pooltel selliseid lepinguid läbi rääkida ja neid sõlmida ning edendada ühtlasi õiglasi, mõistlikke ja mittediskrimineerivaid lepingulisi õigusi ja kohustusi sisaldavaid näidislepinguid.

([1]) ELT L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj.

(7) Määruse (EL) 2023/2854 kohaselt on näidislepingute peamine eesmärk aidata ettevõtjatel, eelkõige VKEdel, selliseid lepinguid koostada ning neid läbi rääkida ja sõlmida. Määruses (EL) 2023/2854 on ka märgitud, et lepingu näidistingimuste laialdasel ja terviklikul kasutamisel peaks olema soodne mõju andmetele juurdepääsu ja andmete kasutamise lepingute ülesehitusele, mis omakorda peaks aitama üldisemalt edendada õiglasemaid lepingulisi suhteid andmetele juurdepääsul ja andmete jagamisel.

(8) Need eesmärgid näitavad, et lepingu näidistingimustel ja lepingu tüüptingimustel peaks olema oluline roll määruse (EL) 2023/2854 kohaldamisel ning selle selgitamisel, kuidas koostada määruse (EL) 2023/2854 alusel tasakaalustatud lepinguid, ning need peaksid olema olulised ka kohtute jaoks, kui nad kohaldavad määruses (EL) 2023/2854 sätestatud ebaõigluse kontrolli üldklauslit. Peale selle peaksid vaidluste lahendamise organid võtma vastavalt määruse (EL) 2023/2854 põhjendusele 55 lepingu näidistingimusi arvesse määruse ühetaolise kohaldamise tagamiseks.

(9) Lepinguvabadus on ettevõtjatevaheliste suhete oluline aspekt ja on sellisena hõlmatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud ettevõtlusvabadusega. Näidistingimuste kasutuselevõtuga pakub komisjon turuosalistele lepinguliste suhete sõlmimise mudeleid, mis ei ole siduvad ja mida võib vastavalt I lisas selgitatule ka kohendada, kui lepingupooled otsustavad neid kasutada. Need tingimused on välja töötatud peamiselt ettevõtjatevaheliste suhete reguleerimiseks ning neis on arvesse võetud määrust (EL) 2023/2854 ja muid liidu õigusakte. Nagu kõigi lepingute puhul, peavad pooled andmetega seotud lepingulistesse suhetesse astudes kinni pidama liidu õiguse imperatiivsetest sätetest, näiteks määrusest (EL) 2023/2854 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679, ([2]) või imperatiivsetest tarbijaõiguse sätetest, samuti konkreetse lepingu suhtes kohaldatava riigisisese õiguse imperatiivsetest sätetest.

(10) Ebaõiglased lepingutingimused võivad muuta andmetele juurdepääsu või andmetöötlusteenuse osutajate vahetamise äriliselt vähem tasuvaks ja mõnikord ka majanduslikult üle jõu käivaks.

(11) Määrusega (EL) 2023/2854 on kehtestatud lepingutingimuste ebaõigluse kontroll selliste lepingute puhul, millega reguleeritakse andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist või vastutust ja õiguskaitsevahendeid andmetega seotud kohustuste rikkumise või lõpetamise korral, kui need tingimused on ettevõtjate vahel sõlmitud lepingus kindlaks määranud ainult üks pool. Näidis- ja tüüptingimustes on ebaõigluse kontrolli käsitlevaid sätteid arvesse võetud.

(12) Näidistingimused on tarvis ette näha mitme eri lepingu jaoks, millega reguleeritakse andmetele juurdepääsu ja andmete kasutamist määruse (EL) 2023/2854 II, III ja IV peatüki kohaldamisalas. Esimese soovitatava näidislepinguga reguleeritakse õigussuhet järgmiste poolte vahel: ühendatud toote või seotud teenuse kasutaja, kellel on määruse (EL) 2023/2854 alusel õigus andmetele juurde pääseda ja neid kasutada, ning andmevaldaja (II lisa). Neid näidistingimusi võib kasutada eraldi lepingus, mis sõlmitakse paralleelselt muude lepingutega, nimelt a) ühendatud toote ostu-, rendi- või liisingulepingu, b) seotud teenuste osutamise lepingu või c) mõne muu lepinguga, mis on tarvis sõlmida määruse (EL) 2016/679 alusel, ent need võib lisada ka üldlepingusse, mis hõlmab näiteks ühendatud toote ostmist. Teine lepinguliik, mille puhul kasutatakse näidistingimusi, on kasutaja ja andmesaaja vaheline leping (III lisa). Kolmas näidislepingu liik on leping, mis sõlmitakse andmevaldaja ja andmesaaja vahel juhul, kui andmevaldajal on juriidiline kohustus teha andmed kättesaadavaks kolmandale isikule, näiteks kohustus teha ühendatud toote või seotud teenuste andmed kättesaadavaks kasutaja osutatud andmesaajale (IV lisa). Neljandat liiki näidisleping sõlmitakse ettevõtjate vahel, kes jagavad andmeid vabatahtlikult, ja selle lepingu suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2023/2854 kohast ebaõigluse kontrolli (V lisa).

(13) Tarvis on kehtestada lepingu tüüptingimused, mille võib lisada andmetöötlusteenuste osutamise lepingutesse, et kajastada klientide ja teenuseosutajate õigusi ja kohustusi, võttes arvesse määruse (EL) 2023/2854 VI peatükki ning vajadust kõrvaldada teenuseosutaja vahetamise lepingulised takistused ja tagada õiglased, mõistlikud ja mittediskrimineerivad lepingulised õigused ja kohustused (VI–XII lisa).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(14) Näidis- ja tüüptingimuste kasutamise hõlbustamiseks tuleks neile lisada tekstikastides juhised ja selgitused. Juhised ja selgitused on mõeldud lepingupoolte toetamiseks: nendega viidatakse asjakohastele juriidilistele kohustustele, esitatakse ristviited näidis- ja tüüptingimuste vahel ning selgitatakse vajaduse korral tagajärgi, mis on valikutel, mille pooled peavad näidis- ja tüüptingimuste eri võimaluste vahel tegema,

SOOVITAB,

1) et lepingupooled kasutaksid andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist käsitlevaid mittesiduvaid lepingu näidistingimusi, mis on esitatud I–V lisas;

2) et lepingupooled kasutaksid pilvandmetöötluse lepingu tüüptingimusi, mis on esitatud I ja VI–XII lisas;

3) et liikmesriigid edendaksid soovitatavate lepingu näidistingimuste ja lepingu tüüptingimuste kasutamist, sealhulgas määruse (EL) 2023/2854 alusel määratud vaidluste lahendamise organite ja pädevate asutuste kaudu.

Brüssel, 29. oktoober 2026

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Michael McGRATH

I LISA

ÜLDSISSEJUHATUS

1. **Taust**

2022. aastal moodustas komisjon eksperdirühma, mille isikuliselt valitud liikmete ülesanne on toetada komisjoni ja aidata tal pakkuda praktilisi vahendeid turuosalistele, kes rakendavad määrusest (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) tulenevaid uusi õigusi ja kohustusi. Eksperdid koostasid andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist käsitlevad lepingu näidistingimused ning andmetöötlusteenuste osutamise lepingu tüüptingimused. Need näidis- ja tüüptingimused lisati aruandesse, mis avaldati eksperdirühma registris 2025. aasta aprillis. Eksperdirühma toetas allrühm, mille koosseisu kuulusid äriühingud ning Euroopa ja liikmesriikide äriorganisatsioonid. Allrühm andis kogu näidis- ja tüüptingimuste koostamise protsessi ajal ekspertidele tagasisidet.

Selleks et anda ekspertide töösse täiendav panus, korraldasid komisjoni talitused sihtkonsultatsioonid, mille raames katsetati näidiste projekte ettevõtetega, kes olid nõus vabatahtlikult osalema, ning lisaks veel kaks avaliku konsultatsiooni vooru (ühel arutati ekspertide koostatud näidistingimuste versiooni ja tüüptingimuste versiooni ning teisel eksperdirühma aruandes sisalduvaid lõplikke versioone).

Eksperdirühma aruande ja avaliku konsultatsiooni voorudel saadud teabe põhjal ning vastavalt andmemääruse artiklile 41 töötas komisjon välja lepingu näidistingimused ja lepingu tüüptingimused, mis on esitatud käesoleva soovituse lisades.

Lepingu näidistingimused ja lepingu tüüptingimused ei ole siduvad. Need on sellised ja koostatud nii, et pooled saavad neid kohandada oma lepingulistele vajadustele. Pooled peavad aga arvestama, et lepingu näidis- ja tüüptingimused on koostatud kooskõlas andmemääruses sätestatud õiguste ja kohustustega ning tagatud on ka nende omavaheline kooskõla. Neis on esitatud teave selle kohta, et nende kasutamine on vabatahtlik, ja neis selgitatakse pooltele muudatuste tegemise õiguslikke tagajärgi. Lepingu näidistingimusi ja lepingu tüüptingimusi peaksid arvesse võtma ka andmemääruse artikli 10 kohaselt määratud vaidluste lahendamise organid.

Lepingu näidistingimused ja lepingu tüüptingimused koostati peamiselt ettevõtjatevaheliste lepinguliste suhete reguleerimiseks, ent neid saab kasutada ka ettevõtjate ja tarbijate vahelistes suhetes. Sellisel juhul tuleks lisada täiendavad sätted, et viia leping kooskõlla kohustuslike tarbijakaitsenormidega (nt näha tarbijale internetis sõlmitud lepingute / kauglepingute korral ette taganemisõigus).

Lepingu näidistingimuste ja lepingu tüüptingimuste kasutamine ei vabasta pooli kohustusest tagada liidu või liikmesriigi õiguses kohaldatavate imperatiivsete sätete järgimine. Näidis- ja tüüptingimuste kasutamine on täielikult poolte otsustada. Komisjon ei vastuta sellest tulenevate tagajärgede eest.

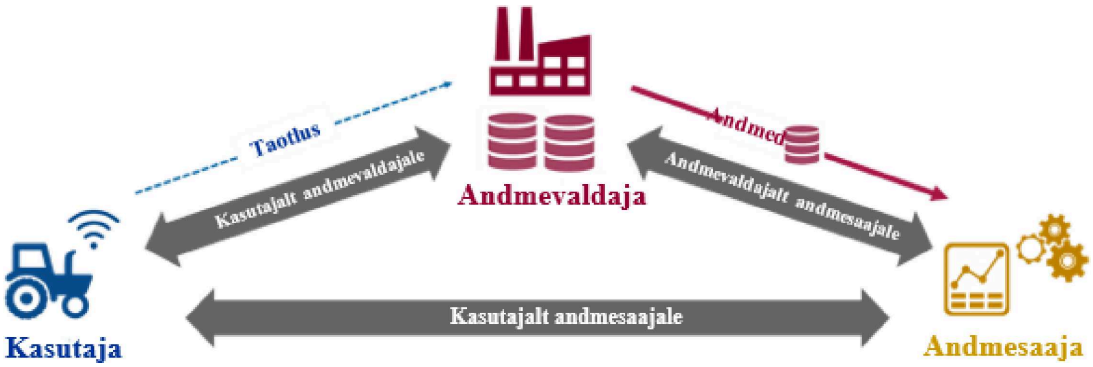
Komisjon võib lepingu näidistingimused ja lepingu tüüptingimused läbi vaadata, võttes arvesse nende kohaldamist ning mõju ettevõtjatele ja turutavadele.

2. **Lepingu näidistingimused**

Lepingu näidistingimused, mis on esitatud II–V lisas, on välja töötatud selleks, et aidata pooltel koostada ja läbi rääkida (isiku- ja isikustamata) andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist käsitlevaid lepinguid. Nende lepingute eesmärk on tagada õiglased, mõistlikud ja mittediskrimineerivad lepingulised õigused ja kohustused, sealhulgas mõistlik hüvitis ja ärisaladuste kaitse.

Lepingupooled määratakse kindlaks iga näidistingimusi sisaldava lepingu alguses ning vajaduse korral lisatakse veel andmemääruses sisalduvaid mõisteid: andmed, andmevaldaja, kasutaja, andmesaaja jne.

Milliseid lepingu näidistingimusi millise andmete jagamise liigi puhul kasutada?

II lisas sisalduvad lepingu näidistingimused on koostatud andmevaldaja ja ühendatud toote või seotud teenuse kasutaja vaheliste lepingute jaoks, kui andmevaldaja soovib kasutada toote/teenuse abil loodud andmeid.

III lisas sisalduvad lepingu näidistingimused on koostatud ühendatud toote või seotud teenuse kasutaja ja kolmandast isikust andmesaaja vaheliste lepingute jaoks, kui kasutaja taotleb andmevaldajalt, et see teeks andmed kättesaadavaks andmemääruse artiklis 5 osutatud andmesaajale.

IV lisas sisalduvad lepingu näidistingimused on koostatud andmevaldaja ja kolmandast isikust andmesaaja vaheliste lepingute jaoks, kui andmesaaja on ettevõtja ja andmevaldaja on kohustatud tegema andmed andmesaajale kättesaadavaks toote kasutaja nõudmisel (andmemääruse artikli 5 alusel). Neid näidistingimusi võib kasutada asjakohaste muudatustega ka juhul, kui andmevaldaja on kohustatud tegema andmed kolmandast isikust andmesaajale kättesaadavaks mõne muu liidu õigusakti või liidu õiguse kohaselt vastu võetud riigisisese õigusakti alusel.

V lisas sisalduvad lepingu näidistingimused on koostatud andmejagaja ja andmesaaja vaheliste lepingute jaoks, kui andmejagaja soovib teha andmed andmesaajale kättesaadavaks vabatahtlikult ja olenemata kasutaja või muu sarnase isiku taotlusest. Mõiste „andmejagaja“ on valitud selleks, et võtta arvesse mitut võimalikku stsenaariumi.

Pooled peaksid tegema oma olukorra kindlaks eespool selgitatud eri stsenaariumide põhjal ja seejärel kasutama asjakohaseid lepingu näidistingimusi.

Lepingu näidistingimuste õigusjõud, pidades silmas andmemäärust ja muid kohaldatavaid õigusakte

See, et pooled kasutavad lepingu näidistingimusi, ei mõjuta õigusi ega kohustusi, mis neil on andmemääruse või mõne muu liidu õigusakti või liidu õiguse kohaselt vastu võetud riigisisese õigusakti alusel, sealhulgas vastutava töötleja kohustusi ja andmesubjektide õigusi, mis tulenevad määrusest (EL) 2016/679 ja konkurentsiõigusest.

Pooled peaksid olema eriti tähelepanelikud juhul, kui jagatakse isikuandmeid või segaandmekogumi andmeid. Andmevaldajad peavad tegema isikuandmed määruse (EL) 2023/2854 alusel küll kasutajatele või kolmandatele isikutele kättesaadavaks, kuid ainult siis, kui selleks on olemas määruse (EL) 2016/679 kohane õiguslik alus.

Kui pooled kasutavad lepingu näidistingimusi, ei tähenda see, et mõni pädev kohus või pädev haldusasutus ei võiks lepingut või selle teatavaid tingimusi sarnaselt muude lepingutega tühistada, kui need ei ole liidu või liikmesriigi õigusega kooskõlas.

3. **Lepingu tüüptingimused**

Lepingu tüüptingimused on kavandatud selleks, et abistada pooli andmemäärusest tulenevate õiguste ja kohustuste lepingulisel rakendamisel. Lepingu tüüptingimused kujutavad endast modulaarsete tingimuste kogumit. Need tingimused on olemuselt vastastikku täiendavad, kuid neid võib kasutada ka eraldi. Need tuleb lisada andmetöötlusteenuste osutamise lepingutesse.

Lepingu tüüptingimuste eesmärk on olla abiks kõigile andmetöötlusteenuste klientidele ja osutajatele, kes kuuluvad andmemääruse kohaldamisalasse, olenemata sellest, kas teenuseosutajad tegutsevad avalikus või erasektoris või mujal ning kas need on väikesed, keskmise suurusega või suured üksused.

Kooskõlas andmemääruses esitatud andmetöötlusteenuse määratlusega kohaldatakse lepingu tüüptingimusi kõigi pilveteenuse liikide suhtes, millel on andmemääruse artikli 2 punktis 8 kindlaks määratud omadused, sealhulgas selliste liikide suhtes nagu taristu teenusena (IaaS), platvorm teenusena (PaaS) ja tarkvara teenusena (SaaS).

Andmemääruse kohased lepingu tüüptingimused ei sisalda isikuandmete kaitse üldmääruse ([1]) nõudeid. Sõlmitavasse lepingusse tuleks lisada sätted, millega tagatakse isikuandmete kaitse üldmääruse järgimine. Komisjon on vastu võtnud lepingu tüüptingimused, millega reguleeritakse vastutava töötleja ja volitatud töötleja vahelisi suhteid nii isikuandmete kaitse üldmääruse järgimise kui ka isikuandmete EMP-välistesse riikidesse edastamise aspektis ([2]).

Isikuandmete kaitse üldmääruse kohased lepingu tüüptingimused võimaldavad neid kasutavatel üksustel tagada oma tegevuse vastavuse isikuandmete kaitse üldmääruse teatavatele nõuetele ja tõendada, et selline vastavus on tagatud. Pooled ei saa neid tingimusi muuta. Tüüptingimused võib lisada laiemasse lepingusse või neid saab kasutada eraldi lepinguna.

Kuidas lepingu tüüptingimusi kasutada?

Üldiselt soovitatakse kasutada kõiki lepingu tüüptingimusi, ent seejuures tuleb märkida, et need ei kujuta endast kogu andmetöötlusteenuste osutamise lepingut, mida kliendi ja teenuseosutaja vahel kohaldataks. Sellise lepingu osaks peavad olema veel muud küsimused, mida ei ole andmemääruses ja lepingu tüüptingimuste raames käsitletud.

XII lisas on esitatud erinevates lepingu tüüptingimustes kasutatavad mõisted, mis on kooskõlastatud andmemäärusega. Kui kasutatakse muid, lepingu tüüptingimustes esitamata mõisteid, tuleb tüüptingimusi vastavalt kohandada. See on kõigest üks näide võimalikest kohandustest, mida saab teha, kui kasutatakse kas kõiki lepingu tüüptingimusi või ainult osa neist.

Selguse huvides sisaldavad lepingu tüüptingimused ristviiteid, millega seostatakse teatavad lepingu tüüptingimuste sätted asjakohaste andmemääruse sätete või muude tüüptingimustega.

Teatavates sektorites, näiteks finants-, tervishoiu-, telekommunikatsiooni-, tööstus-, energeetika- või avalikus sektoris, võidakse andmetöötlusteenuste suhtes kohaldada täiendavaid norme ja nõudeid ning neid tuleks samuti arvesse võtta. Andmemääruses on sätestatud erandid teatavatest kohustustest, mis on seotud teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate lepingu tüüptingimustega. Teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevates lepingu tüüptingimustes on esitatud selle kohta täiendavad selgitused.

Andmemäärusega on ette nähtud spetsiaalsed vaidluste lahendamise võimalused:

kliendil ja teenuseosutajal on õigus pöörduda liikmesriigi poolt kooskõlas andmemääruse artikli 10 lõikega 4 määratud vaidluste lahendamise organi poole ning

pooled võivad kooskõlas andmemääruse artikli 37 lõike 5 punktiga b esitada kaebuse oma liikmesriigi pädevale asutusele.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([2]) Lepingu tüüptingimusi käsitlevad väljaanded – Euroopa Komisjon.

Pädeva asutuse nimetamise ajal määravad liikmesriigid kindlaks selle ülesanded ja volitused, mis võivad liikmesriigiti teataval määral erineda. On võimalik, et see asutus ei ole pädev lahendama kõiki kliendi ja teenuseosutaja vahelisi vaidlusi. Pooled peavad kaaluma, milline on kõige sobivam viis panna teist poolt täitma oma juriidilisi ja lepingulisi kohustusi, ning kuidas lahendada vaidlusi.

Pooled võivad otsustada hõlmata ühe lepinguga mitu eri teenust. Sellist lepingut võib nimetada teenuste raamlepinguks või sellele võib anda muu nimetuse („leping“). See on veel üks põhjus, miks on soovitatav lisada lepingusse tüüptingimused. Kui leping hõlmab kõiki teenuseid ning klient otsustab ühe või mitu teenust vahetada, jääb leping teiste teenuste suhtes kehtima.

Kui pooled kavatsevad lepingu tüüptingimusi kasutada ainult osaliselt või teha neisse muudatusi, peaksid nad hoolikalt uurima, kuidas see võib nende lepingulisi õigusi ja kohustusi mõjutada. Sellistes olukordades on alati soovitatav kasutada õigus- ja muud erialast nõustamist.

II LISA

LEPINGU NÄIDISTINGIMUSED

Andmevaldajate ning ühendatud toodete ja seotud teenuste kasutajate vahelised lepingud andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise kohta

Käesolevate lepingu näidistingimuste eesmärk on käsitleda andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist ning seonduvaid lepingulisi küsimusi, mis võivad tekkida andmevaldaja ja kasutajate (nagu on määratletud määruses (EL) 2023/2854; edaspidi „andmemäärus“) vahel.

Sellega seoses on andmemääruse peamine uuendus järgmine:

— kasutajatele antakse õigus saada juurdepääs oma ühendatud toodete ja/või seotud teenuste loodud andmetele (ärisaladusena kaitstud andmete puhul rakendatakse kaitsemeetmeid);

— kasutajad võivad ka neid andmeid jagada kolmandate isikutega, näiteks selleks, et saada kasu järelturu teenustest;

— isikustamata andmete kasutamiseks ja jagamiseks peab andmevaldaja sõlmima kasutajaga lepingu;

— ebaõiglased lepingutingimused, mis käsitlevad andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist või vastutust ja õiguskaitsevahendeid andmetega seotud kohustuste rikkumise või lõpetamise korral, ei ole siduvad, kui üks ettevõtja on need teisele ettevõtjale kehtestanud ühepoolselt.

Käesolev leping koosneb moodulitest ja kuigi seda saab kasutada terviklepinguna, võivad pooled valida ka teatavad punktid, mis sobivad nende konkreetse olukorraga. Mõned tingimused, näiteks ärisaladuste kaitset või tehniliste kaitsemeetmete kohaldamist käsitlevad tingimused, ei pruugi olla kõigi toodete ja lepingute puhul asjakohased. Pooled peaksid need lisama lepingusse üksnes juhul, kui see on asjakohane. Samamoodi tuleks andmetele juurdepääsu, nende kasutamise või jagamise piirangud lisada lepingutesse üksnes asjakohasel juhul, st kui muidu kahjustataks toote turvanõudeid, avaldades tõsist kahjulikku mõju füüsiliste isikute tervisele, ohutusele või julgeolekule.

Mitu punkti sisaldavad variante ning pooled peaksid sellisel juhul kaaluma oma konkreetseid vajadusi, ärisuhteid ja huve, et teha kindlaks õige variant, mis sobib nende lepinguga kõige paremini.

Mõned punktid on ka tähistatud väljendiga „*(kui see on asjakohane)*“ ja need punktid tuleks lisada, kui teatavad tingimused on täidetud.

Kuigi komisjon soovitab käesolevaid lepingu näidistingimusi, ei ole need siduvad ja pooled võivad neist alati kõrvale kalduda.

1. **Pooled ja toode / seotud teenus (teenused)**

1.1. **Lepingupooled**

Käesoleva andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise lepingu on sõlminud

ühelt poolt

(lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed) (edaspidi „andmevaldaja“)

Andmemääruse kohaselt on andmevaldaja füüsiline või juriidiline isik, kellel on andmemääruse, kohaldatava liidu õiguse või liidu õiguse alusel vastu võetud riigisiseste õigusaktide kohaselt õigus või kohustus kasutada ja teha kättesaadavaks andmeid, sealhulgas lepingu korral toote kasutamisel loodud andmeid või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid, mis ta on välja võtnud või loonud seotud teenuse osutamise käigus.

Enamikul juhtudel võib andmevaldaja olla toote tootja või asjaomase seotud teenuse osutaja või tootja või teenuseosutajaga koostööd tegev muu isik, kes saab toote või seotud teenuse kaudu andmeid välja võtta.

Kui andmevaldajaks võib kvalifitseeruda rohkem kui üks isik, võib sellega tegeleda eri viisidel, näiteks järgmiselt:

(a) iga pool sõlmib iseseisva andmevaldajana kasutajaga oma lepingu või
(b) üks pooltest sõlmib kasutajaga lepingu ja tegutseb seega andmevaldajana; kui teised pooled ei ole kasutajaga lepingut sõlmitud, käsitatakse neid kolmandate isikutena punkti 3.2 tähenduses. Andmevaldaja saab kasutajaga sõlmitud lepingu ja nende kolmandate isikutega sõlmitud lepingute alusel koordineerida andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist.

See, kumba neist kahest võimalusest konkreetsel juhul eelistada, sõltub paljudest teguritest. Pooled võivad kaaluda näiteks seda, kas kasutajad eelistavad ainult ühte lepingupartnerit ja ühte lepingut. Pooled peaksid olema teadlikud, et nende kahe variandi vahelise valiku ja poolte poolt punkti 3.2.1 sõnastamise vahel on tihe seos.

ja teiselt poolt

[VARIANT 1] [(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed*) (edaspidi „kasutaja“),]

[VARIANT 2] [mis tahes pool, kes identifitseerib end kasutajana andmemääruse tähenduses ja kinnitab oma nõusolekut käesoleva lepingu tingimustega, võttes järgmisi meetmeid: (*lisada kasutajaks kvalifitseeruva isiku võetavad tehnilised meetmed, näiteks see, et teave ja kinnitused tuleb esitada kasutajaliidese kaudu*) (edaspidi „kasutaja“),]

käesolevas lepingus edaspidi ühiselt „pooled“ või eraldi „pool“.

Andmemääruse kohaselt on kasutaja füüsiline või juriidiline isik, kes omab ühendatud toodet või kellele on lepingu alusel üle antud ajutine õigus kasutada kõnealust ühendatud toodet või kellele osutatakse seotud teenuseid. Käesolev leping võib muutuda asjakohaseks paljude eri stsenaariumide puhul. Ühest küljest esineb stsenaariume, kus kasutaja on andmevaldajale teada ning mõlema poole juristid peavad läbirääkimisi andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist käsitleva kohandatud lepingu üle (nt lennuettevõtja, kes ostab lennukitootjalt lennukeid). Teisest küljest esineb stsenaariume, kus masstooteid ja -teenuseid pakutakse miljonitele tarbijatele, kes ei ole individuaalselt teada (ja kelle isikut ei pruugita andmekaitsega seotud põhjustel isegi soovida avalikustada), ja kus individuaalsed läbirääkimised on lihtsalt võimatud (nt ühendatud kohvimasinad).

Viimati nimetatud stsenaariumide ja paljude teiste kahe äärmuse vahele jäävate stsenaariumide puhul võib olla kasulik tuvastada kasutaja mitte nime põhjal, vaid võetud meetmete abil (nt kasutajakonto loomine või lihtsalt ühendatud kohvimasina ühendamine ja tingimustega nõustumine, klõpsates ekraanil nuppu „OK“). Pooled peaksid olema teadlikud, et eelkõige tarbijatega seotud juhtudel hindavad kohtud, kas menetlus on kavandatud viisil, mis on kooskõlas kohaldatava üldise lepinguõiguse ja tarbijaõiguse normidega, mille kohaselt võib olla vaja tingimused lepingusse lisada.

1.2. **Toode / seotud teenus (teenused)**

Käesolev leping on sõlmitud seoses

(a) järgmise ühendatud tootega (järgmiste ühendatud toodetega) (edaspidi „toode“): (lisada käesoleva lepinguga hõlmatud konkreetse ühendatud toote või tooteliigi nimetus ja täiendavad spetsifikatsioonid);

(b) järgmise seotud teenusega (järgmiste seotud teenustega) (edaspidi „seotud teenus (teenused)“): (lisada käesoleva lepinguga hõlmatud konkreetsete seotud teenuste või seotud teenuste liigi nimetus ja täiendavad spetsifikatsioonid, kui see on asjakohane).

1.2.1. Kasutaja kinnitab, et ta on kas toote omanik või tal on õigus kasutada toodet rendi-, liisingu- või muu sarnase lepingu alusel ja/või saada seotud teenust (teenuseid) teenuslepingu alusel.

[VARIANT 1] [Kasutaja kohustub esitama andmevaldajale nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel vajaduse korral nende kinnituste toetuseks kõik asjakohased dokumendid.]

[VARIANT 2] [Nende kinnituste aluseks olevad dokumendid ja üksikasjad selle kohta, keda tuleb käesoleva lepingu alusel käsitada kasutajana, on esitatud **9. liites**.]

Andmemääruse kohaselt ei tohi andmevaldaja nõuda füüsiliselt või juriidiliselt isikult rohkem teavet, kui on vajalik, et kontrollida, kas isik kvalifitseerub andmemääruse kohaldamisel kasutajaks. Paljudes olukordades, eelkõige laiatarbekaupade või selliste äriseadmete puhul, mille loodavate andmete tundlikkus on suhteliselt väike (nt ühendatud kohvimasinad, vt eespool), on täiendavate päringute tegemine tavaliselt ebaproportsionaalne.

2. Lepinguga hõlmatud andmed

Käesoleva lepinguga hõlmatud andmed on hõlpsasti kättesaadavad toote kasutamisel loodud andmed või seotud teenuse (teenuste) kasutamisel loodud andmed andmemääruse tähenduses ning hõlmavad nii isikustamata andmeid kui ka isikuandmeid (edaspidi „andmed“).

Andmevaldaja loetleb andmed **1. liites** ning kirjeldab andmete liiki või laadi, hinnangulist mahtu, kogumise sagedust ning talletamise kohta ja säilitamise kestust.

Kui käesoleva lepingu kehtivuse ajal tuleb kasutajale kättesaadavaks teha muud kui 1. liites nimetatud andmed, muudetakse **1. liidet** vastavalt.

Andmemääruse kohaselt on **toote kasutamisel loodud andmed** ühendatud toote kasutamise tulemusena loodud andmed, mis tootja on kavandanud kasutaja, andmevaldaja või kolmanda isiku, sealhulgas asjakohasel juhul tootja poolt elektroonilise side teenuse, füüsilise ühenduse või sisseehitatud juurdepääsu abil väljavõetavaks.

Seotud teenuse kasutamisel loodud andmed on teenuseosutaja poolt seotud teenuse osutamise käigus loodud andmed, mis kajastavad digiteeritud kujul kasutaja tegevust või ühendatud tootega seonduvaid sündmusi ja mis salvestatakse kasutaja poolt tahtlikult või luuakse kasutaja tegevuse kõrvalsaadusena.

Toote ja seotud teenuse kasutamisel loodud andmed võivad olla nii isikuandmed kui ka isikustamata andmed. Need hõlmavad nii „toorandme[i]d“ kui ka „andme[i]d, mis on eeltöödeldud, et muuta need enne edasist töötlemist ja analüüsi arusaadavaks ja kasutatavaks“. Andmed ei hõlma siiski „sellistest andmetest tuletatud või saadud teavet, mis tuleneb täiendavatest investeeringutest andmete põhjal väärtuste määramisse või teadmiste omandamisse“ (põhjendus 15).

Hõlpsasti kättesaadavad andmed on toote kasutamisel loodud andmed ja seotud teenuse kasutamisel loodud andmed, mida andmevaldaja saab seaduslikult või võib seaduslikult saada ühendatud tootest või seotud teenusest, tegemata ebaproportsionaalseid jõupingutusi, mis ei ole pelgalt lihtsad toimingud.

Nagu põhjendustes selgitatud, ei hõlma see määratlus „andmeid, mis on loodud ühendatud toote kasutamisel, kui ühendatud toote disainilahendus ei näe ette selliste andmete talletamist või edastamist väljaspool komponenti, milles need on loodud, või ühendatud toodet tervikuna“ (põhjendus 20). „See, milliseid andmeid ühendatud toode suudab kättesaadavaks teha, peaks olema määratud kindlaks tootjate disainivalikutega ja asjakohasel juhul liidu või riigisisese õigusega, mis käsitleb sektoripõhiseid vajadusi ja eesmärke, või pädevate asutuste asjakohaste otsustega“ (põhjendus 14).

3. Andmete kasutamine ja jagamine andmevaldaja poolt

3.1. Isikustamata andmete kokkulepitud kasutamine andmevaldaja poolt

3.1.1. Ilma et see piiraks seaduslikku õigust andmeid kasutada, kohustub andmevaldaja kasutama isikustamata andmeid üksnes kasutajaga kokku lepitud eesmärkidel järgmiselt:

(a) kasutajaga sõlmitud lepingu täitmine või sellise lepinguga seotud toimingud (nt arvete väljastamine, aruannete või analüüside, finantsprognooside ja mõjuhinnangute koostamine ja esitamine, töötajate hüvitiste arvutamine);

(b) tugiteenuste või garantii või muu sarnase pakkumine või kasutajate, andmevaldajate või kolmandate isikute toote või seotud teenusega seotud nõuete (nt seoses toote tõrgetega) hindamine;

(c) toote või seotud teenuse toimimise, ohutuse ja turvalisuse järelevalve ja säilitamine ning kvaliteedikontrolli tagamine;

(d) andmevaldaja pakutava toote või seotud teenuse toimimise parandamine;

(e) uute toodete või teenuste väljatöötamine andmevaldaja või tema nimel tegutsevate kolmandate isikute poolt (st kui andmevaldaja otsustab, millised ülesanded sellistele isikutele usaldatakse, ja saab neist kasu) koostöös teiste isikutega või eriotstarbeliste äriühingute (nt ühisettevõtted) kaudu;

(f) nende andmete koondamine muude andmetega või tuletatud andmete loomine seaduslikul eesmärgil, sealhulgas eesmärgiga müüa selliseid koondandmeid või tuletatud andmeid või teha need muul viisil kättesaadavaks kolmandatele isikutele, tingimusel et sellised andmed ei võimalda tuvastada ühendatud tootest andmevaldajale edastatud konkreetseid andmeid ega võimalda kolmandal isikul neid andmeid tuletada andmekogumist.

Pooled peaksid kindlaks määrama eesmärgid, milleks andmevaldaja võib isikustamata andmeid kasutada, ja kõik üksikasjad, kuidas ta võib neid andmeid kasutada. Käesolevas punktis esitatud loetelu hõlmab peamisi tavapäraseid kasutusotstarbeid, kuid pooled võivad nende vahel valida või neid täiendada.

Andmete kasutamises kokku leppides võivad pooled rühmitada andmed kategooriatesse, kui see on asjakohane. Laiemad kategooriad võivad olla muu hulgas järgmised:

— toote või teenuse seisundi andmed (nt konfiguratsioon, versioon, diagnostilised sõnumid, tarbimisandmed, hooldusandmed);

— kliendi kasutusandmed (nt tegevuse aeg, tegevuse liigid, toote asukohatuvastus) – need andmed võivad teatavatel juhtudel kujutada endast isikuandmeid ega ole käesoleva punktiga hõlmatud, vaid kuuluvad punkti 3.3 ja lepingu muude sätete alla;

— kasutaja keskkonnaandmed (nt mullatingimused, ala suurus);

— üldised keskkonnaandmed (nt ilmaandmed).

Pooled peaksid olema teadlikud, et käesolevates tingimustes eespool esitatud eesmärkide vaikesõnastus eeldab, et loetletud eesmärgid on käesoleva lepingu pooleks oleva andmevaldaja taotletavad eesmärgid. Näiteks uute toodete või teenuste arendamisel eeldatakse, et arendustegevusega tegeleb andmevaldaja, ehkki võimalik, et koos teiste pooltega, näiteks komponentide tootjaga. Seepärast peaks andmete jagamine selliste pooltega olema vaikimisi lubatud, nagu on sätestatud punkti 3.2.1 alapunkti a alapunktides i ja ii.

Kolmandate isikute poolt andmete kasutamine iseseisvatel eesmärkidel eeldaks kas seda, et need kolmandad isikud sõlmivad kasutajaga eraldi lepingu, või seda, et kohaldatakse punkti 3.2.1 alapunkti a valikulist alapunkti iii, mis võimaldab andmevaldajal müüa või anda andmeid sellistele kolmandatele isikutele nende enda eesmärkidel.

Kasutaja peaks hindama sellise andmevaldaja või kolmandate isikute poolse kasutamise tagajärgi oma tegevusele ja huvidele, eelkõige seda, kas andmevaldaja peaks talle selle eest tasu maksma, näiteks kui andmevaldaja võib müüa kasutaja loodud andmeid kolmandatele isikutele.

3.1.2. Andmevaldaja kohustub mitte kasutama andmeid

(a) teabe saamiseks kasutaja majandusliku olukorra, varade ja tootmismeetodite kohta või kasutaja poolt toote või seotud teenuse kasutamise kohta mis tahes muul viisil, mis võiks kahjustada kasutaja äripositsiooni turgudel, kus kasutaja tegutseb;

(b) [VARIANT] (*täpsustada andmete kasutusviisid, mis näiteks kahjustavad oluliselt kasutaja õigustatud huve*)].

Pooled võivad soovida esitada rohkem üksikasju selle kohta, millist andmete kasutusviisi nad peavad nii kahjulikuks, et see tuleb välistada. See sõltub asjaomasest sektorist ja muudest asjaoludest. Eelkõige võib kasutaja soovida välja jätta

— väga tundlike andmete teatavate kategooriate kasutamise ja/või

— andmete kasutamise konkreetsetel eesmärkidel.

Ükski punktis 3.1.1 kokku lepitud andmete kasutusviis ei tohi olla käesoleva punktiga vastuolus ning andmevaldaja kohustub asjakohaste lepinguliste, korralduslike ja tehniliste vahenditega tagama, et ükski kolmas isik andmevaldaja organisatsioonis selliseid andmeid ei kasuta.

3.2. **Isikustamata andmete jagamine kolmandate isikutega ja töötlemisteenuste kasutamine**

3.2.1. Ilma et see piiraks liidu või riigisisese õiguse põhiseid õiguslikke nõudeid, mille kohaselt andmevaldaja peab tegema andmed kättesaadavaks, võib andmevaldaja jagada kolmandate isikutega isikustamata andmeid, kui

(a) kolmas isik kasutab andmeid üksnes järgmistel eesmärkidel:

i) andmevaldaja abistamiseks punkti 3.1.1 kohaselt lubatud eesmärkide saavutamisel;

ii) punkti 3.1.1 kohaselt lubatud eesmärkide saavutamiseks koostöös andmevaldajaga või eriotstarbeliste äriühingute kaudu;

iii) [VARIANT] [(täpsustada eesmärgid, mida kolmandad isikud võivad enda vajadusi silmas pidades andmevaldajast sõltumatult taotleda, ning see, kas andmeid jagatakse neil eesmärkidel tasu eest või tasuta)] ja

(b) andmevaldaja kohustab lepinguga kolmandat isikut

i) mitte kasutama andmeid ühelgi eesmärgil või viisil, mis läheb kaugemale punkti 3.2.1 eelmise alapunkti a kohaselt lubatud kasutusest;

ii) järgima punkti 3.1.2 sisu;

iii) rakendama punkti 3.4.1 kohaselt nõutavaid kaitsemeetmeid ja

iv) [VARIANT 1] [mitte jagama neid andmeid edasi, välja arvatud juhul, kui kasutaja annab selliseks edastamiseks üldise või konkreetse nõusoleku. Andmevaldaja peab kohustama kolmandat isikut, kellega ta andmeid jagab, lisama alapunktidele i–iv vastavad punktid oma lepingutesse andmesaajatega.] [VARIANT 2] [mitte jagama neid andmeid edasi, välja arvatud 5. liites sätestatud juhtudel.]

[VARIANT] [Lisateave, sealhulgas nende kolmandate isikute andmed või kategooriad, kellega andmeid võib jagada, piirangud andmete kasutamisele kolmandate isikute poolt ning lisatingimused ja kaitsemeetmed, on üksikasjalikult esitatud **5. liites**.]

3.2.2. Olenemata punktist 3.2.1 võib andmevaldaja kasutada punktis 3.1.1 kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks enda arvel ja omal vastutusel andmetöötlusteenuseid, näiteks pilvandmetöötlusteenuseid (sh taristu teenusena, platvorm teenusena ja tarkvara teenusena), majutusteenuseid või sarnaseid teenuseid. Kolmandad isikud võivad samuti selliseid teenuseid kasutada enda arvel ja omal vastutusel punkti 3.2.1 alapunktis a kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks.

3.3. **Isikuandmete kasutamine ja jagamine andmevaldaja poolt**

3.3.1. Andmevaldaja võib kasutada, jagada kolmandate isikutega või muul viisil töödelda isikuandmeid üksnes juhul, kui on olemas õiguslik alus, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 ([1]) (isikuandmete kaitse üldmäärus) ja asjakohasel juhul direktiivis 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv), ning nende õigusaktide kohaselt lubatud tingimustel.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

3.4. **Andmevaldaja võetavad kaitsemeetmed**

3.4.1. Andmevaldaja kohustub rakendama andmete kaotsimineku ja andmetele loata juurdepääsu vältimiseks kaitsemeetmeid, [VARIANT 1] [mis on konkreetses olukorras mõistlikud ja asjakohased, võttes arvesse teaduse ja tehnoloogia taset, kasutaja kantavat võimalikku kahju ja kaitsemeetmetega seotud kulusid.] [VARIANT 2] [mida on üksikasjalikult kirjeldatud 6. liites.]

Pooled peaksid kaaluma, kas nad soovivad vajaduse korral lisada eraldi liitesse kõik üksikasjad selle kohta, kuidas kasutaja olulisi huve saab tulemuslikult kaitsta. Meetmed võivad olla nii tehnilist laadi (nt krüpteerimine, tulemüürid, jagatud talletamine) kui ka korralduslikku laadi (nt usaldusväärse kolmanda isiku kaasamine). Kuna meetmed peavad olema proportsionaalsed, on nende sisu andmete laadist ja asjakohastest huvidest olenevalt väga erinev.

4. **(kui see on asjakohane) Kasutaja juurdepääs andmetele taotluse korral**

Neid 4. punkti tingimusi kohaldatakse juhul, kui kasutajal ei ole toote või seotud teenuse kaudu andmetele otsest juurdepääsu kooskõlas andmemääruse artikliga 3. Sellisel juhul on kasutajal õigus saada taotluse alusel andmevaldajalt juurdepääs andmetele kooskõlas andmemääruse artikliga 4. Kui kasutaja soovib anda andmesaajale juurdepääsu andmetele, kohaldatakse allpool esitatud 7. punkti tingimusi.

4.1. **Andmete kättesaadavaks tegemise kohustus**

4.1.1. Andmevaldaja peab kasutaja või tema nimel tegutseva isiku taotlusel tegema andmed, sealhulgas ajakohased metaandmed, mida on vaja nende andmete tõlgendamiseks ja kasutamiseks, kasutajale kättesaadavaks. Taotluse saab edastada (*kirjeldada menetlust, mida järgides esitatakse lihttaotlus elektrooniliste vahendite abil, kui see on tehniliselt teostatav*). Andmevaldaja ei nõua rohkem teavet, kui on vajalik, et kontrollida, kas taotluse on esitanud kasutaja. *(kui see on asjakohane)* [Kui taotluse esitab kasutaja nimel tegutsev pool, lisatakse taotlusele tõend tema volituste kohta.]

2. liites on esitatud andmed, mida taotlus võib sisaldada.

4.1.2. Juhul kui kasutaja ei ole andmesubjekt, teeb andmevaldaja isikuandmed kasutajale kättesaadavaks üksnes siis, kui isikuandmete kättesaadavaks tegemiseks on olemas kehtiv õiguslik alus vastavalt määruse (EL) 2016/679 artiklile 6, ja ainult siis, kui asjakohasel juhul on täidetud kõnealuse määruse artiklis 9 ja direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artikli 5 lõikes 3 sätestatud tingimused.

Kui kasutaja ei ole andmesubjekt, peab kasutaja igas eelmise punkti alusel esitatud taotluses märkima andmevaldajale määruse (EL) 2016/679 artikli 6 kohase töötlemise õigusliku aluse (ja asjakohasel juhul kõnealuse määruse artikli 9 ja direktiivi 2002/58/EÜ artikli 5 lõike 3 kohase kohaldatava erandi), mille alusel isikuandmete kättesaadavaks tegemist taotletakse.

4.2. **Andmete omadused ja andmetele juurdepääsu kord**

4.2.1. Andmevaldaja peab tegema andmed kasutajale kättesaadavaks tasuta, kusjuures andmed peavad olema vähemalt sama kvaliteediga, nagu need olid andmevaldajale kättesaadavaks tegemise ajal, ning igal juhul terviklikus, struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus.

Metaandmed on andmete sisu või andmekasutuse struktureeritud kirjeldus, mis hõlbustab asjaomaste andmete otsimist või kasutamist. Andmemääruse artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb metaandmed teha koos andmetega kättesaadavaks, kui metaandmed on andmete „tõlgendamiseks ja kasutamiseks vajalikud“.

Kuigi nende andmete tõlgendamiseks ja kasutamiseks vajalikke metaandmeid ei ole kindlaks määratud ning seda tuleb seetõttu teha igal üksikjuhul eraldi, on andmemääruses sätestatud, et „[k]ättesaadavaks tehtavad andmed peaksid sisaldama asjaomaseid metaandmeid, sealhulgas põhilist konteksti ja ajatemplit, et muuta andmed kasutatavaks, kombineerituna muude andmetega, näiteks andmetega, mis on sorteeritud ja liigitatud koos muude nendega seotud andmepunktidega või teisendatud üldkasutatavasse vormingusse“ (põhjendus 15).

Selleks et võimaldada kasutajal kasutada käesoleva lepingu punktist 4.1 tulenevaid õigusi, võivad andmevaldaja ja kasutaja kasutada kolmanda isiku (sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/868 ([2]) artiklis 2 määratletud andmevahendusteenuseid osutava kolmanda isiku) teenuseid. Sellist kolmandat isikut ei käsitata andmemääruse kohaselt andmesaajana ja selliseid teenuseid võib pakkuda teenuseosutaja, keda loetakse määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohaseks pääsuvalitsejaks, välja arvatud juhul, kui ta töötleb andmeid oma ärilistel eesmärkidel.

Kolmandat isikut, kes osutab teenust andmevaldaja või kasutaja nimel, ei käsitata andmemääruse kohaselt andmesaajana ja neid teenuseid võib pakkuda teenuseosutaja, keda loetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/1925 ([3]) artikli 3 kohaseks pääsuvalitsejaks, välja arvatud juhul, kui ta töötleb andmeid oma ärilistel eesmärkidel.

4.2.2. Kasutaja peab saama taotletud andmetele juurdepääsu

a) lihtsalt ja turvaliselt;

b) põhjendamatu viivituseta;

(kui see on asjakohane) [c) pidevalt ja reaalajas].

4.2.3. Selleks et täita punktide 4.2.1 ja 4.2.2 nõudeid, määrab andmevaldaja 1. liites kindlaks sellise andmetele juurdepääsu korra.

Andmemääruse artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb andmed teha kättesaadavaks põhjendamatu viivituseta ning asjakohasel ja tehniliselt teostataval juhul pidevalt ja reaalajas.

Kuna nende õiguslike nõuete täitmiseks on mitu viisi, peaks andmevaldaja täpsustama 1. liites kõik juurdepääsu andmise üksikasjad. Juurdepääsu tingimused ei tohi kahjustada kasutajale andmemääruse või muu kohaldatava õigusega antud õigusi.

Seda piirangut silmas pidades peaks andmevaldaja esimese sammuna otsustama, kas ta soovib ette näha

— andmete täieliku edastamise, st andmete koopia edastatakse kasutaja kontrolli all olevale andmekandjale:

— andmevaldaja käivitatud andmete edastamisega (tõukemeetod), näiteks veebipõhine edastamine, üleslaadimine kasutaja pilveruumi või sellise füüsilise andmekandja edastamine, millele andmed on talletatud, või

— kasutaja algatatud andmete väljavõtmisega (tõmbemeetod), näiteks kui kasutajale on antud rakendusliides või juurdepääs andmevaldaja pilveruumile või kui kasutatakse sarnaseid vahendeid, mis võimaldavad kasutajal andmetele juurde pääseda ja neist väljavõtteid teha, või

— juurdepääsu andmetele nende talletamiskohas, st andmetele pääsetakse juurde ja neid töödeldakse andmevaldaja või usaldusväärse kolmanda isiku kontrolli all oleval andmekandjal, näiteks kui kasutaja logib sisse andmevaldaja või usaldusväärse kolmanda isiku serveris olevasse spetsiaalsesse ruumi, kuid andmeid ei edastata kasutaja kontrolli all olevale andmekandjale, välja arvatud juhul, kui on sõlmitud erikokkulepped.

Täielik edastamine annab kasutajale maksimaalse vabaduse, samal ajal kui juurdepääs andmetele nende talletamiskohas suurendab kasutajate jaoks ohtu, et nende äriideed tulevad ilmsiks. Lisaks on andmemääruse artikli 13 lõike 5 punktis e sätestatud, et „[l]epingutingimust käsitatakse […] ebaõiglasena, kui selle eesmärk või tagajärg on […] takistada poolel, kelle suhtes tingimus ühepoolselt kehtestati, saada lepingu kehtivusaja jooksul või mõistliku aja jooksul pärast lepingu lõpetamist koopiat andmetest, mille see pool on esitanud või loonud“. Seetõttu peaks täielik edastamine olema vaikimisi reegel.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/868 Euroopa andmehalduse kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/1724 (andmehalduse määrus) (ELT L 152, 3.6.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus) (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

Täielik edastamine vähendab siiski märkimisväärselt andmevaldaja võimet ära hoida kuritarvitamist ja kaitsta oma huve, näiteks ärisaladusi. Seetõttu peaks olema ka võimalik andmetele juurde pääseda ja neid töödelda kohas, kus neid talletatakse. Selleks et ühitada selline juurdepääs kasutaja huvidega, on juurdepääs kohale, kus andmeid talletatakse usaldusväärse kolmanda isiku kontrolli all oleval andmekandjal, sageli eelistatavam kui juurdepääs andmevaldaja kontrolli all olevale andmekandjale. Juurdepääs andmete talletamiskohale peaks tavaliselt tähendama siiski kaugjuurdepääsu ning kohapealne juurdepääs peaks piirduma äärmuslike olukordadega, kui tegemist on eriti tundlike andmetega.

Kui antakse juurdepääs andmete talletamiskohale, tuleb lahendada mitu küsimust, sealhulgas see, kuidas tagada, et kasutaja äriideid ei tuleks avalikuks, ning milliseid andmeid on kasutajal lubatud välja võtta ja enda kontrolli all olevale andmekandjale edastada (nt kasutaja töötlemistoimingutest tulenevad tuletatud või järeldatud andmed).

Andmemääruse artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb andmed teha kättesaadavaks põhjendamatu viivituseta ning asjakohasel ja tehniliselt teostataval juhul pidevalt ja reaalajas. Seepärast peaks andmevaldaja liites täpsustama, kas juurdepääsu on võimalik pakkuda pidevalt ja reaalajas, ning kui mitte, siis kui sageli andmetele juurdepääs tagatakse.

Andmevaldaja peaks kaaluma ka mitmesuguseid muid küsimusi, näiteks seda, milliseid juurdepääsuvolitusi nõutakse ning millistel ja kui paljudel kasutaja töötajatel on andmetele juurdepääs.

4.2.4. Andmevaldaja peab esitama kasutajale ilma lisatasuta teabe, mis on vajalik andmetele juurdepääsuks kooskõlas andmemääruse artikliga 4.

See hõlmab eelkõige andmevaldajale hõlpsasti kättesaadava teabe esitamist õiguste kohta, mis kolmandatel isikutel võib andmetele olla, näiteks määrusest (EL) 2016/679 tulenevate andmesubjektide õigused, või faktilised asjaolud, mille pinnalt võivad sellised õigused tekkida.

Andmevaldaja täpsustab seda teavet **1. liites**.

Pooled säilitavad vabaduse leppida kokku tasuta või tasu eest antavas täiendavas toetuses, mis läheb andmemääruse nõuetest kaugemale.

4.2.5. Andmevaldaja kohustub mitte säilitama teavet kasutaja juurdepääsu kohta taotletud andmetele kauem, kui on vajalik

(a) i) kasutaja juurdepääsutaotluse ja ii) käesoleva lepingu nõuetekohaseks täitmiseks;

(b) andmetaristu turvalisuse ja hoolduse tagamiseks;

(c) andmevaldaja õigusliku kohustuse täitmiseks seoses sellise teabe säilitamisega.

4.3. **Tagasisideahelad**

Kui kasutaja tuvastab intsidendi, mis on seotud lepinguga hõlmatud andmeid käsitleva punktiga 2 või punktis 4.2.1 või 4.2.2 või **1. liites** sätestatud nõuetega andmete omaduste ja andmetele juurdepääsu korra kohta, ning kui kasutaja esitab andmevaldajale intsidendi üksikasjaliku kirjelduse, peavad andmevaldaja ja kasutaja tegema intsidendi põhjuse väljaselgitamiseks heas usus koostööd.

Kui intsident on põhjustatud sellest, et andmevaldaja on jätnud oma kohustused täitmata, peab ta rikkumise põhjendamatu viivituseta kõrvaldama. Kui andmevaldaja seda ei tee, käsitatakse seda olulise kohustuste rikkumisena ja kasutaja võib tugineda käesoleva lepingu punktile 12. Kui kasutaja leiab, et tema andmemääruse artikli 4 lõike 1 kohast andmetele juurdepääsu õigust on rikutud, on tal ka õigus esitada kaebus andmemääruse artikli 37 lõike 5 punkti b kohaselt määratud pädevale asutusele.

See punkt annab andmevaldajale võimaluse oma õiguslike või lepinguliste kohustuste rikkumine kõrvaldada. Kui andmevaldaja seda põhjendamatu viivituseta ei tee, võimaldab see kasutajal kasutada lepingu olulise rikkumise korral lepinguga ette nähtud õiguskaitsevahendeid.

Kui kasutaja leiab, et tema andmemääruse artikli 4 lõike 1 kohast andmetele juurdepääsu õigust on rikutud, on tal ka õigus esitada kaebus andmemääruse artikli 37 lõike 5 punkti b kohaselt määratud pädevale asutusele. Kasutaja peaks siiski olema teadlik, et artikli 37 kohaselt määratud pädevate asutuste täpsed ülesanded ja volitused võivad liikmesriigiti erineda.

Kasutajal on alati õigus tõhusale õiguskaitsevahendile pädevas kohtus või esitada vaidlus lahendamiseks mõnele vaidluste kohtuvälise lahendamise organile.
Seetõttu peab kasutaja hoolikalt hindama, milline on kõige sobivam viis, mille abil sundida andmevaldajat täitma tema õiguslikke ja lepingulisi kohustusi.

4.4. **Andmevaldaja tehtavad ühepoolsed muudatused**

4.4.1. Andmevaldaja võib ühepoolselt muuta **1. liites** esitatud andmete omaduste või andmetele juurdepääsu korra spetsifikatsioone, kui see on objektiivselt põhjendatud andmevaldaja tavapärase äritegevusega, näiteks tehnilise muudatusega, mis tuleneb tootesarja või seotud teenuste vahetust turvanõrkusest, või andmevaldaja taristu muudatusega. Kõik muudatused peavad vastama punktide 4.2.1 ja 4.2.2 nõuetele.

Andmevaldaja peab kasutajat muudatusest teavitama vähemalt *(märkida mõistlik aeg)* enne muudatuse jõustumist.

Lühem etteteatamisaeg võib olla piisav järgmistel juhtudel:

(a) kui muudatus ei mõjuta negatiivselt kasutaja juurdepääsu andmetele ega nende kasutamist või

(b) kui selline teavitamine oleks asjaolusid arvesse võttes võimatu või ebamõistlik, näiteks kui äsja avastatud turvanõrkuse tõttu on vaja teha koheseid muudatusi.

5. **(kui andmevaldaja poolt kasutaja taotlusel kättesaadavaks tehtud andmeid tuleb kaitsta ärisaladusena) Ärisaladuste kaitse**

1. **Ärisaladuste jagamine**. Andmevaldajad ei või põhimõtteliselt jätta andmemääruse kohast andmetele juurdepääsu taotlust rahuldamata üksnes põhjusel, et teatavaid andmeid peetakse ärisaladusena kaitstuks, sest see oleks vastuolus andmemääruse kavandatud toimega.

Vt punkt 5.1.

Ärisaladused. Kui aga andmevaldaja teeb kindlaks, et teatavad käesoleva lepinguga hõlmatud andmed on kaitstud ärisaladusena, nagu on määratletud direktiivis (EL) 2016/943 ([4]) (edaspidi „ärisaladuste direktiiv“), on tal teatavad õigused, eelkõige õigus jätkuvalt säilitada kõnealuste saladuste konfidentsiaalsus.

Ärisaladuste direktiivi artikli 2 punkti 1 kohaselt tähendab mõiste „ärisaladus“ teavet, mis vastab kolmele nõudele: a) see on saladus selles tähenduses, et see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnesolevat laadi teabega tegelevad; b) sellel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu ja c) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Ärisaladuse omaja on füüsiline või juriidiline isik, kellel on sellise ärisaladuse üle seaduslik kontroll.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

Andmeid saab ärisaladusena määratleda üksnes juhul, kui need on andmemääruse artikli 4 kohase andmetele juurdepääsu taotluse esitamise ajal andmevaldaja või ärisaladuse omaja poolt ärisaladusena kaitstud.

Vt punkt 5.1.1.

2. **Ärisaladuste esialgne määratlemine**. Andmevaldajate ärisaladustega seotud õigusi kohaldatakse esialgu ainult juhul, kui ärisaladusena kaitstud andmed on lepingus määratletud, ja lepingus sätestatud ulatuses.

Vt punkt 5.1.2.

3. **Lepingu kehtivuse ajal**. Andmevaldajate ärisaladustega seotud õigused võivad aga lepingu kehtivuse ajal kehtida ka seoses uute andmetega, mis tuleks kättesaadavaks teha.

Vt punkt 5.1.3.

4. **Auditeerimisõigused**. Selleks et säilitada ärisaladusena kaitstud andmete konfidentsiaalsus, sekkumata seejuures üksteise tegevusse, võib kaaluda teatavate auditeerimisõiguste kasutamist sõltumatute kolmandate isikute kaasamisega, sealhulgas mehhanisme auditiaruande tulemustega seotud lahkarvamuste korral. Pooled võivad kasutada auditite asemel alternatiivseid meetmeid.

Vt punkt 5.2.3.

5. **Ärisaladuse omaja õigused (1/4)**. Andmevaldaja (või kolmandast isikust ärisaladuse omaja) võib kasutajaga kokku leppida ärisaladuste konfidentsiaalsuse säilitamise nõuetes, mis on nende määratletud ärisaladuste jagamise eeltingimus, näiteks teatavate proportsionaalsete tehniliste ja korralduslike meetmete võtmises.

Vt punktid 5.2 ja 5.3.

6. **Ärisaladuse omaja õigused (2/4)**. Kui esialgsed meetmed ei ole piisavad, võib ärisaladuse omaja ärisaladusena kaitstavate konkreetsete määratletud andmete puhul igal üksikjuhul eraldi meetmete taset ühepoolselt tõsta või nõuda, et kasutajaga lepitaks kokku täiendavates meetmetes. Kui vajalike meetmete suhtes kokkuleppele ei jõuta, võib andmevaldaja andmemääruses sätestatud tingimustel peatada ärisaladusena kaitstud konkreetsete andmete jagamise.

Vt punkt 5.4.1.

7. **Ärisaladuse omaja õigused (3/4)**. Ärisaladuse omaja võib üksnes erandlikel asjaoludel ja andmemääruses sätestatud tingimustel ka igal üksikjuhul eraldi keelduda konkreetsete määratletud ärisaladuste jagamisest.

Vt punkt 5.4.2.

8. **Ärisaladuse omaja õigused (4/4)**. Ärisaladuse omaja võib andmete jagamisest keelduda või selle peatada, kui kasutaja rikub oma ärisaladuste kaitsega seotud kohustusi.

Vt punkt 5.4.3.

9. **Määratletud ärisaladusi sisaldavate andmete säilitamine**. Kui andmevaldaja keeldub andmete jagamisest või peatab selle vastavalt punktile 5.4.1, 5.4.2 või 5.4.3, on andmevaldaja siiski kohustatud hoidma määratletud ärisaladusi sisaldavaid seotud andmeid kergesti kättesaadavana, säilitades neid seni, kuni neid võib lepingu raames jagada.

Vt punkt 5.6.

10. **Määratletud ärisaladuse omaja, kes on kolmas isik**. Kui ärisaladuse omaja on kolmas isik, peab andmevaldaja veenduma, et punkt 5 kaitseb ka tema ärisaladusi, ja hankima sellelt kolmandast isikust ärisaladuse omajalt kõik asjakohased load.

Vt punkt 5.1.2.

5.1. **Ärisaladust käsitlevate kokkulepete kohaldatavus**

5.1.1. Käesoleva lepingu punktides 5.2 ja 5.3 kokku lepitud kaitsemeetmeid ning punktis 5.4 kokku lepitud seotud õigusi kohaldatakse üksnes selliste andmete või andmetes sisalduvate metaandmete suhtes, mille andmevaldaja peab kasutajale kättesaadavaks tegema ja mis on kaitstud ärisaladusena (nagu on määratletud ärisaladuste direktiivis) ja mis kuuluvad andmevaldajale või muule ärisaladuse omajale (nagu on määratletud kõnealuses direktiivis).

5.1.2. Ärisaladusena kaitstud andmete kindlaksmääramise andmed ja ärisaladuse omaja(te) andmed on esitatud 4. liites.

Andmevaldaja kinnitab kasutajale, et tal on kolmandast isikust ärisaladuse omajalt saadud kõik asjakohased õigused sõlmida käesolev leping seoses ärisaladusena kaitstud andmetega.

Andmemääruse artikli 4 lõikes 6 on sätestatud, et „[a]ndmevaldaja või ärisaladuse omaja, kui tegemist ei ole sama isikuga, teeb kindlaks andmed, mida kaitstakse ärisaladusena, sealhulgas asjaomastes metaandmetes“.

Seepärast peaks andmevaldaja määratlema ärisaladusena kaitstud andmed **4. liites**. Andmevaldaja ei peaks siiski olema kohustatud ärisaladust ennast kirjeldama. Piisab sellest, kui määratletakse andmed, mida tuleb kaitsta, et tagada ärisaladuse konfidentsiaalsus, kui selliste andmete analüüs võib ärisaladuse paljastada.

5.1.3. Kui käesoleva lepingu kehtivuse ajal tehakse kasutajale kättesaadavaks uued andmed, mis on punkti 5.1.1 kohaselt ärisaladusena kaitstud, muudetakse andmevaldaja taotlusel vastavalt 4. liidet.

Kuni **4. liidet** ei ole muudetud ja pooled ei ole selles kokku leppinud, võib andmevaldaja ärisaladusena kaitstud uute andmete jagamisest keelduda või selle ajutiselt peatada. Sellisel juhul peab andmevaldaja otsus olema igakülgselt põhjendatud ja see esitatakse põhjendamatu viivituseta kirjalikult kasutajale. Andmevaldaja teatab ka määruse (EL) 2023/2854 artikli 37 kohaselt määratud pädevale asutusele, et ta on andmete jagamisest keeldunud või selle peatanud, ning märgib ära, milliseid meetmeid ei ole kokku lepitud või rakendatud.

5.1.4. Punktides 5.2 ja 5.3 sätestatud kohustused jäävad kehtima pärast lepingu lõpetamist, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

5.2. **Kasutaja võetavad kaitsemeetmed**

5.2.1. Kasutaja peab rakendama **4. liites** sätestatud kaitsemeetmeid (edaspidi „kasutaja kaitsemeetmed“).

Pooled peaksid eraldi liites esitama kõik oma meetmete üksikasjad, sealhulgas seoses olukordadega, kus kasutaja jagab andmeid kolmandate isikutega. Meetmed võivad olla nii tehnilised (nt krüpteerimine, tulemüürid, jagatud talletamine jne) kui ka korralduslikud (nt sisemine juhtimine, asjakohane identiteedihaldus ja juurdepääsukontroll, usaldusväärse kolmanda isiku kaasamine, konfidentsiaalsuskokkulepped).

Kuna meetmed peavad olema proportsionaalsed, on nende sisu kohaldatava(te) ärisaladus(t)e laadist olenevalt erinev. Meetmed sõltuvad ka sellest, kas i) tuleb tagada juurdepääs andmete talletamiskohale või ii) tuleb andmed kasutajale edastada täies ulatuses. Esimesel juhul on andmevaldajal suurem kontroll ja ta võib osa kaitsemeetmeid ise rakendada, samal ajal kui kasutajal võib olla andmete kasutamiseks vähem võimalusi. Igal juhul peavad mõlemad pooled keskenduma sellele, et saavutada andmemääruse kavandatud toime. Seetõttu peavad eri huvid olema tasakaalus, ilma et see kahjustaks kavandatud toimet.

5.2.2. Kui kasutajal on lubatud teha andmed kättesaadavaks kolmandale isikule, võib ta ärisaladusena kaitstud andmeid jagada, kui

(a) ta i) teavitab andmevaldajat põhjendamatu viivituseta asjaolust, et ärisaladusena kaitstud andmed tehakse kättesaadavaks kolmandale isikule; ii) täpsustab kõnealused andmed ja iii) esitab andmevaldajale kolmanda isiku nime, asukoha ja kontaktandmed;

(b) kolmas isik rakendab 4. liites sätestatud kaitsemeetmeid.

5.2.3. [VARIANT] [Selleks et kontrollida, kas ja mil määral on kasutaja rakendanud ja säilitab kasutaja kaitsemeetmeid, nõustub kasutaja kas i) tellima igal aastal kasutaja kulul ja tema valitud sõltumatult kolmandalt isikult turvalisuse vastavushindamise auditiaruande või ii) lubama igal aastal, et andmevaldaja valitud sõltumatu kolmas isik teeb andmevaldaja kulul turvalisuse vastavushindamise auditi, tingimusel et see sõltumatu kolmas isik on allkirjastanud kasutaja esitatud konfidentsiaalsuslepingu. Selline turvaauditi aruanne peab tõendama, et kasutaja järgib sel ajal kehtivat punkti 5 ja 4. liidet. Auditiaruannete tulemused esitatakse põhjendamatu viivituseta mõlemale poolele.

Kasutaja võib valida alapunktide i ja ii vahel. Kui pool leiab, et teise poole kulul saadud turvaauditi aruanne ei ole korrektne, on tal õigus tellida omal kulul turvaauditi aruanne mõnelt muult sõltumatult kolmandalt isikult. Kui seda õigust kasutatakse, arutavad mõlemad sõltumatud kolmandast isikust audiitorid koos pooltega nende kahe aruande vahelisi erinevusi ja püüavad kõik lahtised küsimused lahendada heas usus.]

See punkt on märgitud variandina, sest pooled võivad kokku leppida muudes meetmetes, et kontrollida, kas kasutaja täidab oma kohustust rakendada ja säilitada kasutaja kaitsemeetmeid.

5.3. **Ärisaladuse omaja võetavad kaitsemeetmed**

5.3.1. Andmevaldaja võib rakendada **4. liites** kokku lepitud meetmeid, et säilitada ärisaladusena kaitstud andmete konfidentsiaalsus (edaspidi „andmevaldaja kaitsemeetmed“).

5.3.2. Andmevaldaja võib ühepoolselt rakendada asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke kaitselahendusi, näiteks tarkvarauuendusi, kui need ei avalda käesoleva lepingu alusel kasutajale negatiivset mõju.

5.3.3. Kasutaja kohustub mitte muutma ega tühistama andmevaldaja kaitsemeetmeid ega punkti 5.3.2 kohaselt võetud meetmeid, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

5.4. **Kohustus andmeid jagada ja õigus andmete jagamisest keelduda, see peatada või lõpetada**

5.4.1. Kui kindlaksmääratud kasutaja kaitsemeetmed ja andmevaldaja kaitsemeetmed ei ole ärisaladusena kaitstud konkreetse andmeelemendi nõuetekohaseks kaitsmiseks sisuliselt piisavad, võib andmevaldaja, teatades sellest kasutajale ja esitades talle meetmete ebapiisavuse üksikasjaliku kirjelduse, taotleda täiendavates kaitsemeetmetes kokkuleppimist; kui vajalikes täiendavates meetmetes ei jõuta mõistliku aja jooksul kokkuleppele ja kui vajadus selliste meetmete järele on nõuetekohaselt põhjendatud, näiteks turvaauditi aruandes, võib andmevaldaja konkreetsete andmete jagamisest keelduda või selle peatada; sellisel juhul peab andmevaldaja kasutajat sellest teavitama; teade peab olema nõuetekohaselt põhjendatud, selles tuleb märkida, millistes meetmetes ei ole kokku lepitud, ja vajaduse korral täpsustada asjaomased ärisaladused ning see tuleb esitada kirjalikult ja põhjendamatu viivituseta; andmevaldaja peab jätkama kõigi ärisaladusena kaitstud andmete jagamist, välja arvatud need konkreetsed andmed.

5.4.2. Erandlikel asjaoludel, kui on väga tõenäoline, et andmevaldaja kannab kasutajale ärisaladusena kaitstud konkreetsete andmete avalikustamisest tõsist majanduslikku kahju, hoolimata sellest, et on rakendatud kasutaja kaitsemeetmeid ja andmevaldaja kaitsemeetmeid, võib andmevaldaja keelduda kõnealuste konkreetsete andmete jagamisest või peatada nende jagamise.

Andmevaldaja peab esitama kasutajale ja andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädevale asutusele põhjendamatu viivituseta nõuetekohaselt põhjendatud teate.

Andmevaldaja peab siiski jätkama kõigi ärisaladusena kaitstud andmete jagamist, välja arvatud need konkreetsed andmed.

Andmete jagamisest keeldumine või selle lõpetamine määruse (EL) 2023/2854 artikli 4 alusel on piiratud erandlike asjaoludega. Seetõttu peab teade olema nõuetekohaselt põhjendatud. Arvesse võetavad aspektid võivad hõlmata näiteks ärisaladuste kaitse tagamise puudumist muudes kui ELi riikides, kõnealuse ärisaladuse laadi ja konfidentsiaalsuse taset või asjaomase ühendatud toote ainulaadsust ja uudsust.

5.4.3. Kui kasutaja ei rakenda ega säilita kasutaja kaitsemeetmeid ja kui andmevaldaja on seda puudust nõuetekohaselt põhjendanud, näiteks turvaauditi aruandes, on andmevaldajal õigus konkreetsete määratletud ärisaladuste jagamisest keelduda või see peatada, kuni kasutaja on intsidendi lahendanud.

Sellisel juhul peab andmevaldaja esitama põhjendamatu viivituseta kasutajale ja andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädevale asutusele kirjalikult nõuetekohaselt põhjendatud teate.

5.4.4. Punkt 5.4.1 ei anna andmevaldajale õigust käesolev leping lõpetada.

Punkt 5.4.2 või 5.4.3 annab andmevaldajale õiguse lõpetada käesolev leping ainult osas, mis puudutab konkreetseid määratletud ärisaladusi, kui

(a) kõik punkti 5.4.2 või 5.4.3 tingimused on täidetud;

(b) hoolimata püüdest jõuda kokkuleppele ei ole pooled mõistliku aja jooksul lahendust leidnud, sealhulgas pärast andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädeva asutuse sekkumist, ja

(c) pädev kohus ei ole teinud kasutaja kasuks kohtuotsust, millega kohustatakse andmevaldajat andmed kättesaadavaks tegema, ning sellise otsuse tegemiseks ei ole käimas kohtumenetlust.

5.5. **Tootmise lõpetamine ja õigusi rikkuvate kaupade hävitamine**

Ilma et see piiraks muude käesoleva lepingu või kohaldatava õiguse kohaselt andmevaldajale kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist, võib andmevaldaja juhul, kui kasutaja muudab andmevaldaja rakendatud tehnilisi kaitsemeetmeid või tühistab need või ei säilita tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, mis on võetud kokkuleppel andmevaldajaga punktide 5.2 ja 5.3 kohaselt, paluda kasutajal

(a) kustutada andmevaldaja poolt kättesaadavaks tehtud andmed ja kõik nende koopiad ja/või

(b) lõpetada määratletud ärisaladuste abil saadud teadmiste põhjal toodetud kaupade, tuletisandmete või teenuste tootmine, pakkumine või turule laskmine või kasutamine või õigusi rikkuvate kaupade import, eksport või ladustamine nimetatud eesmärkidel ning hävitada kõik õigusi rikkuvad kaubad, kui on tõsine oht, et kõnealuste andmete ebaseaduslik kasutamine põhjustab andmevaldajale või ärisaladuse omajale olulist kahju või kui selline meede ei oleks andmevaldaja või ärisaladuse omaja huve silmas pidades ebaproportsionaalne, ja/või

(c) maksta hüvitist isikule, kes kannatab selliste andmete väärkasutamise või avalikustamise tõttu, millele on ebaseaduslikult juurde pääsetud või mida on ebaseaduslikult kasutatud.

5.6. **Määratletud ärisaladustena kaitstud andmete säilitamine**

5.6.1. Kui andmevaldaja kasutab õigust keelduda andmete jagamisest kasutajaga või selline andmete jagamine peatada vastavalt punktidele 5.4.1, 5.4.2 ja 5.4.3, peab ta tagama kõnealuste andmete säilitamise, nii et need andmed oleksid kasutajale kättesaadavad pärast seda,

(a) kui asjakohastes kaitsemeetmetes on kokku lepitud ja need on rakendatud või

(b) kui pädev asutus või kohus on teinud siduva otsuse, milles nõutakse, et andmevaldaja esitaks kasutajale andmed.

Andmete säilitamise kohustus lõpeb, kui pädev asutus või kohus lubab siduva otsusega sellised säilitatavad andmed kustutada või kui leping lõpeb.

5.6.2. Andmevaldaja kannab punkti 5.6.1 kohaseks andmete säilitamiseks vajalikud kulud. Kasutaja katab sellised kulud siiski ulatuses, milles andmete jagamisest keeldumine või selle peatamine toimub vastavalt punktile 5.4.3.

6. **(kui andmevaldaja teeb andmed kättesaadavaks kasutaja taotlusel) Andmete kasutamine kasutaja poolt**

6.1. **Andmete lubatud kasutamine ja jagamine**

6.1.1. Kasutaja võib kasutada andmevaldaja poolt kasutaja taotluse alusel kättesaadavaks tehtud andmeid mis tahes seaduslikul eesmärgil, ja/või ulatuses, milles andmed edastatakse kasutajale või kasutaja saab need välja võtta, jagada andmeid vabalt punktis 6.2 sätestatud piiranguid järgides.

6.2. **Andmete kasutamise ja jagamise piirangud**

6.2.1. Kasutaja võtab kohustuse, et ei tee järgmist:

(a) kasuta andmeid tootega konkureeriva ühendatud toote väljatöötamiseks ega jagama andmeid sel eesmärgil kolmanda isikuga;

(b) kasuta selliseid andmeid teabe saamiseks tootja, või kui see on asjakohane, andmevaldaja majandusliku olukorra, varade ja tootmismeetodite kohta;

(c) võta andmetele juurdepääsu saamiseks kasutusele sunnivahendeid ega kuritarvita andmevaldaja andmekaitseks mõeldud tehnilises taristus esinevaid lünki;

(d) jaga andmeid kolmanda isikuga, keda peetakse määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohaselt pääsuvalitsejaks.

6.2.2. [VARIANT] [Lisaks nõustuvad kasutaja ja andmevaldaja kooskõlas andmemääruse artikli 4 lõikega 2 piirama või keelama järgmist töötlemist (*täpsustada asjaomane töötlemine*: *juurdepääs andmetele, nende kasutamine ja/või edasine jagamine*), mille tagajärjel kahjustatakse toote turvanõudeid, mis on sätestatud liidu õiguses (*täpsustada asjaomane õiguslik turvanõue*), ning millel on tõsine mõju füüsiliste isikute tervisele, ohutusele või turvalisusele.

Kasutaja võtab kohustuse, et ei (täpsustada eespool nimetatud töötlemisega seotud asjakohased piirangud või keelud).]

7. **Andmete jagamine kasutaja taotlusel andmesaajaga**

7.1. **Andmete kättesaadavaks tegemine andmesaajale**

7.1.1. Andmevaldaja peab kasutaja või tema nimel tegutseva isiku esitatud taotluse alusel tegema andmed, sealhulgas ajakohased metaandmed, mida on vaja nende andmete tõlgendamiseks ja kasutamiseks, andmesaajale tasuta kättesaadavaks. Taotluse saab esitada **3. liites** esitatud vormi kasutades, saates selle (*kirjeldada menetlust, mida järgides esitatakse lihttaotlus elektrooniliste vahendite abil, kui see on tehniliselt teostatav*). Selleks et kontrollida, kas taotluse on esitanud kasutaja, ei ole andmevaldajal kohustust nõuda rohkem teavet, kui on vajalik.

7.1.2. Juhul kui kasutaja ei ole andmesubjekt, teeb andmevaldaja isikuandmed kolmandale isikule kättesaadavaks üksnes kasutaja taotlusel, kui isikuandmete kättesaadavaks tegemiseks on olemas kehtiv õiguslik alus vastavalt määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) artiklile 6 ja ainult siis, kui asjakohasel juhul on täidetud kõnealuse määruse artiklis 9 ja direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) artikli 5 lõikes 3 sätestatud tingimused.

Kui kasutaja ei ole andmesubjekt, peab kasutaja igas eelmise punkti alusel esitatud taotluses märkima andmevaldajale määruse (EL) 2016/679 artikli 6 kohase töötlemise õigusliku aluse (ja asjakohasel juhul kõnealuse määruse artikli 9 ja direktiivi 2002/58/EÜ artikli 5 lõike 3 kohase kohaldatava erandi), mille alusel isikuandmete kättesaadavaks tegemist taotletakse.

7.1.3. Andmevaldaja peab tegema andmed andmesaajale lihtsalt ja turvaliselt kättesaadavaks, kusjuures andmed peavad olema vähemalt sama kvaliteediga, nagu need olid andmevaldajale kättesaadavaks tegemise ajal, ning igal juhul terviklikus, struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus.

7.1.4. Kui kasutaja esitab sellise taotluse, lepib andmevaldaja andmesaajaga kokku andmete kättesaadavaks tegemise korra kooskõlas andmemääruse III ja IV peatükiga.

7.1.5. Kasutaja kinnitab, et punkti 7.1.1 kohasest taotlusest ei tohi kasu saada kolmas isik, keda peetakse määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohaselt pääsuvalitsejaks [VARIANT] [ja seda ei tohi esitada seoses selliste uute ühendatud toodete, ainete või protsesside testimisega, mida ei ole veel turule lastud].

7.1.6. Kasutaja kinnitab, et kolmas isik töötleb talle punkti 7.1.1 kohaselt kättesaadavaks tehtud andmeid üksnes kasutajaga kokku lepitud eesmärkidel ja tingimustel. Andmevaldajat ei saa pidada kasutaja ees vastutavaks kasutaja ja kolmanda isiku vahelise sellise kokkuleppe puudumise eest, välja arvatud juhul, kui andmevaldaja teadis või oleks pidanud teadma sellise kokkuleppe puudumisest.

8. **[VARIANT juhul, kui kasutaja on äriüksus] Kasutaja õiguste piirangud**

Kasutaja nõustub (*täpsustada kasutaja andmete kasutamise või jagamise õiguse piiramise eesmärk, laad ja kestus ning märkida ära, millist andmete osa sellised piirangud puudutavad*).

Andmemääruse artikli 7 lõikes 2 on sätestatud, et „[k]õik lepingutingimused, millega välistatakse kasutaja [II] peatüki kohaste õiguste kohaldamine, kaldutakse neist õigustest kõrvale või muudetakse nende toimet kasutaja kahjuks, ei ole kasutaja jaoks siduvad“.

Seda tuleks lugeda põhjenduse 25 valguses, milles on sätestatud, et „[see] ei takista ettevõtjatevaheliste suhete puhul kasutajaid tegemast andmeid kättesaadavaks kolmandatele isikutele või andmevaldajatele mis tahes seadusliku lepingutingimuse kohaselt, sealhulgas leppides kokku selliste andmete edasise jagamise piiramises, või saamast proportsionaalselt hüvitist näiteks selle eest, et nad loobuvad õigusest selliseid andmeid kasutada või jagada“.

Seega kehtivad sellised piirangud üksnes juhul, kui need ei kahjusta kasutajat, mis tähendab, et piirangud ei tohiks kahjustada kasutaja õigustatud huve.

Lisaks ei tohiks seda punkti kasutada selleks, et jätta kasutaja täielikult ilma tema andmemääruse artiklitest 4 ja 5 tulenevatest seaduslikest õigustest, näiteks kui kasutaja loobub täielikult oma õigusest andmetele juurde pääseda. Kasutaja võib nõustuda oma õiguste piirangutega üksnes siis, kui need on ulatuse ja aja poolest piiratud. Samuti juhul, kui need ei kahjusta kasutajat. See võib näiteks hõlmata konkreetseid piiranguid nende andmete kasutamisele, millele on juurde pääsetud, või kokkulepet mitte jagada andmeid edasi kolmanda isikuga, nagu on märgitud põhjenduses 25, või mitte lubada andmesaajal andmeid jagada edasi kolmanda isikuga.

Seda punkti võib kasutada, kui kasutaja on sellistest piirangutest huvitatud, näiteks kui andmevaldaja ja kasutaja osalevad ühises tööstusprojektis.

Seda võidakse kohaldada ka juhul, kui kasutajale makstakse hüvitist. Kuid pelgalt hüvitise saamine ei oleks iseenesest piisav, järeldamaks, et piirangud ei ole kasutajale kahjulikud. Hüvitis peaks olema piirangutega proportsionaalne.

Kasutaja võib oma äranägemisel käesoleva punkti kohase(d) piirangu(d) heaks kiita või neist keelduda.

9. **Kasutajale makstav hüvitis**

9.1. **Hüvitamine**

Andmevaldaja kohustub maksma kasutajale hüvitist, nagu on üksikasjalikult sätestatud **7. liites** *(kui see on asjakohane)*, sealhulgas kasutaja õiguste piiramise eest vastavalt punktile 8.

Pooled võivad kokku leppida andmevaldaja poolt andmete kasutamise ja jagamise eest makstavas hüvitises, kui nad peavad seda õiglaseks ja mõistlikuks. Näiteks võivad nad kaaluda sellist hüvitamist, kui andmevaldaja kasutab andmeid uute toodete või teenuste väljatöötamiseks või kui andmevaldaja loob koondandmeid või tuletatud andmeid ärilistel eesmärkidel. Seevastu juhul, kui andmeid kasutatakse näiteks üksnes kasutajaga sõlmitud kokkuleppe vajadusteks või toote või seotud teenuse toimimise, ohutuse ja turvalisuse tagamiseks, ei pruugita hüvitist ette näha.

Pooled peaksid siiski olema teadlikud, et näiteks juhul, kui kasutaja piirab oma õigusi vastavalt punktile 8, tuleks kasutajale maksta hüvitist, nagu on selgitatud punkti 8 selgitavas lahtris, ning hüvitis peaks olema proportsionaalne piirangu raskusastmega.

Samamoodi võib olla hüvitis vajalik kasutaja õiglase kohtlemise tagamiseks, kui kasutaja nõustub, et andmevaldaja võib müüa andmeid kolmandatele isikutele kooskõlas punkti 3.2.1 alapunkti a alapunktiga iii.

Kui hüvitist tuleb maksta, peavad pooled leppima kokku selle olemuses. Hüvitis võib olla rahaline või muu hüvitis.

9.2. **(kohaldatakse rahalise hüvitise korral) Intressid hilinenud maksete korral**

Kui hüvitise maksmine viibib, peaks andmevaldaja maksma kasutajale hilinenud hüvitise pealt viivist alates maksetähtpäevast kuni makse tegemise kuupäevani, nagu on sätestatud kohaldatavas õiguses.

10. **Kasutuse üleandmine ja mitu kasutajat**

Esialgne kasutaja võib anda toote omandiõiguse või toote kasutusõiguse jäädavalt üle järgmisele kasutajale, näiteks kui kasutaja toote müüb (kasutuse üleandmine).

Esialgne kasutaja võib anda toote kasutamise ja/või seotud teenuste saamise õiguse ka täiendavatele kasutajatele, säilitades samal ajal oma rolli kasutajana (mitu kasutajat), näiteks kui

— ettevõtja annab oma kaubiku teatavateks perioodideks aastas allrendile teisele ettevõtjale;

— autorendiettevõte rendib oma autosid klientidele.

Andmevaldaja õigus andmeid kasutada

Sellistel juhtudel peab andmevaldaja sõlmima järgmise kasutajaga või täiendavate kasutajatega lepingu, et ta saaks kasutada selliste kasutajate poolt toote või seotud teenuste kasutamise käigus loodud andmeid. Allpool esitatud punktides pakutakse välja võimalikud lahendused sellise lepingu sõlmimiseks, et pooled saaksid valida lahenduse, mis nende olukorra eripärasid arvestades kõige paremini sobib.

Üleandmise korral võivad pooled näiteks kokku leppida, et esialgne kasutaja teavitab andmevaldajat üleandmisest, järgmise kasutaja isikust ja kontaktandmetest, et andmevaldaja saaks järgmise kasutajaga ühendust võtta ja temaga lepingu sõlmida.

Mitme kasutaja korral võib selline lahendus olla andmevaldaja jaoks liiga koormav. Kui esialgne kasutaja saab tegutseda andmevaldaja nimel, on võimalus, et esialgne kasutaja saab täiendavatelt kasutajatelt nõusoleku käesolevas lepingus sätestatud andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise tingimustega.

Muudel juhtudel võib siiski olla teostatav ja eelistatav, et esialgne kasutaja teavitab andmevaldajat täiendava kasutaja kontaktandmetest selliselt, et andmevaldaja saaks täiendava kasutajaga otse lepingu sõlmida.

Samuti on võimalik, et esialgne kasutaja ei pea andmevaldajat järgmisest või täiendavast kasutajast lepingu sõlmimiseks teavitama, sest asjaolud on sellised, et nad saavad lepingu sõlmida ilma esialgse kasutaja tegevuseta. Näiteks võib juhtuda, et toote ja/või seotud teenuse kasutamiseks on vaja luua kasutajat tuvastav konto. Sellisel juhul on andmevaldajal võimalik sõlmida leping järgmise või täiendava kasutajaga, kui ta loob oma konto. Selleks võib siiski olla vaja, et esialgne kasutaja tagaks, et järgmine või täiendav kasutaja ei kasuta tema kontot.

Poolte juurdepääsuõigused kasutuse üleandmise ja mitme kasutaja korral

Kasutuse üleandmise või mitme kasutaja korral peaks leping andma kindluse selle kohta, kellel on andmetele juurdepääs ja millistel tingimustel. Näiteks kui äriühing (esialgne kasutaja) rendib ühendatud põllumajandusmasinaid iga päev või iga nädal välja üksikutele põllumajandustootjatele (täiendavad kasutajad), võivad põllumajandusmasinate loodud andmed avalikustada üksikute põllumajandustootjate tundlikku äriteavet. Tootja (andmevaldaja) ei saa käesoleva lepingu punkti 4 alusel andmeid lihtsalt esialgsele kasutajale (masinaid omavale äriühingule) kättesaadavaks teha, veendumata, et sellega ei rikuta üksikute põllumajandustootjate (täiendavad kasutajad) konfidentsiaalset teavet ega õigusi.

Täiendava või järgmise kasutaja juurdepääsuõigused võivad sõltuda eelkõige andmete lepingulisest liigitusest, näiteks:

— kasutaja eemaldatavad andmed – tooted või seotud teenused võimaldavad sageli kasutajal nende kasutamise käigus loodud andmed kustutada. Üleandmise korral peaks kasutaja sellised andmed kustutama. Vastasel juhul võivad sellised andmed olla kättesaadavad täiendavale või järgmisele kasutajale;

— alati eemaldatavad andmed – andmed, mida andmevaldaja ei tohiks täiendavale või järgmisele kasutajale kättesaadavaks teha;

— ülejäänud andmed – muud andmed kui kasutaja eemaldatavad või alati eemaldatavad andmed; selliseid andmeid ei saa eemaldada ja nende suhtes ei kohaldata konfidentsiaalsuskokkulepet (st andmed on kättesaadavad ka uutele järgmistele kasutajatele). Sellised andmed võivad hõlmata andmeid, mis peavad olema täiendavale või järgmisele kasutajale õigusnormide alusel või praktikas kättesaadavad (nt seoses ühendatud sõidukis tehtavate uuendustega).

Andmevaldaja peaks liigitama andmed, eelkõige andmemääruse artikli 3 lõigetes 2 ja 3, käesolevas lepingus (näiteks 1. liites) või toote või seotud teenusega seotud dokumentides osutatud teabe nendesse kategooriatesse.

Punktis 10 keskendutakse andmemäärusele; see ei mõjuta ühtegi täiendavat õigusakti, sealhulgas valdkondlikku õigusakti, millega võiks reguleerida ühendatud toote või seotud teenuse (nt meditsiiniseadmete taastöötlus) üleandmist.

10.1. **Kasutuse üleandmine**

Kui kasutaja annab lepingu alusel i) toote omandiõiguse või ii) oma ajutise õiguse toodet kasutada ja/või iii) oma õiguse saada seotud teenuseid üle järgmisele isikule (edaspidi „järgmine kasutaja“) ning kaotab pärast üleandmist kasutaja staatuse, kohustuvad pooled täitma käesolevas punktis sätestatud nõudeid.

[VARIANT 1] [Esialgne kasutaja peab teavitama üleandmisest andmevaldajat ja esitama järgmise kasutaja kontaktandmed, mis on vajalikud selleks, et andmevaldaja saaks sõlmida järgmise kasutajaga lepingu andmete kasutamise kohta andmevaldaja poolt.]

[VARIANT 2] [Andmevaldaja võtab vajalikke meetmeid, et sõlmida järgmise kasutajaga leping andmete kasutamise kohta andmevaldaja poolt. *(kui see on asjakohane)* Esialgne kasutaja peab tagama, et järgmine kasutaja ei saa kasutada esialgse kasutaja kontot.]

Üleandmine ei mõjuta andmevaldaja õigusi kasutada toote kasutamisel loodud andmeid või seotud teenuste kasutamisel loodud andmeid, mis loodi enne üleandmist, st et õigused ja kohustused, mis on seotud enne üleandmist lepingu alusel edastatud andmetega, säilivad ka pärast üleandmist.

10.2. **Mitu kasutajat**

Kui esialgne kasutaja annab toote kasutamise ja/või seotud teenuse (teenuste) saamise õiguse teisele isikule (edaspidi „täiendav kasutaja“), säilitades samal ajal oma kasutaja staatuse, kohustuvad pooled täitma käesolevas punktis sätestatud nõudeid.

10.2.1. Täiendava kasutaja nõusolek andmete kasutamiseks ja jagamiseks andmevaldaja poolt

[VARIANT 1] [Esialgne kasutaja lisab esialgse kasutaja ja täiendava kasutaja vahelisse lepingusse andmevaldaja nimel punktid, mis kajastavad suures osas käesoleva esialgse kasutaja ja andmevaldaja vahelise lepingu sisu, eelkõige punkti 3, mis käsitleb toote ja/või seotud teenuse kasutamisel loodud andmete kasutamist ja jagamist andmevaldaja poolt toote ja/või seotud teenuse ajutise kasutamise ajal.]

[VARIANT 2] [Esialgne kasutaja teavitab andmevaldajat täiendava kasutaja toote kasutamise ja/või seotud teenuse saamise õiguste olemasolust ja kestusest ning tema kontaktandmetest, et andmevaldaja saaks sõlmida täiendava kasutajaga lepingu andmevaldaja poolt nende andmete kasutamise ja jagamise kohta.]

[VARIANT 3] [Andmevaldaja võtab vajalikke meetmeid, et sõlmida täiendava kasutajaga kokkulepe. *(kui see on asjakohane)* Esialgne kasutaja peab tagama, et täiendav kasutaja ei saa kasutada esialgse kasutaja kontot.]

10.2.2. Täiendava kasutaja juurdepääs andmetele

[VARIANT] [Esialgne kasutaja tegutseb täiendava kasutaja esimese kontaktpunktina, kui täiendav kasutaja esitab andmemääruse artikli 4 või 5 alusel andmetele juurdepääsu taotluse. Andmevaldaja peab tegema taotluse lahendamiseks esialgse kasutajaga koostööd, nagu on kirjeldatud **10. liites**.]

10.3. **Esialgse kasutaja vastutus**

Kui esialgne kasutaja ei täida oma kohustusi, mis tulenevad punktidest 10.1 ja 10.2, ja see toob kaasa toote või seotud teenuste kasutamisel loodud andmete kasutamise ja jagamise andmevaldaja poolt, ilma et järgmise või täiendava kasutajaga oleks leping sõlmitud, hüvitab esialgne kasutaja andmevaldajale kõik kahjunõuded, mille järgmine või täiendav kasutaja andmevaldajale esitab seoses andmete kasutamisega pärast toote ja/või seotud teenuse (teenuste) üleandmist või ajutist kasutamist.

11. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev, kestus ja lõpetamine**

11.1. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev ja kestus**

Käesolev leping ei esine tavaliselt eraldiseisva lepinguna, vaid see sõlmitakse paralleelselt lepinguga, millega antakse toote omandiõigus üle kasutajale, andes talle ajutise õiguse toodet kasutada, ja/või seotud teenust käsitleva lepinguga.

Käesolev leping peab üldiselt kehtima seni, kuni see teine leping võimaldab kasutajal toodet või seotud teenust kasutada. Samamoodi ei tohiks andmevaldajal ega kasutajal olla võimalik käesolevat lepingut lõpetada, välja arvatud juhul, kui teine pool on oma kohustusi oluliselt rikkunud, sest vastasel juhul tekiks olukord, kus kasutaja kasutab toodet ja/või seotud teenust ilma andmemäärusest tulenevaid õigusi ja kohustusi käsitleva lepingulise raamistikuta.

11.1.1. Käesolev leping [VARIANT 1] [jõustub kohe] [VARIANT 2] [jõustub alates (*täpsustada kuupäev*)].

11.1.2. Leping sõlmitakse [VARIANT 1] [tähtajatult] [VARIANT 2] [tähtajaliselt (*täpsustada*)], võttes arvesse käesoleva lepingu kohaseid lepingu lõppemise või lõpetamise aluseid.

11.2. **Lepingu lõpetamine**

Olenemata punktis 11.1 kokku lepitud lepinguperioodist lõpeb käesolev leping,

(a) kui toode hävineb või seotud teenuse osutamine lõpetatakse jäädavalt või kui toode või seotud teenus kaotab pöördumatult võime andmeid luua või

(b) kui kasutaja kaotab toote omandiõiguse või kui kasutaja õigused toote suhtes rendi-, liisingu- või muu sarnase lepingu alusel või kasutaja õigused seotud teenuse suhtes lõpevad või

(c) kui mõlemad pooled selles kokku lepivad.

Alapunktide b ja c kohaldamine ei mõjuta andmevaldaja ja mis tahes järgmise või täiendava kasutaja vahelise lepingu jõusse jäämist.

11.3. **Lepingu kehtivuse lõppemise ja lepingu lõpetamise tagajärjed**

11.3.1. Lepinguperioodi lõppemine või käesoleva lepingu lõpetamine vabastab mõlemad pooled nende kohustusest täita tulevasi kohustusi ja võtta vastu tulevasi sooritusi, kuid see ei mõjuta lepingu lõpetamise hetkeks tekkinud õigusi ja kohustusi.

Lepingu kehtivuse lõppemine või lepingu lõpetamine ei mõjuta käesoleva lepingu sätteid, mis jäävad kehtima ka pärast lepingu lõppemist, eelkõige selle punkti 13.1 konfidentsiaalsuse kohta, punkti 13.4 kohaldatava õiguse kohta ja punkti 13.6 vaidluste lahendamise kohta.

11.3.2. Lepingu lõpetamisel või selle kehtivuse lõppemisel on järgmised tagajärjed:

(a) andmevaldaja lõpetab loodud või talletatud andmete väljavõtmise alates lepingu lõpetamise või selle kehtivuse lõppemise kuupäevast;

(b) andmevaldajale jääb õigus kasutada ja jagada andmeid, mis on loodud või talletatud enne lepingu lõpetamise või selle kehtivuse lõppemise kuupäeva, nagu on sätestatud käesolevas lepingus.

12. **Õiguskaitsevahendid lepingu rikkumise korral**

Pooled võivad soovida kokku leppida mitte ainult andmetega seotud õigustes ja kohustustes (millest paljud tulenevad juba andmemäärusest), vaid ka üldise lepinguõiguse küsimustes, nagu lepingupoole õigused ja õiguskaitsevahendid juhul, kui teine lepingupool ei täida oma kohustusi.

Sellistes üldise lepinguõiguse küsimustes võivad pooled soovida tugineda lepinguliste kohustuste mittetäitmist käsitlevatele õigusnormidele või muudele lepinguvormidele. Kui nad soovivad kasutada käesolevaid lepingu näidistingimusi, peaksid nad veenduma, et need on kooskõlas imperatiivsete riigisiseste õigusnormidega, mida võidakse lepingu suhtes kohaldada.

12.1. **Kohustuste täitmata jätmise juhtumid**

12.1.1. Poole kohustuste rikkumine on käesoleva lepingu seisukohalt oluline, kui

(a) kohustuste mittetäitmine jätab teise poole olulisel määral ilma sellest, mida tal oli õigus käesoleva lepingu alusel oodata, välja arvatud juhul, kui kohustusi mittetäitev pool ei näinud ette ega saanud mõistlikult ette näha seda tulemust, või

(b) asjaoludest on selge, et kohustusi mittetäitva poole tulevasele kohustuste täitmisele ei saa tugineda.

12.1.2. Poole kohustuste mittetäitmine on vabandatav, kui see on tingitud takistavast asjaolust, mida ta ei saa mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta käesoleva lepingu sõlmimise ajal selle takistusega arvestaks või seda väldiks või selle takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Kui takistus on üksnes ajutine, on see vabandatav aja vältel, mil takistus kohustuse täitmist takistas. Kui aga viivitus kujutab endast olulist kohustuste rikkumist, võib teine pool seda sellisena käsitleda.

Kohustusi mittetäitev pool peab tagama, et teine pool saab teate kohustuse täitmist takistavast asjaolust ja selle mõjust kohustuse täitmisele põhjendamatu viivituseta pärast seda, kui kohustusi mittetäitev pool sai nendest asjaoludest teada või võib mõistlikult eeldada, et need on talle teada. Teisel poolel on õigus nõuda sellise teate saamata jäämisest tuleneva majandusliku kahju eest hüvitist.

12.2. **Õiguskaitsevahendid**

12.2.1. Kui pool jätab kohustused täitmata, saab teine pool kasutada järgmistes punktides loetletud õiguskaitsevahendeid, ilma et see piiraks kohaldatava õiguse alusel kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist.

12.2.2. Õiguskaitsevahendeid, mis ei ole omavahel vastuolus, võib koos kasutada.

12.2.3. Pool ei või kasutada õiguskaitsevahendit, kui ta ise põhjustas teise poole kohustuste täitmata jätmise, näiteks kui tema enda andmetaristu puudused ei võimaldanud teisel poolel oma kohustusi nõuetekohaselt täita. Samuti ei või pool tugineda kantud kahju hüvitamise nõudele ulatuses, milles ta oleks saanud mõistlike meetmete võtmisega kahju vähendada.

12.2.4. Kahju kannatanud pool võib

(a) nõuda, et kohustusi mittetäitev pool täidaks põhjendamatu viivituseta oma käesolevast lepingust tulenevad kohustused, välja arvatud juhul, kui see oleks ebaseaduslik või võimatu või kui konkreetne kohustuse täitmine põhjustaks kohustusi mittetäitvale poolele kulusid, mis on ebaproportsionaalsed võrreldes teise poole saadava kasuga;

(b) nõuda, et kohustusi mittetäitev pool kustutaks käesolevat lepingut rikkudes juurde pääsetud või kasutatud andmed ja kõik nende koopiad;

(c) nõuda hüvitist majandusliku kahju eest, mis on talle tekitatud teise poole kohustuste mittetäitmisega, mis ei ole punkti 12.1.2 alusel vabandatav. Kohustusi mittetäitev pool vastutab ainult sellise kahju eest, mida ta lepingu sõlmimise ajal oma kohustuste mittetäitmise tagajärjena ette nägi või mille ettenägemist võis temalt mõistlikult eeldada, välja arvatud juhul, kui kohustuste mittetäitmine oli tahtlik või tulenes raskest hooletusest.

12.2.5. Andmevaldaja võib ka andmete jagamise kasutajaga peatada, kuni kasutaja täidab oma kohustused või järgib piiranguid, esitades kasutajale põhjendamatu viivituseta nõuetekohaselt põhjendatud teate:

a) kui kasutaja kohustuste mittetäitmine on oluline;

b) *(kui see on asjakohane)* punktis 5.4.3 kirjeldatud juhtudel, eeldusel et kõik muud punktis 5.4.3 sätestatud tingimused on täidetud.

12.2.6. Kasutaja võib ka

(a) peatada andmevaldajale punktis 3 antud nõusoleku või punktis 8 kokku lepitud kasutaja õiguste piiramiseks antud nõusoleku, kuni andmevaldaja täidab oma kohustused, välja arvatud juhul, kui see põhjustaks andmevaldajale kahju, mis on kohustuste mittetäitmise või selle tagajärgedega võrreldes täiesti ebaproportsionaalne;

(b) võtta tagasi andmevaldajale punktis 3 antud loa ja/või punktis 8 kokku lepitud kasutaja õiguste piiramiseks antud nõusoleku, teatades sellest andmevaldajale, kui

i) andmevaldaja kohustuste mittetäitmine on oluline või

ii) kasutaja on sellise kohustuste mittetäitmise korral, mis ei ole oluline, esitanud teate, milles on määratud mõistlik tähtaeg kohustuste mittetäitmise heastamiseks, ning see tähtaeg on möödunud, ilma et andmevaldaja oleks oma kohustused täitnud. Määratud tähtaega peetakse mõistlikuks, kui andmevaldaja ei esita selle suhtes põhjendamatu viivituseta vastuväiteid.

12.2.7. [VARIANT] [Kui pool ei täida käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, on ta igal juhul kohustatud maksma 8. liites üksikasjalikult esitatud trahvi, mida pooled käsitavad kahjuhüvitisena punkti 12.2.4 alapunkti c tähenduses. Kohustusi mittetäitval poolel on õigus nõuda trahvi vähendamist mõistliku summani, kui ta suudab tõendada, et trahv on kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjuga võrreldes ebamõistlikult suur.]

Pooled võivad soovida määrata kindlaks trahvid kindlaksmääratud liiki rikkumiste eest, kuna kahju kannatanud poole jaoks võib olla liiga koormav tõendada näiteks andmete esitamata jätmisega põhjustatud tegeliku kahju suurust. Trahvid peaksid olema proportsionaalsed.

13. Üldsätted

13.1. Konfidentsiaalsus

13.1.1. Konfidentsiaalsena käsitatakse järgmist teavet:

(a) teave, mis viitab poole ärisaladustele, finantsseisundile või muule tema tegevuse aspektile, välja arvatud juhul, kui asjaomane pool on selle teabe avalikustanud;

(b) teave, mis viitab kasutajale ja mis tahes kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui asjaomane isik on selle teabe juba avalikustanud.

13.1.2. Mõlemad pooled nõustuvad võtma kõik mõistlikud meetmed konfidentsiaalse teabe turvaliseks talletamiseks ja mitte tegema sellist teavet kättesaadavaks ühelegi kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui

(a) ühel pooltest on õiguslik kohustus asjakohane teave kättesaadavaks teha;

(b) üks pooltest peab asjaomase teabe kättesaadavaks tegema, et täita oma käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, või

(c) üks pooltest on saanud teiselt poolelt või konfidentsiaalset teavet esitavalt või selle avalikustamisest mõjutatud isikult eelneva nõusoleku.

13.1.3. Need konfidentsiaalsuskohustused jäävad pärast lepingu lõpetamist kehtima kuni (*täpsustada tähtaeg*).

13.1.4. Need konfidentsiaalsuskohustused ei kõrvalda rangemaid kohustusi, mis tulenevad i) määrusest (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus), ii) direktiivi 2002/58/EÜ või direktiivi (EL) 2016/943 rakendussätetest või iii) mõnest muust liidu või liikmesriigi õiguse aktist või iv) (kui see on asjakohane) käesoleva lepingu punktist 6.

13.2. Sidevahendid

Kõik käesoleva lepinguga nõutavad teated või muud teavitused peavad olema kirjalikus vormis ja need võib kätte toimetada isiklikult, edastada ettemakstud posti teel või elektrooniliselt, sealhulgas e-posti teel, tingimusel et saatja säilitab tõendi allpool loetletud aadressidele saatmise kohta:

Pool	Kontaktisik	E-post	Telefon	Aadress
Kasutaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]
Andmesaaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]

Iga selline teade või suhtlus loetakse kättesaaduks järgmisel kuupäeval:

(a) isiklikult kättetoimetamise korral kättetoimetamise kuupäeval;

(b) ettemakstud posti teel saatmise korral kolmandal tööpäeval pärast postitamist;

(c) elektroonilise saatmise korral edastamise kuupäeval, tingimusel et saatja ei ole saanud kohaletoimetamise ebaõnnestumise kohta veateadet.

13.3. **Tervikleping, selle muudatused ja eraldatavus**

13.3.1. Käesolev leping (koos selle liidete ja muude käesolevas lepingus osutatud dokumentidega) kujutab endast käesoleva lepingu eseme osas pooltevahelist terviklepingut ning asendab kõik poolte varasemad suulised ja kirjalikud lepingud ja kokkulepped seoses käesoleva lepingu esemega.

13.3.2. Käesoleva lepingu muudatused kehtivad üksnes juhul, kui neis on kirjalikult kokku lepitud, sealhulgas mis tahes elektroonilisel kujul.

13.3.3. Kui mõni käesoleva lepingu säte osutub mis tahes põhjusel tühiseks, kehtetuks, tühistatavaks või mittetäidetavaks ning kui see säte on lepingu ülejäänud tingimustest eraldatav, jäävad need ülejäänud sätted kehtivaks ja täidetavaks. Kõik käesolevas lepingus selle tõttu tekkivad lüngad või ebaselgused lahendatakse vastavalt punktile 13.5.

13.4. **Kohaldatav õigus**

13.4.1. Käesoleva lepingu suhtes kohaldatakse *(täpsustada liikmesriik)* õigust.

13.5. **Tõlgendamine**

13.5.1. Pooled sõlmivad käesoleva lepingu, võttes arvesse andmemäärusest tulenevaid poolte õigusi ja kohustusi. Käesoleva lepingu kõiki sätteid tuleb tõlgendada nii, et need oleksid kooskõlas andmemäärusega ja muu liidu õigusega või liidu õigusega kooskõlas vastuvõetud liikmesriigi õigusaktidega, samuti mis tahes kohaldatava riigisisese õigusega, mis on kooskõlas liidu õigusega ja millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda.

13.5.2. Kui käesolevas lepingus esinevat lünka või ebaselgust ei ole võimalik punktis 13.5.1 osutatud viisil lahendada, tuleb käesolevat lepingut tõlgendada kohaldatavas õiguses sätestatud tõlgendamisreeglite alusel (vt punkt 13.4).

13.6. **Vaidluste lahendamine**

13.6.1. Pooled lepivad kokku, et teevad kõik endast oleneva, et lahendada vaidlused vastastikusel kokkuleppel ja esitada enne asja kohtusse andmist oma vaidlus (*lisada konkreetse vaidluste lahendamise organi nimi ja kontaktandmed; vaidluste puhul, mis kuuluvad andmemääruse artikli 10 lõike 1 kohaselt liikmesriigi vaidluste lahendamise organi pädevusse, võib selleks olla liikmesriigi mis tahes vaidluste lahendamise organ, mis vastab andmemääruse artikli 10 tingimustele*).

13.6.2. Vaidluse esitamine vaidluste lahendamise organile kooskõlas punktiga 13.6.1 ei mõjuta siiski kasutaja õigust esitada kaebus andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud riiklikule pädevale asutusele ega poole õigust tõhusale õiguskaitsevahendile liikmesriigi kohtus.

13.6.3. [VARIANT juhul, kui kasutaja on ettevõtja] [Käesoleva lepinguga seotud asja lahendamine kuulub (*täpsustada liikmesriik*) kohtute ainupädevusse.]

1. liide

Käesoleva lepinguga hõlmatud andmete ja andmetele juurdepääsu korra üksikasjad

Selles liites peaksid pooled esitama üksikasjad käesoleva lepinguga hõlmatud andmete, andmetele juurdepääsu korra ning andmetele juurdepääsuks ja nende kasutamiseks vajalike vahendite ja teabe kohta, nagu on sätestatud punktides 2 ja 3.

A. **Andmete sisu spetsifikatsioon**

Liites tuleks kõigepealt sortida ja loetleda sellised toote kasutamisel loodud andmed ja seotud teenuse kasutamisel loodud andmed, mis on lepinguga hõlmatud, märkides andmete sisu ja kogumise sageduse, et kasutajat oleks andmetes sisalduvast teabest täpselt teavitatud (andmepunktide või täpsete andmekategooriate struktureeritud loetelu).

B. **Säilitamise kestus**

Seejärel tuleks liites märkida säilitamise kestus, et kasutaja oleks teadlik andmete käideldavuse kestusest. Seda võib teha üksikasjalikult iga andmepunkti või andmepunktide rühma kohta.

C. **Andmetega seotud kord**

Liites tuleks siin täpsustada, kas kõik andmed või osa neist on eriandmed, mis on reguleeritud erikorraga. Liites võiks näiteks märkida, kas ja millised andmed kvalifitseeruvad isikuandmeteks.

D. **Andmete struktuur ja vorming**

Liites tuleks siin täpsustada, millises struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus tehakse andmed kättesaadavaks.

E. **Andmetele juurdepääsu põhimõtted**

Võib juhtuda, et kasutaja annab oma toote kasutamise või seotud teenuste saamise õigused üle järgmisele kasutajale või et neid õigusi jagavad mitu kasutajat. Sellistel juhtudel peaksid pooled siin täpsustama andmetele juurdepääsu õigused toote kasutuse üleandmise või mitme kasutaja korral. Liites võiks eelkõige loetleda järgmised andmed:

— kasutaja eemaldatavad andmed – tooted või seotud teenused võimaldavad sageli kasutajal nende kasutamise käigus loodud andmed kustutada. Üleandmise korral peaks kasutaja sellised andmed kustutama. Vastasel juhul võivad sellised andmed olla kättesaadavad järgmisele kasutajale;

— alati eemaldatavad andmed – andmed, mida andmevaldaja ei tohiks järgmisele kasutajale kättesaadavaks teha;

— ülejäänud andmed – muud andmed kui kasutaja eemaldatavad või alati eemaldatavad andmed; selliseid andmeid ei saa eemaldada ja nende suhtes ei kohaldata konfidentsiaalsuskokkulepet (st andmed on kättesaadavad ka uutele järgmistele kasutajatele). Sellised andmed võivad hõlmata andmeid, mis peavad olema järgmisele kasutajale õigusnormide alusel või praktikas kättesaadavad (nt seoses ühendatud sõidukis tehtavate uuendustega).

F. **Edastamise / juurdepääsu andmise vahend**

Liites tuleks siin märkida, millise turvalise ja mugava elektroonilise andmekandja abil saab andmevaldaja teha andmed kasutajale kas andmete edastamise või neile juurdepääsu andmise teel kättesaadavaks.

G. **Kasutaja juurdepääsuõiguste kasutamiseks vajalik teave**

Liites võib siin täpsustada teavet, mis on vajalik kasutaja juurdepääsuõiguste kasutamiseks. See võib hõlmata kontaktisikut tehniliste probleemide lahendamiseks nii andmevaldaja kui ka kasutaja poolel.

2. liide

Kasutaja juurdepääsutaotluse sisu

Käesolev vorm on ette nähtud ühe konkreetse taotluse jaoks. Mitme taotluse esitamine on võimalik ja soovitatav näiteks teatavate andmevoogude segmentimiseks, et neid saaks hallata andmevoogu, eesmärgi, andmete elutsükli (näiteks isikuandmete vood jms) kaupa.

Kuigi sellel vormil on loetletud taotluse põhielemendid, võib seda vormi kohandada, eelkõige nii, et see sobiks elektrooniliste menetlustega.

Kasutaja andmed	Nimi: täpsustada Leping nr: *täpsustada*
Kasutaja nimel taotluse esitanud isiku andmed (kui see on asjakohane)	Nimi: täpsustada Suhe kasutajaga: *täpsustada* Lisada tõendid õiguse kohta tegutseda kasutaja nimel
Taotlusega seotud tooted ja/või teenused	Toode/teenus 1: täpsustada (nt seerianumber) Toode/teenus 2: täpsustada (nt seerianumber)
Taotlusega seotud andmepunktid	☐ Kõik andmed, mis on andmevaldajale hõlpsasti kättesaadavad ☐ Muu: täpsustada taotlusega hõlmatud andmepunktid
Taotletud andmete laad	☐ Hõlmavad isikuandmeid Kui kasutaja ei ole andmesubjekt, tuleb täpsustada määruse (EL) 2016/679 artikli 6 kohaselt töötlemise kehtiv õiguslik alus ja vajaduse korral see, kuidas on täidetud kõnealuse määruse artiklis 9 ja direktiivi 2002/58/EÜ artikli 5 lõikes 3 sätestatud tingimused ☐ Ainult isikustamata andmed
Taotlusega seotud andmete kuupäev	☐ Varasemad andmed: täpsustada ajavahemik ☐ Tulevased andmed: täpsustada ajavahemik
Andmetele juurdepääsu ajastus (sõltuvalt 1. liites märgitust)	☐ Pidevalt ☐ Reaalajas ☐ Muu: täpsustada
Andmetele juurdepääsu üksikasjad (sõltuvalt 1. liites märgitust)	☐ Andmete edastamine ☐ Juurdepääs andmetele nende talletamiskohas
Edastamise sihtkoht:	täpsustada sõltuvalt eelmisele punktile antud vastusest
Taotluse kuupäev	täpsustada

3. liide

Kasutaja juurdepääsutaotluse vorm andmete kättesaadavaks tegemiseks kolmandale isikule

Käesolev vorm on ette nähtud ühe konkreetse taotluse jaoks. Mitme taotluse esitamine on võimalik ja soovitatav näiteks teatavate andmevoogude segmenteerimiseks, et neid saaks hallata kasutaja määratud konkreetne andmesaaja andmevoogu ja eesmärgi kaupa.

Kasutaja andmed	Nimi: täpsustada Leping nr: *täpsustada*
Kasutaja nimel taotluse esitanud isiku andmed (kui see on asjakohane)	Nimi: täpsustada Suhe kasutajaga: *täpsustada*
Taotlusega seotud tooted ja/või teenused	Toode/teenus 1: *täpsustada* Toode/teenus 2: *täpsustada*
Taotlusega seotud andmed Märkus: see ei kehti selliste uute ühendatud toodete, ainete või protsesside testimise puhul, mida ei ole veel turule lastud	☐ Variant 1: kõik andmed, mis on andmevaldajale hõlpsasti kättesaadavad ☐ Variant 2: täpsustada vastavalt kasutaja ja andmesaaja vahelise lepingu 1. liitele, milles on täpsustatud andmesaajaga jagatavad andmed ☐ Variant 3: nagu andmesaaja on täpsustanud andmevaldaja ja andmesaaja vahelise lepingu 2. liites
Kui andmed sisaldavad isikuandmeid	Täpsustada määruse (EL) 2016/679 artikli 6 kohaselt töötlemise kehtiv õiguslik alus ja vajaduse korral see, kuidas on täidetud kõnealuse määruse artiklis 9 ja direktiivi 2002/58/EÜ artikli 5 lõikes 3 sätestatud tingimused
Kolmanda isiku andmed Märkus: kolmas isik ei saa olla määruse (EL) 2022/1925 artikli 3 kohane pääsuvalitseja	Nimi: täpsustada Kontaktandmed: *täpsustada*

4. liide

Ärisaladuste kaitsemeetmete üksikasjad

(koostavad pooled)

[VARIANT] 5. liide

Andmete kolmandate isikutega jagamise üksikasjad

(koostavad pooled)

6. liide

Kaitsemeetmete üksikasjad

(koostavad pooled)

[VARIANT] 7. liide

Kasutajale makstava hüvitise üksikasjad

(koostavad pooled)

[VARIANT] 8. liide

Trahvide üksikasjad

(koostavad pooled)

[VARIANT] 9. liide

Toote omandiõiguse või toote või seotud teenuste kasutamise lepinguliste õiguste dokumendid

(pooled lisavad need dokumendid)

[VARIANT] 10. liide

Täiendavate kasutajate andmetele juurdepääsu korra üksikasjad

(koostavad pooled)

III LISA

LEPINGU NÄIDISTINGIMUSED

Kasutajate ja andmesaajate vahelised lepingud

Käesolevad lepingu näidistingimused on koostatud ühendatud toote ja/või seotud teenuse kasutaja ja andmesaaja vaheliste lepingute jaoks, kui kasutajal on vaja või ta soovib jagada oma andmeid vastavalt määruse (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) artiklile 5.

Sellega seoses on andmemääruse peamine uuendus järgmine:

— kasutaja võib kohustada andmevaldajat jagama andmeid kasutaja valitud andmesaajaga;

— kasutaja määrab andmesaajaga sõlmitud lepingus, millistel eesmärkidel ja tingimustel võib andmesaaja andmeid kasutada ja jagada;

— ebaõiglased lepingutingimused, mis käsitlevad andmetele juurdepääsu või vastutust ja õiguskaitsevahendeid andmetega seotud kohustuste rikkumise või lõpetamise korral, ei ole siduvad, kui üks ettevõtja on need teisele ettevõtjale kehtestanud ühepoolselt.

Käesolev leping sõlmitakse sageli pärast andmevaldaja ja kasutaja vahelise lepingu sõlmimist ning enne andmevaldaja ja andmesaaja vahelise lepingu sõlmimist.

Leping koosneb moodulitest ja kuigi see võib olla eraldiseisev leping, mis sisaldab kõiki punkte (kui lepingu peamine eesmärk on andmete jagamine), võivad pooled valida ka nende konkreetse olukorra jaoks sobivad punktid. Kui andmete jagamine oli ainult muul eesmärgil sõlmitud lepingu, näiteks tööstusmasina remondi- ja hooldusle pingu täitmise eeltingimus, võib piisata punktidest 1.2, 1.3, 2, 3 ja 4 (välja arvatud punkti 4.1.1 alapunkt b), kuna lepingu ülejäänud punktide sisu oleks tõenäoliselt hõlmatud remondi- ja hooldusle pinguga.

1. Pooled ja toode / seotud teenused

1.1. Lepingupooled

Käesoleva andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise lepingu on sõlminud

(lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed) (edaspidi „kasutaja“)

ja

(lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed) (edaspidi „andmesaaja“),

käesolevas lepingus edaspidi ühiselt „pooled“ või eraldi „pool“.

Kasutaja on füüsiline või juriidiline isik, kes on ühendatud toote omanik või kellele on lepingu alusel üle antud ajutine õigus kasutada kõnealust ühendatud toodet või kellele osutatakse seotud teenuseid.

Andmesaaja on kasutaja valitud kolmas isik. Andmesaaja võib olla füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud ühendatud toote või seotud teenuse kasutaja, kes tegutseb enda kaubandus-, äri-, ametialase või kutsetegevusega seotud eesmärgil, kellele andmevaldaja teeb andmed kättesaadavaks, sealhulgas kolmas isik, kui kasutaja on esitanud andmevaldajale taotluse või kooskõlas liidu õiguse kohase või liidu õiguse alusel vastu võetud riigisiseste õigusaktide kohase õigusliku kohustusega.

Selline andmesaaja võib konkureerida asjaomase andmevaldajaga. Pääsuvalitseja ei saa siiski andmesaajaks saada ega seda olla.

1.2. Andmesaaja vastavus tingimustele

Andmesaaja kinnitab, et teda ei ole määratud pääsuvalitsejaks vastavalt määruse (EL) 2022/1925 ([1]) (edaspidi „digiturgude määrus“) artiklile 3.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus) (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

1.3. **Andmevaldajale taotluse esitamine ja poolte koostöö**

1.3.1. Pooled lepivad kokku, et

[VARIANT 1] [kasutaja palub, et

(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed)* (edaspidi „andmevaldaja“)

teeks andmesaajale kättesaadavaks punktis 2 nimetatud andmed .]

[VARIANT 2] [kasutaja volitab andmesaajat taotlema kasutaja nimel, et

(lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed) (edaspidi „andmevaldaja“)

teeks andmesaajale kättesaadavaks punktis 2 nimetatud andmed.]

1.3.2. Kasutaja ja andmesaaja teevad heas usus koostööd, et luua andmevaldajaga piisav kontakt ja suhtlus. Eelkõige sõlmib andmesaaja andmevaldajaga eraldi lepingu (edaspidi „H2R-leping“) [VARIANT: tihedas koostöös kasutajaga] ja kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas andmemäärusega. Andmesaaja peab tagama, et H2R-leping vastab käesolevale lepingule.

1.3.3. Käesolev leping on sõlmitud seoses

(a) järgmise ühendatud tootega (järgmiste ühendatud toodetega) (edaspidi „toode“): *(lisada lepinguga hõlmatud konkreetse ühendatud toote nimetus ja täiendavad spetsifikatsioonid)*;

(b) järgmise seotud teenusega (järgmiste seotud teenustega) (edaspidi „seotud teenus (teenused)“): *(lisada lepinguga hõlmatud konkreetsete seotud teenuste või seotud teenuste liigi nimetus ja täiendavad spetsifikatsioonid, kui see on asjakohane)*.

Kasutaja kinnitab, et ta on kas toote omanik või tal on õigus kasutada toodet rendi-, liisingu- või muu sarnase lepingu alusel ja/või saada seotud teenust (teenuseid) teenuslepingu alusel.

[VARIANT 1] [Kasutaja kohustub esitama andmesaajale nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel vajaduse korral kõik asjakohased dokumendid, mis toetavad seda kinnitust.]

[VARIANT 2] [Selle kinnituse aluseks olevad dokumendid ja üksikasjad selle kohta, keda tuleb käesoleva lepingu alusel käsitada kasutajana, on esitatud **5. liites**.]

2. **Lepinguga hõlmatud andmed**

Käesoleva lepinguga hõlmatud andmed koosnevad kõigist hõlpsasti kättesaadavatest toote kasutamisel loodud andmetest või seotud teenuse (teenuste) kasutamisel loodud andmetest

[VARIANT 1] [andmemääruse tähenduses.]

[VARIANT 2] [andmemääruse tähenduses, nagu on loetletud 1. liites.]

[VARIANT 3] [andmemääruse tähenduses, mis on vajalikud punktis 3 kokku lepitud eesmärkidel ja mida andmesaaja on täpsemalt loetlenud H2R-lepingu 2. liites.]

Kasutaja ei vastuta andmete kvaliteedi, omaduste ja koguse eest ega nende konkreetseks otstarbeks sobivuse eest.

Andmemääruse kohaselt on **toote kasutamisel loodud andmed** ühendatud toote kasutamise tulemusena loodud andmed, mis tootja on kavandanud kasutaja, andmevaldaja või kolmanda isiku, sealhulgas asjakohasel juhul tootja poolt elektroonilise side teenuse, füüsilise ühenduse või sisseehitatud juurdepääsu abil väljavõetavaks.

Seotud teenuse kasutamisel loodud andmed on teenuseosutaja poolt seotud teenuse osutamise käigus loodud andmed, mis kajastavad digiteeritud kujul kasutaja tegevust või ühendatud tootega seonduvaid sündmusi ja mis salvestatakse kasutaja poolt tahtlikult või luuakse kasutaja tegevuse kõrvalsaadusena.

Toote kasutamisel loodud andmed ja seotud teenuse kasutamisel loodud andmed võivad olla nii isikuandmed kui ka isikustamata andmed.

Hõlpsasti kättesaadavad andmed on toote kasutamisel loodud andmed ja seotud teenuse kasutamisel loodud andmed, mida andmevaldaja saab või võib saada seaduslikult ühendatud tootest või seotud teenusest, tegemata ebaproportsionaalseid jõupingutusi, mis ei ole pelgalt lihtsad toimingud.

Nagu põhjendustes on selgitatud, ei hõlma see mõiste „andmeid, mis on loodud ühendatud toote kasutamisel, kui ühendatud toote disainilahendus ei näe ette selliste andmete talletamist või edastamist väljaspool komponenti, milles need on loodud, või ühendatud toodet tervikuna“ (põhjendus 20). „See, milliseid andmeid ühendatud toode suudab kättesaadavaks teha, peaks olema määratud kindlaks tootjate disainivalikutega ja asjakohasel juhul liidu või riigisisese õigusega, mis käsitleb sektoripõhiseid vajadusi ja eesmärke, või pädevate asutuste asjakohaste otsustega“ (põhjendus 14).

3. Andmete kasutamine andmesaaja poolt

Kasutajate ja andmesaajate vaheliseks andmete jagamise kokkuleppeks võib olla näiteks pooltevaheline uus suhe või olemasoleva suhte täiendus, olgu selle eesmärk siis andmete jagamine ärilistel eesmärkidel või mitte. Sellised kokkulepped ei tohiks olla ainuõiguslikud, välja arvatud juhul, kui need on hästi piiritletud, andme-, turu- või eesmärgispetsiifilised, ajaliselt piiratud ja hästi tasustatud.

3.1. Andmete kokkulepitud kasutamine

Kasutaja otsustab, millist osa oma andmetest ja millisel eesmärgil ta lubab andmesaajal kasutada ning eelkõige, mil määral andmesaajal on lubatud andmeid jagada kolmandate isikutega.

Näiteks võib kasutaja paluda andmesaajal jälgida toote või seotud teenuse toimimist ning tegutseda vahendajana, kes edastab kasutaja nimel garantiinõuded seadme müüjale.

Kasutaja peaks ka kaaluma, kas lubada andmesaajal jagada andmeid äriettevõtjate või mitteäriliste üksustega. Mitteäriline andmete jagamine võib hõlmata andmete altruistlikku või muul viisil mittetulunduslikku jagamist ja kasutamist avaliku huvi, teaduslikel, statistilistel või muudel analüüsivate teadusuuringute eesmärkidel (kui see on kohaldatav ja nõutav või kui see ei ole kohaldatav ega nõutav, kuid on ette nähtud vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 89, avaandmete direktiivile (EL) 2019/1024, väärtuslike andmestike määrusele (EL) 2023/138, andmehalduse määrusele (EL) 2022/868, terviseandmeruumi määrusele (EL) 2025/327 jms) andmesaaja poolt või kaudu asjaomaste kogukondade, omavalitsuste, piirkondade, riikide, vabaühenduste ja muude mitteäriliste organisatsioonidega. Ärilise andmete jagamise puhul soovitatakse mitte viidata „müügile“ ega kasutada terminit „müük“, kuna see võib mõne sidusrühma jaoks tähendada, et asjaomaste andmete omandiõigus/kontroll antakse üle või et asjaomased andmed antakse muul viisil üle ainult andmesaajale. See ei ole vajalik ega soovitatav, eelkõige kuna andmed on nii digivara kui ka digivahend ning neid saab nende elutsükli jooksul kasutada mitmel eesmärgil – isegi mitmel ärilisel eesmärgil –, pakkudes samal ajal andmesaajale turueeliseid või muud lisaväärtust, mis õigustab ka kasutajale õiglase tasu maksmist andmete (taas)kasutamise loa eest.

Kasutaja peaks hindama andmesaajale andmete kasutamise õiguse andmise tagajärgi ja vajaduse korral ka andmete jagamise õiguse andmise tagajärgi ning kaaluma, kas sellised õigused tuleks anda tasu eest.

3.1.1. Andmesaaja võib andmeid kasutada ainult järgmistel eesmärkidel, mis ei tohi olla vastuolus punktis 3.2 loetletud tavadega: (*lisada kokkulepitud eesmärgid*).

Andmesaaja kokku lepitud eesmärkide näited:

— kasutajale korrapäraste toote hooldusteenuste / järelturu teenuste pakkumine;

— teadusuuringute läbiviimine konkreetsetes valdkondades;

— uute teenuste väljatöötamine või uute toodete või teenuste täiustamine, uuendamine või jätkamine, sealhulgas tehisintellektilahendused;

— andmete koondamine muude andmetega või tuletatud andmete loomine seaduslikul eesmärgil, sealhulgas eesmärgiga müüa või teha sellised koondandmedvõi tuletatud andmed muul viisil kättesaadavaks kolmandatele isikutele.

3.1.2. Andmesaaja peab andmed kustutama, kui need ei ole enam kokkulepitud eesmärkidel vajalikud.

3.2. **Andmete loata kasutamine**

Andmesaaja ei tohi kasutada andmeid

(a) muudel eesmärkidel kui punktis 3.1 kokku lepitud eesmärgid;

(b) eesmärgil, mis on vastuolus liidu õigusega või kohaldatava riigisisese õigusega;

(c) füüsiliste isikute profiilianalüüsiks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 punkti 4 tähenduses, välja arvatud juhul, kui see on vajalik kasutaja soovitud teenuse osutamiseks;

(d) tootega konkureeriva toote väljatöötamiseks;

(e) teabe saamiseks kasutaja majandusliku olukorra, varade ja tootmismeetodite kohta või kasutaja poolt toote või seotud teenuse kasutamise kohta viisil, mis võiks kahjustada kasutaja äripositsiooni turgudel, kus kasutaja tegutseb, välja arvatud juhul, kui kasutaja on andnud selliseks kasutamiseks loa;

(f) viisil, mis kahjustab toote või seotud teenuse turvalisust;

(g) [VARIANT] [muu: *(täpsustada, eelkõige kasutusviisid, mis* kahjustavad oluliselt kasutaja õigustatud huve)].

3.3. **Isikuandmete kasutamine andmesaaja poolt**

Andmesaaja kasutab või töötleb muul viisil isikuandmeid üksnes juhul, kui selleks on õiguslik alus ja ainult määruses (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) ja vajaduse korral direktiivis 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) sätestatud tingimustel.

Isikuandmete töötlemise reguleerimisel vastavalt kehtivatele andmekaitsealastele õigusaktidele (sealhulgas määrus (EL) 2016/679) peavad pooled kaaluma, kas kasutaja on andmetes sisalduvate kõigi või osade isikuandmete andmesubjekt.

3.4. **Kaitsemeetmete rakendamine**

Andmesaaja kohustub rakendama andmete kaotsimineku ja andmetele loata juurdepääsu vältimiseks kaitsemeetmeid, [VARIANT 1] [mis on konkreetses olukorras mõistlikud, võttes arvesse teaduse ja tehnoloogia taset, kasutajale tekitatavat võimalikku kahju ja kaitsemeetmetega seotud kulusid.] [VARIANT 2] [mida on üksikasjalikult kirjeldatud **2. liites**.]

Pooled peaksid kaaluma, kas nad soovivad lisada eraldi liitesse kõik üksikasjad selle kohta, kuidas kasutaja olulisi huve saab tulemuslikult kaitsta. Meetmed võivad olla nii tehnilist laadi (nt krüpteerimine, tulemüürid, jagatud talletamine) kui ka korralduslikku laadi (nt usaldusväärse kolmanda isiku kaasamine). Kuna meetmed peavad olema proportsionaalsed, on nende sisu andmete laadist ja asjakohastest huvidest olenevalt väga erinev.

4. **Andmete jagamine kolmandate isikutega ja andmetöötlusteenuste kasutamine**

Vastavalt andmemääruse artikli 6 lõike 2 punktile c ei tohi andmesaaja „teha vastuvõetud andmeid kättesaadavaks muule kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui andmed tehakse kättesaadavaks kasutajaga sõlmitud lepingu alusel, ja tingimusel, et asjaomane muu kolmas isik võtab kõik andmevaldaja ja kolmanda isiku vahel kokku lepitud vajalikud meetmed ärisaladuste konfidentsiaalsuse säilitamiseks“.

Seega, kui kasutaja otsustab anda andmesaajale selle õiguse, tuleks lisada käesolev punkt, nähes võimaluse korral ette hüvitise.

4.1. **Andmete jagamise tingimused**

4.1.1. Andmesaaja võib jagada isikustamata andmeid kolmandate isikutega, kui

(a) kolmas isik kasutab andmeid üksnes järgmistel eesmärkidel:

i) andmesaaja abistamiseks punktis 3.1 kokku lepitud eesmärkide saavutamisel;

ii) punktis 3.1 kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks koostöös andmesaajaga või eriotstarbeliste äriühingute kaudu ja

iii) [VARIANT] [(*täpsustada konkreetsed eesmärgid, mida kolmandad isikud võivad andmesaajast sõltumata taotleda oma vajadusteks, ning kas andmeid jagatakse nendel eesmärkidel tasu eest või tasuta*) ning]

(b) kolmas isik ei ole määratud pääsuvalitsejaks vastavalt määruse (EL) 2022/1925 (edaspidi „digiturgude määrus“) artiklile 3 ja

(c) andmesaaja kohustab lepinguga kolmandat isikut

i) mitte kasutama andmeid muudel eesmärkidel kui punkti 4.1.1 alapunktis a kokku lepitud eesmärgid;

ii) mitte hankima teavet kasutaja majandusliku olukorra, varade ja tootmismeetodite kohta või kasutaja poolt toote või seotud teenuse kasutamise kohta mis tahes muul viisil, mis võiks kahjustada kasutaja äripositsiooni turgudel, kus kasutaja tegutseb;

iii) mitte kasutama andmeid viisil, mis kahjustab muul moel oluliselt kasutaja õigustatud huve, eelkõige juhul, kui sellised andmed sisaldavad tundlikku äriteavet või on kaitstud ärisaladuste või intellektuaalomandi õigustega;

iv) rakendama punktis 3.4 nõutud kaitsemeetmeid ja

v) kustutama andmed, kui need ei ole enam punkti 4.1.1 alapunktis a kokku lepitud eesmärkidel vajalikud;

vi) mitte jagama neid andmeid edasi.

4.1.2. Lisateave, sealhulgas kolmandate isikute andmed, piirangud andmete kasutamisele kolmandate isikute poolt ning lisatingimused ja kaitsemeetmed, on üksikasjalikult esitatud **3. liites**.

4.1.3. Olenemata punktidest 4.1.1–4.1.2 võib andmesaaja kasutada punkti 3.2.1 alapunktis a kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks enda arvel ja omal vastutusel andmetöötlusteenuseid, näiteks pilvandmetöötlusteenuseid (sh taristu teenusena, platvorm teenusena ja tarkvara teenusena), majutusteenuseid või sarnaseid teenuseid. Kolmandad isikud võivad samuti selliseid teenuseid kasutada enda arvel ja omal vastutusel punkti 4.1.1 alapunktis a kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks. Andmesaaja jagab isikuandmeid kolmandate isikutega või töötleb neid muul viisil üksnes juhul, kui selleks on õiguslik alus ja ainult määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) ja vajaduse korral direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) kohaselt lubatud tingimustel.

5. **Hüvitamine**

Andmesaaja kohustub maksma kasutajale hüvitist, nagu on üksikasjalikult sätestatud **4. liites**.

Pooled võivad kokku leppida andmesaaja poolt andmete kasutamise ja jagamise eest makstavas hüvitises, kui nad peavad seda õiglaseks ja mõistlikuks. Näiteks võivad nad kaaluda sellist hüvitamist, kui andmesaaja kasutab andmeid uute toodete või teenuste väljatöötamiseks või kui andmesaaja loob koondandmeid või tuletatud andmeid ärilistel eesmärkidel. Seevastu juhul, kui andmeid kasutatakse näiteks üksnes kasutajaga sõlmitud kokkuleppe vajadusteks, ei pruugita hüvitist ette näha.

Samamoodi võib olla hüvitis vajalik kasutaja õiglase kohtlemise tagamiseks, kui kasutaja nõustub, et andmesaaja võib müüa andmeid kolmandatele isikutele kooskõlas punkti 4.1.1 alapunkti a alapunktiga iii. Kui hüvitist tuleb maksta, peavad pooled leppima kokku selle olemuses. Hüvitis võib olla rahaline või muu hüvitis.

6. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev, kestus ja lõpetamine**

6.1. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev ja kestus**

6.1.1. Käesolev leping [VARIANT 1] [jõustub kohe] [VARIANT 2] [jõustub alates *(täpsustada kuupäev)*].

6.1.2. [VARIANT] [Käesolev leping sõlmitakse [VARIANT 1] [tähtajatult] [VARIANT 2] [tähtajaliselt (täpsustada)], võttes arvesse käesolevas lepingus sätestatud lepingu lõppemise või lõpetamise aluseid.]

6.2. **Lepingu lõpetamine**

6.2.1. Andmesaaja võib käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest kasutajale (*täpsustada etteteatamistähtaeg*), kui H2R-leping on lõpetatud.

6.2.2. Kui kasutaja kaotab oma kasutaja staatuse, siis käesolev leping lõpeb. Kasutaja teatab sellest (*täpsustada etteteatamistähtaeg*) andmesaajale.

6.2.3. [VARIANT tähtajatu lepingu korral või kui pooled soovivad lubada lepingu lõpetamist soovi korral] [Kumbki pool võib käesoleva lepingu lõpetada igal ajal enne lepingu algust või lepinguperioodi jooksul, teatades sellest teisele poolele (*täpsustada tähtaeg*).] [VARIANT] Kui kasutaja lõpetab käesoleva lepingu käesoleva punkti alusel enne (*lisada ajahetk või minimaalne lepinguperiood*), hüvitab kasutaja teisele poolele lepingu täitmisega seotud kulud järgmiselt: *(märkida vajalik)*.

Kui kasutaja on lepingu alusel kohustatud jagama andmeid andmesaajaga, ei tohiks seda punkti lisada, kuna see võib kaasa tuua mõne muu lepingu rikkumise.

6.3. **Lepingu kehtivuse lõppemise või lepingu lõpetamise tagajärjed**

6.3.1. Lepinguperioodi lõppemine või käesoleva lepingu lõpetamine vabastab mõlemad pooled nende kohustusest täita tulevasi kohustusi ja võtta vastu tulevasi sooritusi, kuid see ei mõjuta kehtivusaja lõppemise või lepingu lõpetamise hetkeks tekkinud õigusi ja kohustusi.

Lepingu kehtivuse lõppemine või lepingu lõpetamine ei mõjuta sätteid, mis jäävad kehtima ka pärast lepingu lõppemist, eelkõige andmesaaja poolt andmete lubatud kasutamise ja jagamise piiranguid vastavalt punktidele 3 ja 4, punkti 8.1 konfidentsiaalsuse kohta, punkti 8.3 kohaldatava õiguse kohta ja punkti 8.6 vaidluste lahendamise kohta.

6.3.2. Eelkõige on lepingu lõpetamisel või selle kehtivuse lõppemisel järgmised tagajärjed:

(a) andmesaaja lõpetab viivitamatult alates lepingu lõpetamise või selle kehtivuse lõppemise kuupäevast loodud või talletatud andmete väljavõtmise;

(b) [VARIANT] andmesaaja säilitab õiguse kasutada ja jagada enne lepingu lõpetamise või selle kehtivuse lõppemise kuupäeva loodud või talletatud andmeid, nagu on sätestatud punktides 3 ja 4, [VARIANT] ajavahemikuks (*täpsustada aeg*)].

Võib esineda juhtumeid, kus andmesaaja peab andmete jagamisse investeerima, näiteks kui ta kohandab oma digitaristut; investeering amortiseeritakse aja jooksul. Sellisel juhul võivad pooled tahta tagada, et andmesaaja saab lepingu lõpetavalt poolelt hüvitist. Hüvitise summa peaks olema kindlaksmääratav.

7. Õiguskaitsevahendid kohustuste täitmata jätmise korral

7.1. Kohustuste täitmata jätmise juhtumid

7.1.1. Poole kohustuste rikkumine on oluline, kui

(a) kohustuste mittetäitmine jätab teise poole olulisel määral ilma sellest, mida tal oli õigus käesoleva lepingu alusel oodata, välja arvatud juhul, kui kohustusi mittetäitev pool ei näinud ette ega saanud mõistlikult ette näha seda tulemust, või

(b) asjaoludest on selge, et kohustusi mittetäitva poole tulevase kohustuste täitmisega ei saa arvestada.

7.1.2. Poole kohustuste mittetäitmine on vabandatav, kui see on tingitud takistavast asjaolust, mida ta ei saa mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta käesoleva lepingu sõlmimise ajal selle takistusega arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

7.1.3. Kui takistus on üksnes ajutine, on poole kohustuste mittetäitmine vabandatav aja vältel, mil takistus kohustuse täitmist takistas. Kui aga viivitus kujutab endast olulist kohustuste rikkumist, võib teine pool seda sellisena käsitleda.

Kohustusi mittetäitev pool peab tagama, et teine pool saab teate kohustuse täitmist takistavast asjaolust ja selle mõjust kohustuse täitmisele põhjendamatu viivituseta pärast seda, kui kohustusi mittetäitev pool sai nendest asjaoludest teada või võib mõistlikult eeldada, et need on talle teada. Teisel poolel on õigus nõuda sellise teate saamata jäämisest tuleneva majandusliku kahju eest hüvitist.

7.2. Õiguskaitsevahendid kohustuste täitmata jätmise korral

7.2.1. Kui pool jätab kohustused täitmata, saab teine pool kasutada järgmistes punktides loetletud õiguskaitsevahendeid, ilma et see piiraks kohaldatava õiguse alusel kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist.

7.2.2. Õiguskaitsevahendeid, mis ei ole omavahel vastuolus, võib koos kasutada.

7.2.3. Pool ei või kasutada õiguskaitsevahendit, kui ta ise põhjustas teise poole kohustuste täitmata jätmise, näiteks kui tema enda andmetaristu puudused ei võimaldanud teisel poolel oma kohustusi nõuetekohaselt täita. Samuti ei või pool nõuda kantud kahju hüvitamist ulatuses, milles ta oleks saanud mõistlike meetmete võtmisega kahju vähendada.

7.2.4. Kahju kannatanud pool võib

(a) lõpetada käesoleva lepingu viivitamatult ja trahvita, teatades sellest teisele poolele, kui

i) teise poole kohustuste täitmata jätmine kujutab endast olulist kohustuste rikkumist või

ii) kahju kannatanud pool on sellise kohustuste mittetäitmise korral, mis ei ole oluline, esitanud teate, milles on määratud mõistlik tähtaeg kohustuste mittetäitmise heastamiseks, ning see tähtaeg on möödunud, ilma et teine pool oleks oma kohustused täitnud;

(b) nõuda hüvitist majandusliku kahju eest, mis on talle tekitatud teise poole kohustuste mittetäitmisega, mis ei ole punkti 7.1.2 alusel vabandatav; kohustusi mittetäitev pool vastutab ainult sellise kahju eest, mida ta käesoleva lepingu sõlmimise ajal oma kohustuste mittetäitmise tõenäolise tagajärjena ette nägi või mille ettenägemist võis temalt mõistlikult eeldada, välja arvatud juhul, kui kohustuste mittetäitmine oli tahtlik või tulenes raskest hooletusest;

(c) nõuda, et kohustusi mittetäitev pool täidaks põhjendamatu viivituseta oma käesolevast lepingust tulenevad kohustused, välja arvatud juhul, kui see oleks ebaseaduslik või võimatu või kui konkreetne kohustuse täitmine põhjustaks kohustusi mittetäitvale poolele kulusid, mis on ebaproportsionaalsed võrreldes teise poole saadava kasuga; [VARIANT] [kui pool ei täida käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, on ta igal juhul kohustatud maksma 6. liites üksikasjalikult sätestatud trahvi, mida pooled käsitavad kahjuhüvitisena punkti 7.2.4 alapunkti b tähenduses; kohustusi mittetäitval poolel on õigus nõuda trahvi vähendamist mõistliku summani, kui ta suudab tõendada, et trahv on kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjuga võrreldes ebamõistlikult suur.]

8. **Üldsätted**

8.1. **Konfidentsiaalsus**

8.1.1. Konfidentsiaalsena tuleb käsitada järgmist teavet:

(a) teave, mis viitab teise poole ärisaladustele, finantsseisundile või muule tema tegevuse aspektile, välja arvatud juhul, kui teine pool on selle teabe avalikustanud;

(b) *(kui see on asjakohane)* teave hüvitise arvutamise aluse kohta;

(c) teave andmevaldaja ja mis tahes muu kaitstud kolmanda isiku kohta, välja arvatud juhul, kui kaitstud kolmas isik on selle teabe avalikustanud.

8.1.2. Mõlemad pooled nõustuvad võtma kõik mõistlikud meetmed, et säilitada punktis 8.1.1 nimetatud teavet turvaliselt ja täielikult konfidentsiaalsena ning mitte avalikustada ega teha sellist teavet kättesaadavaks kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui

(a) ühel pooltest on õiguslik kohustus asjakohane teave avalikustada või kättesaadavaks teha või

(b) üks pooltest peab asjaomase teabe avalikustama või kättesaadavaks tegema, et täita oma käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, või

(c) üks pooltest on saanud teiselt poolelt või konfidentsiaalset teavet esitavalt või selle avalikustamisest mõjutatud isikult eelneva nõusoleku.

8.1.3. Igal juhul võivad kasutaja ja andmesaaja andmevaldajale avalikustada või teha talle kättesaadavaks sellise teabe, mis on vajalik andmesaaja või kasutaja tuvastamiseks või nendega ühenduse võtmiseks, et sõlmida punktis 1.3.2 osutatud H2R-leping.

8.1.4. Need konfidentsiaalsuskohustused jäävad pärast lepingu lõpetamist kehtima kuni (*täpsustada tähtaeg*).

8.1.5. Need konfidentsiaalsuskohustused ei kõrvalda rangemaid kohustusi, mis tulenevad i) määrusest (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus), ii) direktiivi 2002/58/EÜ või direktiivi (EL) 2016/943 rakendussätetest või iii) mõnest muust liidu või liikmesriigi õigusaktist.

8.2. **Sidevahendid**

Kõik käesoleva lepinguga nõutavad või lubatud teated või muud teavitused peavad olema kirjalikus vormis ja need võib kätte toimetada isiklikult, ettemakstud posti teel või elektrooniliselt, sealhulgas e-posti teel, tingimusel et saatja säilitab tõendi allpool loetletud aadressidele saatmise kohta:

Pool	Kontaktisik	E-post	Telefon	Aadress
Kasutaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]
Andmesaaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]

Iga selline teade või suhtlus loetakse kättesaaduks järgmisel kuupäeval:

(a) isiklikult kättetoimetamise korral kättetoimetamise kuupäeval;

(b) ettemakstud posti teel saatmise korral kolmandal tööpäeval pärast postitamist;

(c) elektroonilise saatmise korral edastamise kuupäeval, tingimusel et saatja ei ole saanud kohaletoimetamise ebaõnnestumise kohta veateadet.

8.3. **Tervikleping, selle muudatused ja eraldatavus**

8.3.1. Käesolev leping (koos selle liidete ja muude selles osutatud dokumentidega) kujutab endast käesoleva lepingu eseme osas pooltevahelist tervikleping ning asendab kõik pooltevahelised varasemad suulised ja kirjalikud kokkulepped, lepingud ja arusaamad seoses käesoleva lepingu esemega.

8.3.2. Käesoleva lepingu muudatused kehtivad üksnes juhul, kui pooled on neis kirjalikult kokku leppinud, sealhulgas mis tahes elektroonilisel kujul.

8.3.3. Kui mõni käesoleva lepingu säte osutub mis tahes põhjusel tühiseks, kehtetuks, tühistatavaks või mittetäidetavaks ning kui see säte on lepingu ülejäänud tingimustest eraldatav, jäävad need ülejäänud sätted sellest mõjutamata ning jäävad kehtivaks ja täidetavaks, välja arvatud juhul, kui asjaomane säte ei ole lepingu ülejäänud sätetest eraldatav. Kõik käesolevas lepingus selle tõttu tekkivad lüngad või ebaselgused tuleb lahendada vastavalt punktile 8.4.

8.4. **Kohaldatav õigus**

Käesoleva lepingu suhtes kohaldatakse (*täpsustada liikmesriik*) õigust.

8.5. **Tõlgendamine**

8.5.1. Pooled sõlmivad käesoleva lepingu, võttes arvesse andmemäärusest tulenevaid poolte õigusi ja kohustusi. Käesoleva lepingu kõiki sätteid tuleb tõlgendada nii, et need oleksid kooskõlas andmemäärusega ja muu liidu õigusega või liidu õigusega kooskõlas vastuvõetud liikmesriigi õigusaktidega, samuti mis tahes kohaldatava riigisisese õigusega, mis on kooskõlas liidu õigusega ja millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda.

8.5.2. Kui käesolevas lepingus esinevat lünka või ebaselgust ei ole võimalik punktis 8.5.1 osutatud viisil lahendada, tuleb käesolevat lepingut tõlgendada kohaldatavas õiguses sätestatud tõlgendamisreeglite alusel (vt punkt 8.4).

8.6. **Vaidluste lahendamine**

8.6.1. Pooled lepivad kokku, et teevad kõik endast oleneva, et lahendada vaidlused vastastikusel kokkuleppel ja esitada enne asja kohtusse andmist oma vaidlus (*lisada konkreetse vaidluste lahendamise organi nimi ja kontaktandmed; vaidluste puhul, mis kuuluvad andmemääruse artikli 10 lõike 1 kohaselt liikmesriigi vaidluste lahendamise organi pädevusse, võib selleks olla liikmesriigi mis tahes vaidluste lahendamise organ, mis vastab andmemääruse artikli 10 tingimustele*).

8.6.1. [VARIANT juhul, kui kasutaja on ettevõtja] [Käesoleva lepinguga seotud asja lahendamine kuulub (*täpsustada liikmesriik*) kohtute ainupädevusse.]

1. liites on esitatud andmete kirjeldus

[koostavad pooled]

2. liites on loetletud andmesaaja võetavad kaitsemeetmed

[koostavad pooled]

3. liites on esitatud teave andmesaaja poolt kolmandate isikutega andmete jagamise kohta

[koostavad pooled]

4. liites on esitatud teave andmesaaja poolt andmete kasutamise ja jagamise eest kasutajale makstava hüvitise kohta

[koostavad pooled]

5. liites on esitatud dokumendid toote omandiõiguse või toote või seotud teenuste kasutamise lepinguliste õiguste kohta

[koostavad pooled]

[VARIANT] 6. liites on esitatud trahvide üksikasjad

[koostavad pooled]

IV LISA

LEPINGU NÄIDISTINGIMUSED

Andmevaldajate ja andmesaajate vahelised lepingud, mis käsitlevad andmete kättesaadavaks tegemist ühendatud toodete ja seotud teenuste kasutajate taotlusel

Käesolevad lepingu näidistingimused on koostatud andmevaldaja ja ettevõtjast andmesaaja vaheliste lepingute jaoks, mille kohaselt andmevaldaja on kohustatud (määruse (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) artikli 5 alusel) tegema kasutaja taotluse alusel andmesaajale kättesaadavaks ühendatud toote ja/või seotud teenuse kasutamisel loodud andmed.

Sellega seoses on andmemääruse peamine uuendus järgmine:

— andmevaldaja on kasutajalt sellekohase taotluse saamisel kohustatud jagama andmeid andmesaajaga (ärisaladusena kaitstud andmete puhul rakendatakse kaitsemeetmeid);

— andmevaldaja võib nõuda andmesaajalt mõistlikku hüvitist;

— ebaõiglased lepingutingimused, mis käsitlevad andmetele juurdepääsu või vastutust ja õiguskaitsevahendeid andmetega seotud kohustuste rikkumise või lõpetamise korral, ei ole siduvad, kui üks ettevõtja on need teisele ettevõtjale kehtestanud ühepoolselt.

Käesolev leping koosneb moodulitest ja kuigi seda saab kasutada terviklepinguna, võivad pooled valida ka teatavad punktid, mis sobivad nende konkreetse olukorraga. Mitu punkti sisaldavad valikuvõimalusi ning pooled peaksid sellisel juhul kaaluma oma konkreetseid vajadusi, ärisuhteid ja huve, et teha kindlaks õige variant, mis sobib nende lepinguga kõige paremini.

Mõned punktid on ka tähistatud väljendiga *„(kui see on asjakohane)“* ja need punktid tuleks lisada, kui teatavad tingimused on täidetud.

Kuigi komisjon soovitab neid lepingu näidistingimusi, ei ole need siduvad ja pooled võivad neist alati kõrvale kalduda.
Neid lepingu näidistingimusi võib kasutada asjakohaste muudatustega ka juhul, kui andmevaldaja on kohustatud tegema andmed andmesaajale kättesaadavaks mõne muu liidu õigusakti või liidu õiguse kohaselt vastu võetud riigisisese õigusakti alusel.

1. Pooled, taotluse esitanud kasutaja ja toode / seotud teenus (teenused)

1.1. Lepingupooled

Käesoleva andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise lepingu on sõlminud

ühelt poolt

(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed*) (edaspidi „andmevaldaja“)

ja teiselt poolt

(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed*) (edaspidi „andmesaaja“),

käesolevas lepingus edaspidi ühiselt „pooled“ või eraldi „pool“.

Pooled peavad siin määrama kindlaks, kes on andmevaldaja ja kes on andmesaaja andmemääruse artikli 2 punktide 13 ja 14 tähenduses.

Andmemääruse kohaselt on andmevaldaja füüsiline või juriidiline isik, kellel on andmemääruse, kohaldatava liidu õiguse või liidu õiguse alusel vastu võetud riigisiseste õigusaktide kohaselt õigus või kohustus kasutada ja teha kättesaadavaks andmeid, sealhulgas lepingu korral toote kasutamisel loodud andmeid või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid, mis ta on välja võtnud või loonud seotud teenuse osutamise käigus.

Andmemääruse kohaselt on andmesaaja füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud ühendatud toote või seotud teenuse kasutaja, kes tegutseb enda kaubandus-, äri-, ametialase või kutsetegevusega seotud eesmärgil, kellele andmevaldaja teeb andmed kättesaadavaks, sealhulgas kolmas isik, kui kasutaja on esitanud andmevaldajale taotluse või kooskõlas liidu õiguse või liidu õiguse alusel vastu võetud riigisiseste õigusaktide kohase õigusliku kohustusega. Vastavalt andmemääruse artikli 1 lõike 3 punktile d on andmevaldajad kohustatud tegema andmeid kättesaadavaks ainult liidus asuvatele andmesaajatele. Nad ei ole kohustatud tegema neid kättesaadavaks andmesaajatele, kelle asukoht on väljaspool liitu.

1.2. **Taotluse esitanud kasutaja, toode / seotud teenus (teenused)**

1.2.1. Käesolev leping põhineb poolte ühisel eeldusel, et andmevaldaja on andmemääruse artikli 5 kohaselt kohustatud tegema andmed andmesaajale kättesaadavaks, kui

(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed*) (edaspidi „taotluse esitanud kasutaja“) või tema nimel tegutsev isik seda taotleb,

ja et taotluse esitanud kasutaja on (andmemääruse artikli 2 punkti 12 tähenduses) kasutaja, kes

kasutab järgmist toodet: *(lisada lepinguga hõlmatud konkreetse ühendatud toote või tooteliigi nimetus ja täiendavad spetsifikatsioonid)* ja/või

saab järgmist seotud teenust (järgmisi seotud teenuseid): *(lisada lepinguga hõlmatud konkreetsete seotud teenuste või seotud teenuste liigi nimetus ja täiendavad spetsifikatsioonid, kui see on asjakohane)*.

Pooled peavad siin kindlaks määrama, kes on andmemääruse artikli 2 punkti 12 tähenduses kasutaja, kes esitab andmemääruse artikli 5 alusel andmevaldajale taotluse.

Kasutaja on füüsiline või juriidiline isik, kes on ühendatud toote omanik või kellele on lepingu alusel üle antud ajutine õigus kasutada kõnealust ühendatud toodet või kellele osutatakse seotud teenuseid.

Samuti peavad pooled kindlaks tegema, millist ühendatud toodet ja millist seotud teenust (kui see on asjakohane) taotluse esitanud kasutaja kasutab.

Andmemääruse kohaselt on **ühendatud toode** ese,
i) mis võtab vastu, loob või kogub andmeid oma kasutuse või keskkonna kohta;
ii) mis on võimeline edastama toote kasutamisel loodud andmeid elektroonilise side teenuse, füüsilise ühenduse või sisseehitatud juurdepääsu kaudu;
iii) mille peamine ülesanne ei ole andmete talletamine, töötlemine ega edastamine muude isikute kui kasutaja nimel.

Seotud teenus on muu digiteenus kui elektroonilise side teenus, sealhulgas tarkvara,
i) mis on ostmise, rendi või liisimise ajal tootega ühendatud nii, et selle puudumine takistaks ühendatud tootel täita üht või mitut oma funktsiooni, või
ii) mille tootja või kolmas isik hiljem tootega ühendab, et ühendatud toote funktsioone täiendada, ajakohastada või kohandada.

2. **Lepingu alus**

2.1. **Taotluse esitanud kasutaja staatus ja kehtiva taotluse olemasolu**

2.1.1. Kumbki pool kinnitab, et tema parimate teadmiste kohaselt on taotluse esitanud kasutaja punktis 1.2.1 nimetatud toote ja seotud teenuse (teenuste) kasutaja (andmemääruse artikli 2 punkti 12 tähenduses).

2.1.2. Kumbki pool kinnitab, et taotluse esitanud kasutaja on palunud andmevaldajal teha andmesaajale kättesaadavaks punktis 3.1 nimetatud andmed. Taotluse kohta esitatud tõendid on lisatud käesolevale lepingule **1. liites**.

2.1.3. (*Kui see on asjakohane*) Kumbki pool kinnitab, et tema parimate teadmiste kohaselt on taotluse esitanud kasutaja nimel tegutsev pool saanud taotluse esitanud kasutajalt vajaliku volituse selle taotluse esitamiseks kooskõlas kohaldatava õigusega. Volituse kohta esitatud tõendid on lisatud käesolevale lepingule **1. liites**.

Andmemääruse kohaselt võib taotluse esitada kolmas isik, kes tegutseb taotluse esitanud kasutaja nimel. See kolmas isik võib olla näiteks teabemaakler või muu agent või esindaja, sealhulgas andmesaaja ise.

On selge, et kui kolmas isik, sealhulgas andmesaaja, väidab, et tal on taotluse esitanud kasutaja volitus, on selline olukord võrreldes tavalise taotluse esitamisega võimalik kuritarvitamise allikas. Seetõttu peavad pooled võtma mõistlikke meetmeid, et kontrollida, et ei ole toimunud pettust ega manipuleerimist ning et taotlus on esitatud nõuetekohaselt.

2.1.4. Kumbki pool kinnitab, et tema parimate teadmiste kohaselt on taotlus kohaldatava õiguse alusel kehtiv, seda ei ole tagasi võetud ja see ei ole aegunud.

Kui on märke sellest, et taotlus on kehtetu või tagasi võetud, peavad pooled võtma mõistlikke meetmeid, et kontrollida, kas taotlus on endiselt kehtiv. Kui see nii ei ole, ei saa andmevaldajal jagada andmeid andmesaajaga ja ta võidakse andmete jagamise eest vastutusele võtta. Andmesaaja võib olla vastutav ka selliste andmete nõudmise eest, mida tal ei ole õigust nõuda.

Taotluse kehtivus võib sõltuda paljudest kohaldatava õiguse kohastest teguritest. Näiteks võib selleks, et taotlus oleks õiguslikult kehtiv, olla vajalik, et

— see oleks vabatahtlik, piisavalt teadlik ja taotluse esitanud kasutaja soovi sõnaselge väljendus;

— selle oleks esitanud nõutava teovõimega isik.

2.2. **Andmesaaja vastavus tingimustele**

2.2.1. Andmesaaja kinnitab, et tema ja taotluse esitanud kasutaja vahel on sõlmitud kehtiv leping, mis lubab tal andmeid kasutada, ning et vastavalt kõnealusele lepingule kasutatakse andmeid ainult (*lisada eesmärk (eesmärgid) vastavalt andmesaaja ja taotluse esitanud kasutaja vahelisele lepingule)*:

(*kui andmed võivad sisaldada ärisaladusi*) Andmesaaja kinnitab, et andmed on selle eesmärgi täitmiseks hädavajalikud.

Vastavalt andmemääruse artikli 6 lõikele 1 võib andmesaaja kasutada andmeid ainult sõlmitud lepingu alusel ja kasutajaga kokku lepitud eesmärkidel. Andmesaaja peaks siin kinnitama, et see on nii. Kui need kinnitused ei ole või ei ole enam õiged, võib andmevaldaja lõpetada lepingu vastavalt punktile 2.4.3.

Pooled peaksid püüdma kokkulepitud eesmärgid kindlaks määrata viisil, mis võimaldab andmevaldajal otsustada, kas andmete kasutamine andmesaaja poolt on lubatav, kuid mitte nii üksikasjalikult, et see paljastaks andmevaldajale andmesaaja konfidentsiaalseid äriideid.

Kui kaalul on andmevaldaja ärisaladused, tuleb avalikustada kõik eesmärgid, et andmevaldaja saaks hinnata, kas andmete esitamine on nimetatud eesmärgi saavutamiseks hädavajalik.

2.2.2. Andmesaaja kinnitab, et teda ei ole määratud pääsuvalitsejaks vastavalt määruse (EL) 2022/1925 (edaspidi „digiturgude määrus“) artiklile 3.

2.3. **Vastavus andmekaitsealastele õigusaktidele**

2.3.1. Kui andmed kvalifitseeruvad isikuandmeteks, kinnitab kumbki pool, et järgib määrust (EL) 2016/679 ja asjakohasel juhul direktiivi 2002/58/EÜ.

2.3.2. Eelkõige siis, kui taotluse esitanud kasutaja ei ole andmesubjekt, võib andmevaldaja teha isikuandmed andmesaajale kättesaadavaks ainult määruses (EL) 2016/679 ja asjakohasel juhul direktiivis 2002/58/EÜ lubatud ulatuses.

Isikuandmete kaitse üldmääruse kohane isikuandmete mõiste on väga lai. See hõlmab kõiki andmeid, mis on seotud tuvastatud või tuvastatava isikuga, st füüsilise isikuga, keda on võimalik otseselt või kaudselt tuvastada eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal.

Isikustamata andmed võivad muutuda isikuandmeteks, näiteks kui need on osa segaandmekogumist, kus need on ühendatud uute andmetega ja selle ühendamise tulemusena on võimalik andmed seostada tuvastatud või tuvastatava isikuga. See võib juhtuda ka siis, kui tekivad uued andmetöötlusvõimalused.

Pooled peaksid kõigepealt isikuandmete kaitse üldmääruse alusel hoolikalt hindama andmetes sisalduvate isikuandmete olemasolu ning enda ja kasutaja rolli:

— andmesubjekt on tuvastatud või tuvastatav füüsiline isik, kellega teave on seotud;

— vastutav töötleja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid; kui sellise töötlemise eesmärgid ja vahendid on kindlaks määratud õigusega, võib vastutava töötleja sätestada selles õiguses;

— volitatud töötleja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel;

— vastuvõtja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kellele isikuandmed avaldatakse, olenemata sellest, kas tegemist on kolmanda isikuga või mitte (välja arvatud avaliku sektori asutused, kes võivad kooskõlas kohaldatava õigusega saada isikuandmeid seoses konkreetse päringuga).

Pooled peaksid võtma arvesse, et isikul võib olla töötlemise eesmärgist sõltuvalt rohkem kui üks roll ja/või ta võib täita rolli koos teise isikuga.

Isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt on vaja õiguslikku alust, et lubada andmete jagamist andmesaajaga. Kui taotluse esitanud kasutaja ei ole andmesubjekt, võib isikuandmete jagamise võimalikuks õiguslikuks aluseks olla asjaomaste andmesubjektide nõusolek isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punkti a tähenduses või õigustatud huvi artikli 6 lõike 1 punkti f tähenduses. Sellise õigustatud huvi olemasolu hindamiseks võib arvesse võtta andmete kättesaadavaks tegemise kohustust vastavalt andmemääruse artiklile 5, kuigi see kohustus ei ole iseenesest piisav õiguslik alus.

2.4. **Kinnituste ebaõigsus**

2.4.1. Kui üks pool saab teada, et mõni punktides 2.1–2.3 nimetatud kinnitus ei ole või ei ole enam õige või ei ole mõne aja möödudes enam õige, peab ta sellest põhjendamatu viivituseta teavitama teist poolt, välja arvatud juhul, kui teine pool teab või peaks seda juba teadma.

Kui mõni punktides 2.1–2.3 osutatud kinnitus ei ole või ei ole enam õige, peab pool võtma asjakohased meetmed. Eelkõige siis, kui taotluse esitanud kasutaja on toote müünud ja lakkab olemast kasutaja ning andmevaldaja saab sellekohase teabe, peaks andmevaldaja lõpetama andmesaajaga sõlmitud lepingu, mis puudutab sellist kasutajat. Lepingu lõpetamise teates tuleks märkida lõpetamise põhjus. Ainult teavitamine ei oleks sellisel juhul piisav, kuna olukorda ei ole võimalik parandada. Kui andmesaaja soovib jätkuvalt andmeid saada, peab ta pöörduma uue kasutaja poole. Mõnikord võivad pooled aga esindusõiguse rikkumise heastada. See oleks nii näiteks juhul, kui kasutaja taotluse esitab volitamata isik (nt töötaja, kellel puudub õigus kasutajast äriühingut esindada). Sellisel juhul võib kohaldatav õigus anda võimaluse sellise tegevuse seadustamiseks tagasiulatuvalt.

2.4.2. Kui asjaomane pool saab sellest olukorrast teada, peab ta võtma asjakohased meetmed ja parandama võimaluste piires kinnituse ebaõigsuse. Olenevalt asjaoludest võib see hõlmata taotluse esitanud kasutaja või mõjutatud kaitstud kolmanda isiku teavitamist või andmevaldaja poolt andmete kättesaadavaks tegemise ajutist peatamist või andmesaaja poolt andmete kasutamise ajutist peatamist, kui andmete kättesaadavaks tegemine või kasutamine on muutunud ebaseaduslikuks.

2.4.3. Kui olukorda ei ole võimalik parandada, tuleb käesolev leping lõpetada kirjaliku lõpetamisteatega, milles on märgitud mõlema poole poolt teisele poolele esitatud lepingu lõpetamise põhjused.

Lepingu lõpetamine jõustub viivitamatult. Kui ebaõigsus mõjutab ainult osa käesoleva lepinguga hõlmatud andmetest, kehtib lepingu lõpetamine ainult asjaomase osa suhtes.

Lepingu lõpetamise tagajärgi reguleerib punkt 7.3.

3. Andmete kättesaadavaks tegemine

3.1. Lepinguga hõlmatud andmed

3.1.1. Käesoleva lepinguga hõlmatud andmed on hõlpsasti kättesaadavad toote kasutamisel loodud andmed või seotud teenuse (teenuste) kasutamisel loodud andmed andmemääruse tähenduses, mis on nimetatud taotluse esitanud kasutaja poolt andmemääruse artikli 5 kohaselt esitatud taotluses ning hõlmavad nii isikustamata andmeid kui ka isikuandmeid (edaspidi „andmed“).

Andmed on üksikasjalikult loetletud **2. liites**.

Kui käesoleva lepingu kehtivuse ajal tuleb andmesaajale teha kättesaadavaks muud andmed peale **2. liites** loetletud andmete, muudetakse vastavalt **2. liidet**.

Pooled peaksid 2. liites täpsustama lepinguga hõlmatud andmeid ja metaandmeid vastavalt taotluse esitanud kasutaja taotlusele.

Vastavalt andmemääruse artiklile 5 ja artikli 2 punktidele 15, 16 ja 17 võivad need andmed olla ainult hõlpsasti kättesaadavad toote kasutamisel loodud andmed või seotud teenuse kasutamisel loodud andmed.

— Toote kasutamisel loodud andmed on toote kasutamise tulemusena loodud andmed, mis tootja on kavandanud kasutaja, andmevaldaja või kolmanda isiku, sealhulgas asjakohasel juhul tootja poolt elektroonilise side teenuse, füüsilise ühenduse või sisseehitatud juurdepääsu abil väljavõetavaks.

— Seotud teenuse kasutamisel loodud andmed on seotud teenuse osutamise käigus loodud andmed, mis kajastavad digiteeritud kujul kasutaja tegevust või ühendatud tootega seonduvaid sündmusi ja mis salvestatakse kasutaja poolt tahtlikult või luuakse kasutaja tegevuse kõrvalsaadusena.

— Hõlpsasti kättesaadavad andmed on andmed, mida andmevaldaja võib seaduslikult saada tootest või seotud teenusest, tegemata ebaproportsionaalseid jõupingutusi, mis ei ole pelgalt lihtsad toimingud.

Kuna käesolevas lepingus on sätestatud kord, mille alusel tehakse andmed taotluse esitanud kasutaja taotlusel andmesaajale kättesaadavaks, on need andmed taotluses nimetatud andmed.

Andmete kirjeldus peab olema piisav, et kindlaks teha, millised andmed kuuluvad erikorra alla (kui üldse). Eelkõige peaksid pooled täpsustama, millised andmed kvalifitseeruvad isikuandmeteks.

3.2. Andmete omadused ja andmetele juurdepääsu kord

3.2.1. Andmevaldaja peab andmed andmesaajale kättesaadavaks tegema, kusjuures andmed peavad olema vähemalt sama kvaliteediga, nagu need olid andmevaldajale kättesaadavaks saamisel, ning igal juhul terviklikus, struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus, samuti koos asjakohaste metaandmetega, mis on vajalikud nende andmete tõlgendamiseks ja kasutamiseks.

Metaandmed on andmete sisu või andmekasutuse struktureeritud kirjeldus, mis hõlbustab asjaomaste andmete otsimist või kasutamist. Andmemääruse artikli 5 lõike 1 kohaselt tuleb metaandmed teha koos andmetega kättesaadavaks, kui metaandmed on andmete „tõlgendamiseks ja kasutamiseks vajalikud“.

Kuigi nende andmete tõlgendamiseks ja kasutamiseks vajalikke metaandmeid ei ole sätestatud ning need tuleb seetõttu igal üksikjuhul eraldi kindlaks määrata, on andmemääruses sätestatud, et „[k]ättesaadavaks tehtavad andmed peaksid sisaldama asjaomaseid metaandmeid, sealhulgas põhilist konteksti ja ajatemplit, et muuta andmed kasutatavaks, kombineerituna muude andmetega, näiteks andmetega, mis on sorteeritud ja liigitatud koos muude nendega seotud andmepunktidega või teisendatud üldkasutatavasse vormingusse“ (andmemääruse põhjendus 15).

3.2.2. Andmesaaja peab saama andmetele juurdepääsu

a) lihtsalt ja turvaliselt;

b) põhjendamatu viivituseta;

(kui see on asjakohane) c) pidevalt ja reaalajas.

3.2.3. Selleks et täita punktide 3.2.1 ja 3.2.2 nõudeid, lepivad pooled kokku 2. liites sätestatud spetsifikatsioonides.

Kooskõlas andmemääruse artikli 5 lõikega 1 tuleb andmed teha kättesaadavaks põhjendamatu viivituseta ning asjakohasel ja tehniliselt teostataval juhul pidevalt ja reaalajas.

Kuna nende õiguslike nõuete rakendamiseks on mitu viisi, peaksid pooled leppima **2. liites** kokku kõigis juurdepääsu andmise üksikasjades.

Seda tehes peaksid nad esimese sammuna otsustama, kas nad soovivad ette näha

— andmete **täieliku edastamise**, st andmete koopia edastatakse andmesaaja kontrolli all olevale andmekandjale:

  — andmevaldaja algatusel käivitatud andmete edastamisega (tõukemeetod), näiteks veebipõhine edastamine, üleslaadimine andmesaaja pilveruumi või sellise füüsilise andmekandja edastamine, millele andmed on talletatud, või

  — andmesaaja algatatud andmete väljavõtmisega (tõmbemeetod), näiteks kui kasutajale on antud rakendusliides või juurdepääs andmevaldaja pilveruumile või kui kasutatakse sarnaseid vahendeid, mis võimaldavad andmesaajal andmetele juurde pääseda ja neist väljavõtteid teha, või

— **juurdepääsu andmetele nende talletamiskohas**, st andmetele pääsetakse juurde ja neid töödeldakse andmevaldaja või usaldusväärse kolmanda isiku kontrolli all oleval andmekandjal, näiteks kui andmesaaja logib sisse andmevaldaja või usaldusväärse kolmanda isiku serveris olevasse spetsiaalsesse ruumi, kuid andmeid ei edastata andmesaaja kontrolli all olevale andmekandjale, välja arvatud juhul, kui on sõlmitud erikokkulepped.

Täielik edastamine annab andmesaajale maksimaalse vabaduse, kuid vähendab oluliselt andmevaldaja võimalust kuritarvitusi ära hoida.

Juurdepääsu andmine andmete talletamiskohale suurendab andmesaajate jaoks ohtu, et nende äriideed tulevad ilmsiks, kuid suurendab oluliselt andmevaldaja võimalust kuritarvitusi ära hoida.

Lisaks andmete täielikule edastamisele ja andmete talletamiskohale juurdepääsu andmisele on veel muid tehnilisi võimalusi, sealhulgas juurdepääsu andmine taotluse esitanud kasutaja seadmele.

Kui pooled valivad juurdepääsu andmise andmete talletamiskohale, tuleb lahendada mitu küsimust, sealhulgas see, kuidas tagada, et andmesaaja äriideid ei avalikustataks, ning milliseid andmeid on andmesaajal lubatud edastada enda kontrolli all olevale andmekandjale (nt andmesaaja töötlemistegevuse tulemusel saadud tuletatud või järeldatud andmed).

Üldiselt ei tohi andmete talletamiskohale juurdepääsu andmise tingimused kahjustada taotluse esitanud kasutaja või andmesaaja õigusi, mis on sätestatud andmemääruses või muudes kohaldatavates õigusaktides.

Juurdepääs andmetele, mis on talletatud usaldusväärse kolmanda isiku kontrolli all olevale andmekandjale, on sageli eelistatavam kui juurdepääsu andmine andmevaldaja kontrolli all olevale andmekandjale. Juurdepääs andmete talletamiskohale peaks tavaliselt tähendama siiski kaugjuurdepääsu ning kohapealne juurdepääs peaks piirduma äärmuslike olukordadega, kui tegemist on eriti tundlike andmetega.

Samuti peavad pooled kindlaks määrama andmetele juurdepääsu aja. Kooskõlas andmemääruse artikli 5 lõikega 1 tuleb andmed teha kasutaja taotluse korral kättesaadavaks põhjendamatu viivituseta ning asjakohasel ja tehniliselt teostataval juhul pidevalt ja reaalajas.

Selline juurdepääs ei ole aga alati vajalik, et saavutada andmesaaja ja taotluse esitanud kasutaja vahel konkreetsel juhul kokku lepitud eesmärgid. Seetõttu peavad pooled kokku leppima andmetele juurdepääsu ajaga seotud küsimustes, näiteks selles, kas asjakohasel ja tehniliselt teostataval juhul tagatakse juurdepääs reaalajas, ja kui mitte, siis kui sageli andmetele juurdepääs tagatakse.

Pooled peaksid kaaluma ka mitmesuguseid muid küsimusi, näiteks seda, milliseid juurdepääsuvolitusi nõutakse ning millistel ja kui paljudel andmesaaja töötajatel on andmetele juurdepääs.

3.2.4. Kui andmed tehakse kättesaadavaks vastavalt liites esitatud andmete omadusi ja andmetele juurdepääsu korda käsitlevatele spetsifikatsioonidele ning kui selgub, et kokkulepitud spetsifikatsioonid ei ole punktides 3.2.1 ja 3.2.2 osutatud nõuete täitmiseks piisavad, kohustuvad pooled alustama heas usus läbirääkimisi ja kohandama spetsifikatsioone nii, et need vastaksid kokkulepitud nõuetele.

3.2.5. Andmevaldaja peab edastama andmesaajale andmetele juurdepääsuks või nende väljavõtmiseks vajaliku teabe vastavalt andmemääruse artiklile 5.

See hõlmab eelkõige andmevaldajale sellise hõlpsasti kättesaadava teabe esitamist, mis puudutab andmete päritolu ja kolmandate isikute võimalikke õigusi seoses andmetega, näiteks määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) alusel andmesubjektidel olevaid õigusi, või asjaolusid, mis võivad selliseid õigusi tekitada.

Andmevaldaja täpsustab seda teavet **2. liites**.

Pooled säilitavad vabaduse leppida kokku tasuta või tasu eest antavas täiendavas toes, mis läheb andmemääruse nõuetest kaugemale.

3.2.6. Andmevaldaja kohustub mitte säilitama teavet andmesaaja juurdepääsu kohta taotletud andmetele kauem, kui on vajalik

(a) i) taotluse esitanud kasutaja juurdepääsutaotluse ja ii) käesoleva lepingu nõuetekohaseks täitmiseks;

(b) andmetaristu turvalisuse ja hoolduse tagamiseks ning

(c) andmevaldaja õigusliku kohustuse täitmiseks seoses sellise teabe säilitamisega.

3.3. **Tagasisideahelad**

3.3.1. Kui andmesaaja tuvastab intsidendi, mis on seotud lepinguga hõlmatud andmeid käsitleva punktiga 3.1 või punktiga 3.2 andmete omaduste ja andmetele juurdepääsu korra kohta, ning kui andmesaaja esitab andmevaldajale intsidendi üksikasjaliku kirjelduse, peavad andmevaldaja ja andmesaaja tegema intsidendi põhjuse väljaselgitamiseks heas usus koostööd. Kui intsident on põhjustatud sellest, et andmevaldaja on jätnud oma kohustused täitmata, peab ta rikkumise põhjendamatu viivituseta kõrvaldama. Kui andmevaldaja seda ei tee, käsitatakse seda olulise rikkumisena ja andmesaajal on õigus tugineda käesoleva lepingu punktile 8 (õiguskaitsevahendid lepingu rikkumise korral).

3.3.2. Kui mõne punktis 3.2 kokku lepitud spetsifikatsiooni saavutamine on lepingu sõlmimise järel toimunud asjaolude erakorralise muutumise tõttu võimatu või liiga koormav, peab andmevaldaja esitama andmesaajale selle kohta üksikasjaliku kirjelduse ning pooled peavad heas usus läbirääkimisi ja kohandavad spetsifikatsioone nii, et need vastaksid kõnealustes punktides sätestatud nõuetele. Eelkõige peab kumbki pool esitama teisele poolele piisava teabe, et hinnata ja arutada konkreetset olukorda ning leida sellele lahendus. Käesolev punkt ei mõjuta andmesaaja õigust kasutada õiguskaitsevahendeid kooskõlas punktiga 8.

3.4. **Andmevaldaja tehtavad ühepoolsed muudatused**

3.4.1. Andmevaldaja võib ühepoolselt muuta andmete omadusi ja andmetele juurdepääsu korda käsitlevaid spetsifikatsioone, kui see on objektiivselt põhjendatud andmevaldaja tavapärase äritegevusega, näiteks tehnilise muudatusega, mis tuleneb andmevaldaja pakutavate tootesarja või seotud teenuste vahetust turvanõrkusest, või andmevaldaja taristu muudatusega. Kõik muudatused peavad vastama punkti 3.2 nõuetele.

3.4.2. Andmevaldaja peab andmesaajat muudatusest teavitama vähemalt (märkida mõistlik aeg) enne muudatuse jõustumist.

Lühem etteteatamisaeg võib olla piisav järgmistel juhtudel:

(a) kui muudatus ei mõjuta negatiivselt andmesaaja juurdepääsu andmetele ja nende kasutamist või

(b) kui selline teavitamine oleks asjaolusid arvesse võttes võimatu või ebamõistlik, näiteks kui äsja avastatud turvanõrkuse tõttu on vaja teha koheseid muudatusi.

3.4.3. Kui muudatus mõjutab negatiivselt andmesaaja juurdepääsu andmetele ja andmete kasutamist, on andmesaajal õigus leping (või selle asjaomane osa) lõpetada ilma andmevaldajale hüvitist maksmata, olenemata võimalikest muudest andmesaaja õigustest või õiguskaitsevahenditest.

4. **(kui andmeid tuleb kaitsta ärisaladusena) Ärisaladuste kaitse**

1. **Ärisaladuste jagamine**. Andmevaldajad ei või põhimõtteliselt jätta andmemääruse kohast andmetele juurdepääsu taotlust rahuldamata üksnes põhjusel, et teatavaid andmeid peetakse ärisaladusena kaitstuks, sest see oleks vastuolus andmemääruse kavandatud toimega.

Vt punkt 4.1.

2. **Ärisaladused**. Kui aga andmevaldaja teeb kindlaks, et teatavad käesoleva lepinguga hõlmatud andmed on kaitstud ärisaladusena, nagu on määratletud direktiivis (EL) 2016/943[8] (edaspidi „ärisaladuste direktiiv“), on tal teatavad õigused, eelkõige õigus jätkuvalt säilitada kõnealuste saladuste konfidentsiaalsus.

Ärisaladuste direktiivi artikli 2 punkti 1 kohaselt tähendab mõiste „ärisaladus“ teavet, mis vastab kolmele nõudele: a) see on saladus selles tähenduses, et see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnesolevat laadi teabega tegelevad; b) sellel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu ja c) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Ärisaladuse omaja on füüsiline või juriidiline isik, kellel on sellise ärisaladuse üle seaduslik kontroll.

Andmeid saab ärisaladusena määratleda üksnes juhul, kui need on andmemääruse artikli 5 kohase andmetele juurdepääsu taotluse esitamise ajal andmevaldaja või ärisaladuse omaja poolt ärisaladusena kaitstud.

Vt punkt 4.1.1.

3. **Ärisaladuste esialgne määratlemine**. Andmevaldajate ärisaladustega seotud õigusi kohaldatakse esialgu ainult juhul, kui ärisaladusena kaitstud andmed on lepingus määratletud, ja lepingus sätestatud ulatuses.

Vt punkt 4.1.2.

4. **Lepingu kehtivuse ajal**. Andmevaldajate ärisaladustega seotud õigused võivad aga lepingu kehtivuse ajal kehtida ka seoses uute andmetega, mis tuleks lepingu kohaselt kättesaadavaks teha.

Vt punkt 4.1.3.

5. **Auditeerimisõigused**. Selleks et säilitada ärisaladusena kaitstud andmete konfidentsiaalsus, tuleb kaaluda teatavate auditeerimisõiguste kasutamist sõltumatute kolmandate isikute kaasamisega (sekkumata seejuures andmevaldaja või andmesaaja tegevusse), sealhulgas mehhanisme auditiaruande tulemustega seotud lahkarvamuste korral.

Vt punkt 4.2.3.

6. **Ärisaladuse omaja õigused (1/4)**. Andmevaldaja (või kolmandast isikust ärisaladuse omaja) võib andmesaajaga kokku leppida ärisaladuste konfidentsiaalsuse säilitamise nõuetes, mis on nende määratletud ärisaladuste jagamise tingimus, näiteks teatavate proportsionaalsete tehniliste ja korralduslike meetmete võtmises.

Vt punktid 4.2 ja 4.3.

7. **Ärisaladuse omaja õigused (2/4)**. Kui esialgsed meetmed ei ole piisavad, võib ärisaladuse omaja ärisaladusena kaitstavate konkreetsete määratletud andmete puhul igal üksikjuhul eraldi meetmete taset ühepoolselt tõsta või nõuda, et andmesaajaga lepitaks kokku täiendavates meetmetes. Kui vajalike meetmete suhtes kokkuleppele ei jõuta, võib andmevaldaja andmemääruses sätestatud tingimustel peatada ärisaladusena kaitstud konkreetsete andmete jagamise.

Vt punkt 4.4.2.

8. **Ärisaladuse omaja õigused (3/4)**. Ärisaladuse omaja võib üksnes erandlikel asjaoludel ja andmemääruses sätestatud tingimustel ka igal üksikjuhul eraldi keelduda konkreetsete kindlakstehtud ärisaladuste jagamisest.

Vt punkt 4.4.3.

9. **Ärisaladuse omaja õigused (4/4)**. Ärisaladuse omaja võib andmete jagamisest keelduda või selle peatada, kui andmesaaja rikub oma ärisaladuste kaitsega seotud kohustusi.

Vt punkt 4.4.4.

10. **Kindlakstehtud ärisaladusi sisaldavate andmete säilitamine**. Kui andmevaldaja keeldub andmete jagamisest või peatab selle vastavalt punktile 4.4.1, 4.4.2 või 4.4.3, on andmevaldaja siiski kohustatud hoidma kindlakstehtud ärisaladusi sisaldavaid seotud andmeid kergesti kättesaadavana, säilitades neid seni, kuni neid võib lepingu raames jagada.

Vt punkt 4.5.

11. **Määratletud ärisaladuse omaja, kes on kolmas isik**. Kui ärisaladuse omaja on kolmas isik, peab andmevaldaja veenduma, et punkt 4 kaitseb ka tema ärisaladusi, ja hankima sellelt kolmandast isikust ärisaladuse omajalt kõik asjakohased load.

Vt punkt 4.1.2.

4.1. **Ärisaladust käsitlevate kokkulepete kohaldatavus**

4.1.1. Käesoleva lepingu punktides 4.2 ja 4.3 kokku lepitud kaitsemeetmeid ning punktis 4.4 kokku lepitud seotud õigusi kohaldatakse üksnes selliste andmete või andmetes sisalduvate metaandmete suhtes, mille andmevaldaja peab andmesaajale kättesaadavaks tegema ja mis on kaitstud ärisaladusena (nagu on määratletud ärisaladuste direktiivi artikli 2 punktis 1) ja mis kuuluvad andmevaldajale või muule ärisaladuse omajale (nagu on määratletud kõnealuse direktiivi artikli 2 punktis 2).

4.1.2. Ärisaladusena kaitstud andmed ja ärisaladuse omaja andmed on esitatud 4. liites.

Andmevaldaja kinnitab andmesaajale, et tal on kolmandast isikust ärisaladuse omajatelt saadud kõik asjakohased õigused sõlmida käesolev leping seoses ärisaladusena kaitstud andmetega.

Andmemääruse artikli 5 lõikes 9 on sätestatud, et „[a]ndmevaldaja või ärisaladuse omaja, kui tegemist ei ole sama isikuga, teeb kindlaks andmed, mida kaitstakse ärisaladusena, sealhulgas asjaomastes metaandmetes“. Seepärast peaks andmevaldaja tegema **4. liites** kindlaks ärisaladusena kaitstud andmed. Andmevaldaja ei peaks siiski olema kohustatud ärisaladust ennast kirjeldama. Ärisaladuse konfidentsiaalsuse tagamiseks kaitsmist vajavate andmete määratlemisest piisab, kuna selliste andmete analüüs võib ärisaladuse paljastada.

4.1.3. Kui käesoleva lepingu kehtivuse ajal tehakse andmesaajale kättesaadavaks uued andmed, mis on punkti 4.1.1 kohaselt ärisaladusena kaitstud, muudetakse andmevaldaja taotlusel vastavalt 4. liidet.

Kuni 4. liidet ei ole muudetud ja pooled ei ole selles kokku leppinud, võib andmevaldaja ärisaladusena kaitstud uute andmete jagamisest keelduda või selle ajutiselt peatada. Sellisel juhul peab andmevaldaja otsus olema igakülgselt põhjendatud ja see esitatakse kasutajale kirjalikult ilma põhjendamatu viivituseta. Andmevaldaja teatab ka andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädevale asutusele, et ta on andmete jagamisest keeldunud või selle peatanud, ning märgib ära, milliseid meetmeid ei ole kokku lepitud või rakendatud.

4.1.4. Punktides 4.2 ja 4.3 sätestatud kohustused jäävad kehtima pärast lepingu lõpetamist, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

4.2. **Andmesaaja võetavad kaitsemeetmed**

4.2.1. Andmesaaja peab rakendama **4. liites** sätestatud kaitsemeetmeid (edaspidi „andmesaaja kaitsemeetmed“).

Pooled peaksid eraldi liites esitama kõik oma meetmete üksikasjad, sealhulgas seoses olukordadega, kus andmesaaja jagab andmeid kolmandate isikutega. Meetmed võivad olla nii tehnilised (nt krüpteerimine, tulemüürid, jagatud talletamine jne) kui ka korralduslikud (nt sisemine juhtimine, asjakohane identiteedihaldus ja juurdepääsukontroll, usaldusväärse kolmanda isiku kaasamine).

Kuna meetmed peavad olema proportsionaalsed, on nende sisu ärisaladuse laadist olenevalt erinev. Meetmed sõltuvad ka sellest, kas i) tuleb tagada juurdepääs andmete talletamiskohale või ii) tuleb andmed andmesaajale edastada täies ulatuses. Esimesel juhul on andmevaldajal suurem kontroll ja ta võib osa kaitsemeetmeid ise rakendada, samal ajal kui andmesaajal võib olla andmete kasutamiseks vähem võimalusi. Igal juhul peavad mõlemad pooled keskenduma sellele, et saavutada andmemääruse kavandatud toime. Seetõttu peavad eri huvid olema tasakaalus, ilma et see kahjustaks kavandatud toimet.

4.2.2. Kui andmesaajal on käesoleva lepingu ning andmesaaja ja kasutaja vahel sõlmitud lepingu alusel lubatud teha andmed kättesaadavaks kolmandale isikule, võib andmesaaja jagada ärisaladusena kaitstud andmeid, kui

(a) ta teavitab andmevaldajat põhjendamatu viivituseta asjaolust, et ärisaladusena kaitstud andmed tehakse kättesaadavaks kolmandale isikule, täpsustab kõnealused andmed ning edastab andmevaldajale kolmanda isiku isikuandmed, asukoha ja kontaktandmed;

(b) kolmas isik rakendab 4. liites sätestatud kaitsemeetmeid.

4.2.3. [VARIANT] [Selleks et kontrollida, kas ja millises ulatuses andmesaaja on rakendanud ja säilitab andmesaaja kaitsemeetmeid, kohustub andmesaaja kas i) saama igal aastal andmesaaja valitud sõltumatult kolmandalt isikult turvalisuse vastavushindamise aruande või ii) lubama igal aastal andmevaldaja valitud sõltumatul kolmandal isikul viia läbi turvalisuse vastavushindamise auditi, tingimusel et selline sõltumatu kolmas isik on allkirjastanud andmesaaja esitatud konfidentsiaalsuslepingu. Selline turvaauditi aruanne peab tõendama, et andmesaaja järgib sel ajal kehtivat punkti 4 ja 4. liidet. Auditiaruannete tulemused esitatakse põhjendamatu viivituseta mõlemale poolele.

Andmesaaja võib valida alapunktide i ja ii vahel. Kui pool leiab, et turvaauditi aruanne on ebaõige, on tal õigus tellida turvaauditi aruanne mõnelt muult sõltumatult kolmandalt isikult. Kui seda õigust kasutatakse, arutavad mõlemad sõltumatud kolmandast isikust audiitorid koos pooltega nende kahe aruande vahelisi erinevusi ja püüavad kõik lahtised küsimused lahendada heas usus.]

Selliste auditiaruannete kulud kantakse järgmiselt: (*täpsustada nende kulude tasumise kord*).

See punkt on märgitud variandina, sest pooled võivad kokku leppida muudes meetmetes, et kontrollida, kas andmesaaja täidab oma kohustust rakendada ja säilitada kasutaja kaitsemeetmeid.

4.3. **Ärisaladuse omaja võetavad kaitsemeetmed**

4.3.1. Andmevaldaja võib rakendada **4. liites** kokku lepitud meetmeid, et säilitada ärisaladusena kaitstud andmete konfidentsiaalsus (edaspidi „ärisaladuse omaja kaitsemeetmed“).

4.3.2. Andmevaldaja võib ka ühepoolselt rakendada asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke kaitselahendusi, näiteks tarkvarauuendused, kui need ei avalda käesoleva lepingu alusel andmesaajale negatiivset mõju.

4.3.3. Andmesaaja kohustub mitte muutma ega tühistama ärisaladuse omaja kaitsemeetmeid ega punkti 4.3.2 kohaselt võetud meetmeid, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

4.4. **Kohustus andmeid jagada ja õigus andmete jagamisest keelduda, see peatada või lõpetada**

4.4.1. Kui andmesaaja kaitsemeetmed ja ärisaladuse omaja kaitsemeetmed ei ole ärisaladusena kaitstud konkreetse andmeelemendi nõuetekohaseks kaitsmiseks sisuliselt piisavad, võib andmevaldaja, teatades sellest andmesaajale ja esitades talle meetmete ebapiisavuse üksikasjaliku kirjelduse, taotleda vajalikes tehnilistes ja korralduslikes meetmetes kokkuleppimist; kui sellistes meetmetes ei jõuta mõistliku aja jooksul kokkuleppele ja kui vajadus selliste meetmete järele on nõuetekohaselt põhjendatud, näiteks turvaauditi aruandes, võib andmevaldaja konkreetsete andmete jagamisest keelduda või selle peatada; sellisel juhul peab andmevaldaja teavitama sellest andmesaajat ja andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädevat asutust; teade peab olema nõuetekohaselt põhjendatud, selles tuleb märkida, millistes meetmetes ei ole kokku lepitud, ja vajaduse korral täpsustada asjaomased ärisaladused, ning see tuleb esitada kirjalikult ja põhjendamatu viivituseta; andmevaldaja peab jätkama kõigi ärisaladusena kaitstud andmete jagamist, välja arvatud need konkreetsed andmed.

4.4.2. Erandlikel asjaoludel, kui andmevaldaja on suuteline tõendama, et on väga tõenäoline, et andmevaldaja kannab andmesaajale ärisaladusena kaitstud konkreetsete andmete avalikustamisest tõsist majanduslikku kahju, hoolimata sellest, et on rakendatud andmesaaja kaitsemeetmeid ja asjakohasel juhul ärisaladuse omaja kaitsemeetmeid, võib andmevaldaja peatada kõnealuste konkreetsete andmete jagamise.

Ta võib seda teha ainult juhul, kui ta esitab andmesaajale ja andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädevale asutusele nõuetekohaselt põhjendatud teate.

Andmevaldaja peab siiski jätkama kõigi ärisaladusena kaitstud andmete jagamist, välja arvatud need konkreetsed andmed.

Andmete jagamisest keeldumine või selle lõpetamine andmemääruse artikli 5 alusel on piiratud erandlike asjaoludega. Seetõttu peab teade olema nõuetekohaselt põhjendatud. Arvesse võetavad aspektid võivad hõlmata näiteks ärisaladuste kaitse tagamise puudumist muudes kui ELi riikides, kõnealuse ärisaladuse laadi ja konfidentsiaalsuse taset või asjaomase ühendatud toote ainulaadsust ja uudsust.

4.4.3. Kui andmesaaja ei rakenda ega säilita oma andmesaaja kaitsemeetmeid ja kui andmevaldaja on seda puudust nõuetekohaselt põhjendanud, näiteks turvaauditi aruandes, on andmevaldajal õigus konkreetsete määratletud ärisaladuste jagamisest keelduda või see peatada, kuni andmesaaja on intsidendi lahendanud.

Sellisel juhul peab andmevaldaja esitama põhjendamatu viivituseta andmesaajale ja andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädevale asutusele kirjalikult nõuetekohaselt põhjendatud teate.

4.4.4. Punkt 4.4.1 ei anna andmevaldajale õigust leping lõpetada. Punkt 4.4.2 või 4.4.3 annab andmevaldajale õiguse lõpetada leping ainult seoses konkreetsete määratletud ärisaladustega ja juhul, kui

(a) kõik punkti 4.4.2 või 4.4.3 tingimused on täidetud;

(b) hoolimata püüdest jõuda kokkuleppele ei ole pooled mõistliku aja jooksul lahendust leidnud, sealhulgas pärast andmemääruse artikli 37 kohaselt määratud pädeva asutuse sekkumist, ning

(c) pädev kohus ei ole teinud andmesaaja kasuks kohtuotsust, millega kohustatakse andmevaldajat andmed kättesaadavaks tegema, ning sellise otsuse tegemiseks ei ole käimas kohtumenetlust.

4.5. **Määratletud ärisaladustena kaitstud andmete säilitamine**

4.5.1. Kui andmevaldaja kasutab õigust keelduda andmete jagamisest või selline andmete jagamine peatada vastavalt punktidele 4.4.1, 4.4.2 ja 4.4.3, peab ta tagama kõnealuste andmete säilitamise, nii et need andmed oleksid andmesaajale kättesaadavad pärast seda,

(a) kui asjakohastes kaitsemeetmetes on kokku lepitud ja need on rakendatud või

(b) kui pädev asutus või kohus on teinud siduva otsuse, milles nõutakse, et andmevaldaja esitaks andmesaajale andmed.

Andmete säilitamise kohustus lõpeb, kui pädev asutus või kohus lubab siduva otsusega sellised säilitatavad andmed kustutada või kui leping lõpeb kooskõlas punktiga 4.4.4.

4.5.2. Andmevaldaja kannab punkti 4.5.1 kohaseks andmete säilitamiseks vajalikud kulud. Andmesaaja katab sellised kulud siiski ulatuses, milles andmete jagamisest keeldumine või selle peatamine toimub vastavalt punktile 4.4.3.

5. **Andmete kasutamine ja jagamine kolmandate isikutega**

5.1. **Andmete lubatud kasutamine andmesaaja poolt**

Andmesaaja kohustub töötlema lepingu alusel talle kättesaadavaks tehtud andmeid ainult taotluse esitanud kasutajaga kokku lepitud eesmärkidel ja tingimustel.

Andmesaaja peab andmed kustutama, kui need ei ole enam kokkulepitud eesmärgi saavutamiseks vajalikud, välja arvatud juhul, kui taotluse esitanud kasutajaga on isikustamata andmetega seoses kokku lepitud teisiti.

5.2. **Andmete jagamine kolmandate isikutega**

5.2.1. Andmesaaja ei tohi teha andmeid kättesaadavaks muule kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui see on taotluse esitanud kasutajaga kokku lepitud ning toimub vastavalt andmevaldajaga kokku lepitud kaitsemeetmetele ja kooskõlas kohaldatava ELi või riigisisese õigusega.

Andmesaaja ei tohi mingil juhul teha saadud andmeid kättesaadavaks ettevõtjale, kes on määratud määruse (EL) 2022/1925 (digiturgude määrus) artikli 3 kohaselt pääsuvalitsejaks.

5.2.2. Kui andmesaajal on lubatud teha andmed kättesaadavaks kolmandale isikule, peab andmesaaja võtma asjakohaseid lepingulisi, tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, millega tagatakse, et

(a) *(kui see on asjakohane)* kolmas isik rakendab vähemalt samu kaitsemeetmeid, mida andmesaaja peab rakendama vastavalt punktile 4.2, ja järgib andmevaldaja poolt punkti 4.3 alusel võetud kaitsemeetmeid;

(b) kolmas isik kasutab andmeid ainult viisil, mis on kooskõlas punktidega 5.1 ja 5.3;

(c) andmevaldaja saab kolmanda isiku vastu kasutada vähemalt samu õiguskaitsevahendeid nagu andmesaaja vastu, kui andmeid kasutatakse või avalikustatakse punktis 5.3 keelatud viisil.

5.2.3. Olenemata punktidest 5.2.1 ja 5.2.2 võib andmesaaja kasutada punktis 5.1 kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks enda arvel ja omal vastutusel andmetöötlusteenuseid, näiteks pilvandmetöötlusteenuseid (sh taristu teenusena, platvorm teenusena ja tarkvara teenusena), majutusteenuseid või sarnaseid teenuseid. Kolmandad isikud võivad samuti selliseid teenuseid kasutada enda arvel ja omal vastutusel eesmärkidel, milleks andmeid nendega jagatakse.

5.3. **Andmete loata kasutamine ja jagamine**

5.3.1. Andmesaaja ei tohi

(a) esitada (andmete saamiseks) andmevaldajale vale teavet, kasutada eksitavaid või sunnivahendeid või kuritarvitada andmevaldaja andmekaitseks mõeldud tehnilises taristus esinevaid lünki või

(b) jätta võtmata punktides 4.2 ja 4.3 kokku lepitud lepingulisi, tehnilisi või korralduslikke meetmeid või

(c) muuta või eemaldada andmevaldaja nõusolekuta tehnilisi kaitsemeetmeid, mida andmevaldaja rakendab, et takistada loata juurdepääsu andmetele ja tagada käesoleva lepingu täitmine, või

(d) kasutada saadud andmeid lubamatul eesmärgil, rikkudes punkti 5.1, või

(e) kasutada andmeid tootega konkureeriva teise toote väljatöötamiseks ega jagada andmeid sel eesmärgil kolmanda isikuga;

(f) kasutada andmeid teabe saamiseks andmevaldaja majandusliku olukorra, varade ja tootmismeetodite või tema poolt andmete kasutamise kohta;

(g) kasutada andmeid viisil, mis kahjustab toote või mõne seotud teenuse turvalisust;

(h) kasutada andmeid füüsiliste isikute profiilianalüüsiks, välja arvatud juhul, kui see on vajalik taotluse esitanud kasutaja taotletud teenuse osutamiseks;

(i) avalikustada andmeid ebaseaduslikult või punkte 5.2.1 ja 5.2.2 rikkudes muule kolmandale isikule.

Kui andmesaaja teeb mõnda neist tegevustest, on tegemist punktis 8.1.1 kirjeldatud olulise kohustuste rikkumisega ja sellel on punktis 5.3.2 kirjeldatud täiendavad tagajärjed.

5.3.2. Punktis 5.3.1 osutatud juhtudel peab andmesaaja põhjendamatu viivituseta täitma andmevaldaja või taotluse esitanud kasutaja taotluse

(a) teavitada taotluse esitanud kasutajat andmete loata kasutamisest või avalikustamisest ning meetmetest, mis on võetud selle lõpetamiseks;

(b) kustutada andmevaldaja poolt käesoleva lepingu alusel kättesaadavaks tehtud või lubamatul või kuritarvitaval viisil saadud andmed ja nende koopiad;

(c) hüvitada andmevaldajale, taotluse esitanud kasutajale või muule kaitstud kolmandale isikule kahju, mis on tekkinud andmete loata kasutamise või avalikustamise tõttu, ning

(d) lõpetada nende andmete abil saadud teadmiste põhjal toodetud kaupade, tuletisandmete või teenuste tootmine, pakkumine, turuleviimine või kasutamine või õigusi rikkuvate kaupade import, eksport või ladustamine nendel eesmärkidel ning

(e) hävitada kõik õigusi rikkuvad kaubad, kui i) on tõsine oht, et andmete ebaseaduslik kasutamine tekitab andmevaldajale, ärisaladuse omajale või kasutajale olulist kahju, või kui ii) see meede ei oleks ebaproportsionaalne, võttes arvesse andmevaldaja, ärisaladuse omaja või kasutaja huve.

6. **Hüvitis andmete kättesaadavaks tegemise eest**

Pooled peaksid lepingus või selle eraldi liites määrama kindlaks hüvitamise üksikasjad.

Nad peaksid kokku leppima vähemalt järgmises:

— makstav hüvitise summa ja vääring;

— maksetähtaeg;

— maksmise kord.

Vastavalt andmemäärusele võib selline hüvitis alati hõlmata andmete kättesaadavaks tegemisega seotud kulude hüvitamist. See võib hõlmata ka kasumimarginaali, välja arvatud juhul, kui andmesaaja on VKE või mittetulundusühing. See peab igal juhul olema mõistlik.

Vastavalt andmemääruse artikli 9 lõikele 2 tuleb hüvitise kindlaksmääramisel arvesse võtta „andmete kättesaadavaks tegemisel tekkinud kulu[si]d, sealhulgas eelkõige andmete vormindamise, elektroonilisel teel levitamise ja talletamisega seotud kulu[si]d“, ning kui hüvitis sisaldab kasumimarginaali, siis „investeeringu[i]d andmete kogumisse ja koostamisse, kui see on asjakohane, võttes arvesse, kas muud isikud aitasid kaasa kõnealuste andmete saamisele, loomisele või kogumisele“.

Andmemääruse artikli 9 lõike 3 kohaselt võib hüvitis sõltuda ka andmete mahust, vormingust ja laadist. Andmemääruse artikli 9 lõike 7 kohaselt peab andmevaldaja igal juhul esitama piisavalt üksikasjaliku teabe hüvitise arvutamise aluste kohta, et andmesaaja saaks hinnata, kas õiguslikud nõuded on täidetud.

6.1. **(Kohaldatav, kui andmesaaja kvalifitseerub VKEks / mittetulunduslikuks teadusorganisatsiooniks)**

6.1.1. Andmesaaja kinnitab, et ta on VKE, nagu on määratletud soovituses 2003/361/EÜ, *või* mittetulunduslik teadusorganisatsioon. Lisaks kinnitab ta, et tal ei ole soovituse 2003/361/EÜ lisa artiklis 3 määratletud partnerega sidusettevõtjaid (edaspidi „ettevõtjad“), mis ei kvalifitseeru VKEdeks.

[VARIANT] [Tõendid eespool märgitu kohta on esitatud **3. liites**.]

6.1.2. Pooled lepivad kokku, et andmesaaja maksab andmevaldajale hüvitist [VARIANT 1] [järgmiselt: (*täpsustada*)] [VARIANT 2] [nagu on sätestatud **3. liites**].

6.1.3. Andmevaldaja kinnitab, et kokkulepitud hüvitis ei ületa kulusid, mis on otseselt seotud andmete andmesaajale kättesaadavaks tegemisega ja seotud taotlusega. Need kulud hõlmavad kulusid, mis on vajalikud andmete reprodutseerimiseks, elektroonilisel teel levitamiseks ja talletamiseks, kuid mitte andmete kogumiseks või koostamiseks.

Teabe hüvitise arvutamise aluste kohta, mis võimaldab andmesaajal kontrollida, kas need nõuded on täidetud, esitab andmevaldaja **3. liites**.

6.1.4. Andmesaaja teavitab andmevaldajat viivitamata kõigist muudatustest, mis seavad kahtluse alla tema kvalifitseerumise VKEks.

Pooled kohustuvad alustama läbirääkimisi mõistliku hüvitise suuruse üle, kui andmesaaja ei kvalifitseeru enam VKEks. Kui mõistliku aja jooksul kokkuleppele ei jõuta, võib andmevaldaja andmete jagamise peatada, teatades sellest andmesaajale.

Sellisel juhul peab andmevaldaja tagama, et andmeid säilitatakse, nii et need oleksid andmesaajale kättesaadavad pärast seda, kui hüvitis on kokku lepitud või kui pädev asutus või kohus on teinud siduva otsuse, milles nõutakse, et andmevaldaja esitaks andmesaajale andmed.

Andmevaldaja kannab andmete säilitamiseks vajalikud kulud. Andmesaaja peab siiski hüvitama andmevaldajale majandusliku kahju, mis on tekkinud seetõttu, et andmesaaja ei teavitanud andmevaldajat.

6.2. **(Kohaldatav, kui andmesaaja ei kvalifitseeru VKEks / mittetulunduslikuks teadusorganisatsiooniks)**

6.2.1. Pooled lepivad kokku, et andmesaaja maksab andmevaldajale hüvitist [VARIANT 1] [järgmiselt: *(täpsustada)]* [VARIANT 2] [nagu on sätestatud **3. liites**].

Teabe hüvitise arvutamise aluste kohta, mis võimaldab andmesaajal kontrollida, kas need nõuded on täidetud, esitab andmevaldaja **3. liites**.

6.2.2. *(kohaldatav rahalise hüvitise puhul)* Kui hüvitise maksmine viibib, peaks andmesaaja maksma andmevaldajale hilinenud hüvitise pealt viivist alates maksetähtpäevast kuni makse tegemise kuupäevani, nagu on nõutud kohaldatavas õiguses.

6.2.3. Pooled kohustuvad muutma mõistliku hüvitise suurust vastavalt andmemääruse artikli 9 lõikele 4, kui andmesaaja kvalifitseerub VKEks ja teavitab sellest vastavalt andmevaldajat.

7. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev, kestus ja lõpetamine**

7.1. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev ja kestus**

7.1.1. Käesolev leping [VARIANT 1] [jõustub kohe] [VARIANT 2] [jõustub alates *(täpsustada kuupäev)*].

7.1.2. [VARIANT] [Käesolev leping sõlmitakse [VARIANT 1] [tähtajatult] [VARIANT 2] [tähtajaliselt *(täpsustada)*], võttes arvesse käesolevas lepingus sätestatud lepingu lõppemise või lõpetamise aluseid.]

Lepingu kestuse üle otsustamisel peaksid pooled lähtuma eelkõige kasutaja taotlusest ning kasutaja ja andmesaaja vahel sõlmitud lepingust. Kui taotlus käsitleb **ühekordset andmete edastamist**, piisab, kui pooled lepivad kokku lepingu kohaldamise alguskuupäevas.

Kui taotlus käsitleb **andmete pidevat edastamist**, peavad pooled leppima kokku lepingu kestuses ja valima kas tähtajatu või tähtajalise lepingu, sõltuvalt sellest, kas taotluse esitanud kasutaja on kindlaks määranud konkreetse ajavahemiku.

7.1.3. [VARIANT] [Andmevaldaja peab hakkama andmeid andmesaajale kättesaadavaks tegema [VARIANT 1] [põhjendamatu viivituseta pärast lepingu jõustumist] [VARIANT 2] [*(täpsustada kuupäev ja vajaduse korral täiendavad üksikasjad ajastuse kohta)*].]

Tavaliselt soovivad pooled, et kohustuste täitmine algaks kohe pärast lepingu jõustumist. See ei pruugi siiski alati nii olla, näiteks juhul, kui üks või mõlemad pooled peavad veel kohustuste täitmise alustamiseks ettevalmistusi tegema.

7.2. **Lepingu lõpetamine**

7.2.1. Olenemata punktis 7.1.1 kokku lepitud lepinguperioodist ja ilma et see piiraks punkti 2.4.3 kohaldamist, lõpeb käesolev leping,

(a) kui toode hävineb või seotud teenuse osutamine lõpetatakse jäädavalt või kui toode või seotud teenus kaotab pöördumatult võime andmeid luua või

(b) kui mõlemad pooled selles kokku lepivad.

7.2.2. Andmesaaja võib lepingu lõpetada igal ajal lepinguperioodi jooksul, teatades sellest andmevaldajale *(lisada tähtaeg) jooksul*. Andmesaaja peab teavitama taotluse esitanud kasutajat lepingu lõpetamisest.

[VARIANT] Kui andmesaaja lõpetab lepingu käesoleva punkti alusel enne *(lisada ajahetk või minimaalne lepinguperiood)*, peab ta hüvitama andmevaldajale andmete kättesaadavaks tegemisega seotud kulud järgmiselt: *(täpsustada)*.

Võib olla juhtumeid, kus andmevaldaja kannab kulusid, et teha andmed andmesaajale kättesaadavaks, näiteks kui ta kohandab oma digitaristut, eeldades, et need kulud amortiseeritakse aja jooksul.

Sellisel juhul võib andmevaldaja tahta tagada, et ta saab andmesaajalt hüvitist.

7.3. **Lepingu kehtivuse lõppemise ja lepingu lõpetamise tagajärjed**

7.3.1. Lepinguperioodi lõppemine või käesoleva lepingu lõpetamine vabastab mõlemad pooled nende kohustusest täita tulevasi kohustusi ja võtta vastu tulevasi sooritusi, kuid see ei mõjuta kehtivusaja lõppemise või lepingu lõpetamise hetkeks tekkinud õigusi ja kohustusi.

Lepingu kehtivuse lõppemine või lepingu lõpetamine ei mõjuta sätteid, mis jäävad kehtima ka pärast lepingu lõppemist, eelkõige andmesaaja poolt andmete lubatud kasutamise ja jagamise piiranguid vastavalt punktile 5, punkti 4 ärisaladuse kohta, punkti 9.1 konfidentsiaalsuse kohta, punkti 9.5 kohaldatava õiguse kohta ja punkti 9.7 vaidluste lahendamise kohta.

7.3.2. [VARIANT 1] [Andmevaldaja peab võtma asjakohaseid lahkumise toetusmeetmed, mida andmesaaja võib mõistlikult eeldada.] [VARIANT 2] [Andmevaldaja peab võtma järgmisi lahkumise toetusmeetmeid: *(täpsustada)*.]

Pooled võivad kaaluda, kas andmesaaja vajab lahkumise toetusmeetmeid.

See on asjakohane näiteks juhul, kui andmesaajal oli lubatud andmeid andmevaldaja kontrolli all olevalt andmekandjalt välja võtta, kuid ta ei olnud seda veel teinud, kuna ei eeldanud, et leping lõpetatakse.

8. **Õiguskaitsevahendid lepingu rikkumise korral**

Pooled võivad soovida kokku leppida mitte ainult andmetega seotud õigustes ja kohustustes (millest paljud tulenevad juba andmemäärusest), vaid ka üldise lepinguõiguse küsimustes, nagu lepingupoole õigused ja õiguskaitsevahendid juhul, kui teine lepingupool ei täida oma kohustusi.

Sellistes üldise lepinguõiguse küsimustes võivad pooled soovida tugineda lepinguliste kohustuste mittetäitmist käsitlevatele õigusnormidele või muudele lepinguvormidele.

Kui nad soovivad kasutada käesolevaid lepingu näidistingimusi, peaksid nad veenduma, et need on kooskõlas imperatiivsete riigisiseste õigusnormidega, mida võidakse lepingu suhtes kohaldada.

8.1. **Kohustuste täitmata jätmise juhtumid**

8.1.1. Poole kohustuste rikkumine on oluline, kui

(a) kohustuste mittetäitmine jätab teise poole olulisel määral ilma sellest, mida tal oli õigus käesoleva lepingu alusel oodata, välja arvatud juhul, kui kohustusi mittetäitev pool ei näinud ette ega saanud mõistlikult ette näha seda tulemust, või

(b) asjaoludest on selge, et kohustusi mittetäitva poole tulevase kohustuste täitmisega ei saa arvestada.

8.1.2. Poole kohustuste mittetäitmine on vabandatav, kui see on tingitud takistavast asjaolust, mida ta ei saa mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta käesoleva lepingu sõlmimise ajal selle takistusega arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Kui takistus on üksnes ajutine, on poole kohustuste mittetäitmine vabandatav aja vältel, mil takistus kohustuse täitmist takistas. Kui aga viivitus kujutab endast olulist kohustuste rikkumist, võib teine pool seda sellisena käsitleda.

Kohustusi mittetäitev pool peab tagama, et teine pool saab teatekohustuse täitmist takistavast asjaolust ja selle mõjust kohustuse täitmisele põhjendamatu viivituseta pärast seda, kui kohustusi mittetäitev pool sai nendest asjaoludest teada või võib mõistlikult eeldada, et need on talle teada. Teisel poolel on õigus nõuda sellise teate saamata jäämisest tuleneva majandusliku kahju eest hüvitist.

8.2. **Õiguskaitsevahendid kohustuste täitmata jätmise korral**

8.2.1. Kui pool jätab kohustused täitmata, saab teine pool kasutada järgmistes punktides loetletud õiguskaitsevahendeid, ilma et see piiraks kohaldatava õiguse alusel kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist.

8.2.2. Õiguskaitsevahendeid, mis ei ole omavahel vastuolus, võib koos kasutada.

8.2.3. Pool ei või kasutada õiguskaitsevahendit, kui ta ise põhjustas teise poole kohustuste täitmata jätmise, näiteks kui tema enda andmetaristu puudused ei võimaldanud teisel poolel oma kohustusi nõuetekohaselt täita. Samuti ei või pool tugineda kantud kahju hüvitamise nõudele ulatuses, milles ta oleks saanud mõistlike meetmete võtmisega kahju vähendada.

8.2.4. Kahju kannatanud pool võib

(a) nõuda, et kohustusi mittetäitev pool täidaks põhjendamatu viivituseta oma käesolevast lepingust tulenevad kohustused, välja arvatud juhul, kui see oleks ebaseaduslik või võimatu või kui konkreetne kohustuse täitmine põhjustaks kohustusi mittetäitvale poolele kulusid, mis on ebaproportsionaalsed võrreldes teise poole saadava kasuga;

(b) peatada oma kohustuste täitmise käesoleva lepingu alusel, välja arvatud juhul, kui see põhjustaks eeldatavalt kohustusi mittetäitvale poolele kahju, mis on ilmselgelt ebaproportsionaalne võrreldes kohustuste mittetäitmise raskusastmega (kui see on kohaldatav) [kui andmesaaja ei rakenda või säilita punktis 4.2.1 kokku lepitud andmesaaja kaitsemeetmeid, eeldusel, et kõik punktis 4.4.4 sätestatud tingimused on täidetud];

(c) lõpetada lepingu viivitamatult ja trahvita, teatades sellest teisele poolele, kui

i) teise poole kohustuste rikkumine on oluline või

ii) kahju kannatanud pool on sellise kohustuste mittetäitmise korral, mis ei ole oluline, esitanud teate, milles on määratud mõistlik tähtaeg kohustuste mittetäitmise heastamiseks, ning see tähtaeg on möödunud, ilma et teine pool oleks oma kohustused täitnud;

iii) *(kui see on asjakohane)* [punktis 4.4.2 või 4.4.3 kirjeldatud juhtudel, eeldusel et kõik punktis 4.4.5 sätestatud tingimused on täidetud;]

(d) nõuda hüvitist majandusliku kahju eest, mis on talle tekitatud teise poole kohustuste mittetäitmisega, mis ei ole punkti 8.1.2 alusel vabandatav; kohustusi mittetäitev pool vastutab ainult sellise kahju eest, mida ta lepingu sõlmimise ajal oma kohustuste mittetäitmise tagajärjena ette nägi või mille ettenägemist võis temalt mõistlikult eeldada, välja arvatud juhul, kui kohustuste mittetäitmine oli tahtlik või tulenes raskest hooletusest.

8.2.5. [VARIANT] [Kui pool ei täida käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, on ta igal juhul kohustatud maksma **5. liites** üksikasjalikult sätestatud trahvi, mida pooled käsitavad kahjuhüvitisena punkti 8.2.4 alapunkti d tähenduses. Kohustusi mittetäitval poolel on õigus nõuda trahvi vähendamist mõistliku summani, kui ta suudab tõendada, et trahv on kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjuga võrreldes ebamõistlikult suur.

Pooled võivad soovida sätestada trahvid kindlaksmääratud liiki rikkumiste eest, kuna kahju kannatanud poole jaoks võib olla liiga koormav tõendada näiteks andmete esitamata jätmisega põhjustatud tegeliku kahju suurust. Trahvid peaksid olema proportsionaalsed.

9. Üldsätted

9.1. Konfidentsiaalsus

9.1.1. Konfidentsiaalsena tuleb käsitada järgmist teavet:

(a) teave, mis viitab poole ärisaladustele, finantsseisundile või muule tema tegevusega seotud aspektile, välja arvatud juhul, kui asjaomane pool on selle teabe avalikustanud;

(b) teave mõistliku hüvitise arvutamise aluse kohta;

(c) teave, mis viitab taotluse esitanud kasutajale ja mis tahes kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui asjaomane isik on selle teabe juba avalikustanud.

9.1.2. Mõlemad pooled nõustuvad võtma kõik mõistlikud meetmed konfidentsiaalse teabe turvaliseks talletamiseks ja mitte tegema sellist teavet kättesaadavaks ühelegi kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui

(a) ühel pooltest on õiguslik kohustus asjakohane teave kättesaadavaks teha, näiteks selleks, et täita andmemääruse artikli 8 lõike 3 kohane kohustus esitada teavet, millest nähtub, et diskrimineerimist ei ole toimunud, või

(b) üks pooltest peab asjaomase teabe kättesaadavaks tegema, et täita oma käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, või

(c) üks pooltest on saanud teiselt poolelt või konfidentsiaalset teavet esitavalt või selle avalikustamisest mõjutatud isikult eelneva nõusoleku.

9.1.3. Igal juhul võib andmevaldaja avalikustada või teha kättesaadavaks [VARIANT 1] [lepingu taotluse esitanud kasutajale] [VARIANT 2] [sellise teabe taotluse esitanud kasutajale, mis on andmevaldajale vajalik, et tõendada oma kohustuste täitmist, mis tal on i) andmesaaja suhtes andmemääruse artikli 5 alusel või ii) tulenevalt taotluse esitanud kasutajaga sõlmitud lepingust andmemääruse artikli 4 lõike 6 alusel].

9.1.4. Need konfidentsiaalsuskohustused jäävad pärast lepingu lõpetamist kehtima kuni (täpsustada tähtaeg).

9.1.5. Need konfidentsiaalsuskohustused ei kõrvalda rangemaid kohustusi, mis tulenevad i) isikuandmete kaitse üldmäärusest, ii) direktiivi 2002/58/EÜ või direktiivi (EL) 2016/943 rakendussätetest või iii) mõnest muust liidu või liikmesriigi õigusaktist.

9.2. **Diskrimineerimiskeeld**

Andmevaldaja kinnitab, et käesoleva lepingu tingimused ja selle täitmisega seotud tavad ei diskrimineeri andmete kättesaadavaks tegemisel võrreldavaid andmesaajate kategooriaid, sealhulgas nende partnereid või seotud ettevõtjaid, nagu on määratletud soovituse 2003/361/EÜ lisa artiklis 3.

Kui andmesaaja leiab, et tingimused, mille alusel andmed on talle kättesaadavaks tehtud, on diskrimineerivad, peab andmevaldaja esitama andmesaaja taotlusel põhjendamatu viivituseta teabe, millest nähtub, et diskrimineerimist ei ole toimunud.

9.3. **Sidevahendid**

Kõik käesoleva lepinguga nõutavad teated või muud teavitused peavad olema kirjalikus vormis ja need võib kätte toimetada isiklikult, edastada ettemakstud posti teel või elektrooniliselt, sealhulgas e-posti teel, tingimusel et saatja säilitab tõendi allpool loetletud aadressidele saatmise kohta:

Pool	Kontaktisik	E-post	Telefon	Aadress
Kasutaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]
Andmesaaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]

Iga selline teade või suhtlus loetakse kättesaaduks järgmisel kuupäeval:

(a) isiklikult kättetoimetamise korral kättetoimetamise kuupäeval;

(b) ettemakstud posti teel saatmise korral kolmandal tööpäeval pärast postitamist;

(c) elektroonilise saatmise korral edastamise kuupäeval, tingimusel et saatja ei ole saanud kohaletoimetamise ebaõnnestumise kohta veateadet.

9.4. **Tervikleping, selle muudatused ja eraldatavus**

9.4.1. Käesolev leping (koos selle **liidetega**, millele on lepingus osutatud) kujutab endast käesoleva lepingu eseme osas pooltevahelist tervikleppingut ning asendab kõik pooltevahelised varasemad suulised ja kirjalikud lepingud ja kokkulepped seoses käesoleva lepingu esemega.

9.4.2. Käesoleva lepingu muudatused kehtivad üksnes juhul, kui pooled on neis kirjalikult kokku leppinud, sealhulgas mis tahes elektroonilisel kujul.

9.4.3. Kui mõni käesoleva lepingu säte osutub mis tahes põhjusel tühiseks, kehtetuks, tühistatavaks või mittetäidetavaks ning kui see säte on lepingu ülejäänud tingimustest eraldatav, jäävad need ülejäänud sätted kehtivaks ja täidetavaks. Kõik käesolevas lepingus selle tõttu tekkivad lüngad või ebaselgused tuleb lahendada vastavalt punktile 9.6.

9.5. **Kohaldatav õigus**

Käesoleva lepingu suhtes tuleb kohaldada *(täpsustada liikmesriik)* õigust.

9.6. **Tõlgendamine**

9.6.1. Pooled sõlmivad käesoleva lepingu, võttes arvesse andmemäärusest tulenevaid poolte õigusi ja kohustusi. Käesoleva lepingu kõiki sätteid tuleb tõlgendada nii, et need oleksid kooskõlas andmemäärusega ja muu liidu õigusega või liidu õigusega kooskõlas vastuvõetud liikmesriigi õigusaktidega, samuti mis tahes kohaldatava riigisisese õigusega, mis on kooskõlas liidu õigusega ja millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda.

9.6.2. Kui käesolevas lepingus esinevat lünka või ebaselgust ei ole võimalik punktis 9.6.1 osutatud viisil lahendada, tuleb käesolevat lepingut tõlgendada kohaldatavas õiguses sätestatud tõlgendamisreeglite alusel (vt punkt 9.5).

9.7. **Vaidluste lahendamine**

9.7.1. Pooled lepivad kokku, et teevad kõik endast oleneva, et lahendada vaidlused vastastikusel kokkuleppel ja esitada enne asja kohtusse andmist oma vaidlus (*lisada konkreetse vaidluste lahendamise organi nimi ja kontaktandmed või täpsustada liikmesriigi vaidluste lahendamise organ, mis vastab andmemääruse artikli 10 tingimustele, vaidluste puhul, mis kuuluvad selle organi pädevusse*).

[VARIANT] [Käesoleva lepinguga seotud asja lahendamine kuulub (täpsustada liikmesriik) kohtute ainupädevusse.]

1. liide

(taotlusega seotud tõendid ja vajaduse korral volitus)

[koostavad pooled]

2. liide

(lepinguga hõlmatud andmete ja andmetele juurdepääsu korra üksikasjad)

Käesolevas liites peaksid pooled esitama üksikasjad lepinguga hõlmatud andmete, andmetele juurdepääsu korra ning andmetele juurdepääsuks ja nende kasutamiseks vajalike vahendite ja teabe kohta, nagu on kokku lepitud punktides 3.1 ja 3.2.

Käesolev liide sisaldab üksnes loetelu peamistest elementidest, milles pooled peaksid kokku leppima. Pooled kohandavad nii selle vormi kui ka sisu oma vajadustele. Pooled võivad eelkõige seda loetelu täiendada.

A. **Andmete sisu spetsifikatsioon**

Liites tuleks sortida ja loetleda sellised toote kasutamisel loodud andmed ja seotud teenuse (teenuste) kasutamisel loodud andmed, mis on lepinguga hõlmatud, märkides andmete sisu ja kogumise sageduse (andmepunktide või täpsete andmekategooriate struktureeritud loetelu).

B. **Säilitamise kestus**

Liites tuleks märkida säilitamise aeg, et kasutaja oleks teadlik andmete käideldavuse kestusest. Seda võib teha üksikasjalikult iga andmepunkti või andmepunktide rühma kohta.

C. **Andmetega seotud kord**

Liites tuleks siin täpsustada, kas kõik andmed või osa neist on eriandmed, mis on reguleeritud erikorraga. Näiteks võiks liites märkida, kas ja millised andmed kvalifitseeruvad isikuandmeteks.

D. **Andmete struktuur ja vorming**

Liites tuleks siin täpsustada, millises struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus tehakse andmed kättesaadavaks.

E. **Edastamise / juurdepääsu andmise vahend**

Liites tuleks siin täpsustada, millise turvalise ja mugava elektroonilise vahendi abil teeb andmevaldaja andmed andmesaajale kas andmete edastamise või neile juurdepääsu andmise teel kättesaadavaks.

F. **Andmetele juurdepääsu ajastus**

Liites tuleks täpsustada andmetele juurdepääsu kiirus, sagedus ja muud ajaga seotud parameetrid, näiteks kas juurdepääs antakse reaalajas, peaaegu reaalajas, pidevalt, põhjendamatu viivituseta, teatava sagedusega.

G. **Alguskuupäev**

Liites tuleks täpsustada alguskuupäev, millal andmevaldaja teeb andmed andmesaajale kättesaadavaks.

H. **Andmesaaja juurdepääsuõiguste kasutamiseks vajalik teave**

Liites võib siin täpsustada teavet, mis on vajalik, et andmesaaja saaks oma juurdepääsuõigusi kasutada. See võib hõlmata kontaktisikut tehniliste probleemide lahendamiseks nii andmevaldaja kui ka andmesaaja poolel.

3. liide

(andmesaaja suuruse kohta esitatud tõendid ja hüvitise arvutamise üksikasjad)

[koostavad pooled]

4. liide

(ärisaladused)

[koostavad pooled]

V LISA

LEPINGU NÄIDISTINGIMUSED

Andmejagajate ja andmesaajate vahelised andmete vabatahtliku jagamise lepingud

Käesolevad lepingu näidistingimused on koostatud selliste lepingute jaoks, mille puhul andmete jagamine toimub andmejagaja ja andmesaaja vahel vabatahtlikult, st et andmejagaja ei ole kohustatud andmeid jagama määruse (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) alusel või mõne muu liidu õiguses (nt digituru määruse artikli 6 lõiked 9 ja 10) või liikmesriigi õiguses sisalduva õigusliku kohustuse alusel.

Andmemääruse peamine uuendus selliste suhete puhul on, et selle artiklis 13 on sätestatud ebaõiglaste lepingutingimuste kontroll. Lepingutingimused, mis käsitlevad andmetele juurdepääsu ja nende kasutamist või vastutust ja õiguskaitsevahendeid andmetega seotud kohustuste rikkumise või lõpetamise korral, mille ettevõtja on ühepoolselt kehtestanud teisele ettevõtjale, ei ole siduvad, kui need on ebaõiglased.

Kuigi käesolev leping ei ole mõeldud asendama juba olemasolevaid andmete vabatahtliku jagamise lepinguid, võib seda kasutada võrdlusalusena, et hinnata, kas olemasolevate lepingute punktid on õiglased.

Toote kasutamisel loodud andmete ja seotud teenuste kasutamisel loodud andmete kohustusliku jagamise korral vastavalt andmemäärusele tuleks kasutada kas *lepingu näidistingimusi seoses andmevaldajate ja andmesaajate vaheliste lepingutega, mis käsitlevad andmete kättesaadavaks tegemist ühendatud toodete ja seotud teenuste kasutajate taotlusel* (andmemääruse artikkel 5), või *lepingu näidistingimusi seoses andmevaldajate ning ühendatud toodete ja seotud teenuste kasutajate vaheliste lepingutega andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise kohta* (andmemääruse artikkel 4).

Muid kohustuslikke andmete jagamise olukordi peaksid pooled käsitlema eraldi, tagades, et täidetakse nii eriõigusnormikohased kohustused kui ka andmemääruse III peatüki kohased kohustused. Sellise kohustusliku andmete jagamise olukorra puhul võivad kehtida Euroopa Komisjoni või liikmesriigi välja töötatud spetsiaalsed mõisted.

1. Lepingupooled

Käesoleva andmetele juurdepääsu ja nende kasutamise lepingu on sõlminud

(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed*) (edaspidi „andmejagaja“)

ja

(*lisada nimi, kontaktandmed ja täiendavad andmed*) (edaspidi „andmesaaja“),

käesolevas lepingus edaspidi ühiselt „pooled“ või eraldi „pool“.

Andmejagaja võib olla mis tahes ettevõtja,

— kes valdab andmeid ja

— kellel on õigus teha andmed vabatahtlikult kättesaadavaks ja

— kes kontrollib juhtumist olenevalt andmete omadusi või andmetele juurdepääsu viise sellisel viisil, et need oleksid kooskõlas käesolevates lepingu näidistingimustes sätestatud kohustustega (kui see nii ei ole, võib olla sobivam mõni teine leping).

Pange tähele, et isikuandmete jagamisel tuleb järgida kehtivaid andmekaitsealaseid õigusakte (sh õigusliku aluse vajadust, ja kui andmeid jagatakse kolmandas riigis asuva andmesaajaga, rahvusvahelise andmeedastuse nõuete järgimist).

Andmemäärusega seotud kasutusjuhtude puhul võib andmejagaja olla näiteks

— andmevaldaja määruse (EL) 2023/2854 artikli 2 punkti 13 tähenduses, kellel on õigus jagada toote kasutamisel loodud andmeid ja seotud teenuste kasutamisel loodud andmeid või kes soovib jagada tuletatud või järeldatud andmeid;

— ühendatud toote või seotud teenuse kasutaja, kellele andmevaldaja on andmeid edastanud (sh näiteks andmed virtuaalassistendilt, mis suhtleb toote või seotud teenusega);
— endine andmesaaja määruse (EL) 2023/2854 artikli 2 punkti 14 tähenduses, kellel on nüüd õigus andmeid kasutada ja teha need kättesaadavaks vastavalt oma kokkulepetele kasutaja ja andmevaldajaga.

Muude kasutusjuhtude puhul võib andmejagaja olla näiteks

— põllumajandustootja, kes soovib jagada pinnaseandmeid oma tehisintellekti pakkujaga põllukultuuride kasvatamise parandamiseks või teise tehisintellekti pakkujaga uute tehisintellektisüsteemide treenimiseks, täiustamiseks või arendamiseks;

— äriühing, mis soovib müüa osa oma äriandmetest teisele ettevõtjale;

— ülikool, mis soovib müüa andmeid sotsioloogiliste uuringute asutusele statistika koostamiseks;

— IT-ettevõte, mis soovib osaleda küberintsidentide andmevõrgus, et parandada küberintsidentidele reageerimise kiirust.

Andmesaaja võib olla mis tahes ettevõtja, kellele andmejagaja teeb andmed kättesaadavaks ning kes saab andmeid ja kasutab neid oma ärilistel eesmärkidel käesoleva lepingu raames andmejagaja vastaspoolena.

Käesolevas lepingus kasutatud mõiste „andmesaaja“ hõlmab andmesaajaid mis tahes liiki andmejagamise puhul, mitte ainult andmemääruse kohaselt kohustusliku andmete jagamise stsenaariumide raames tegutsevaid andmesaajaid.

2. Lepinguga hõlmatud andmed

Käesoleva lepinguga hõlmatud andmed koosnevad **1. liites** nimetatud andmetest (edaspidi „andmed“). Kui käesoleva lepingu alusel esitatud andmete või neist osa suhtes kohaldatakse erikorda (v.a isikuandmed, mida käsitletakse eraldi punktis 3.2), kohustub andmejagaja täpsustama need andmed **2. liites** ning võtma asjakohaseid meetmeid nende andmete kaitsmiseks vastavalt kohaldatavale korrale.

Erikorra kindlaksmääramine

Kuna käesolevad tingimused on seotud puhtalt vabatahtliku andmejagamisega, ei ole andmejagajal kohustust jagada andmeid, mis kuuluvad erikorra alla (eelkõige ja vastupidiselt andmemääruses sätestatud kohustuslikule andmejagamise nõudele ei ole kohustust jagada ärisaladusena kaitstud andmeid). Kui erikorra alla kuuluvaid andmeid ei jagata, ei ole vaja neid 2. liites loetleda; kui neid aga jagatakse, tuleb neid vastavalt loetleda ja kaitsta.

2. liites sellisena loetletud andmed võivad olla näiteks järgmised:

— andmejagaja poolt ärisaladusena kaitstud andmed, mis kuuluvad sel juhul punkti „Ärisaladused“ alla;

— andmejagaja poolt konfidentsiaalseks peetavad andmed, mida kaitstakse sel juhul punkti „Konfidentsiaalsus“ kohaselt;

— andmebaasi tegija õigustega või muude intellektuaalomandi õigustega kaitstud andmed, mille suhtes kohaldatakse sel juhul punkti „Intellektuaalomand“;

— valdkondlike õigusnormidega (nt energia, kaitse, julgeolek, rahandus, kliinilised uuringud jne), sealhulgas ühtsete Euroopa andmeruumidega seotud õigusnormidega hõlmatud andmed;

— konkurentsiõiguse piirangutest mõjutatud andmed või

— muu sellise asjaomase õiguskorraga kaitstud andmed, mida pooled soovivad esile tõsta.

Asjaomase õiguskorra kohaldamisalasse kuuluvate andmete kirjeldust tuleks täiendada teabega, mis on vajalik andmesaaja poolt andmete seaduslikuks ja turvaliseks kasutamiseks (nt intellektuaalomandi kaitse, litsentsiteave ja kolmandate isikute autoriõigused).

Ühtsete Euroopa andmeruumide erijuhtum

Mõningatel juhtudel võidakse andmeid jagada valdkonnapõhise ühtse Euroopa andmeruumi raames. Selline andmete jagamine peaks toimuma vastavalt sellise andmeruumi suhtes kohaldatava asjakohase määruse sätetele, kui tegemist on sellise määruse kohase kohustusliku andmete jagamisega. Andmeruumi suhtes kohaldatava asjakohase määruse kohase kohustusliku andmete jagamise raamest väljaspool on endiselt võimalik jagada andmeid vabatahtlikult. Sellisel juhul võib kasutada käesolevat mõistete kogumit.

3. **Lepingu alus**

3.1. **Andmete päritolu**

3.1.1. Andmejagaja kinnitab, et selle lepingu alusel esitatud andmed pärinevad järgmistest allikatest: *(märkida kõik andmeallikad ja võimaluse korral iga allika esitatud andmed)*

Pooled võivad märkida erinevad allikad, näiteks järgmised:

— andmemääruse kohaselt toote kasutamisel loodud andmed või seotud teenuse kasutamisel loodud andmed;

— muud tootest või seotud teenusest pärinevad andmed, mis ei kvalifitseeru andmemääruse kohaselt toote kasutamisel loodud andmeteks või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeteks (nt tuletatud andmed või muust tarkvarast pärinevad andmed, nagu kasutaja poolt rakendusse sisestatud demograafilised andmed);

— välistest allikatest pärinevad andmed, näiteks andmed, mille kolmas isik on andnud andmejagajale seoses sellise kolmanda isiku toodete või kasutajatega;

— andmejagaja poolt (iseseisvalt) loodud andmed, näiteks andmejagaja töötajate poolt kliendisuhete haldamise süsteemis loodud kliendiandmed, tabelid, töödeldud andmed, järeldatud andmed, tuletatud andmed, ühendatud andmed jne.

Tagatised tulenevad üldjuhul olukorrast, kus andmejagaja edastab andmed, ent andmesaajal ei ole võimalik kontrollida nende andmete ja nende päritolu seaduslikkust. Sellisel juhul peab andmesaaja tuginema andmejagajale ja võib soovida saada sellega seoses teatavaid tagatisi. Tagatised ei pruugi siiski olla asjakohased olukorras, kus andmesaajal on parem võimalus andmeid kontrollida ja/või nendega seotud riski võtta, näiteks seetõttu, et andmejagaja on VKE ja/või andmed on saadud otse tootest.

3.1.2. Andmejagaja kinnitab, et

(a) *(kui see on asjakohane)* kuna andmed sisaldavad toote või seotud teenuse kasutamisel loodud isikustamata andmeid (nagu on määratletud määruses (EL) 2023/2854 ühtlustatud õigusnormide kohta, millega reguleeritakse õiglast juurdepääsu andmetele ja andmete kasutamist (edaspidi „andmemäärus“)) ning käesoleva lepingu kohasel andmejagajal on juurdepääs andmetele andmevaldajana, on selliste andmete töötlemine ja jagamine vastavalt andmemääruse artikli 4 lõikele 13 reguleeritud lepinguga, mis on sõlmitud vastava kasutajaga, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 12 (edaspidi „kasutaja“), ning et käesolev leping lubab andmeid jagada käesolevas lepingus sätestatud eesmärkidel;

(b) *(kui see on asjakohane)* kuna andmed sisaldavad toote või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid ja käesoleva lepingu kohane andmejagaja on saanud juurdepääsu nendele andmetele andmemääruse artikli 5 kohaselt andmesaajana, ei riku käesolev leping kasutaja ja andmevaldaja vahelisi lepingulisi kohustusi ega andmemäärusest tulenevaid kohustusi;

(c) tal on andmetele piisavad seaduslikud ja/või lepingulised õigused, ilma et see rikuks või kahjustaks teiste isikute õigusi, ning andmejagaja vastu ei ole algatatud ühtegi kohtuasja, hagi ega menetlust, mis võiks ebasoodsa otsuse korral oluliselt kahjustada tema võimet anda käesoleva lepinguga antud õigusi;

(d) kui **2. liites** ei ole sätestatud teisiti ja ilma et see piiraks punkti 3.2 kohaldamist, on ta omal kulul hankinud kõik load, litsentsid ja volitused, mis on vajalikud, et andmesaaja saaks jagada ja kasutada kolmandalt isikult saadud või kolmanda isiku esitatud andmeid, ning säilitab neid lube litsentse ja volitusi lepingu kehtivuse ajal ja lepingu eesmärgil.

3.1.3. *(kui see on asjakohane)* Kuna andmed sisaldavad toote või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid (nagu on määratletud andmemääruses) ja käesoleva lepingu kohane andmejagaja on saanud juurdepääsu nendele andmetele vastavalt andmemääruse artiklile 4 kasutaja rollis, kinnitab andmesaaja, et teda ei ole määratud määruse (EL) 2022/1925 (edaspidi „digiturgude määrus“) artikli 3 kohaselt pääsuvalitsejaks.

3.1.4. [VARIANT] [Kumbki pool tagab, et kõik käesoleva lepingu alusel teisele poolele edastatavad andmed, failid ja tarkvara on vabad viirustest, pahavarast, lunavarast või muust kahjurkoodist, mis võiks ohustada teise poole süsteemide terviklust, turvalisust või toimimist.]

3.1.5. [VARIANT] [Kumbki pool tagab, et kõik käesoleva lepingu alusel teisele poolele edastatavad andmed, failid ja tarkvara on saadud andmekogumise käigus, mis vastab kohaldatavatele *(täpsustada: kutsealastele, eetika-, tööstusharu, küberturvalisuse, teadusuuringute ja/või tehisintellekti)* standarditele.]

3.2. **Vastavus andmekaitsealastele ja eraelu puutumatust käsitlevatele õigusaktidele**

3.2.1. Kui andmed kvalifitseeruvad isikuandmeteks, kinnitab kumbki pool, et ta järgib määrust (EL) 2016/679 (edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“) ja asjakohasel juhul direktiivi 2002/58/EÜ ning kõiki muid kohaldatavaid andmekaitsealaseid õigusakte.

3.2.2. Pooled peavad loetlema **3. liites** üksikasjalikult, millised andmed kvalifitseeruvad isikuandmeteks, ning poolte vastavad kohustused seoses selliste isikuandmete töötlemisega käesoleva lepingu alusel.

Poolte rollid ja kokkulepped isikuandmete kaitse üldmääruse alusel

Isikuandmete kaitse üldmääruse kohane isikuandmete mõiste on väga lai. See hõlmab kõiki andmeid, mis on seotud tuvastatud või tuvastatava isikuga. Isikustamata andmed võivad muutuda isikuandmeteks, näiteks kui need on osa segaandmekogumist, kus need on ühendatud uute andmetega ja selle ühendamise tulemusena on võimalik andmed seostada tuvastatud või tuvastatava isikuga. See võib juhtuda ka siis, kui tekivad uued andmetöötlusvõimalused. Pooled peaksid hindama oma rolli vastavalt isikuandmete kaitse üldmäärusele.

Isikuandmete kaitse üldmääruses kasutatud peamised mõisted:

— andmesubjekt on tuvastatud või tuvastatav füüsiline isik, kellega teave on seotud;

— vastutav töötleja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid;

— volitatud töötleja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel.

Need punktid kehtivad, kui andmejagaja on isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt vastutav töötleja või kaasvastutav töötleja koos teise isikuga. Selleks et teha kindlaks, kes millist rolli isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt kannab, peavad pooled kaaluma, kas nad otsustavad, miks (eesmärk) ja kuidas (kasutamise viis) isikuandmeid töödeldakse.

— Kui andmejagaja jagab andmeid andmesaajaga, kes kasutab andmeid enda eesmärkidel, on mõlemad pooled eraldiseisvad vastutavad töötlejad ja vastutavad ise isikuandmete kaitse üldmääruse järgimise eest.

— Kui andmejagaja jagab andmeid andmesaajaga ühise eesmärgi saavutamiseks, on andmejagaja ja andmesaaja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 26 kohaselt kaasvastutavad töötlejad. Nad peavad ühiselt kokku leppima, kuidas nad isikuandmete kaitse üldmäärust järgivad.

— Kui isikuandmete kaitse üldmäärusele vastavuse tagamiseks on vaja lisada täiendavaid lepingutingimusi (nt artikli 26 või artikli 46 alusel), võib (ja tuleks) neid tingimusi kasutada koos käesolevate lepingu näidistingimustega. Pooled võivad viidata neile **3. liites**, kus tuleks üldiselt täpsustada, kuidas täidetakse isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud nõuded, sealhulgas seoses poolte vastavate rollide ja kohustustega isikuandmete kaitse üldmääruse alusel.

Kehtiv õiguslik alus

Andmete jagamiseks peab olema kehtiv õiguslik alus vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõikele 1 ning andmesubjekti tuleb teavitada sellisest (edasisest) töötlemisest vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 13 või 14.

— Andmejagaja ja andmesaaja jaoks, kes tegutsevad kahe eraldi vastutava töötlejana või kaasvastutavate töötlejatena, võib kehtivaks õiguslikuks aluseks olla asjaomase andmesubjekti nõusolek, asjaomase andmesubjektiga või tema huvides sõlmitud leping või vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi (tingimusel, et see ei ole vastuolus asjaomase andmesubjekti huvide või õigustega).

— Andmeid võib jagada ainult täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärastel eesmärkidel. Selleks võib olla näiteks andmete jagamine toote täiustamise eesmärgil, mille puhul pooled on kokku leppinud, et kasutavad andmeid uue funktsionaalsuse ühiseks arendamiseks.

— Vastutava töötlejana tegutsev andmejagaja võib ka andmeid jagada (sest klientide parem hoidmine tulevikus on tema õigustatud huvi) oma emaettevõttega, kes tegutseb samuti sõltumatu vastutava töötlejana ja kasutab andmeid üldise statistika loomiseks, sest kontserni ülemaailmselt osutatavate teenuste parandamine on tema õigustatud huvi.

Andmesaaja peaks saama andmejagajalt piisavalt teavet, et tal oleks võimalik tõendada oma vastavust isikuandmete kaitse üldmäärusele. Näiteks võivad pooled kokku leppida, et **3. liites** märgitakse andmete kogumise algne eesmärk. See võib olla vajalik, et teha kindlaks, kas muul eesmärgil töötlemine on kooskõlas eesmärgiga, milleks isikuandmed algselt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 4 alusel koguti, kui tegemist on kaasvastutavate töötlejatega. Kõik vajalikud üksikasjad poolte vastavate kohustuste kohta seoses selliste isikuandmete töötlemisega käesoleva lepingu alusel tuleks täpsustada **3.liites**.

Lisateave isikuandmete kaitse üldmääruse kohta:

— isikuandmete kaitse üldmääruses kasutatud peamiste mõistete selgitus:

https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/data-protection-explained_en

— andmekaitsejuhend väikeettevõtetele:

https://www.edpb.europa.eu/sme-data-protection-guide/home_et

— Euroopa Andmekaitsenõukogu suunised, soovitused ja parimad tavad:

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/general-guidance/guidelines-recommendations-best-practices_et

— lisateave on kättesaadav liikmesriikide andmekaitseasutuste veebisaitidel. Riiklike andmekaitseasutuste loetelu:

https://www.edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb/members_et

— isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 kohased lepingu tüüptingimused:
https://commission.europa.eu/publications/publications-standard-contractual-clauses-sccs_en

— isikuandmete edastamine väljapoole ELi/EMPd:
https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection_en

3.3. **Kinnituste ebaõigsus**

3.3.1. Kui üks pool saab teada, et mõni käesolevas punktis nimetatud kinnitus ei ole või ei ole enam õige või ei ole mõne aja möödudes enam õige, peab ta sellest põhjendamatu viivituseta teavitama teist poolt, välja arvatud juhul, kui teine pool teab või peaks sellest juba teadma.

3.3.2. Kui asjaomane pool saab sellest olukorrast teada, peab ta võtma asjakohased meetmed ja parandama võimaluste piires kinnituse ebaõigsuse. Kui olukorda ei ole võimalik parandada, tuleb käesolev leping lõpetada kirjaliku lõpetamisteatega, milles on märgitud mõlema poole poolt teisele poolele esitatud lepingu lõpetamise põhjused. Lepingu lõpetamine jõustub viivitamatult. Kui ebaõigsus mõjutab ainult osa käesoleva lepinguga hõlmatud andmetest, kehtib lepingu lõpetamine ainult asjaomase osa suhtes.

3.3.3. Lepingu lõpetamise edasisi tagajärgi reguleerib punkt 9.3.

4. Andmete kättesaadavaks tegemine

4.1. Andmete omadused

Andmejagaja võib võtta esitatavate andmete puhul kohustusi erineval tasemel: kõige elementaarsema kohustuse järgi esitatakse andmed koos metaandmetega, muutes need arusaadavaks, ja kõige rangema kohustuse järgi kohandatakse andmed andmesaaja kavandatud eesmärkidele ja/või andmed on ammendavad ja täpsed. Pooled võivad valida järgmiste variantide hulgast.

Lisaks sellele on pooltel võimalik lisada täiendavaid nõudeid, mis on konkreetse andmete jagamise olukorra seisukohast mõistlikud: näiteks kui andmeid jagatakse teadusuuringute eesmärgil, võib teadusuuringute korratavuse eesmärk nõuda, et täpsustataks iga uuendatud andmekogumi versiooni sagedus ja säilitamisperiood – sellisel juhul võib need elemendid lisada allpool olevasse jaotisesse „konkreetsed kvaliteedinõuded“.

Andmejagaja teeb andmed andmesaajale kättesaadavaks

(a) sama kvaliteediga, nagu need on kättesaadavad andmejagajale, ja

(b) koos asjakohaste metaandmete, domeenitabelite, semantika, litsentsiteabe ja muu teabega, mis on vajalik andmete andmesaajale arusaadavaks muutmiseks.

[VARIANT] c) [ja *(valida vajaduse korral üks või mitu sobivat varianti)*

i) andmed tehakse kättesaadavaks terviklikus, struktureeritud, üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus. Pooled leiavad, et see nõue on täidetud järgmiste andmeid käsitlevate spetsifikatsioonidega: *(täpsustada)*

ii) andmed tehakse kättesaadavaks vastavalt FAIR-põhimõtetele (andmed on leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlusvõimelised, taaskasutatavad), mida on täpsemalt kirjeldatud aadressil www.go-fair.org/fair-principles: [VARIANT] [(*kirjeldada, kuidas järgitakse FAIR-kriteeriume*)]

FAIR-põhimõtete järgimine on võimalik mitme mõõdetava nõude täitmise teel. Teadusandmete liidu FAIR-küpsusmudel (https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC140764) pakub raamistikku, mille abil hinnata, mil määral need näitajad on saavutatud. Andmejagaja peaks viima oma andmejagamistavad vastavusse oma konkreetsetele vajadustele sobiva küpsusastmega.

Andmejagaja peab tagama vähemalt metaandmete kättesaadavuse ja vastavuse kõigile näitajatele, mis on küpsusmudelis märgitud olulisena. Lisaks võib andmejagaja kasutada kontekstispetsiifilisi vahendeid, häid tavasid ja suuniseid, näiteks neid, mis on kättesaadavad aadressil https://doi.org/10.2760/5646214, et lihtsustada FAIR-põhimõtete rakendamist ja muuta see konkreetsemaks.

iii) andmed on kohandatud andmejagaja töötlemise järgmise kontekstile vastavalt tavapärastele ootustele: (*lisada lühikirjeldus*)

iv) andmed sobivad andmesaaja taotletavate eesmärkide saavutamiseks: (*lisada lühikirjeldus*)

v) andmejagaja teeb andmesaajale kättesaadavaks järgmise: (*lisada/kustutada/täiendada konkreetseid kvaliteedinõudeid*)

— täielik andmekogum, st andmed sisaldavad kõiki andmeid, mis on andmejagaja valduses käesoleva lepingu raames, ja/või

— ajakohane andmekogum, st andmed kajastavad käesoleva lepingu allkirjastamise kuupäeval andmejagaja valduses olevaid andmeid, ja/või

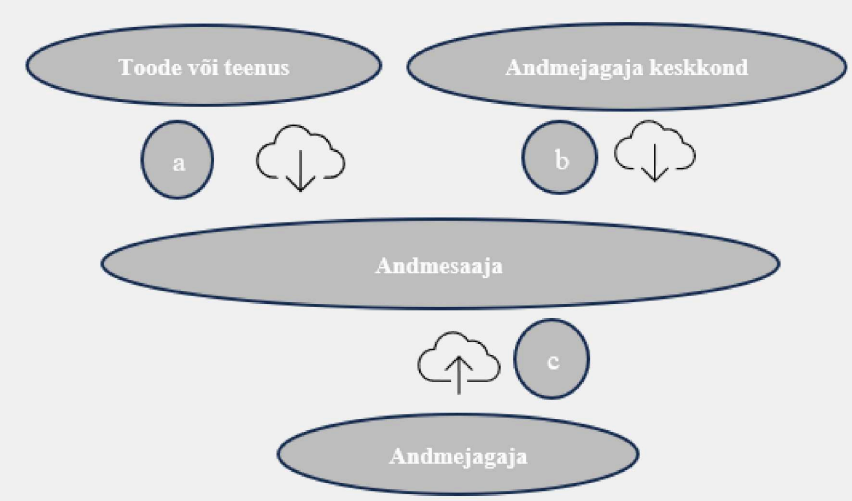
— täpne andmekogum, st andmejagaja on andmeid hooldanud ja need on tema parima teadmise kohaselt vigadeta, õiged ja usaldusväärsed, ja/või

— andmekogum, mis vastab järgmistele standarditele: *(täpsustada, nt koostalitlusvõimelisus, juurdepääsetavus, turvalisus jne)*

— andmekogum on kättesaadav avatud vormingus, mis tähendab, et vorming ei ole omandiõigusega kaitstud ja seda võivad kasutada kõik, nimelt: *(täpsustada)*].

4.2. **Andmejagaja kohustused seoses andmetele juurdepääsuga**

Andmejagaja võib teha andmed kättesaadavaks erineval viisil, kas andes või säilitades tehnilise kontrolli andmete üle (ilma et see piiraks antud või säilitatud intellektuaalomandi õigusi). Näiteks võivad pooled kokku leppida, et andmesaaja võtab andmed välja tootest või teenusest (variant a) või andmejagaja keskkonnast (variant b) või et andmejagaja edastab andmed andmesaaja keskkonda (variant c).

Pooled võivad ka kokku leppida, et andmeid ei edastata andmesaajale, vaid need tehakse töötlemiseks andmejagaja keskkonnas kättesaadavaks. See oleks eriti oluline isikuandmetega seotud olukorras (variant d).

Kui andmed tehakse kättesaadavaks ühe või mitme nimetatud variandi alusel, peavad pooled rakendama erinevaid andmeturbemeetmeid, et tagada andmete esialgne ja jätkuv konfidentsiaalsus, terviklus ja kättesaadavus. Lisaks punktis 3.2 (vastavalt 3. liites) kirjeldatud õiguslikele isikuandmete kaitse meetmetele peaksid turbemeetmed (nagu täpsemalt kirjeldatud 4. liites) hõlmama ka tehnilisi ja korralduslikke aspekte, mis puudutavad näiteks

— andmete konfidentsiaalsust juurdepääsukontrolli ja turvalise andmevoo abil;

— andmete säilitamist ja kustutamist käsitlevaid sätteid;

— andmete tervikluse ja järelevalve meetmeid;

— andmetega seotud rikkumisi käsitlevaid sätteid.

4.2.1. Andmejagaja teeb andmed andmesaajale kättesaadavaks järgmiselt:

(a) [VARIANT: andmesaaja poolt toodetest või teenustest andmete väljavõtmine] [võimaldades võtta andmeid välja otse järgmistest toodetest ja/või teenustest, mida andmejagaja ei majuta, sealhulgas tehes kättesaadavaks kõik vajalikud tehnilised spetsifikatsioonid (nt sideprotokoll), järgmiste tehniliste tingimuste alusel: (*lisada meetod ja tooted/teenused, mida andmejagaja ei majuta*);]

(b) [VARIANT: andmesaaja poolt andmejagaja keskkonnast andmete väljavõtmine] [võimaldades andmejagaja keskkonnast andmete võtmist, sealhulgas tehes kättesaadavaks kõik vajalikud tehnilised spetsifikatsioonid, järgmiste tehniliste tingimuste alusel: (*lisada meetod, nt faili allalaadimine või API (rakendusliidese) kasutamine suhtlemiseks andmejagaja teenustega*);]

(*kohaldatav, kui valitud on variant a või b*) [andmejagaja volitab andmesaajat kasutama spetsifikatsioone andmete väljavõtmiseks üksnes käesolevas lepingus kindlaks määratud eesmärgil. Andmesaaja nõustub ja kinnitab, et tal ei ole muid õigusi, huve ega litsentse seoses spetsifikatsioonidega, välja arvatud eespool nimetatud õigus;

(c) [VARIANT: andmejagaja poolt andmesaaja keskkonda edastamine] [tagades andmete täieliku edastamise andmejagaja keskkondadest andmesaaja keskkonda järgmiste tehniliste tingimuste alusel: *(lisada meetod, nt zip-failide ühekordne või korrapärane edastamine andmesaajale);*]

(d) [VARIANT: andmesaaja juurdepääs andmejagaja keskkonnale] [andes juurdepääsu andmetele andmejagaja keskkonnas järgmiste tehniliste tingimuste alusel: *(lisada meetod, nt platvormile sisselogimine, lubatud funktsioonid, sealhulgas ekspordifunktsioonid, olenevalt olukorrast).*]

Andmejagaja annab andmesaajale edasiandmatu ja all-litsentsimatu õiguse pääseda juurde eespool kirjeldatud keskkonnas olevatele andmetele ainult käesolevas lepingus kindlaks määratud eesmärgil ja ajavahemiku jooksul. Andmejagaja jätab endale õiguse peatada juurdepääs keskkonnale, kui avastatakse nõuetele mittevastav kasutamine.

4.2.2. Punkti 4.2.1 tähenduses hõlmab andmejagaja keskkond ja andmesaaja keskkond järgmist:

(a) kolmanda isiku keskkond, mille asjaomane pool on määranud andmete hoidmiseks või vastuvõtmiseks enda nimel (sh vajaduse korral mis tahes turvaline töötlemiskeskkond, nagu on määratletud määruse (EL) 2022/868 artikli 2 punktis 20);

(b) kõik rakendused või tarkvara, mida asjaomane pool majutab otse või teenuseosutajate kaudu.

Masinõppe või tehisintellekti rakenduste arendamisel võib kasutada uuenduslikku tehnoloogiat, nagu liitõpe ja diferentsiaalprivaatsus, mida on täpsemalt kirjeldatud dokumendis https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC141298, et tagada andmesaaja juurdepääs andmetele privaatsust säilitaval viisil.

Liitõppe puhul „külastab“ andmeid andmesaaja algoritm, mis töötab andmejagaja või kolmanda isiku turvalises töötlemiskeskkonnas. Selline lähenemisviis takistab andmesaaja otsest juurdepääsu andmetele ja nende andmete nähtavust. Diferentsiaalprivaatsuse puhul lisatakse algsetele andmetele müra, et kaitsta teatavaid tundlikke omadusi.

4.2.3. Andmejagaja teeb andmed andmesaajale kättesaadavaks vastavalt järgmistele ajalistele nõuetele / kalendrile: (*lisada aeg, nt iga päev, kindel aeg, sagedus, reaalajas, ja/või üksikasjalik kalender või tähtaeg*)

[VARIANT] [Kui andmejagaja saab käesoleva lepingu kehtivuse ajal andmete uuendatud või parandatud versiooni, kohustub ta tegema sellise uuendatud või parandatud versiooni andmesaajale kättesaadavaks põhjendamatu viivituseta pärast seda, kui see saab andmejagajale kättesaadavaks. Kui andmeid uuendatakse ja parandatakse pidevalt, tehakse need andmesaajale kättesaadavaks *(täpsustada: iga päev / kord nädalas / kord kuus).*]

[VARIANT] Andmejagaja tagab, et iga andmekogumi uus versioon on õigesti märgistatud ning et eelmised versioonid jäävad andmesaajale kättesaadavaks lepingu kehtivuse ajaks ja pärast seda (*täpsustada periood*).

[VARIANT]Andmejagaja säilitab andmeid *(täpsustada)* jooksul, pärast mida need ei ole enam andmesaajale kättesaadavad.

4.2.4. Andmejagaja peab andmesaajale andma vahendid ja teabe, mis on vajalikud andmetele juurdepääsuks või nende väljavõtmiseks vastavalt käesolevale lepingule. See hõlmab eelkõige järgmist:

(a) [VARIANT, kui andmed ei ole esitatud standardvormingus] [andmete kokkulepitud eesmärgil kasutamiseks vajaliku tarkvara ja sellega kaasneva litsentsi pakkumine, mis ei ole turul kergesti kättesaadav, kuid mida andmejagajal on võimalik pakkuda, ja/või olemasoleva vormingu vastendamine avatud ja üldkasutatava spetsifikatsiooni/sõnastikuga;]

(b) sellise teabe esitamine, mis on andmejagajale kergesti kättesaadav ning käsitleb andmete päritolu ja kolmandate isikute võimalikke andmetega seotud õigusi või selliste õiguste tekkimise asjaolusid.

[VARIANT] Pooled lepivad kokku, et need vahendid ja teave hõlmavad järgmist: *(täpsustada)*.

4.3. **Andmesaaja kohustused seoses andmetele juurdepääsuga**

4.3.1. Andmesaaja peab esitama andmejagajale tehnilise teabe ja asjakohased andmed, mis on vajalikud, et andmejagaja saaks täita eespool sätestatud nõudeid.

4.3.2. (Kui see on asjakohane andmetele juurdepääsu andmisel andmejagaja keskkonnas) Andmesaaja

(a) tagab, et ainult andmesaaja heaks või koos temaga töötavad töötajad, kellel on oma ülesannete tõttu vaja andmetele juurdepääsu käesoleva lepingu täitmiseks („teadmisvajaduse põhimõte“), võivad pääseda juurde andmejagaja keskkonnale ning et sellised töötajad järgivad käesolevat lepingut, selle liiteid ja kohaldatavaid õigusakte;

(b) ei

i) anna kolmandatele isikutele luba ega võimalust pääseda juurde andmejagaja keskkonnale;

ii) loo tuletatud teoseid ega kasuta juurdepääsu andmejagaja keskkonnale konkureeriva toote või teenuse väljatöötamiseks või andmejagaja keskkonna mõne elemendi, funktsiooni või graafiku kopeerimiseks;

iii) kopeeri, reprodutseeri, pöördprojekteeri, dekompileeri, demonteeri ega püüa välja võtta andmejagaja keskkonnas kasutatavaid lähtekoode, algoritme, meetodeid ega tehnikaid [VARIANT] [välja arvatud juhul, kui see on hädavajalik ühilduvuse testimiseks või integreerimise optimeerimiseks];

iv) püüa mööda hiilida ega ümber minna ühestki andmejagaja keskkonna turvamehhanismist või

v) kasuta andmejagaja tehnilist keskkonda, et saada juurdepääs muudele andmetele kui käesolevas lepingus sätestatud andmed või käesolevas lepingus sätestatud tingimustest erinevatel tingimustel.

4.4. **Turvameetmed**

4.4.1. Kumbki pool tagab andmete konfidentsiaalsuse, tervikluse ja käideldavuse, rakendades **4. liites** kirjeldatud asjakohaseid turvameetmeid, kui andmed tehakse kättesaadavaks vastavalt punktis 4.2.1 sätestatud andmetele juurdepääsu korrale.

4.4.2. Kui andmete või nende keskkonna muutused võivad mõjutada andmete turvalisust, lepivad andmejagaja ja andmesaaja kokku, et hindavad turvameetmeid (täpsustada: korrapäraselt / teise poole taotlusel / eriliste sündmuste korral) ning peavad heas usus läbirääkimisi vajalike kohanduste üle.

4.4.3. Kumbki pool esitab teise poole taotluse korral üksikasjaliku teabe käesoleva punkti 4.4 ja 4. liite kohaselt võetud rakendusmeetmete kohta.

4.4.4. Kumbki pool teavitab teist poolt igast turvarikkumisest, mille tagajärjel võivad andmed juhuslikult või ebaseaduslikult hävida või kaduda või neid võidakse muuta või loata avalikustada või neile võidakse saada juurdepääs, 24 tunni jooksul pärast rikkumise avastamist.

4.4.5. [VARIANT] [Andmejagaja jätab endale õiguse viia perioodiliselt läbi auditeid või nõuda dokumente, et kontrollida andmesaajale kehtestatud turvanõuete täitmist.]

4.4.6. (kui see on asjakohane) Andmejagaja kohustub mitte säilitama teavet andmesaaja juurdepääsu kohta taotletud andmetele kauem, kui on vajalik

(a) andmetele juurdepääsuks;

(b) (kui see on asjakohane) andmetaristu turvalisuse ja hoolduse tagamiseks ja

(c) andmejagaja õigusliku kohustuse täitmiseks.

Andmejagaja teavitab andmesaajat sellest, milliseid andmeid andmejagaja säilitab vastavalt kohaldatavatele õigusaktidele või andmesaaja taotlusel.

4.5. **Kohustus pidada uuesti läbirääkimisi, tagasisideahelad ja ühepoolsed muudatused**

4.5.1. Kui andmed tehakse kättesaadavaks vastavalt andmete omadusi, andmetele juurde pääsukorda või andmetele juurdepääsuks ja nende kasutamiseks vajalikke vahendeid ja teavet käsitlevatele lepingutingimustele ning kui selgub, et kokkulepitud lepingutingimused ei ole piisavad andmetele juurdepääsuks ja nende kasutamiseks käesolevas lepingus kokkulepitud viisil, kohustuvad pooled alustama heas usus läbirääkimisi ja kohandama lepingutingimusi.

4.5.2. Kui andmesaaja tuvastab intsidendi, mis on seotud lepingu punktiga 2 (lepinguga hõlmatud andmed) või punktidega 4.1 ja 4.2 (andmete omadused ja andmetele juurdepääsu kord), ning kui andmesaaja esitab andmejagajale intsidendi üksikasjaliku kirjelduse, peavad andmejagaja ja andmesaaja tegema intsidendi põhjuse väljaselgitamiseks heas usus koostööd. Kui intsidendi põhjustas andmejagaja suutmatus oma kohustusi täita, peab ta rikkumise põhjendamatu viivituseta kõrvaldama. Kui andmejagaja seda ei tee, käsitatakse seda olulise rikkumisena ja andmesaaja võib tugineda käesoleva lepingu punktile 10 (õiguskaitsevahendid lepingu rikkumise korral).

4.5.3. Kui mõne punktides 4.1–4.2 kokku lepitud lepingutingimuse saavutamine on lepingu sõlmimise järel toimunud asjaolude erakorralise muutumise tõttu võimatu või liiga koormav, peab andmejagaja esitama andmesaajale selle olukorra üksikasjaliku kirjelduse ning pooled peavad heas usus läbirääkimisi ja kohandavad lepingutingimusi. Eelkõige peab kumbki pool esitama teisele poolele piisava teabe, et hinnata ja arutada konkreetset olukorda ning leida sellele lahendus. Käesolev punkt ei mõjuta andmesaaja õigust kasutada õiguskaitsevahendeid kooskõlas punktiga 10.

4.5.4. Andmejagaja võib heas usus ühepoolselt muuta andmeid ja andmetele juurdepääsu korda käsitlevaid lepingutingimusi, kui see on objektiivselt põhjendatud andmejagaja tavapärase äritegevusega, näiteks tehnilise muudatusega, mis tuleneb andmejagaja pakutavate tootesarja või seotud teenuste vahetust turvanõrkusest, või andmejagaja taristu muudatusega. Kõik muudatused peavad vastama punktide 4.1 ja 4.2 olulistele nõuetele.

4.5.5. Andmejagaja peab andmesaajat muudatusest teavitama vähemalt (*märkida mõistlik aeg*) enne muudatuse jõustumist.

Lühem etteteatamisaeg võib olla piisav järgmistel juhtudel:

(a) kui muudatus ei mõjuta negatiivselt andmesaaja juurdepääsu andmetele ja nende kasutamist või

(b) kui selline teavitamine oleks asjaolusid arvesse võttes võimatu või ebamõistlik, näiteks kui äsja avastatud turvanõrkuse tõttu on vaja teha koheseid muudatusi.

Kui muudatus mõjutab negatiivselt andmesaaja juurdepääsu andmetele ja nende kasutamist, kohustuvad pooled tegema koostööd, et sellist mõju vähendada. Andmesaajal on igal juhul õigus lõpetada leping (või selle asjaomane osa) ilma andmejagajale hüvitist maksmata, olenemata võimalikest muudest andmesaaja õigustest või õiguskaitsevahenditest.

5. **Andmete kasutamine ja jagamine kolmandate isikutega**

5.1. **Andmete kasutamine**

5.1.1. Lubatud eesmärgid (*valida ainult üks variant*)

[PIIRAV VARIANT] [Andmesaaja võib andmeid töödelda ainult järgmistel eesmärkidel: *(täpsustada lubatud eesmärgid)* (edaspidi „lubatud eesmärgid")].

või

[LAI VARIANT ainult isikustamata andmete puhul] [Andmesaaja võib andmeid töödelda mis tahes seaduslikul eesmärgil (edaspidi „lubatud eesmärgid") [VARIANT] [välja arvatud (*täpsustada, nt kasutada saadud andmeid, et saada teavet andmejagaja majandusliku olukorra, varade ja tootmismeetodite või nende kasutamise kohta*)].]

(*Kui see on asjakohane, kui andmed sisaldavad toote või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid ja käesoleva lepingu kohane andmejagaja on saanud juurdepääsu nendele andmetele vastavalt andmemääruse artiklile 4 või 5 kasutajana või andmesaajana*) Igal juhul ei tohi andmesaaja kasutada saadud andmeid sellise toote väljatöötamiseks, mis konkureerib tootega, millest andmed pärinevad.

Lubatud eesmärkides kokku leppimisel peaksid pooled võtma arvesse kõiki piiranguid, mis tulenevad kohaldatavast õigusest või nende lepingulistest kohustustest kolmandate isikute ees. Näiteks kui andmed on toote kasutamisel loodud andmed andmemääruse tähenduses ja kui andmejagaja on toote kasutaja või andmesaaja andmemääruse tähenduses, peab ta järgima andmemääruse artikli 4 lõikes 10 ja artikli 6 lõike 2 punktis e sätestatud keeldu välja töötada konkureerivat toodet. Kui andmejagaja on selline kasutaja ja on andmevaldajaga kokku leppinud oma andmemäärusega ette nähtud õiguste konkreetsetes piirangutes, peaks käesolev leping vastama sellistele piirangutele.

5.1.2. Andmetega lubatud toimingud (*valida ainult üks variant*)

[PIIRAV VARIANT] [Andmesaaja võib andmetega teha ainult järgmisi toiminguid: (*täpsustada lubatud toimingud, nt juurdepääs andmetele ja nende kopeerimine, et koostada seoses lubatud eesmärkidega koondstatistikat*) (edaspidi „lubatud toimingud").]

või

[LAI VARIANT ainult isikustamata andmete puhul] [Andmesaaja võib andmetega teha mis tahes seaduslikke toiminguid (edaspidi „lubatud toimingud") [VARIANT] [välja arvatud (*täpsustada, nt majutada või muul viisil edastada või teha andmed kättesaadavaks väljaspool Euroopa Liitu või üritada tuvastada andmesubjekte*).]

(*Kui see on asjakohane, kui andmed sisaldavad toote või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid ja käesoleva lepingu kohane andmejagaja on saanud juurdepääsu nendele andmetele vastavalt määruse (EL) 2023/2854 artiklile 4 või 5 kasutajana või andmesaajana*) Igal juhul ei tohi andmesaaja kasutada saadud andmeid viisil, mis kahjustab toote või mõne seotud teenuse turvalisust.]

5.1.3. Lisaks kohustub andmesaaja mitte tegema andmete hankimiseks järgmist:

(a) esitama andmejagajale valeteavet;

(b) kasutama eksitavaid või sunnivahendeid;

(c) kuritarvitama lünki või kasutama ära puudusi andmejagaja andmete kaitseks mõeldud tehnilises taristus.

5.1.4. Õigus kasutada andmeid vastavalt käesolevale punktile antakse andmesaajale *(täpsustada: tähtajatult / lepingu kehtivuse ajaks / (täpsustada kestus))*.

5.1.5. (Kui see on asjakohane andmesaaja poolt andmete väljavõtmise või andmete andmesaajale edastamise korral ja kui pooled lepivad kokku andmete kasutamise ajalises piirangus) Andmete kasutamise õiguse lõppemisel või aegumisel kohustub andmesaaja andmed (sh kõik koopiad ja varukoopiad) jäädavalt kustutama ning tagama, et kõik kolmandad isikud, kellele andmed on avalikustatud, kustutavad sellised andmed jäädavalt. Andmesaaja esitab andmejagaja nõudmisel põhjendamatu viivituseta kirjaliku tõendi sellise kustutamise kohta.

5.2. **Andmete jagamine kolmandate isikutega**

5.2.1. Andmesaaja ei tohi andmeid jagada kolmandate isikutega ega neile andmeid edastada, olgu need siis identifitseeritud, anonüümitud, pseudonüümitud või koondatud kujul [VARIANT] [, välja arvatud juhul, kui andmesaaja võib jagada andmeid ainult nende kasutamiseks järgmisel otstarbel: *(täpsustada)*. Kolmas isik ei tohi andmeid edasi jagada ega edastada, [VARIANT] [välja arvatud andmete kasutamiseks järgmisel otstarbel: *(täpsustada)*]].

5.2.2. (kui see on kohaldatav, kui andmed sisaldavad toote või seotud teenuse kasutamisel loodud andmeid ja käesoleva lepingu kohane andmejagaja on saanud neile juurdepääsu vastavalt andmemääruse artiklile 4 või 5 kasutajana või andmesaajana) Andmesaaja ei tohi teha saadud andmeid kättesaadavaks ettevõtjale, kes on määratud määruse (EL) 2022/1925 (digiturgude määrus) artikli 3 kohaselt pääsuvalitsejaks.

5.2.3. Kui andmesaajal on käesoleva lepingu alusel lubatud teha andmed kättesaadavaks kolmandale isikule, peab andmesaaja

(a) [VARIANT] [teavitama andmejagajat asjaolust, et andmed tehakse kättesaadavaks kolmandale isikule, täpsustama kõnealused andmed ning edastama andmejagajale kolmanda isiku isikuandmed ja kontaktandmed;]

(b) võtma asjakohaseid lepingulisi, tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, millega tagatakse, et kolmas isik täidab samu või sisuliselt samaväärseid kohustusi, mis tulenevad andmesaajale käesolevast lepingust. See hõlmab eelkõige andmesaaja kohustust

i) veenduda, et kolmas isik rakendab vähemalt samu turvameetmeid ja kohustusi, milles andmesaaja on punktis „Turvameetmed“ kokku leppinud, ja

ii) veenduda, et kolmas isik kasutab andmeid ainult viisil, mis on kooskõlas punktiga 5.1 andmete kasutamise kohta, ja

iii) [VARIANT] [veenduda, et andmejagaja saab kasutada kolmanda isiku suhtes andmete loata kasutamise või avalikustamise korral samu õiguskaitsevahendeid kui andmesaaja käesoleva lepingu alusel, ning]

iv) (*kohaldatav, kui kolmandal isikul on õigus teha andmed kättesaadavaks teistele isikutele vastavalt punktile 5.2.1*) [nõuda kolmandalt isikult, et ta tagaks, et kõik järgnevad kolmandad isikud, kes saavad andmeid, täidavad käesolevas lepingus sätestatud kohustusi].

5.2.4. Olenemata punktidest 5.2.1–5.2.3 võib andmesaaja kasutada punktides 5.1.1 ja 5.2.1 kokkulepitud viisil andmete kasutamiseks enda arvel ja omal vastutusel andmetöötlusteenuseid, näiteks pilvandmetöötlusteenuseid (sh taristu teenusena, platvorm teenusena ja tarkvara teenusena), majutusteenuseid või sarnaseid teenuseid. Kolmandad isikud võivad samuti selliseid teenuseid kasutada enda arvel ja omal vastutusel, et kasutada andmeid punktis 5.2.1 kokku lepitud viisil.

6. **(kui andmeid tuleb kaitsta ärisaladusena) Ärisaladused**

Ärisaladused

Ärisaladused on konfidentsiaalne teave, mis annab äriühingule konkurentsieelise.

Vastavalt direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punktile 1 on ärisaladus teave, mis vastab kolmele nõudele: a) see on saladus selles tähenduses, et see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnesolevat laadi teabega tegelevad; b) sellel on kaubanduslik väärtus selle salajasuse tõttu ja c) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Ärisaladuse omaja on füüsiline või juriidiline isik, kellel on sellise ärisaladuse üle seaduslik kontroll.

Andmete puhul on andmejagajal õigus ärisaladuse kaitsele, eelkõige siis, kui digitaalne teave hõlmab järgmist:

— tehniline teave (tootetehnoloogia, teadus- ja arendustegevuse andmed, protsesside oskusteave, patenteerimata tehnoloogia jmt);

— äriteave (turustrateegiad, finantsteave jmt).

Seega peab andmejagaja digitaalse teabe puhul määratlema võimaliku ärisaladuse. Lisateave digisektori ärisaladuste kohta on kättesaadav WIPO juhendis „Ärisaladused ja innovatsioon“:

https://www.wipo.int/web-publications/wipo-guide-to-trade-secrets-and-innovation/en/part-vii-trade-secrets-and-digital-objects.html.

Andmete salajas hoidmiseks võib kasutada muude isikute juurdepääsu piiramist, krüpteerimist või konfidentsiaalsuslepinguid, mis võimaldavad ärisaladusi kaitsta.

Kuidas käsitleda ärisaladusi?

Kui andmejagaja teeb kindlaks, et lepingu alusel jagatavad andmed sisaldavad teatavaid ärisaladusi, ei ole ta kohustatud neid andmeid jagama, erinevalt andmemääruse artikli 4 lõikest 6 ja artikli 5 lõikest 9.

Kui andmejagaja otsustab selliseid andmeid jagada, võib ta andmesaajaga kokku leppida ärisaladusena kaitstud andmete jagamise tingimused, näiteks konfidentsiaalsuse säilitamiseks teatavate täiendavate tehniliste ja korralduslike meetmete võtmise. Andmejagaja ja andmesaaja peaksid lepingu osaks olevas **2. liites** esitama ärisaladusena kaitstud andmete kohta kõik üksikasjad.

6.1. **Ärisaladust käsitlevate kokkulepete kohaldatavus**

6.1.1. Kaitsemeetmeid ning allpool kokku lepitud seotud õigusi kohaldatakse üksnes selliste andmete või andmetes sisalduvate metaandmete suhtes, mille andmejagaja peab andmesaajale kättesaadavaks tegema ja mis on kaitstud ärisaladusena (nagu on määratletud ärisaladuste direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punktis 1) ja mis kuuluvad andmevaldajale või muule ärisaladuse omajale (nagu on määratletud kõnealuse direktiivi artikli 2 punktis 2).

6.1.2. Ärisaladusena kaitstud andmed ja ärisaladuse omaja andmed on esitatud **2. liites**.

6.1.3. Punktides 6.2 ja 6.3 sätestatud kohustused jäävad kehtima pärast lepingu lõpetamist, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

6.2. **Andmesaaja võetavad kaitsemeetmed**

Andmesaaja peab rakendama **4. liites** sätestatud kaitsemeetmeid (edaspidi „andmesaaja kaitsemeetmed“).

Pooled peaksid **4. liites** esitama kõik kaitsemeetmete üksikasjad. Meetmed võivad olla nii tehnilist laadi (nt krüpteerimine, tulemüürid, jagatud talletamine jne) kui ka korralduslikku laadi (nt sisemine juhtimine, asjakohane identiteedihaldus ja juurdepääsukontroll, usaldusväärse kolmanda isiku kaasamine).

Kuna meetmed peavad olema proportsionaalsed, on nende sisu ärisaladuse laadist olenevalt erinev. Meetmed sõltuvad ka sellest, kas i) tuleb tagada juurdepääs andmete talletamiskohale või ii) tuleb andmed andmesaajale edastada täies ulatuses. Esimesel juhul on andmevaldajal suurem kontroll ja ta võib osa kaitsemeetmeid ise rakendada, samal ajal kui andmesaajal võib olla andmete kasutamiseks vähem võimalusi. Igal juhul peavad mõlemad pooled keskenduma sellele, et saavutada käesolevas lepingus kavandatud toime.

6.3. **Ärisaladuse omaja võetavad kaitsemeetmed**

6.3.1. Andmejagaja võib rakendada 4. liites kokku lepitud meetmeid, et säilitada ärisaladusena kaitstud andmete konfidentsiaalsus (edaspidi „andmejagaja kaitsemeetmed“).

6.3.2. Andmejagaja võib ka ühepoolselt lisada asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke kaitsemeetmeid, kui need ei mõjuta negatiivselt andmesaaja juurdepääsu andmetele ega nende kasutamist käesoleva lepingu alusel.

6.3.3. Andmesaaja kohustub mitte muutma ega eemaldama andmejagaja kaitsemeetmeid ega punkti 6.3.2 kohaselt võetud meetmeid, välja arvatud juhul, kui pooled on kokku leppinud teisiti.

6.4. **Määratletud ärisaladuste omajad, kes on kolmandad isikud**

6.4.1. Andmejagaja kinnitab andmesaajale, et tal on kolmandast isikust ärisaladuste omajatelt saadud kõik asjakohased õigused sõlmida käesolev leping seoses ärisaladusena kaitstud andmetega.

6.4.2. Andmesaaja kaitsemeetmed ja andmejagaja kaitsemeetmed kajastavad andmejagaja lepingulisi kohustusi esialgse andmevaldaja suhtes. Kui andmejagaja sellised kohustused esialgse andmevaldaja ees täienevad, kohustub andmesaaja järgima kõiki uusi meetmeid, milles andmejagaja ja esialgne andmevaldaja kokku lepivad.

7. **Intellektuaalomandiõigused**

Intellektuaalomandi õigused on autoriõigused, õigused arvutitarkvarale ja muud seotud õigused), õigused disainilahendustele (sh registreeritud disainilahendused ja disainilahenduste õigused), kaubamärgid, teenindusmärgid, kauba- või ärinimed, brändinimed, domeeninimed ja URLid, õigused ärisaladustele, oskusteabele ning konfidentsiaalsele avalikustamata teabele (nt leiutised, olenemata sellest, kas need on patenteeritavad või mitte), õigused logodele ja patentidele, andmebaasi tegija õigused ja muud sarnased õigused, mis on kohaldatava õiguse alusel tunnustatud.

Käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvad andmed ja andmesaaja lubatud kasutusviisid peavad olema käesoleva lepinguga reguleeritud, et kaitsta andmejagaja või kolmandate isikute intellektuaalomandi õigusi või andmesaaja uusi intellektuaalomandi õigusi. Seoses andmete jagamisega tuleb lepingu sõlmimisel arvesse võtta eelkõige andmebaasidirektiivi kohast *sui generis* õigust ja autoriõigust.

***Sui generis* õigus**

Andmemääruse artiklis 43 on sätestatud, et „[d]irektiivi 96/9/EÜ artiklis 7 sätestatud *sui generis* õigust ei kohaldata siis, kui andmed on saadud või loodud ühendatud toote või seotud teenuse abil, mis kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse, eelkõige seoses selle artiklitega 4 ja 5“. Siiski on täpsustatud, et „[s]ee ei mõjuta direktiivi 96/9/EÜ artikli 7 kohase *sui generis* õiguse võimalikku kohaldamist andmebaaside suhtes, mis sisaldavad käesoleva määruse kohaldamisalast välja jäävaid andmeid, tingimusel et kõnealuse artikli lõike 1 kohased kaitsenõuded on täidetud“ (põhjendus 112).

Andmebaasidirektiivi *sui generis* õigus kaitseb andmebaasi koostajat, kuna see on isik, kes on teinud kvaliteedi või kvantiteediga seoses olulisi investeeringuid andmebaasi sisu omandamiseks, kontrollimiseks või esitamiseks. Koostaja võib keelata terve andmebaasi sisu või selle olulise osa (mida hinnatakse kvalitatiivselt ja/või kvantitatiivselt) väljavõtmise ja taaskasutamise. Andmebaasis olevad üksikud teosed või andmeelemendid võivad – kui need on originaalsed – olla eraldi autoriõigusega kaitstud, kuigi see kaitse erineb andmebaasidirektiiviga tagatud kaitsest.

Autoriõigus

Autoriõigus on intellektuaalomandi kaitse vorm, mis antakse seadusega originaalteoste loojatele. See kaitse hõlmab laia valikut teoseid, sealhulgas potentsiaalselt ka andmebaasi arhitektuuri. Märkus: autoriõiguse kaitse ei ole veel täielikult ühtlustatud ja võib seetõttu liikmesriigiti erineda.

Patendid

Andmete jagamine ja kasutamine võib viia uute leiutisteni, kuna need inspireerivad uusi ideid, optimeerivad olemasolevat tehnoloogiat ja kiirendavad uuenduslike lahenduste väljatöötamist. Uued tehnilist laadi leiutised, mis hõlmavad leidlikke samme, mida saab tööstuses kasutada, on patenteeritavad. Seetõttu peaksid pooled reguleerima leiutisi ja seda, kellel on õigus neid patenteeritavaid tulemusi kasutada.

7.1. **Varasemad intellektuaalomandi õigused**

7.1.1. Kui lepingus ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, säilitab kumbki pool omandiõiguse kõigile intellektuaalomandi õigustele, mis kuuluvad pooltele või mille kolmandad isikud on neile litsentsinud enne lepingu täitmist või täiesti sõltumatult lepingu täitmisest, sealhulgas kõik muudatused ja/või täiendused (edaspidi „eelnevalt olemas olnud elemendid“). Mingil juhul ei saa lepingut käsitada kui lepingut, mis annab kummalegi poolele intellektuaalomandi õiguse teise poole eelnevalt olemas olnud elementidele, välja arvatud juhul, kui lepingus on sõnaselgelt sätestatud teisiti.

7.1.2. *(kohaldatav, kui andmed on kaitstud intellektuaalomandi õigustega)* Tingimusel, et makstakse käesoleva lepingu kohast tasu (nt litsentsitasud), annab andmejagaja andmesaajale lepingu kehtivusajaks litsentsi, millel on järgmised omadused: *(täpsustada, nt ülemaailmne, mitteainuõiguslik, edasiandmatu)*, sealhulgas õigus (*täpsustada, nt kasutada, kopeerida, muuta, täiustada, hooldada*) andmeid, mis on kaitstud intellektuaalomandi õigusega, ainult lepingus sätestatud ulatuses. Andmesaaja alltöövõtjatele antakse all-litsents ainult alltöövõtu eesmärgil ja ulatuses, mis ei ole vastuolus käesoleva lepingu sätetega.

7.2. **Tulemustega seotud intellektuaalomandi õigused**

7.2.1. Kui andmesaaja kasutab käesoleva lepingu alusel andmeid selliste materiaalsete töötulemuste loomiseks, mida on võimalik kaitsta intellektuaalomandi õigustega (edaspidi „tulemused“), lepivad pooled kokku järgmises:

7.2.2. [VARIANT 1] [andmesaaja saab kõigi tulemustega seotud intellektuaalomandi õiguste ainuomanikuks; ainult andmesaaja võib oma äranägemisel sellise intellektuaalomandi õiguse registreerida või omandada;

7.2.3. [VARIANT 2] [pooltel on ühine ja võrdne õigus tulemustega seotud intellektuaalomandi õigustele ning nad sõlmivad eraldi lepingu, milles kirjeldatakse selliste õiguste kasutamise tingimusi;

7.2.4. [VARIANT 3] [andmesaaja kohustub vajaduse korral loovutama andmejagajale ainuõiguse alusel tulemuste täieliku õigusliku ja tegeliku omandiõiguse ning kõik nende tulemustega seotud intellektuaalomandi õigused ülemaailmselt kogu intellektuaalomandi õiguste kehtivusajaks tasu eest, mille suuruses lepivad pooled hiljem kokku.

7.2.5. Lisaks lepivad pooled kokku, et tulemuste edasine litsentsimine toimub järgmiselt:

[VARIANT] [(*märkida pool, kes ei ole tulemustega seotud intellektuaalomandi õiguste omaja*) annab käesolevaga (*märkida tulemustega seotud intellektuaalomandi õiguste omaja*) intellektuaalomandi õiguste kaitse kehtivuse ajaks täielikult tasutud ülemaailmse, mitteainuõigusliku, edasiandmatu litsentsi oma eelnevalt olemas olnud elementide kasutamiseks, kopeerimiseks, muutmiseks, täiustamiseks ja hooldamiseks ainult ulatuses, mis on vajalik käesoleva punkti kohaseks õiguste kasutamiseks tulemuste suhtes.]

[VARIANT] [(*märkida tulemustega seotud intellektuaalomandi õiguste omaja*) annab käesolevaga (*märkida pool, kes ei ole tulemustega seotud intellektuaalomandi õiguste omaja*) intellektuaalomandi õiguste kaitse kehtivuse ajaks täielikult tasutud ülemaailmse, mitteainuõigusliku, edasiandmatu litsentsi tulemuste kasutamiseks, kopeerimiseks, muutmiseks, täiustamiseks ja hooldamiseks ainult järgmistel eesmärkidel: (*täita vastavalt vajadusele*).]

8. **Tasu andmetele juurdepääsu andmise eest**

Pooled võivad lepingus või selle eraldi liites määrata kindlaks tasu üksikasjad, sealhulgas (andmete jagamiseks kasutatava) rakendusliidese loomise kulud või muud andmete jagamise hõlbustamisega seotud kulud, kaasa arvatud võimalikud autoritasud või litsentsitasud. Pooled peaksid kokku leppima vähemalt järgmises: makstava tasu suurus ja vastav vääring; tasu maksmise tähtaeg ja maksekord.

Vajaduse korral võivad nad kokku leppida täiendavas tasus lisateenuste eest, mille eest tuleb maksta lisatasu.

Pooled lepivad kokku, et andmesaaja maksab andmejagajale tasu järgmiselt: *(täita vastavalt vajadusele)*.

Pooled peaksid kokku leppima vähemalt järgmises: makstava tasu suurus ja vastav vääring; maksetähtaeg ja maksekord.

9. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev, kestus ja lõpetamine**

9.1. **Lepingu kohaldamise alguskuupäev ja kestus**

9.1.1. Käesolev leping [VARIANT 1] [jõustub kohe] [VARIANT 2] [jõustub alates *(täpsustada kuupäev)*].

9.1.2. [VARIANT] [Käesolev leping sõlmitakse [VARIANT 1] [tähtajatult] [VARIANT 2] [tähtajaliselt (*täpsustada*)], võttes arvesse käesolevas lepingus sätestatud lepingu lõppemise või lõpetamise aluseid.]

9.1.3. [VARIANT] [Andmejagaja peab hakkama andmeid andmesaajale kättesaadavaks tegema [VARIANT 1] põhjendamatu viivituseta pärast lepingu jõustumist. [VARIANT 2] [(*täpsustada kuupäev ja vajaduse korral täiendavad üksikasjad ajastuse kohta*)].]

Kui taotlus käsitleb ühekordset andmete edastamist, piisab lepingu kohaldamise alguskuupäeva kokkuleppimisest punktis 9.1.1. Kui taotlus käsitleb andmete pidevat edastamist, peavad pooled leppima kokku lepingu kestuses ja valima punkti 9.1.2 esimese või teise variandi.

9.2. **Lepingu ühepoolne lõpetamine**

9.2.1. Andmesaaja võib lepingu lõpetada igal ajal lepingu kehtivusaja jooksul, teatades sellest andmejagajale *(lisada tähtaeg)*.

9.2.2. [VARIANT] Kui andmesaaja lõpetab lepingu punkti 9.3.1 alusel enne *(lisada ajahetk või minimaalne lepinguperiood)*, peab ta hüvitama andmejagajale kulud, mis on andmejagajal tekkinud andmete kättesaadavaks tegemisel, sealhulgas vajaduse korral täiendava toe pakkumisel, järgmiselt: *(täpsustada)*

Võib olla juhtumeid, kus andmejagaja kannab kulusid, et teha andmed andmesaajale kättesaadavaks, näiteks kui ta kohandab oma digitaristut, eeldades, et need kulud amortiseeritakse aja jooksul.

Sellisel juhul võib andmejagaja tahta tagada, et ta saab andmesaajalt hüvitist.

9.3. **Lepingu kehtivuse lõppemise või lepingu lõpetamise tagajärjed**

9.3.1. Lepinguperioodi lõppemine või käesoleva lepingu lõpetamine vabastab mõlemad pooled nende kohustusest täita tulevasi kohustusi ja võtta vastu tulevasi sooritusi, kuid see ei mõjuta lepingu lõpetamise hetkeks tekkinud õigusi ja kohustusi.

Lepingu kehtivuse lõppemine või lepingu lõpetamine ei mõjuta käesoleva lepingu sätteid, mis käsitlevad vaidluste lahendamist vastavalt punktile 11.6, ega ühtegi muud sätet, mis jäävad kehtima ka pärast lepingu lõppemist.

9.3.2. [VARIANT 1] [Andmejagaja peab võtma asjakohaseid lahkumise toetusmeetmed, mida andmesaaja võib mõistlikult eeldada.] [VARIANT 2] [Andmejagaja peab võtma järgmisi lahkumise toetusmeetmeid: (täpsustada).]

Pooled võivad kaaluda, kas andmesaaja vajab lahkumise toetusmeetmeid.

See on asjakohane näiteks juhul, kui andmesaajal oli lubatud andmeid andmejagaja kontrolli all olevalt andmekandjalt välja võtta, kuid ta ei olnud seda veel teinud, kuna ei eeldanud, et leping lõpetatakse.

10. **Õiguskaitsevahendid lepingu rikkumise korral**

10.1. **Kohustuste täitmata jätmise juhtumid**

10.1.1. Kohustuse rikkumine on oluline, kui

(a) kohustuste mittetäitmine jätab teise poole olulisel määral ilma sellest, mida tal oli õigus käesoleva lepingu alusel oodata, välja arvatud juhul, kui kohustusi mittetäitev pool ei näinud ette ega saanud mõistlikult ette näha seda tulemust, või

(b) asjaoludest on selge, et kohustusi mittetäitva poole tulevase kohustuste täitmisega ei saa arvestada.

10.1.2. Poole kohustuste mittetäitmine on vabandatav, kui see on tingitud takistusest, mille üle tal puudub kontroll, ja kui kõnealuse poole puhul ei saanud mõistlikult eeldada, et ta seda takistust käesoleva lepingu sõlmimise ajal arvesse võtaks või oleks asjaomast takistust või selle tagajärgi vältinud või need ületanud.

Kui takistus on üksnes ajutine, on poole kohustuste mittetäitmine vabandatav aja vältel, mil takistus kohustuse täitmist takistas. Kui aga viivitus kujutab endast olulist kohustuste rikkumist, võib teine pool seda sellisena käsitleda.

Kohustusi mittetäitev pool peab tagama, et teine pool saab teate kohustuse täitmist takistavast asjaolust ja selle mõjust kohustuse täitmisele põhjendamatu viivituseta pärast seda, kui kohustusi mittetäitev pool sai nendest asjaoludest teada või võis mõistlikult eeldada, et need on talle teada. Teisel poolel on õigus nõuda sellise teate saamata jäämisest tuleneva majandusliku kahju eest hüvitist.

10.2. **Õiguskaitsevahendid rikkumise korral**

10.2.1. Kui pool jätab kohustused täitmata, saab teine pool kasutada järgmistes punktides loetletud õiguskaitsevahendeid, ilma et see piiraks kohaldatava õiguse alusel kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist.

10.2.2. Õiguskaitsevahendeid, mis ei ole omavahel vastuolus, võib koos kasutada.

10.2.3. Pool ei või kasutada õiguskaitsevahendit, kui ta ise põhjustas teise poole kohustuste täitmata jätmise, näiteks kui tema enda andmetaristu puudused ei võimaldanud teisel poolel oma kohustusi nõuetekohaselt täita. Samuti ei või pool tugineda kantud kahju hüvitamise nõudele ulatuses, milles ta oleks saanud mõistlike meetmete võtmisega kahju vähendada.

10.2.4. Kahju kannatanud pool võib

(a) lõpetada käesoleva lepingu viivitamatult ja trahvita, teatades sellest teisele poolele, kui

i) teise poole kohustuste mittetäitmine kujutab endast olulist kohustuste rikkumist või

ii) kahju kannatanud pool on sellise kohustuste rikkumise korral, mis ei ole oluline, esitanud teate, milles nõutakse kohustuste mittetäitmise heastamist põhjendamatu viivituseta, ent teine pool ei ole seda teinud;

(b) nõuda kahjuhüvitist majandusliku kahju eest, mis on talle tekitatud teise poole kohustuste mittetäitmisega, mis ei ole punkti 10.1.2 alusel vabandatav; kohustusi mittetäitev pool vastutab ainult sellise kahju eest, mida ta käesoleva lepingu sõlmimise ajal oma kohustuste mittetäitmise tõenäolise tagajärjena ette nägi või mille ettenägemist võis temalt mõistlikult eeldada, välja arvatud juhul, kui kohustuste mittetäitmine oli tahtlik või tulenes raskest hooletusest;

(c) nõuda, et kohustusi mittetäitev pool täidaks põhjendamatu viivituseta oma käesolevast lepingust tulenevad kohustused, välja arvatud juhul, kui see oleks ebaseaduslik või võimatu või kui konkreetne kohustuse täitmine põhjustaks kohustusi mittetäitvale poolele kulusid, mis on ebaproportsionaalsed võrreldes teise poole saadava kasuga.

10.2.5. [VARIANT] [Kui pool ei täida käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, on ta igal juhul kohustatud maksma 5. liites üksikasjalikult sätestatud trahve, mida pooled käsitavad kahjuhüvitisena punkti 10.2.4 alapunkti b tähenduses. Kohustusi mittetäitval poolel on õigus nõuda trahvi vähendamist mõistliku summani, kui ta suudab tõendada, et trahv on kohustuste mittetäitmisest tuleneva kahjuga võrreldes ebamõistlikult suur.]

11. **Üldsätted**

11.1. **Konfidentsiaalsus**

11.1.1. Konfidentsiaalsena tuleb käsitada järgmist teavet:

(a) teave, mis viitab teise poole ärisaladustele, finantsseisundile või muule tema tegevuse aspektile, välja arvatud juhul, kui teine pool on selle teabe avalikustanud;

(b) teave mõistliku hüvitise arvutamise aluse kohta;

(c) teave, mis viitab mis tahes kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui asjaomane kolmas isik on selle teabe juba avalikustanud.

11.1.2. Mõlemad pooled nõustuvad võtma kõik mõistlikud meetmed, et säilitada punktis 11.1.1 nimetatud teavet turvaliselt ja täielikult konfidentsiaalsena ning mitte avalikustada ega teha sellist teavet kättesaadavaks kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui

(a) ühel pooltest on õiguslik kohustus asjakohane teave avalikustada või kättesaadavaks teha või

(b) üks pooltest peab asjaomase teabe avalikustama või kättesaadavaks tegema, et täita oma käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, või

(c) üks pooltest on saanud teiselt poolelt või konfidentsiaalset teavet esitavalt või selle avalikustamisest mõjutatud isikult eelneva nõusoleku.

11.1.3. Need konfidentsiaalsuskohustused jäävad pärast lepingu lõpetamist kehtima kuni (*täpsustada tähtaeg*).

11.1.4. Need konfidentsiaalsuskohustused ei kõrvalda rangemaid kohustusi, mis tulenevad i) määrusest (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus), ii) direktiivi 2002/58/EÜ või direktiivi (EL) 2016/943 rakendussätetest või iii) mõnest muust liidu või liikmesriigi õigusaktist.

11.2. **Sidevahendid**

Kõik käesoleva lepinguga nõutavad või lubatud teated või muud teavitused peavad olema kirjalikus vormis ja need võib kätte toimetada isiklikult, ettemakstud posti teel või elektrooniliselt, sealhulgas e-posti teel, tingimusel et saatja säilitab tõendi allpool loetletud aadressidele saatmise kohta:

Pool	Kontaktisik	E-post	Telefon	Aadress
Kasutaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]
Andmesaaja	[Nimi]/[amet]	[E-posti aadress]	[Telefoninumber]	[Aadress]

Iga selline teade või suhtlus loetakse kättesaaduks järgmisel kuupäeval:

(a) isiklikult kättetoimetamise korral kättetoimetamise kuupäeval;

(b) ettemakstud posti teel saatmise korral kolmandal tööpäeval pärast postitamist;

(c) elektroonilise saatmise korral edastamise kuupäeval, tingimusel et saatja ei ole saanud kohaletoimetamise ebaõnnestumise kohta veateadet.

11.3. **Tervikleping, selle muudatused ja eraldatavus**

11.3.1. Käesolev leping (koos selle liidetega, millele on lepingus osutatud) kujutab endast käesoleva lepingu eseme osas pooltevahelist tervikleppingut ning asendab kõik pooltevahelised varasemad suulised ja kirjalikud lepingud ja kokkulepped seoses käesoleva lepingu esemega.

11.3.2. Käesoleva lepingu muudatused kehtivad üksnes juhul, kui pooled on neis kirjalikult kokku leppinud, sealhulgas mis tahes elektroonilisel kujul.

11.3.3. Kui mõni käesoleva lepingu säte osutub mis tahes põhjusel tühiseks, kehtetuks, tühistatavaks või mittetäidetavaks ning kui see säte on lepingu ülejäänud tingimustest eraldatav, jäävad need ülejäänud sätted sellest mõjutamata ning jäävad kehtivaks ja täidetavaks, välja arvatud juhul, kui asjaomane säte ei ole lepingu ülejäänud sätetest eraldatav. Kõik käesolevas lepingus selle tõttu tekkivad lüngad või ebaselgused tuleb lahendada vastavalt punktile 11.5.

11.4. **Kohaldatav õigus**

Käesoleva lepingu suhtes kohaldatakse (*täpsustada liikmesriik*) õigust.

11.5. **Tõlgendamine**

11.5.1. Käesoleva lepingu kõiki sätteid tuleb tõlgendada nii, et need oleksid kooskõlas liidu õigusega või liidu õigusega kooskõlas vastuvõetud liikmesriigi õigusaktidega, samuti mis tahes kohaldatava riigisisese õigusega, mis on kooskõlas liidu õigusega ja millest ei saa kokkuleppel kõrvale kalduda.

11.5.2. Kui käesolevas lepingus esinevat lünka või ebaselgust ei ole võimalik punktis 11.5.1 osutatud viisil lahendada, tuleb käesolevat lepingut tõlgendada kohaldatavas õiguses sätestatud tõlgendamisreeglite alusel (vt punkt 11.4).

11.6. **Vaidluste lahendamine**

11.6.1. Pooled lepivad kokku, et teevad kõik endast oleneva, et lahendada vaidlused vastastikusel kokkuleppel ja esitada enne asja kohtusse andmist oma vaidlus [lisada konkreetse vaidluste lahendamise organi nimi ja kontaktandmed].

11.6.2. [VARIANT] [Käesoleva lepinguga seotud asja lahendamine kuulub (*täpsustada liikmesriik*) kohtute ainupädevusse.]

1. liites on esitatud andmete kirjeldus

[koostavad pooled]

2. liites on esitatud täiendavad üksikasjad andmete kohta, mille suhtes kohaldatakse erimeetmeid nõudvat korda

[koostavad pooled]

3. liites on esitatud üksikasjad poolte isikuandmete ja vastavate kohustuste kohta

[koostavad pooled]

4. liites on esitatud andmete jagamise korral rakendatavad turvameetmed

[koostavad pooled]

[VARIANT] 5. liites on esitatud trahvide üksikasjad

[koostavad pooled]

VI LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

teenuseosutaja vahetamine ja kliendi lahkumine

Pilvteenuse osutaja vahetamist käsitleva määruse (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) peamised eesmärgid on võimaldada andmetöötlusteenuste (pilvandmetöötlus- ja servtöötluse teenused) klientidel i) minna üle teisele sama liiki teenuse osutajale, ii) minna üle lokaalsele IKT-taristule või iii) kasutada samal ajal mitut eri teenuseosutajate teenust. Seepärast on andmemääruses sätestatud teenuseosutajate ja klientide õigused ning kohustused selle protsessi puhuks. Klienditeadlikud peaksid sellega seoses hindama ka oma vahetamisega seotud eesmärke, eelkõige konkreetseid vajadusi, lisakulusid ja ajastust. Nii seni kasutatud teenuseosutaja, klient kui ka uus teenuseosutaja peavad tegema heas usus koostööd, et muuta vahetusprotsess tõhusaks, võimaldada andmete õigeaegset edastamist ja säilitada andmetöötlusteenuse järjepidevus (andmemääruse artikkel 27).

Käesolevates lepingu tüüptingimustes sõnastatakse andmemäärusega kehtestatud uued teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist puudutavad õigused ja kohustused ümber lepingutingimusteks. Andmemääruse kohaselt peavad teenuseosutajad esitama klientidele kirjaliku lepingu, millega määratakse kindlaks vahetusprotsessi kord. Lepingus tuleb täpsustada ka vahetamise ajakava (maksimaalselt 30 päeva pikkune üleminekuperiood) ja kaasnevate kulude üksikasjad (sh ennetähtaegse lõpetamise trahvid, standardsed teenustasud (andmemääruse artikli 29 lõige 4) ja andmete väljaviimise tasud). Samuti tuleks lepingus täpsustada vahetusprotsessi endaga seotud kohustused: kliendile (ja kliendi volitatud kolmandatele isikutele) mõistliku abi pakkumine, talitluspidevuse säilitamine ja turvalisuse kõrge taseme tagamine kogu vahetusprotsessi jooksul.

Vahetustasud

Andmemääruse artikli 29 kohaselt võib teenuseosutaja nõuda vahetustasusid kuni 12. jaanuarini 2027, kuid need ei tohi ületada teenuseosutaja kulusid, mis on otseselt seotud vahetusprotsessiga. Pärast 12. jaanuari 2027 toimuva vahetamise eest ei ole teenuseosutajal lubatud vahetustasusid nõuda. Vahetustasud hõlmavad andmete väljaviimise tasusid ja muid kulusid seoses toimingutega, mida teenuseosutaja peab vahetusprotsessi käigus tegema. Nende hulka kuuluvad näiteks automatiseeritud vahetusvahendite või testimisvahendite kasutamise kulud, kui teenuseosutaja kasutab neid vahendeid andmemäärusest tulenevate kohustuste täitmiseks.

Kui andmetöötlusteenust kasutatakse paralleelselt teise andmetöötlusteenusega, võivad teenuseosutajad – isegi pärast 12. jaanuari 2027 – jätkata andmete väljaviimisega seotud kulude ülekandmist kliendile (andmemääruse artikkel 34).

Andmemääruses on vahetustasud määratletud kui tasud, „mille andmetöötlusteenuse osutaja kehtestab kliendile käesoleva määrusega ette nähtud toimingute eest erineva teenuseosutaja süsteemi kasutamisele või lokaalsele IKT-taristule ülemineku eest […]“, kuid andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunktis i on ka täpsustatud, et teenuseosutaja peab „pak[kuma] kliendile ja kliendi volitatud kolmandatele isikutele vahetusprotsessis mõistlikku abi“. Sellise mõistliku abi pakkumisega seotud tasud tuleks aja jooksul kaotada, nagu on märgitud artiklis 29.

Andmemääruses on täpsustatud juhud, kui standardne lähenemisviis ei ole võimalik:

— artikli 29 lõige 5: „Kui see on asjakohane, annavad andmetöötlusteenuse osutajad kliendile teavet andmetöötlusteenuste kohta, millega kaasneb väga keeruline või kulukas vahetamine või mille puhul ei ole vahetamine võimalik ilma märkimisväärse sekkumiseta andmetesse, digivarasse või teenuste ülesehitusse“,

— ja artikli 29 lõige 6: „Kui see on kohaldatav, teevad [teenuseosutajad] […] teabe […] avalikult kättesaadavaks […]“.

Käesolevatele tüüptingimustele on lisatud muud komisjoni soovitatud lepingu tüüptingimused, mis hõlmavad muid konkreetseid teemasid kui teenuseosutaja vahetamine ja kliendi lahkumine. Pooltel soovitatakse kaaluda ka nende muude tingimuste kasutamist, kuna tüüptingimused on töötatud välja nii, et need oleksid sidusad ja üksteist toetavad.

Erikord

Olgu märgitud, et andmemääruse artiklist 31 tulenevatest teatavatest kohustustest, mis puudutavad teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevaid lepingu tüüptingimusi, on sätestatud teatavad erandid. Näiteks kohaldatakse andmetöötlusteenuste vahetamise suhtes erikorda, kui

(a) enamik andmetöötlusteenuse põhiomadusi on kohandatud konkreetse kliendi erivajadustele VÕI kõik komponendid on välja töötatud konkreetse kliendi jaoks ja

(b) neid andmetöötlusteenuseid ei pakuta teenuseosutaja teenusekataloogi kaudu laias kaubanduslikus mastaabis ja
(c) teenuseosutaja on klienti nõuetekohaselt teavitanud, et vahetamist puudutavaid kohustusi selle konkreetse teenuse suhtes ei kohaldata.

Olenevalt konkreetsest erandist ei pruugita teatavad õiguslikke kohustusi kohaldada. Klient ja teenuseosutaja peavad siiski kokku leppima, kas nad lisavad need oma lepingusse või mitte. Kuigi käesolevaid lepingu tüüptingimusi ei koostatud selliste olukordade hõlmamiseks, võivad need siiski olla selliseid teenuseid käsitleva kokkuleppe/lepingu pooltele inspiratsiooniks.

Teenuseosutaja peaks teavitama võimalikke kliente aegsasti enne lepingu sõlmimist konkreetsetest teenustest, mille suhtes kohaldatakse andmemääruse artiklis 31 sätestatud erikorda.

Miski ei takista teenuseosutajat selliseid teenuseid lõpuks laiemalt pakkumast ning sel juhul peab teenuseosutaja täitma kõiki andmemääruses sätestatud vahetamisega seotud kohustusi.

Vahetamist puudutavad lähenemisviisid

Üha rohkem teenuseosutajaid pakub iseteeninduslikke vahetusvahendeid nii andmete sissetoomiseks, kui kliendid hakkavad teenust kasutama, kui ka andmete väljaviimiseks, kui kliendid lõpetavad teenuse kasutamise ja lähevad üle lokaalsele süsteemile või uuele teenuseosutajale. Mõne andmetöötlusteenuse puhul ei pruugi selliseid vahendeid olla või need ei pruugi võimaldada vahetamist täies mahus läbi viia.

Käesolevates lepingu tüüptingimustes on vahetusprotsessi kavandamiseks ja läbiviimiseks ette nähtud kaks varianti:
(a) vahetamine teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumisekava alusel (variant A) ning
(b) vahetamine automatiseeritud vahendeid kasutades (variant B).

Neid variante võib kombineerida. Näiteks võivad pooled näha **1. liites** „Teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava“ ette ka automatiseeritud vahendite kasutamise, mida võidakse kohaldada mõne teenuseliigi või mõnede andmete suhtes.

Mõlema variandi kohaselt on teenuseosutajad kohustatud kõrvaldama tulemusliku vahetamise takistused, nagu on sätestatud määruses (EL) 2023/2854, mille kohaselt teenuseosutaja „esitab kliendile […] teabe andmetöötlusteenuse vahetamise ja ülekandmise olemasoleva korra kohta, sealhulgas teabe olemasolevate vahetuse ja ülekandmise meetodite ja vormingute ning andmetöötlusteenuse osutajale teadaolevate kitsenduste ja tehniliste piirangute kohta“ (artikli 26 punkt a), ning „[s]eni kasutatud andmetöötlusteenuse osutaja hõlbustab vahetusprotsessi, pakkudes võimekust, piisavat teavet, dokumentatsiooni, tehnilist tuge, ja kui see on asjakohane, vajalikke vahendeid“ (artikkel 30).

Samuti on oluline märkida, et teenuseosutajalt ei eeldata teenuseosutaja andmetöötlusteenuse sisemise toimimisega seotud andmete jagamist ega loetlemist, kui esineb teenuseosutaja ärisaladuste rikkumise oht. Vastavalt artikli 25 lõike 2 punktis f sätestatud lepingulistele kohustustele peab teenuseosutaja esitama üksnes selliste andmekategooriate ammendava spetsifikatsiooni.

Kas lepingu tüüptingimusi kohaldatakse kõigi pilvteenuste mudelite (nt IaaSi, PaaSi või SaaSi lepingud) suhtes?

Käesolevaid lepingu tüüptingimusi kohaldatakse igat liiki pilvteenusemudeli lepingute suhtes, kui kõnealune pilvteenus vastab artikli 2 punktis 8 sätestatud andmetöötlusteenuse määratlusele. Nimetatud artikli kohaselt on andmetöötlusteenus „digiteenus, mida osutatakse kliendile ja mis võimaldab asukohast sõltumatut ja nõudepõhist võrgujuurdepääsu tsentraliseeritud, hajusate või väga hajusate konfigureeritavate, skaleeritavate ja paindlike andmetöötlusressursside ühiskasutatavale kogumile, mida on võimalik kiiresti kasutusele võtta ja kättesaadavaks teha minimaalse haldusliku pingutuse või teenuseosutaja minimaalse sekkumisega“. Andmemääruse sätteid kohaldatakse seega nende teenuseliikide suhtes, millel on andmetöötlusteenuse määratluses loetletud omadused:

— need võimaldavad juurdepääsu andmetöötlusressurssidele, sealhulgas võrkudele, serveritele, salvestusmahtudele, rakendustele ja teenustele;

— need võimaldavad nõudepõhist võrgujuurdepääsu, mis tähendab, et klient saab neid võrgu kaudu ja standardvahendite, näiteks mobiiltelefonide, sülearvutite või tööjaamade vahendusel kättesaadavaid andmetöötlusressursse ühepoolselt kasutusele võtta;

— neid saab kiiresti kasutusele võtta ja kättesaadavaks teha minimaalse haldusliku pingutuse või teenuseosutaja minimaalse sekkumisega, mis tähendab, et ühepoolne kasutuselevõtt saab toimuda teenuseosutaja märkimisväärse sekkumiseta ja kiiresti, mis võimaldab organisatsioonidel ressursse peaaegu kohe kasutama hakata;

— need on paindlikud ja neid saab kiiresti kasutusele võtta, mis tähendab, et lahendusi on lihtne muutuvate vajaduste rahuldamiseks skaleerida ning kasutajad saavad nõudlust vastavalt oma nõudmistele suurendada või vähendada.

Teenuseosutaja, kelle pakutaval teenusel on need omadused, peab järgima andmemääruse sätteid, et võimaldada andmetöötlusteenuste vahetamist. See hõlmab näiteks teenuslepingute vastavusse viimist artikliga 25, vahetustasude ja andmete väljaviimise tasude vähendamist ja kaotamist artikli 29 kohaselt ning artiklis 30 sätestatud vahetamise tehniliste aspektide järgimist. SaaSi suhtes ei kohaldata siiski kõiki andmetöötlusteenustele andmemääruse VI peatükis kehtestatud nõudeid. Eelkõige kohaldatakse artikli 30 lõikes 1 sätestatud funktsionaalse samaväärsuse mõistet ainult IaaSi osutajate suhtes, samas kui artikli 30 lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse PaaSi ja SaaSi osutajate suhtes. Kahe viimati nimetatud sätte kohaselt peavad PaaSi ja SaaSi osutajad tegema kättesaadavaks avatud liidesed ning järgima ELi hoidlas avaldatud avatud koostalitlusvõime spetsifikatsioone ja harmoneeritud standardeid.

Andmemääruse artiklis 30 on eristatud

1. IaaSi, mis on määratletud kui „andmetöötlusteenus[ed], mis on seotud skaleeritavate ja paindlike andmetöötlusressurssidega, mis piirduvad taristuelementidega, nagu serverid, võrgud ja taristu käitamiseks vajalikud virtuaalsed ressursid, kuid mis ei võimalda juurdepääsu operatsiooniteenustele, tarkvarale ja rakendustele, mida säilitatakse, töödeldakse muul viisil või võetakse kasutusele nimetatud taristuelementides“,

ning

2. muud liiki pilvteenuseid.

Lisaks on andmemääruse põhjenduses 81 täpsustatud, et üldmõiste „andmetöötlusteenused“ hõlmab suurt hulka teenuseid, millel on väga mitmekesised eesmärgid, funktsioonid ja tehniline ülesehitus, ning üldise arusaama kohaselt kuuluvad need ühte või mitmesse kolmest andmetöötlusteenuse osutamise mudelist, milleks on IaaS, PaaS ja SaaS.

Poolte vastutused

Andmemääruse artiklis 24 on täpsustatud, et „[a]rtiklites 23, 25, 29, 30 ja 34 sätestatud andmetöötlusteenuse osutajate kohustusi kohaldatakse üksnes seni kasutatud andmetöötlusteenuse osutaja osutatavate teenuste ning tema lepingute või äritavade suhtes“.

Muude elementide seas on eksporditavate andmete eksporditoimingute järjekorra kindlaksmääramiseks vaja teadmisi andmete struktuurist ja andmete vahelisest seosest. Seepärast on allpool esitatud loetelu pooltele üldiseks suuniseks, mis aitab neil mõista üksteise suutlikkust toetada vahetusprotsessi eri osi. Loetelu on siiski üksnes näitlik ja on olulisi nüansse, mis võivad allpool esitatud teenusemudelite kategooriate vahel ja siseselt olenevalt konkreetsest andmetöötlusteenusest erineda. Pooled peaksid sellistele erinevustele hoolikalt tähelepanu pöörama.

<u>IaaS</u>

— Klient teab enda kindlaksmääratud andmebaasi struktuuri. IaaSi osutaja ei tea andmebaasi struktuuri. IaaSi osutaja saab esitada üksikasjad ülekandmise meetodite ja – kui see on asjakohane – vajalike vahendite kohta.

— Klient saab kindlaks määrata toimingute järjekorra, ajavahemiku ja vajalikud IT-ressursid.

— Teenuseosutaja saab kinnitada vajalike IT-ressursside kättesaadavust sellel ajavahemikul.

— Klient saab kokkulepitud ajal algatada vahetamise.

— Klient vastutab andmete importimise eest uude keskkonda ja nende rakendamise eest selles uues keskkonnas.

<u>PaaS</u>

— Klient teab enda kindlaksmääratud andmebaasi struktuuri.

— PaaSi osutaja teab samuti andmebaasi omadusi, sest klient palus tal osutada selliseid teenuseid nagu ruumi eraldamine, optimeerimine, ümberkorraldamine ja varundamine.

— PaaSi osutajal on praktilisi kogemusi varundamisega seotud toimingutega. Talle on teada vajalikud ressursid ja kulunud aeg. PaaSi osutaja saab esitada üksikasjad ülekandmise meetodite ja – kui see on asjakohane – vajalike vahendite kohta ning teabe ajastuse ja vajalike IT-ressursside kohta.

— Klient saab kindlaks määrata toimingute järjekorra, ajavahemiku (nt nädalavahetus, mille jooksul klient kavatseb muuta oma süsteemid kasutajatele kättesaamatuks ja uuendamist ei toimu, nii et andmed on külmutatud, ning klient võib vahetamise läbi viia) ja vajalikud IT-ressursid.

— Teenuseosutaja saab kinnitada vajalike IT-ressursside kättesaadavust sellel ajavahemikul.

— Klient algatab kokkulepitud ajal vahetamise.

SaaS

— Klient ei tea andmebaasi struktuuri.

— SaaSi osutaja teab enda kindlaksmääratud andmebaasi struktuuri.

— SaaSi osutaja teab selliste toimingute korda nagu varundamine, optimeerimine ja ümberkorraldamine ning nendeks vajalikku aega.

— Kui installeeritakse SaaSi tarkvara uus versioon koos andmebaasi struktuuri uue versiooniga, siis tavaliselt eksporditakse kõik andmed vanast struktuurist ja seejärel imporditakse need uude struktuuri. See annab SaaSi osutajale praktilise ülevaate andmete eksportimise korrast ning selleks vajalikest ressurssidest ja ajast.

— SaaSi osutaja saab esitada üksikasjad ülekandmise meetodite ja – kui see on asjakohane – vajalike vahendite kohta,

— teabe ajastuse ja vajalike IT-ressursside kohta

— ning teha ettepanekuid ekspordimeetodite ja -vormingute ning toimingute järjekorra kohta.

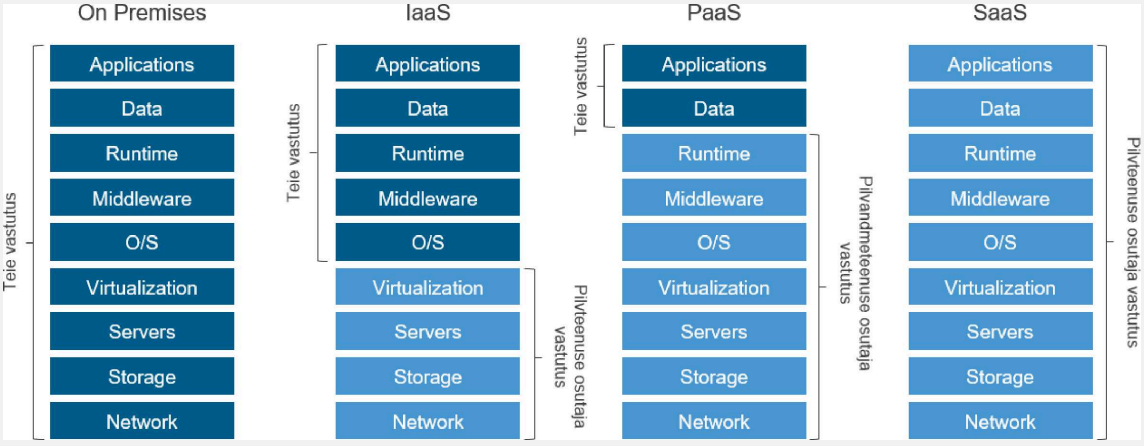
— Klient vastutab andmete uude keskkonda importimise eest ning tal võib olla kavandatud järjekorra kohta nõudmisi ja märkusi.

— SaaSi osutaja ja klient saavad kokku leppida toimingute järjekorras, ajavahemikus ja vajalikes IT-ressurssides.

— Teenuseosutaja saab kinnitada vajalike IT-ressursside kättesaadavust sellel ajavahemikul.

— Olenevalt vahendist ja kokkulepitud järjekorrast algatab teenuseosutaja või klient kokkulepitud ajal vahetamise.

— Klient vastutab andmete uude keskkonda importimise eest.

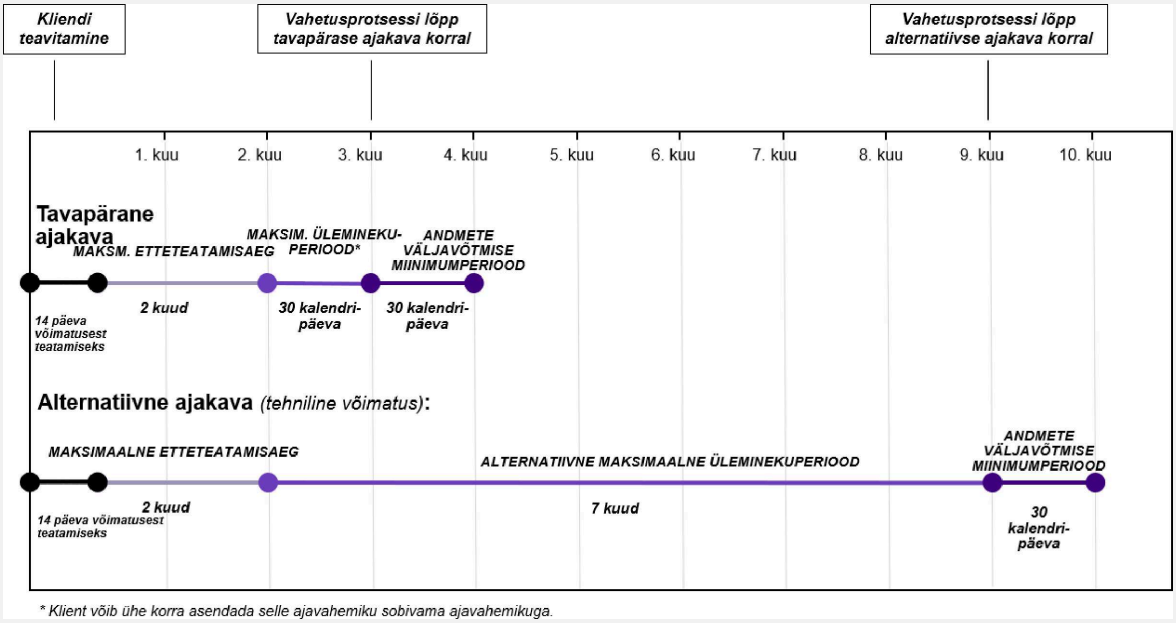
Meetmed maksimaalse etteteatamisaja ja üleminekuperioodi jooksul

Vahetamise algatamine: andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti d kohaselt tuleb lepingutes ette näha maksimaalne etteteatamisaeg vahetusprotsessi algatamiseks, mis ei tohi olla pikem kui kaks kuud. Selles tingimuses täpsustatakse, millist teavet peaks teenuseosutaja kliendile kõnealusel ajavahemikul andma ja milliseid meetmeid võtab teenuseosutaja pärast vahetusprotsessi algatamist.

Üleminekuperiood: andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a kohaselt peavad lepingud sisaldama sätteid, mis võimaldavad kliendil taotluse korral minna üle teisele andmetöötlusteenusele või kanda kõik eksporditavad andmed üle lokaalsesse IKT-taristusse põhjendamatu viivituseta ja igal juhul mitte hiljem kui kohustusliku maksimaalselt 30 kalendripäeva pikkuse üleminekuperioodi ajal, mis algab pärast maksimaalse etteteatamisaja möödumist.

Andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti g kohaselt peab leping sisaldama ka vähemalt 30-kalendripäevast andmete väljavõtmise miinimumperioodi alates poolte vahel kokku lepitud üleminekuperioodi lõppemisest.

Kui vahetamise kohustuslik maksimaalselt 30-päevane üleminekuperiood ei ole tehniliselt võimalik, peab teenuseosutaja teavitama klienti 14 tööpäeva jooksul pärast vahetamistaotluse esitamist, selgitama tehnilist võimatust ja märkima alternatiivse üleminekuperioodi, mis ei tohi ületada seitset kuud (andmemääruse artikli 25 lõige 4). Kliendil on õigus pikendada kohustuslikku maksimaalset üleminekuperioodi üks kord ajavahemiku võrra, mida klient peab sobivamaks (andmemääruse artikli 25 lõige 5).

Andmetöötlusleping loetakse lõpetatuks pärast vahetamise edukat lõpuleviimist või maksimaalse etteteatamisaja möödumisel, kui klient ei soovi mitte teenust vahetada, vaid kustutada teenuse lõpetamisel oma eksporditavad andmed ja digivarad. Klient ei pea lõpetamisteadet esitama, sest leping lõpeb automaatselt. Õiguskindluse huvides ja poolte huvide kaitse tagamiseks on teenuseosutaja siiski kohustatud klienti lepingu lõpetamisest teavitama (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt c).

Variant A: teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava lepingu lisana

Pooled võiksid enne lepingu sõlmimist kaaluda üksikasjaliku teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitleva üksikasjaliku kava koostamist. See võib olla kasulik, eriti keerukate andmetöötlusteenuste puhul. Siin esitatud teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava annab pooltele alates lepingulise suhte algusest selge ettekujutuse vahetusprotsessist, sealhulgas sellest, mis liiki teavet, andmeid ja protsesse peavad pooled jagama, et vahetamine toimuks viivitamata ega mõjutaks kliendi teenuseid või äritegevust.

1. liites sisalduv teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava näidis on vaid üks näide sellisest kavast. Klient saab selle kaudu aimu, milliseid küsimusi teenuseosutajalt küsida, ja nende arutelude ülesehitusest.

Ülesannete jaotus vahetusprotsessi ajal on näide, mida vajaduse korral kohandatakse andmemääruses sätestatud õiguste ja kohustuste alusel. Selliseid õigusi ja kohustusi arvesse võttes võivad pooled kokku leppida teistsuguses jaotuses või täiendavate üksikasjade lisamises.

Seetõttu ei ole kava sama mis lepingu tüüptingimus. Üks võimalus on kasutada seda lepingu eraldi tehnilise lisana, mida pooled saavad eraldi muuta/ajakohastada. Või võivad pooled tahta kasutada lisa lepingu osana.

See lisa võib olla teenuseosutaja väljapakutud ja kliendi heakskiidetud standardne teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava või teenuseosutaja poolt kliendile väljapakutud kohandatud teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava.

Pooled saaksid teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava lepingu kehtivusajal poolte vahel kokku lepitud aegadel ajakohastada, nagu seda nõuab lepinguga hõlmatud andmetöötlusteenuste ja andmete areng. See ajakohastamine võib andmemääruses sätestatud piirides mõjutada näiteks ka kokkulepitud üleminekuperioodi.

Teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava kasutatakse üksnes siis, kui klient vahetab teenuseosutajat või läheb üle lokaalsele IKT-taristule, mitte siis, kui klient kavatseb lasta oma andmed etteteatamisaja lõpus kustutada.

Variant B: iseteeninduslikud automatiseeritud vahetusvahendid

Kuigi iseteeninduslike automatiseeritud vahetusvahendite kasutamine on laialt levinud, võib sellega kaasneda teatavaid probleeme. Eriti murettekitav on näiteks see, et SaaSi puhul ei pruugi mõned andmebaasid ja nende seaded nõuetekohaselt ja/või täielikult migreeruda, mistõttu teenuseosutaja peab käsitsi sekkuma. Kui teenuseosutaja kasutab sellist iseteeninduslahendust, võimaldavad variandi B tingimused kliendil tagada, et lepingus on piisavalt teavet protsessi ja vahendi kohta. Inspiratsiooniks võivad olla variandis A (teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava lepingu lisana) sisalduvad elemendid.

Kui teenuseosutaja kasutab vahetusvahendeid, et teha andmemäärusega ette nähtud toiminguid teise teenuseosutaja süsteemile või lokaalsele IKT-taristule üleminekuks, käsitatakse kliendilt nende vahetusvahendite kasutamise eest tasu võtmist vahetustasuna.

Mis saab juhul, kui vahetamine ei ole edukas? Variandi A punktis 1.7 ja variandi B punktis 2.6 käsitletakse olukorda, kus vahetamine ei ole edukas, kirjeldades meetmeid, mida klient (ja tema uus teenuseosutaja) ja seni kasutatud teenuseosutaja peavad heas usus võtma, et saavutada edukas vahetamine ja/või algatada andmemääruses ette nähtud andmete kustutamise võimalus.

Näide. Seni kasutatud teenuseosutaja pakub välja SaaSi lahenduse A ja uus teenuseosutaja pakub välja SaaSi lahenduse B. Klient palub seni kasutatud teenuseosutajal aidata tal uuele teenuseosutajale üle minna, eksportides ja edastades tema eksporditavad andmed konkreetsesse serverisse. Esineda võivad järgmised stsenaariumid:

1. seni kasutatud teenuseosutaja ei paku välja tõhusaid vahendeid ja menetlusi kõigi eksporditavate andmete eksportimiseks ja edastamiseks konkreetsesse serverisse;
2. andmed on toimetatud konkreetsesse serverisse, kuid klient või uus teenuseosutaja ei saa andmeid nõuetekohaselt üles laadida.

1. **Variant A: teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlev kava lepingu lisana**

1.1. **Teave**

1.1.1. Pooled kinnitavad, et teenuseosutaja on teinud kliendile lepingu lisas või oma veebisaidil kättesaadavaks selge teabe järgmise kohta:

(a) tema standardsed teenustasud ja asjakohasel juhul ennetähtaegse lõpetamise trahvid;

(b) vahetustasud;

(c) kui see on asjakohane, teenused, millega kaasneb väga keeruline või kulukas vahetamine või mille puhul ei ole vahetamine võimalik ilma märkimisväärse sekkumiseta andmetesse, digivarasse või teenuste ülesehitusse;

(d) kui see on asjakohane, eriteenused, mille suhtes teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumisega seotud kohustusi ei kohaldata.

Andmemääruse artiklis 31 on sätestatud teatavaid andmetöötlusteenuseid käsitlev erikord. Kohandatud või väga individualiseeritud teenuste suhtes teatavaid vahetamisega seotud kohustusi ei kohaldata. Pooled peavad kokku leppima, kuidas selline vahetamine võiks toimuda (sh kuludes). Vahetamisega seotud kohustusi ei kohaldata selliste andmetöötlusteenuste suhtes, mida osutatakse mittetoodetava versioonina testimise ja hindamise eesmärgil ning piiratud aja jooksul. Kuigi käesolevaid lepingu tüüptingimusi ei koostatud selliste olukordade hõlmamiseks, võivad need siiski olla selliseid teenuseid käsitleva lepingu pooltele inspiratsiooniks.

Andmemääruse artikli 30 lõike 6 kohaselt ei nõuta teenuseosutajatelt uue tehnoloogia või uute teenuste väljatöötamist. Samuti ei pea nad avalikustama ega edastama kliendile või teisele andmetöötlusteenuse osutajale digivarasid, mis i) on intellektuaalomandi õigustega kaitstud või ii) kujutavad endast ärisaladust või iii) kahjustavad kliendi või teenuseosutaja teenuse turvalisust ja terviklust.

1.2. **Teenuseosutaja vahetamine ja kliendi lahkumine**

1.2.1. Pooled lepivad kokku teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kavas (edaspidi „kava“), kasutades 1. liites sätestatud vormi, mis on lepingu lahutamatu osa, ja rakendavad seda. Kava sisaldab järgmist:

(a) ammendav spetsifikatsioon, mis hõlmab kõiki selliste andmete ja digivarade kategooriaid, mida saab üle kanda, sealhulgas vähemalt kõiki eksporditavaid andmeid (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt e);

(b) teenuseosutaja andmetöötlusteenuse sisemise toimimisega seotud selliste andmekategooriate ammendav spetsifikatsioon, mis tuleb eksporditavatest andmetest välja jätta, kui esineb teenuseosutaja ärisaladuste kahjustamise oht (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt f);

(c) selge teave seni kasutatud teenuseosutaja funktsioonide või teenuste osutamise järjepidevusega seotud teadaolevate riskide kohta (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt iii);

(d) üksikasjad teenuseosutaja vahetamisel ja kliendi lahkumisel osutatava abi kohta, sealhulgas ülekandmise meetodid ja vormingud ning vahetusprotsessi läbiviimiseks vajalikud sammud;

(e) kliendi ja teenuseosutaja poolt kava elluviimiseks määratud esindaja nimi ja kontaktandmed;

(f) hinnanguline aeg, mis on vajalik andmete ja digivarade eksportimiseks ja edastamiseks seni kasutatud teenuseosutaja keskkonnast;

Seni kasutatud teenuseosutaja saab kliendi vahetusprotsessi toetada, esitades hinnangulise aja, mida on andmete importimiseks vajaliku aja põhjal vaja eksporditavate andmete eksportimiseks ja transportimiseks väljapoole tema keskkonda, hinnangulise mahu, võrgu läbilaskevõime ja varasemad kogemused või testid. Samuti saab klient hinnata aega, mis on vajalik andmete importimiseks uude keskkonda ja seal kasutuselevõtmiseks. Mõlemad pooled peaksid sellist teavet kasutama selleks, et selgitada välja, kas on vaja alternatiivset üleminekuperioodi.

(g) kitsendused ja tehnilised piirangud, sealhulgas need, mis tulenevad andmete talletamisest väljaspool Euroopa Liitu;

(h) teenuseosutaja kavandatud vahetustoimingute järjekorra kirjeldus;

(i) teenuseosutaja kavandatud testimismeetodi kirjeldus, kui teste tehakse.

1.2.2. Teenuseosutaja esitab kliendile viite veebipõhisele registrile, mis sisaldab andmestruktuure ja -vorminguid, asjakohaseid standardeid ja avatud koostalitlusvõime spetsifikatsioone, milles eksporditavad andmed on kättesaadavad [*täpsustada link asukohale*] (andmemääruse artikli 26 punkt b).

1.2.3. Kui klient seda nõuab, peab teenuseosutaja tegema kliendi määratud töötajatele (või volitatud kolmandatele isikutele) asjakohaste elektrooniliste vahendite kaudu kättesaadavaks teabe, milles selgitatakse asjakohaseid menetlusi.

1.2.4. Kui klient seda taotleb, korraldab teenuseosutaja testi või aitab kliendil testi teha, nagu on kokku lepitud 1. liites, et kontrollida, kas kava eksporditavate andmete ja digivarade puhul praktikas toimib. Kui testi käigus ilmnevad probleemid, analüüsivad pooled heas usus nende põhjuseid ja lepivad kokku lahendustes.

1.2.5. Teenuseosutaja ja klient peaksid kava ajakohastama, kui see on vajalik või klient seda taotleb, ja põhjendama vajalikke muudatusi.

1.3. **Vahetusprotsessi algatamine**

1.3.1. Klient algatab vahetamise, saates teenuseosutajale vahetusteate, nagu on osutatud punktis 1.10, järgides [*pooled märgivad kokkulepitud etteteatamisaja, mis ei tohi ületada kahte kuud]* pikkust etteteatamisaega. Kui klient soovib vahetamist ainult teatavate teenuste ja vastavate andmete või digivarade puhul, tuleb seda vahetusteates täpsustada. [VARIANT] [Klient kasutab teatamiseks **3. liites** esitatud vormi].

Klient võib kooskõlas lepingu tingimustega otsustada vahetada ainult teatava osa seni kasutatud teenuseosutaja majutatavatest teenustest. Sel juhul puudutavad vahetamisega seotud kohustused üksnes selliseid teenuseid ning vastavaid andmeid ja digivarasid; ülejäänute suhtes kohaldatakse endiselt varem kokku lepitud lepingutingimusi.

1.3.2. Vahetusteates teatab klient teenuseosutajale, kas ta kavatseb

(a) minna üle teisele andmetöötlusteenuste osutajale. Sel juhul esitab klient uue teenuseosutaja kohta vajalikud andmed (andmemääruse artikli 25 lõike 3 punkt a);

(b) minna üle kliendi lokaalsele IKT-taristule (andmemääruse artikli 25 lõike 3 punkt b) või

(c) mitte teenust vahetada, vaid üksnes kustutada oma eksporditavad andmed ja digivarad (andmemääruse artikli 25 lõike 3 punkt c).

(d) [VARIANT] [Klient kasutab teatamiseks **4. liites** esitatud vormi.]

1.3.3. Teenuseosutaja kinnitab kliendile vahetusteate kättesaamist hiljemalt [kolme tööpäeva jooksul], kasutades selleks sama sidevahendit, mida kasutas klient.

1.4. **Üleminekuperiood**

1.4.1. Kliendil on õigus vahetada teenust põhjendamatu viivituseta maksimaalselt 30-päevase üleminekuperioodi jooksul. Klient võib teenuseosutajaga kokku leppida (*pooled märgivad kokkulepitud üleminekuperioodi, mis võib olla maksimaalselt 30 kalendripäeva*) pikkuses üleminekuperioodis (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt a).

1.4.2. Kui teenuseosutaja ei saa [kohustuslikust maksimaalsest] üleminekuperioodist kinni pidada, sest see ei ole tehniliselt võimalik, teeb teenuseosutaja järgmist (andmemääruse artikli 25 lõige 4):

(a) teavitab klienti 14 tööpäeva jooksul alates [vahetusteate kuupäev];

(b) märgib alternatiivse üleminekuperioodi, mis ei tohi ületada seitset (7) kuud alates kliendi vahetusteate kuupäevast, ning

(c) põhjendab nõuetekohaselt tehnilist võimatust.

1.4.3. Klient kinnitab alternatiivse üleminekuperioodi teate kättesaamist [kolme tööpäeva jooksul].

1.4.4. Klient võib pikendada üleminekuperioodi üks kord ajavahemiku võrra, mida ta peab oma eesmärkide seisukohalt sobivamaks, kuid mitte rohkem kui [*märkida kuude arv*] (andmemääruse artikli 25 lõige 5). Sel juhul teavitab klient teenuseosutajat vastavalt punktis 1.11 kokkulepitule oma kavatsusest enne algse üleminekuperioodi lõppu ja märgib alternatiivse üleminekuperioodi. Teenuseosutaja kinnitab sellise pikendamisteate kättesaamist [kolme tööpäeva jooksul].

1.4.5. [VARIANT] Klient kasutab alternatiivsest üleminekuperioodist teatamiseks 5. liites esitatud vormi.

1.5. **Teenuseosutaja kohustused vahetusprotsessi ajal**

1.5.1. Teenuseosutaja kohustub pakkuma kliendile ja kliendi volitatud kolmandatele isikutele vahetusprotsessis mõistlikku abi kohe, kui vahetusprotsess algab, ja kogu protsessi vältel, et klient saaks üleminekuperioodi jooksul teenust vahetada. Selleks peab teenuseosutaja eelkõige

(a) pakkuma võimekust, piisavat teavet (sh vahetamise lõpuleviimiseks vajalikud dokumendid) ja tehnilist tuge; probleemide tuvastamise korral analüüsivad teenuseosutaja ja klient heas usus nende põhjuseid ja lepivad kokku lahendustes;

(b) tegutsema nõuetekohase hoolsusega, et säilitada talitluspidevus, ning jätkama funktsioonide või teenuste osutamist lepingu alusel (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt ii);

(c) säilitama kogu vahetusprotsessi vältel turvalisuse kõrge taseme, eelkõige seoses andmete turvalisusega nende edastamise ajal (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt iv).

1.6. **Kliendi kohustused vahetusprotsessi ajal**

1.6.1. Klient kohustub võtma kõik mõistlikud meetmed, et saavutada tulemuslik vahetamine. Klient vastutab andmete ja digivarade importimise eest oma süsteemidesse või uue teenuseosutaja süsteemidesse ning nende andmete ja digivarade kasutuselevõtu eest nendes süsteemides, sealhulgas juhul, kui klient kasutab nendeks toiminguteks kolmanda isiku teenuseid.

1.6.2. Kui see on kohaldatav ja ilma et see piiraks andmemääruse artikli 30 lõike 6 kohaldamist, kohustuvad klient ja teenuseosutaja või nende volitatud kolmandad isikud austama teenuseosutaja poolt vahetusprotsessis esitatud materjalide intellektuaalomandi õigusi ja teenuseosutaja ärisaladusi. Klient kohustub tagama enda volitatud kolmandatele isikutele neile materjalidele juurdepääsu ja võimaldama nende kasutamist ainult määral, mis on vajalik vahetusprotsessi lõpuleviimiseks, ja üksnes teenuseosutaja sõnaselgel loal. Juurdepääs teenuseosutaja materjalidele, mis on seotud vahetusprotsessiga ja kaitstud intellektuaalomandi õiguste ja/või vahetusprotsessiga seotud ärisaladustega, ja nende materjalide kasutamine lõpetatakse hiljemalt kokkulepitud üleminekuperioodi, sealhulgas alternatiivse üleminekuperioodi lõppedes, järgides täielikult konfidentsiaalsuskohustusi ja teenuseosutaja antud intellektuaalomandi õigusi.

1.6.3. Klient tegutseb heas usus, et täita teenuseosutaja jagatud juhiseid vahetusprotsessi kohta.

1.6.4. Klient võib leppida seni kasutatud teenuseosutajaga kokku eduka vahetamise parameetrites ja vahetamise vahe-eesmärkides ning teavitab seni kasutatud teenuseosutajat, mil määral on need vahe-eesmärgid vahetusprotsessi käigus saavutatud. Igal juhul peaks klient teenuseosutajale teatama, et ta on vahetamise edukalt lõpule viinud.

Lisaks käesoleva lepinguga kehtestatud kohustustele on kõigil pooltel, sealhulgas uutel andmetöötlusteenuse osutajatel, andmemääruse artiklis 27 sätestatud õiguslik kohustus teha heas usus koostööd, et muuta vahetusprotsess tulemuslikuks, võimaldada andmete õigeaegset edastamist ja säilitada andmetöötlusteenuste järjepidevus.

1.7. **Edutu vahetamine**

1.7.1. Kui vahetusprotsessi ei ole edukalt lõpule viidud, peavad pooled tegema heas usus koostööd, et teha kindlaks selle põhjus ja saavutada edukas lõpuleviimine, võimaldada andmete õigeaegset edastamist ja säilitada teenuste järjepidevus. Eelkõige aitab teenuseosutaja kliendil tema taotlusel kindlaks teha edutu vahetamise põhjused, ning kui tuvastatud põhjused on seotud teenuseosutaja keskkonna või vahetusprotsessidega, annab nõu, kuidas tuvastatud tehnilised probleemid lahendada. Teenuseosutaja pakutava toe ja teenuseosutaja muude käesolevas jaos osutatud teenuste suhtes kohaldatakse vahetustasude suhtes kohaldatavaid norme.

1.7.2. Klient võib volitada uut teenuseosutajat tegutsema tema nimel.

1.8. **Andmete väljavõtmine ja andmete kustutamine**

1.8.1. Klient võib oma andmed välja võtta või kustutada andmete väljavõtmiseks kokkulepitud perioodi jooksul, mis on […] päeva.

1.8.2. Andmete väljavõtmiseks kokkulepitud perioodi lõppedes ja kui vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud, kustutab teenuseosutaja kõik kliendi loodud või temaga otseselt seotud eksporditavad andmed ja digivarad. Teenuseosutaja kinnitab [x tööpäeva jooksul], et selline kustutamine on lõpule viidud, välja arvatud nende isiklike eksporditavate andmete puhul, mida teenuseosutaja on ELi või riigisiseste õigusaktide alusel kohustatud säilitama.

Andmete väljavõtmine algab pärast kokkulepitud üleminekuperioodi lõppu ja see peab toimuma vähemalt 30 kalendripäeva pärast kliendi ja teenuseosutaja vahel kokku lepitud üleminekuperioodi lõppu. Klient võib otsustada andmete väljavõtmise õigust mitte kasutada. Sel juhul ta kas kustutab andmed ise (ja võib teenuseosutajat sellest teavitada, nagu on sätestatud andmemääruse artikli 25 lõike 3 punktis c) või kustutab sellised väljavõtmata andmed teenuseosutaja, nagu on märgitud variandi A punktis 1.8.2 ja variandi B punktis 2.7.2.

1.9. **Vahetustasud**

1.9.1. Tasud, mida klient peab vahetamise eest maksma, on järgmised: […]

Mitme andmetöötlusteenuse paralleelse kasutamise korral (mitmikpilve kasutuselevõtu stsenaarium) ei käsitata andmete väljaviimise tasusid vahetustasudena ja seega võib neid selliste teenuseosutaja kantud kulude edasikandmiseks kliendilt nõuda, kui ei ületata tegelikke kulusid. Ühelgi muul juhul ei tohi kliendilt pärast 12. jaanuari 2027 vahetustasusid nõuda (vt käesolevate lepingu tüüptingimuste sissejuhatavas teabes esitatud selgitused vahetustasude kohta).

1.10. **Vahetusprotsessi lõpetamine**

[Vt lõpetamist käsitlevad lepingu tüüptingimused]

1.11. **Teated**

Pooled lepivad kokku, et kõik nendevahelised teated vahetamise ja kliendi lahkumise kohta esitatakse (*pooled lisavad valitud sidevahendid, sealhulgas asjakohased elektroonilised vahendid*).

1.12. **Esimus**

Kui käesolevate teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate tingimuste ning mis tahes muude kohaldatavate lepinguliste kokkulepete, tingimuste või muude andmetöötlusteenuse vahetamisega seotud kohaldatavate lepingute vahel on vastuolu või ebakõla, on esimuslikud käesolevad tingimused.

2. **Variant B: teenuseosutaja vahetamine ja kliendi lahkumine iseteeninduslike automatiseeritud vahetusvahendite abil**

2.1. **Teave**

2.1.1. Enne andmetöötlusteenuste tellimuse esitamist on teenuseosutaja andnud kliendile selget teavet järgmise kohta:

(a) selliste teenuste puhul kättesaadavad iseteeninduslikud automatiseeritud vahetusvahendid (edaspidi „vahetusvahendid“) ja nende kasutamise tingimused;

(b) tema standardsed teenustasud ja asjakohasel juhul ennetähtaegse lõpetamise trahvid;

(c) vahetustasud, sealhulgas vahetusvahendite kasutamise tasud.

Andmemääruse artiklis 31 on sätestatud teatavaid andmetöötlusteenuseid käsitlev erikord. Kohandatud või väga individualiseeritud teenuste suhtes teatavaid vahetamisega seotud kohustusi ei kohaldata. Pooled peavad kokku leppima, kuidas selline vahetamine võiks toimuda (sh kuludes). Vahetamisega seotud kohustusi ei kohaldata selliste andmetöötlusteenuste suhtes, mida osutatakse mittetoodetava versioonina testimise ja hindamise eesmärgil ning piiratud aja jooksul. Kuigi käesolevaid lepingu tüüptingimusi ei koostatud selliste olukordade hõlmamiseks, võivad need siiski olla selliseid teenuseid käsitleva lepingu pooltele inspiratsiooniks.

Andmemääruse artikli 30 lõike 6 kohaselt ei nõuta teenuseosutajatelt uue tehnoloogia või uute teenuste väljatöötamist. Samuti ei pea nad avalikustama ega edastama kliendile või teisele andmetöötlusteenuse osutajale digivarasid, mis i) on intellektuaalomandi õigustega kaitstud või ii) kujutavad endast ärisaladust või iii) kahjustavad kliendi või teenuseosutaja teenuse turvalisust ja terviklust.

2.1.2. **2. liites** esitatud vahetamise kontrollnimekiri, mis on lepingu lahutamatu osa, hõlmab järgmist:

(a) ammendav spetsifikatsioon, mis hõlmab kõiki selliste andmete ja digivarade kategooriaid, mida saab vahetusvahendeid kasutades üle kanda, sealhulgas vähemalt kõiki eksporditavaid andmeid (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt e);

(b) teenuseosutaja andmetöötlusteenuse sisemise toimimisega seotud selliste andmekategooriate ammendav spetsifikatsioon, mis tuleb eksporditavatest andmetest välja jätta, kui esineb teenuseosutaja ärisaladuste kahjustamise oht (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt f);

(c) teave, mis käsitleb vahetusvahendite abil vahetamise ja ülekandmise korda, sealhulgas meetodeid ja vorminguid, kitsendusi ja tehnilisi piiranguid (sh need, mis tulenevad andmete talletamisest väljaspool ELi), menetlusi, dokumente ja asjakohasel juhul parimaid tavasid, võimekust, tehnilist tuge, mille teenuseosutaja teeb kliendile kättesaadavaks (eelkõige testimise, vahetamise ettevalmistamise ja vahetamise ajal), sealhulgas kliendile vahetamise ajal kättesaadavad abitelefonid või alternatiivsed sidekanalid ja testistsenaariumid; selles teabes tuleb selgitada, kuidas kõik eksporditavad andmed ja digivarad piisavalt kiiresti sidusalt ja järjepidevalt üle kanda, et vahetamine oleks tulemuslik;

(d) hinnanguline aeg, mis on vajalik andmete ja digivarade eksportimiseks ja edastamiseks seni kasutatud teenuseosutaja keskkonnast, kui kasutatakse vahetusvahendeid kooskõlas teenuseosutaja dokumentidega;

(e) selge teave seni kasutatud teenuseosutaja funktsioonide või teenuste osutamise järjepidevusega seotud teadaolevate riskide kohta (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt iii);

(f) ressursid, sealhulgas IT-ressursid (nt serverid, protsessor, mälu, sisend/väljund, ribalaius), mida teenuseosutaja pakub, et tagada tulemuslik vahetamine, ja täiendavate IT-ressursside hankimise kord.

2.1.3. Teenuseosutaja esitab kliendile viite veebipõhisele registrile, mis sisaldab andmestruktuure ja -vorminguid, asjakohaseid standardeid ja avatud koostalitlusvõime spetsifikatsioone, milles eksporditavad andmed on kättesaadavad [täpsustada link asukohale] (andmemääruse artikli 26 punkt b).

2.2. **Vahetusprotsessi algatamine**

2.2.1. Klient algatab vahetamise, saates teenuseosutajale vahetusteate, nagu on kokku lepitud punktis 2.10, järgides [*pooled märgivad kokkulepitud etteteatamisaja, mis ei tohi ületada kahte kuud*] pikkust etteteatamisaega. Kui klient soovib vahetamist ainult teatavate teenuste ja vastavate andmete või digivarade puhul, tuleb seda vahetusteates täpsustada. [VARIANT] [Klient kasutab teatamiseks **3. liites** esitatud vormi.]

Vahetusteade on lepingu lõpetamise teatest erinev dokument. Klient võib kooskõlas lepingu tingimustega otsustada vahetada ainult teatava osa seni kasutatud teenuseosutaja osutatavatest teenustest. Sel juhul puudutavad vahetamisega seotud kohustused üksnes selliseid teenuseid ning vastavaid andmeid ja digivarasid; ülejäänute suhtes kohaldatakse endiselt varem kokku lepitud lepingutingimusi.

2.2.2. Vahetusteates teatab klient teenuseosutajale, kas ta kavatseb

(a) minna üle teisele andmetöötlusteenuse osutajale; sel juhul peaks klient esitama uue teenuseosutaja kohta vajalikud andmed;

(b) minna üle kliendi lokaalsele IKT-taristule või

(c) mitte teenust vahetada, vaid üksnes kustutada oma eksporditavad andmed ja digivarad.

(d) [VARIANT] [Klient kasutab teatamiseks **4. liites** esitatud vormi.]

2.2.3. Klient võib vahetusteates märkida ka vahetamise ajavahemiku(d) ja täiendavad IT-ressursid, mida klient sellistel ajavahemikel vajab. Kui teenuseosutaja ei suuda selliseid IT-ressursse märgitud ajavahemikel tagada, peaks ta esitama hiljemalt [kolme tööpäeva jooksul] alates vahetusteate saamisest vastuväite, seda nõuetekohaselt põhjendama ja pakkuma kliendile välja mitu alternatiivset ajavahemikku, pidades samal ajal kinni maksimaalsest üleminekuperioodist.

Vahetamise ajavahemik(ud) on ajavahemik(ud), näiteks nädalavahetus, mille jooksul klient kavatseb muuta oma süsteemid kasutajatele kättesaamatuks ja ajakohastamist ei toimu, nii et andmed on külmutatud, ning klient võib läbi viia vahetamise.

2.2.4. Teenuseosutaja kinnitab kliendile vahetusteate kättesaamist [kolme tööpäeva jooksul], kasutades selleks sama sidevahendit, mida kasutas klient.

Kliendil võib olla vaja vahetamist läbi viia kindlal ajavahemikul, et minimeerida äritegevuse häireid. Lisaks võib vahetamine nõuda seni kasutatud teenuseosutajalt täiendavaid ressursse. Seepärast peaks klient vajaduse korral märkima ajavahemikud, mille jooksul ta kavatseb vahetamist läbi viia, ja täiendavad ressursid (kooskõlas seni kasutatud teenuseosutaja esitatud teabega). Kui seni kasutatud teenuseosutaja ei suuda selliseid ressursse nimetatud ajavahemikel mõjuvatel põhjustel (nt teenuste korraline hooldus, mis mõjutaks tõsiselt ressursside kättesaadavust sellel ajal) pakkuda, peaks ta pakkuma kliendile alternatiive, mis tagaksid tulemusliku vahetamise maksimaalse üleminekuperioodi lõpuks.

2.3. **Üleminekuperiood**

2.3.1. Kui teenuseosutaja ei saa [kohustuslikust maksimaalsest] üleminekuperioodist kinni pidada, sest see ei ole tehniliselt võimalik, kohustub teenuseosutaja

(a) teavitama klienti kirjalikult, sealhulgas asjakohaste elektrooniliste vahenditega, 14 tööpäeva jooksul alates [vahetusteate kuupäev];

(b) märkima alternatiivse üleminekuperioodi, mis ei tohi ületada seitset (7) kuud alates kliendi vahetusteate kuupäevast, ning

(c) põhjendama nõuetekohaselt tehnilist võimatust.

Klient kinnitab sellise pikendamisteate kättesaamist [kolme tööpäeva jooksul].

2.3.2. Klient võib pikendada üleminekuperioodi üks kord ajavahemiku võrra, mida ta peab oma eesmärkide seisukohalt sobivamaks, kuid mitte rohkem kui [*märkida kuude arv*]. Sel juhul teavitab klient teenuseosutajat kirjalikult, sealhulgas asjakohaste elektrooniliste vahenditega, oma kavatsusest enne algse üleminekuperioodi lõppu ja märgib alternatiivse üleminekuperioodi. Teenuseosutaja kinnitab sellise pikendamisteate kättesaamist [kolme tööpäeva jooksul].

[VARIANT] [Klient kasutab teatamiseks **5. liites** esitatud vormi.]

2.4. **Teenuseosutaja kohustused vahetusprotsessi ajal**

2.4.1. Teenuseosutaja kohustub pakkuma kliendile ja kliendi volitatud kolmandatele isikutele vahetusprotsessis mõistlikku abi kohe, kui vahetusprotsess algab, ja kogu protsessi vältel, et klient saaks üleminekuperioodi jooksul teenust vahetada. Selleks peab teenuseosutaja eelkõige

(a) tegutsema nõuetekohase hoolsusega, et säilitada talitluspidevus, ning jätkama funktsioonide või teenuste osutamist lepingu alusel;

(b) säilitama kogu vahetusprotsessi vältel turvalisuse kõrge taseme, eelkõige seoses andmete turvalisusega nende edastamise ajal, ning

(c) kui vahetamise käigus avastatakse probleeme, mida ei ole võimalik tehnilise toe abil lahendada, analüüsima koos kliendiga põhjuseid ja leppima kokku lahendustes.

Isegi iseteeninduslikke automatiseeritud vahetusvahendeid käsitleva variandi B puhul jagab teenuseosutaja vastutust vahetamise ajastuse eest, näiteks kui vahendid on eduka vahetamise tagamiseks liiga aeglased või kui teenuseosutaja reageerib põhjendamatu viivitusega olukorras, kus klient avastab probleemi, mille lahendamiseks on vaja teenuseosutaja abi.

2.5. **Kliendi kohustused vahetusprotsessi ajal**

2.5.1. Klient kohustub võtma kõik mõistlikud meetmed, et saavutada tulemuslik vahetamine. Klient kohustub vastutama andmete ja digivarade importimise eest oma süsteemidesse või uue teenuseosutaja süsteemidesse ning nende andmete ja digivarade rakendamise eest, sealhulgas juhul, kui klient kasutab nendeks toiminguteks kolmanda isiku teenuseid.

2.5.2. Kui see on kohaldatav ja ilma et see piiraks andmemääruse artikli 30 lõike 6 kohaldamist, kohustuvad klient ja teenuseosutaja või nende volitatud kolmandad isikud austama teenuseosutaja poolt vahetusprotsessis esitatud materjalide intellektuaalomandi õigusi ja teenuseosutaja ärisaladusi. Klient kohustub tagama enda volitatud kolmandatele isikutele neile materjalidele juurdepääsu ja võimaldama nende kasutamist ainult määral, mis on vajalik vahetusprotsessi lõpuleviimiseks, ja üksnes teenuseosutaja sõnaselgel loal. Juurdepääs teenuseosutaja materjalidele, mis on seotud vahetusprotsessiga ja kaitstud intellektuaalomandi õiguste ja/või vahetusprotsessiga seotud ärisaladustega, ja nende materjalide kasutamine lõpetatakse hiljemalt kokkulepitud üleminekuperioodi, sealhulgas alternatiivse üleminekuperioodi lõppedes, järgides täielikult konfidentsiaalsuskohustusi ja teenuseosutaja antud intellektuaalomandi õigusi.

2.5.3. Klient võib leppida seni kasutatud teenuseosutajaga kokku eduka vahetamise parameetrites ja vahetamise vahe-eesmärkides ning teavitab seni kasutatud teenuseosutajat, mil määral on need vahe-eesmärgid vahetusprotsessi käigus saavutatud. Igal juhul peaks klient teenuseosutajale teatama, et ta on vahetamise edukalt lõpule viinud.

2.5.4. Klient tegutseb heas usus, et täita teenuseosutaja jagatud juhiseid vahetusprotsessi kohta.

Lisaks käesoleva lepinguga kehtestatud kohustustele on kõigil pooltel, sealhulgas uutel andmetöötlusteenuse osutajatel, andmemääruse artiklis 27 sätestatud õiguslik kohustus teha heas usus koostööd, et muuta vahetusprotsess tulemuslikuks, võimaldada andmete õigeaegset edastamist ja säilitada andmetöötlusteenuste järjepidevus.

Kliendi mõistlikud meetmed tulemusliku vahetamise saavutamiseks hõlmavad eelkõige järgmist:

— vahetusprotsessi asutusesisene ettevalmistamine (nt kogu andmetele juurdepääsu peatamine ja kasutaja teavitamine süsteemi käideldamatusest; kui vahetamine on tehtud ülesandeks kolmandale isikule, siis talle asjakohaste juhiste andmine, et ta järgiks kliendi ja teenuseosutaja vahelist lepingut;

— vahetusprotsessi jälgimine (nt eksporditavate andmete ja digivarade kontrollimine vahetamise ajal, et mis tahes probleemid viivitamata kindlaks teha);

— asjakohased lepingulised kokkulepped uue teenuseosutajaga või asjakohaste ressursside tagamine üleminekuks lokaalsele taristule.

2.6. **Edutu vahetamine**

2.6.1. Kui vahetusprotsessi ei ole edukalt lõpule viidud, peavad pooled tegema heas usus koostööd, et teha kindlaks selle põhjus ja saavutada edukas lõpuleviimine, võimaldada andmete õigeaegset edastamist ja säilitada teenuste järjepidevus. Eelkõige aitab teenuseosutaja kliendil tema taotlusel kindlaks teha edutu vahetamise põhjused, ning kui tuvastatud põhjused on seotud teenuseosutaja keskkonna või vahetusprotsessidega, annab nõu, kuidas tuvastatud tehnilised probleemid lahendada. Teenuseosutaja pakutava toe ja teenuseosutaja muude käesolevas jaos osutatud teenuste suhtes kohaldatakse vahetustasude suhtes kohaldatavaid norme.

2.6.2. Klient võib volitada uut teenuseosutajat tegutsema tema nimel.

2.7. **Andmete väljavõtmine ja andmete kustutamine**

2.7.1. Pooled lepivad kokku, et klient võtab oma andmed välja või kustutab need andmete väljavõtmiseks kokkulepitud perioodi jooksul, mis on […] päeva.

2.7.2. Andmete väljavõtmiseks kokkulepitud perioodi lõppedes ja kui vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud, kustutab teenuseosutaja kõik kliendi loodud või temaga otseselt seotud eksporditavad andmed ja digivarad ning kinnitab kliendile, et ta on seda teinud, välja arvatud nende eksporditavate andmete puhul, mida teenuseosutaja on kohustatud säilitama ELi või ELi liikmesriikide imperatiivsete õigusaktide alusel, tingimusel et teenuseosutaja teatab kliendile, kui see on seadusega lubatud, milliseid eksporditavaid andmeid, kui kaua ja millistel alustel ta säilitab.

Andmete väljavõtmine algab pärast kokkulepitud üleminekuperioodi lõppu ja see peab toimuma vähemalt 30 kalendripäeva pärast kliendi ja teenuseosutaja vahel kokku lepitud üleminekuperioodi lõppu. Klient võib otsustada andmete väljavõtmise õigust mitte kasutada. Sel juhul ta kas kustutab andmed ise (ja võib teenuseosutajat sellest teavitada, nagu on sätestatud andmemääruse artikli 25 lõike 3 punktis c) või kustutab sellised väljavõtmata andmed teenuseosutaja, nagu on märgitud variandi A punktis 1.8 ja variandi B punktis 2.7.

2.8. **Vahetustasud**

Tasud, mida klient peab vahetamise eest maksma, on järgmised: […]

Mitme andmetöötlusteenuse paralleelse kasutamise korral (mitmikpilve kasutuselevõtu stsenaarium) ei käsitata andmete väljaviimise tasusid vahetustasudena ja seega võib neid selliste teenuseosutaja kantud kulude edasikandmiseks kliendilt nõuda, kui ei ületata tegelikke kulusid. Vahetamise testimisvahendeid ja mõistlikku toetust, mida teenuseosutaja kliendile testimisel pakub, nagu on kavas kokku lepitud, tuleks käsitada vahetusprotsessi osana ja seega tuleks selliste teenuste tasud kooskõlas andmemääruse artikliga 29 järk-järgult kaotada.

2.9. **Vahetusprotsessi lõpetamine**

Vt lõpetamist käsitlevate lepingu tüüptingimuste punkt 1.

2.10. **Teated**

Pooled lepivad kokku, et kõik nendevahelised teated teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kohta esitatakse [*pooled lisavad valitud sidevahendid, sealhulgas asjakohased elektroonilised vahendid*].

2.11. **Esimus**

Kui käesolevate teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate tingimuste ning mis tahes muude kohaldatavate lepingupõhiste kokkulepete, tingimuste või muude andmetöötlusteenuse vahetamisega seotud kohaldatavate lepingute vahel on vastuolu või ebakõla, on esimuslikud käesolevad tingimused.

1. liide

Teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava

1. **Kontaktandmed**

(a) Teenuseosutaja kontaktandmed vahetamiseks ja kliendi lahkumiseks: …

(b) Kliendi kontaktandmed vahetamiseks ja kliendi lahkumiseks: …

2. **Klient peab kirjalikus teates esitama järgmise teabe:**

(a) andmed, mida teade puudutab, vastavalt **2. liites** kokkulepitule;

(b) andmete sihtkoht: kliendi lokaalne IKT-taristu või uus teenuseosutaja, sealhulgas asjakohased sihtkoha tehnilised spetsifikatsioonid;

(c) koht, kuhu andmed tuleks eksportida ja transportida.

3. **Teenuseosutaja kohustus reageerida kirjalikule teatele**

Teenuseosutaja vastab kliendile …. päeva jooksul kirjalikult, esitades järgmise teabe.

(a) Kõigi vahetusprotsessi käigus edastatavate andmekategooriate ammendav spetsifikatsioon

i) Eksporditavad andmed

— Kõik kliendi poolt teenuslepingu kehtima hakkamisel imporditud andmed, sealhulgas metaandmed (*sisendandmed*):

— A, koos metaandmetega: ….. vormingus ….

— B, koos metaandmetega: ….. vormingus ….

— C, koos metaandmetega: ….. vormingus ….

— Kõik andmed, mis on otseselt või kaudselt kaasloodud, kui klient on kasutanud andmetöötlusteenust:

— D, koos metaandmetega: ….. vormingus ….

— E, koos metaandmetega: ….. vormingus ….

— F, koos metaandmetega: ….. vormingus ….

ii) Digivarad

— L, vormingus …

— M, vormingus …

(b) Teenuseosutaja andmetöötlusteenuse sisemise toimimisega seotud selliste andmekategooriate ammendav spetsifikatsioon, mis tuleb eksporditavatest andmetest välja jätta, kui esineb teenuseosutaja ärisaladuste kahjustamise oht: ...

4. **Üleviidavate andmete kinnitamine**

Klient märgib, milliseid andmeid ja digivarasid ta soovib kokkulepitud (või alternatiivse) üleminekuperioodi jooksul saada.

5. **Järjekord, ajastus ja testimine**

Üleminekuperioodi ajal:

(a) valitud andmete ja digivarade eksportimise ja edastamise kokkulepitud järjekord ja ajastus on järgmised: …

(b) teenuseosutaja kavandatud testimismeetodi kirjeldus: ....

(c) teenuseosutaja või teenuseosutaja vahendeid ja protsesse kasutav klient testib osa kokkulepitud andmete ja digivarade eksportimist ja edastamist kokkulepitud kohta, et järjekord ja ajastus kinnitada või neid kohandada;

(d) klient testib kokkulepitud andmete ja digivarade importimist enda süsteemidesse või uue teenuseosutaja süsteemidesse ja nende rakendamist seal;

(e) kui testimisega või testimise tulemustega on probleeme, teevad seni kasutatud teenuseosutaja ja klient kindlaks, kas need tulenevad kokkulepitud andmete ja digivarade ekspordist ja edastamisprotsessidest, mis on teenuseosutaja vastutusel, või kliendi vastutusel olevatest impordi- ja rakendamisprotsessidest.

6. **Vahetusprotsessi läbiviimine**

(a) Teenuseosutaja peab eksportima ja transportima andmed või digivarad elektrooniliste või füüsiliste vahendite abil kliendi määratud kohta ning klient (või kliendi volitatud kolmas isik) peab importima andmed või digivarad enda süsteemidesse või uue teenuseosutaja süsteemidesse ja rakendama neid andmeid või digivarasid nendes süsteemides.

(b) Klient (või kliendi volitatud kolmas isik) peab testima funktsioone enda keskkonnas või uue teenuseosutaja keskkonnas *[pooled märgivad testi tegemiseks kokkulepitud ajavahemiku]* jooksul ja dokumenteerima teenuseosutaja jaoks kõik probleemid, mis tulenevad i) eksporditud andmete või digivarade kvaliteedist või ii) teenuseosutaja esitatud teabe ebapiisavusest.

(c) Teenuseosutaja peab reageerima põhjendamatu viivituseta, et klient saaks kohustusliku üleminekuperioodi jooksul teenuse vahetatud.

7. **Edukas vahetamine**

Niipea, kui klient teavitab teenuseosutajat, et vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud, teavitab teenuseosutaja klienti põhjendamatu viivituseta lepingu lõpetamisest. Kui klient ei teavita teenuseosutajat vahetamise edukusest või edutusest, kuid teenuseosutajal on alust arvata, et klient on vahetamise edukalt lõpule viinud, võib teenuseosutaja saata kliendile palve kinnitada eduka vahetamise toimumist. Kui klient ei kinnita edukat vahetamist 30 kalendripäeva jooksul alates sellisest palvest, loetakse vahetamine edutuks ja lepingut ei lõpetata.

2. liide

Vahetamise kontrollnimekiri

Nõutav teave on kas sõnaselgelt märgitud allpool või kättesaadav aadressil […].

(a) Ammendav spetsifikatsioon, mis hõlmab kõiki selliste andmete ja digivarade kategooriaid, mida võib üle kanda, sealhulgas vähemalt kõiki eksporditavaid andmeid: ...

(b) Teenuseosutaja andmetöötlusteenuse sisemise toimimisega seotud selliste andme- ja digivarakategooriate ammendav spetsifikatsioon, mille puhul esineb teenuseosutaja ärisaladuste kahjustamise oht ja mis on vahetamisest välja jäetud: ...

(c) Teave, mis käsitleb vahetamis- ja ülekandmismenetlusi, mille puhul kasutatakse vahetusvahendeid: ...

(d) Hinnanguline aeg, mida on vaja andmete ja digivarade eksportimiseks ja edastamiseks: ...

(e) Seni kasutatud teenuseosutaja funktsioonide või teenuste osutamise järjepidevusega seotud teadaolevad riskid: …

(f) IT-ressursid, mille teenuseosutaja tagab tulemuslikuks vahetamiseks: ...

3. liide

Vahetusteade

[Teenuseosutaja nimi ja teabevahetuse aadress]

[Kuupäev]

Vahetusteade

Kliendi nimi: […]

Leping: (*lepingu nimi ja üksikasjad, nt lepingu nimi, number, täitmise kuupäev vastavalt lepingus nõutule)*

Teenused, mida vahetamine puudutab: [*kõik lepinguga hõlmatud teenused*] või [*märkida sõnaselgelt teenused või digivarad, mida vahetatakse, kui vahetamine hõlmab üksnes osa teenustest*]

[VARIANT] [Teavitan/teavitame teid kliendi nimel, et klient algatab vahetamise seoses teenustega, mida vahetamine puudutab, (*täpsustada alguskuupäev*). Etteteatamisaeg on (*täpsustab klient: maksimaalselt kaks kuud, kuid võib olla kliendi äranägemisel lühem.*]

[VARIANT] Teavitan/teavitame teid kliendi nimel, et klient algatab järgmiste teenuste, andmete või digivarade vahetamise: …

[VARIANT] Klient teavitab teid, et ta kavatseb üle minna [*uue teenuseosutaja / kliendi lokaalse taristu andmed*].

[VARIANT] [(*Kohaldatav automatiseeritud vahetamise puhul*) Klient soovib vahetust läbi viia järgmisel ajavahemikul (järgmistel ajavahemikel): (*täpsustada kuupäevad ja üksikasjad*). Klient taotleb, et sellistel ajavahemikel oleksid kättesaadavad järgmised IT-ressursid (*täidab klient*).]

Teenusosutaja vahetamise eest vastutava isiku kontaktandmed: (*vahetusprotsessi eest vastutava kliendi esindaja andmed*).

_____

[Kliendi volitatud esindaja allkiri]

4. liide

Kliendi lahkumise teade

Käesolevat vormi kasutatakse juhul, kui klient ei soovi mitte vahetada, vaid üksnes oma eksporditavad andmed või digivarad kas variandi A või variandi B raames kustutada.

[Teenuseosutaja nimi ja teabevahetuse aadress]

[Kuupäev]

Kliendi lahkumise teade

Kliendi nimi: […]

Leping: [*lepingu nimi ja üksikasjad, nt lepingu nimi, number, täitmise kuupäev vastavalt lepingus nõutule]*

Kustutatavad andmed/digivarad: [(*kõik lepinguga hõlmatud andmed/digivarad]* või [*märkida sõnaselgelt teenused või digivarad, mis kustutatakse]*

[VARIANT] [Teavitan/teavitame teid kliendi nimel, et klient algatab vahetamise, mis seisneb üksnes kustutatavate andmete/digivarade kustutamises, alates (*alguskuupäev*). Etteteatamisaeg on (*täpsustab klient: maksimaalselt kaks kuud, kuid võib olla kliendi äranägemisel lühem*)].

[VARIANT] [Vahetamise eest vastutava isiku kontaktandmed: (*vahetusprotsessi eest vastutava kliendi esindaja andmed*).]

_____

[Kliendi volitatud esindaja allkiri]

5. liide

Alternatiivse üleminekuperioodi teade

[Teenuseosutaja nimi ja teabevahetuse aadress]

[Kuupäev]

Alternatiivse üleminekuperioodi teade

Kliendi nimi: […]

Leping: [*lepingu nimi ja üksikasjad, nt lepingu nimi, number, täitmise kuupäev vastavalt lepingus nõutule]*

Kustutatavad andmed/digivarad: [*kõik lepinguga hõlmatud andmed/digivarad]* või [*märkida sõnaselgelt teenused või digivarad, mis kustutatakse]*

[VARIANT] [Teavitan/teavitame teid kliendi nimel, et klient soovib üleminekuperioodi pikendada kuni hiljemalt (*kuupäev*].

[VARIANT] [Vahetamise eest vastutava isiku kontaktandmed: (*vahetusprotsessi eest vastutava kliendi esindaja andmed*).]

_____

[Kliendi volitatud esindaja allkiri]

VII LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

lõpetamine

Määrusega (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) võimaldatakse andmetöötlusteenuste (st pilv- ja servtöötluse teenuste) klientidel vahetada teenuseosutajat või edastada oma andmed enda lokaalsesse IKT-taristusse. Vahetamistoiming mõjutab seda, kas pooltevaheline leping jätkub või lõpetatakse.

Käesolevates lepingu tüüptingimustes käsitletakse vahetamise kontekstis toimuvat kliendi ja teenuseosutaja vahelise lepingu lõpetamist seoses konkreetse teenusega. Käesolevad lepingu tüüptingimused hõlmavad teenuslepingu lõpetamise protsessi. Need on otseselt seotud teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate lepingu tüüptingimustega ning nendega nähakse ette eri lõpetamisvõimalused ja nendega seotud tingimused. Tavaliselt lõpetatakse andmetöötlusleping (täielikult või osaliselt) pärast vahetusprotsessi edukat lõpuleviimist või kui klient ei soovi teenuseosutajat vahetada, kuid taotleb kõigi andmete kustutamist ja nende kustutamine on edukas. Käesolevatesse lepingu tüüptingimustesse on lisatud mõned täiendavad võimalused, mis on abiks pooltele stsenaariumide korral, mis ei ole andmemäärusega hõlmatud.

Teenuseosutajaga sõlmitud leping võib hõlmata mitut teenust. Kui käesolevad lepingu tüüptingimused lisatakse lepingule ja klient läheb ühe teenuse puhul üle uuele teenuseosutajale, samal ajal kui teised teenused jäävad seni kasutatud teenuseosutaja juurde, lõpetatakse leping üksnes selle konkreetse teenuse suhtes, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

Lisaks käesolevate lepingu tüüptingimustega reguleeritud vahetamisega seotud lõpetamisele võib lepingu lõpetada ka muudel põhilepingus sisalduvatel või kohaldatava õigusega ette nähtud lõpetamise alustel. Teenuseosutaja võib otsustada lepingu lõpetada, kui klient rikub oma kohustusi, ja esitada lõpetamisteate. Sel juhul võib klient esitada vahetusteate, mille tulemusel pikendatakse lepingut kuni vahetusprotsessi eduka lõpuleviimiseni.

Käesolevatele lepingu tüüptingimustele on lisatud muud komisjoni soovitatud lepingu tüüptingimused, mis hõlmavad muid konkreetseid teemasid kui lepingu lõpetamine. Pooltel soovitatakse kaaluda ka nende muude tingimuste kasutamist, kuna tüüptingimused on töötatud välja nii, et need oleksid sidusad ja üksteist toetavad.

Mida lõpetamist käsitlevad lepingu tüüptingimused sisaldavad?

Andmemääruses sätestatud stsenaariumid. Leping lõpetatakse konkreetsetel asjaoludel pärast vahetamise edukat lõpuleviimist (*sündmus A*) või kui klient ei soovi vahetamist, kuid nõuab kõigi andmete kustutamist ja selline kustutamine on edukas (*sündmus B*). Leping loetakse lõpetatuks, kui vahetamine on edukalt lõpule viidud (*sündmus A*) või kui on möödunud maksimaalne etteteatamisaeg (*sündmus B*). Kuna leping lõpeb automaatselt, puudub vajadus lõpetamisteate kättetoimetamiseks või lepingu kohase lõpetamismenetluse järgimiseks. Teenuseosutaja on aga kohustatud klienti teavitama, et leping loetakse lõpetatuks (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkt c). See teade on oma olemuselt informatiivne, kuna leping on juba lõpetatud. Seega, isegi kui teenuseosutaja viivitab teavitamisega, ei saa ta lõpetatud lepingu alusel tasu nõuda.

Klient peaks teenuseosutajat siiski teavitama, et vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud, sest teenuseosutaja ei pruugi sellest teadlik olla. Kui teenuseosutajal on põhjust kahtlustada, et klient on juba edukalt teenust vahetanud (nt klient ei logi teenusesse sisse või tal ei ole teenuses salvestatud jõudeolekus andmeid), võib teenuseosutaja võtta kliendiga ühendust ja paluda eduka vahetamise kinnitamist. Kui klient ei vasta, loetakse, et vahetamine ei ole edukalt lõpule viidud, ja leping jätkub (st seda ei lõpetata) selle kehtivatel tingimustel.

Andmemääruses ei ole edukat vahetamist määratletud. Põhimõtteliselt on kliendi otsustada, kas vahetamine oli edukas. Selleks et hinnata, kas vahetamine oli edukas, võib klient või võivad klient ja teenuseosutaja kokkuleppel siiski kindlaks määrata teatavad kriteeriumid, eelkõige järgmised:

(a) andmete edastamise lõpuleviimine, st kas kõik eksporditavad andmed ja asjakohasel juhul digivarad on edastatud uue teenuseosutaja keskkonda ning kas nende täpsus, terviklus ja täielikkus on säilinud; eksporditavad andmed ja digivarad peaksid vastama algsetele andmetele ja digivaradele ilma kadude ja andmelaostuseta;

(b) digivarade kasutuselevõtt (kui see on asjakohane); kui vahetamine hõlmab digivarade, näiteks kliendi enda või litsentsitud rakenduste edastamist, peaks klient kontrollima, kas sellised digivarad on uue teenuseosutaja keskkonda installeeritud ning on seal konfigureeritud ja toimivad;

(c) uue teenuse testimine: selles etapis peaks klient enne vahetamist kontrollima, kas uue teenuseosutaja pakutavad teenused toimivad kavakohaselt; eelkõige peaks klient testima uue teenuseosutaja teenuse, sealhulgas vahetatud andmete või digivarade jõudlust, funktsionaalsust ja toimimist, et hinnata, kas tema vahetusprotsessi kontrollikriteeriumid on täidetud.

Tähtajalise lepingu puhul võib vahetamine lõppeda enne või pärast lepingu lõppemist (viimase kohta vt sündmus D). Kui vahetamine lõpeb enne lepingu lõppemist, lõpeb ka leping. Sel juhul võidakse kohaldada ennetähtaegse lõpetamise trahve (andmemääruse artikli 23 punkt a, artikli 25 lõike 2 punkt c ja artikli 29 lõige 4).

Mis saab juhul, kui vahetamine ei ole edukas?

Vt teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevad lepingu tüüptingimused

Et lahendada olukord, kus vahetamine ei ole edukas ja lepingut ei saa lõpetada, võivad pooled esitada andmemääruse alusel kaebuse pädevale asutusele, et see teeks otsuse. Tuleks siiski mõista, et pooled võivad kasutada ka kõiki nende jurisdiktsioonis kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid (nt nõude esitamine, tsiviilkohtult ettekirjutuse taotlemine jne).

Veel kaks stsenaariumi. Punktid 1.4 ja 1.5 on vabatahtlikud ning neis esitatakse pooltele kaalumiseks veel kaks stsenaariumi. Kuigi neid ei ole andmemääruses sõnaselgelt nimetatud, võivad need praktikas esineda ja need lisatakse tüüptingimustesse, et aidata pooltel selliseid olukordi lahendada. Need stsenaariumid on järgmised.

— Klient soovib pikendada oma andmete käideldavust seni kasutatud teenuseosutaja juures või säilitada seni kasutatud teenuseosutajaga sõlmitud lepingu, kasutades võimalust osta uus teenus pikemaks ajaks, olenemata sellest, kas sellele eelneb teenuse vahetamine või lihtsalt teenuse lõpetamine ilma vahetamiseta. Klient võib seni kasutatud teenuseosutajalt vajada üksnes piiratud funktsionaalsusega teenust, st oma andmete käideldavuse tagamist selle pikema aja jooksul või lepingu olemasolu, et oleks võimalik tellida uut teenust (*sündmus C*).

Kuna sel juhul on andmed kättesaadavad piiratud funktsionaalsusega teenuse kaudu, peaksid seni kasutatud teenuseosutaja ja klient sõlmima selle lisateenuse kohta uue lepingu või muutma olemasolevat lepingut (vt punkt 1.4.2). Eelkõige peaksid pooled kokku leppima uues andmete väljavõtmise perioodis. Üldiste (raam)lepingute puhul võib klient soovida säilitada lepingulise suhte seni kasutatud teenuseosutajaga, et ta saaks kiiresti osta uusi teenuseid, ilma et ta peaks läbima uue lepingu sõlmimise protsessi, mis võib suuremates organisatsioonides olla pikk ja keeruline.

Näide sündmuse C kohta. Klient on oma andmed edukalt eksportinud ja edastanud seni kasutatud teenuseosutajalt uuele teenuseosutajale, kelle keskkonnas andmed edukalt kasutusele võeti. Teise näitena võib klient otsustada teenuse seni kasutatud teenuseosutaja juures lõpetada, minemata seejärel üle teisele teenuseosutajale. Kummaski näites ei soovi klient siiski oma andmete kustutamist, vaid eelistab, et seni kasutatud teenuseosutaja need turvaliselt varundaks pikemaks ajaks kui andmete väljavõtmiseks kokkulepitud periood. Mis tahes selline seni kasutatud teenuseosutaja võimaldatud lisateenus ei takista algse lepingu lõpetamist, ja teenuse osutamine põhineks uuel või muudetud lepingul.

— Tähtajaline leping lõpeb enne, kui vahetusprotsess on toimunud või lõpule viidud (sündmus D).

Näide sündmuse D kohta. Selle näiteks võib olla olukord, kus klient ei teata piisavalt aegsasti ette. Sel juhul ei ole andmeid seni kasutatud teenuseosutajaga sõlmitud lepingu lõppemise kuupäeval uuele teenuseosutajale edastatud.

Pooled peaksid olema teadlikud, et vahetusprotsessi ajal võib teenuste osutamine peatuda. Sel juhul kohaldatakse lepingus sisalduvat teenuste peatamise üldtingimust.
Teatavate kohandatud teenuste suhtes kehtivad erandid. Vt teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevatele lepingu tüüptingimustele lisatud selgitus.

1. **Lõpetamine**

1.1. **Lõpetamisprotsess**

1.1.1. Pooltevaheline leping loetakse lõpetatuks, kui on toimunud üks järgmistest sündmustest:

(a) kui see on kohaldatav, pärast vahetusprotsessi edukat lõpuleviimist. Kui vahetusprotsess viiakse edukalt lõpule enne lepingu kokkulepitud kehtivusaja lõppu, kohaldatakse selles lepingus kindlaksmääratud ennetähtaegse lõpetamise tasusid, või

(b) maksimaalse etteteatamisaja möödumisel, kui klient ei taha teenust vahetada, vaid soovib oma eksporditavad andmed ja digivarad teenuse lõpetamisel kustutada.

1.1.2. Kui leping sisaldab kohaldatavale õigusele vastavaid lõpetamise tingimusi, näiteks järgmisi:

(a) pool taotleb maksete peatamist või välja on kuulutatud poole pankrot;

(b) pool ei ole lepingust tulenevat kohustust õigel ajal täitnud, mis (lepingu või seaduse kohaselt) toob kaasa või võib kaasa tuua lepingu lõpetamise;

(c) poole omandiõiguses või kontrollis on toimunud muutus, mis lepingu või seaduse kohaselt toob kaasa või võib kaasa tuua lepingu lõpetamise;

(d) leping tunnistatakse kohaldatava imperatiivse õiguse rikkumise või muutmise tõttu kehtetuks või

(e) muud olukorrad, mis lepingu või seaduse kohaselt toovad kaasa või võivad kaasa tuua lepingu lõpetamise;

isegi kui vahetusprotsessi käigus esineb mõni lõpetamise alus, ei lõpetata lepingut ning kokkulepitud teenuseid ja funktsioone ega need ei lõpe enne vahetusprotsessi edukat lõpuleviimist (vt punkti 1.1.1 alapunkt a) või maksimaalse etteteatamisaja möödumist, kui klient soovib üksnes oma eksporditavad andmed ja digivarad teenuse lõpetamisel kustutada (vt punkti 1.1.1 alapunkt b), kui imperatiivses õiguses ei ole sätestatud teisiti. See ei mõjuta muid õigusi ega õiguskaitsevahendeid, mida pool saab teise poole suhtes kasutada. See kehtib ka juhul, kui vahetusprotsess algab pärast seda, kui teenuseosutaja on esitanud lepingu lõpetamise teate.

1.1.3. Ilma et see piiraks muude kohaldatava õiguse alusel kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist, ei lõpetata lepingut ega see ei lõpe enne, kui vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud, pädev kohus on teinud asjakohase lahendi või pooled on jõudnud kokkuleppele.

1.2. **Lõpetamine pärast vahetamise lõpuleviimist**

1.2.1. Lepingut ei lõpetata enne, kui vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud. Niipea, kui klient teavitab teenuseosutajat, et vahetusprotsess on edukalt lõpule viidud, teavitab teenuseosutaja klienti põhjendamatu viivituseta lepingu lõpetamisest.

1.2.2. Kui klient ei teavita teenuseosutajat edukast või edutust vahetamisest, kuid teenuseosutajal on põhjendatult alust arvata, et klient on vahetamise edukalt lõpule viinud, võib teenuseosutaja saata kliendile palve kinnitada, et vahetamine on edukalt lõpule viidud. Kui klient ei kinnita edukat vahetamist 30 tööpäeva jooksul alates sellisest palvest, loetakse vahetamine edutuks ning lepingut ei lõpetata ja see jätkub kehtivatel tingimustel.

1.3. **Lõpetamine ilma vahetamiseta**

1.3.1. Kui klient ei soovi mitte vahetada, vaid oma eksporditavad andmed ja digivarad teenuse lõpetamisel kustutada, nagu on kindlaks määratud punkti 1.1.1 alapunktis b, saab see toimuda ja loetakse lõpule viiduks üksnes juhul, kui

(a) kokkulepitud [maksimaalne] etteteatamisaeg on möödunud ja

(b) klient on sõnaselgelt palunud, et teenuseosutaja andmed kustutataks, mispeale andmed on edukalt kustutatud ja teenuseosutaja on seda kinnitanud;

(c) kokkulepitud etteteatamisaja möödudes on teenuseosutaja klienti lepingu lõpetamisest teavitanud.

Muud stsenaariumid [vabatahtlikud tingimused, mida kaaluda]

1.4. **Andmete säilitamise pikendamine**

1.4.1. Üleminekuperioodi lõpus võib klient otsustada, et ta ei kustuta kõiki oma eksporditavaid andmeid ja digivarasid [minimaalse]/kokkulepitud andmete väljavõtmise perioodi lõpus ning tagab nende kättesaadavuse kindlaksmääratud pikema aja jooksul, sealhulgas piiratud funktsionaalsusega teenuse osutamiseks.

1.4.2. Sel juhul lepivad klient ja teenuseosutaja kokku kas i) kehtiva lepingu muutmises, et see hõlmaks pikendatud andmete säilitamise perioodi, või ii) uue lepingu sõlmimises piiratud funktsionaalsusega teenuse osutamiseks.

1.5. **Tähtajalise lepingu lõppemine enne vahetamist**

1.5.1. Kui leping sõlmiti tähtajaliselt ning i) lõppkuupäev saabub enne vahetusprotsessi lõpuleviimist ning ii) klient ei ole taotlenud oma eksporditavate andmete ja digivarade kustutamist, siis

(a) üleminekuperiood algab lepingu lõppemise kuupäeval; teenuseosutaja pakub mõistlikku abi, nagu on ette nähtud teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevates lepingu tüüptingimustes;

(b) vahetusprotsessi eduka lõpuleviimise korral kohaldatakse punkti 1.2 ning

(c) vahetusprotsessi lõpuleviimise edutuse korral kohaldatakse teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate lepingu tüüptingimuste punkti 1.7 variandi A puhul ja punkti 2.6 variandi B puhul.

1.6. **Teated**

Pooled lepivad kokku, et kõik nendevahelised teated seoses käesolevate lõpetamist käsitlevate tingimustega esitatakse [*pooled lisavad valitud sidevahendid, sealhulgas asjakohased elektroonilised vahendid*].

1.7. **Esimus**

Kui käesolevate lõpetamist käsitlevate tingimuste ning mis tahes muude kohaldatavate lepingupõhiste kokkulepete, tingimuste või muude andmetöötlusteenuse osutamise aluseks oleva lepingu lõpetamisega seotud kohaldatavate lepingute vahel on vastuolu või ebakõla, on esimuslikud käesolevad tingimused.

VIII LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

turvalisus ja talitluspidevus

Määruse (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) põhjenduses 94 on märgitud, et kogu vahetusprotsessi vältel tuleks tagada kõrgetasemeline turvalisus ja teenuseosutaja peaks tegutsema nõuetekohase hoolsusega, et säilitada talitluspidevus ja tagada funktsioonide või teenuste osutamine lepingu alusel ning anda selget teavet talitluspidevusega seotud teadaolevate riskide kohta.

Andmemääruses on sätestatud teenuseosutaja kohustus tagada seoses vahetusprotsessiga kõrgetasemeline turvalisus ja talitluspidevus. Eelkõige puudutab see andmete turvalisust nende edastamise ajal ja andmete jätkuvat turvalisust väljavõtmisaja jooksul (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt iv). Kui turvalisuse ja talitluspidevuse teemasid käsitletakse üldiselt andmetöötluslepingus ja muudes lepingudokumentides, siis käesolevad lepingu tüüptingimused keskenduvad teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise protsessiga seotud turvalisusele ja talitluspidevusele vastavalt andmemäärusega kehtestatud õigustele ja kohustustele.

Käesolevates lepingu tüüptingimustes on kombineeritud tingimused, mis käsitlevad turvalisuse ja talitluspidevuse konkreetseid küsimusi kogu vahetusprotsessi jooksul, sest turvalisuse ja talitluspidevuse kontekst ja mõte on sarnased. Kuigi teenusleping sisaldab turvalisust ja talitluspidevust käsitlevaid sätteid, tuleb kajastada mõningaid vahetusprotsessiga seotud eripärasid.

Vahetusprotsessiga võivad kaasneda konkreetsed turvariskid, mis võivad realiseeruda vahetusprotsessi eri etappides ja puudutada selle eri aspekte, millele tuleb pöörata erilist tähelepanu. Need on järgmised:

i. andmetöötlus;
ii. identiteedihaldus ja juurdepääsukontroll;
iii. andmete edastamine;
iv. andmete väljavõtmine;
v. andmete pidev konfidentsiaalsus, terviklus ja käideldavus ning
vi. muud tulemusliku vahetusprotsessi ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud riskid.

Samuti väärivad erilist tähelepanu ja arvessevõtmist teatavad vahetusprotsessiga seotud talitluspidevuse riskid. Need võivad puudutada järgmist:

i. talitluspidevuse säilitamine, et tagada teenuste kõrgetasemeline turvalisus;
ii. lepingukohaste teenuste osutamise jätkamine;
iii. selge teabe andmine teenuste osutamise järjepidevusega seotud teadaolevate riskide kohta.

Sellega seoses kohustab andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt ii teenuseosutajat tegutsema nõuetekohase hoolsusega, et säilitada talitluspidevus ning tagada funktsioonide või teenuste osutamine lepingu alusel. Samuti on teenuseosutaja kohustatud andma selget teavet seni kasutatud andmetöötlusteenuse osutaja funktsioonide või teenuste osutamise järjepidevusega seotud teadaolevate riskide kohta (andmemääruse artikli 25 lõike 2 punkti a alapunkt iii).

Riskipõhine turvalisus ja talitluspidevus. Kui lepingu tüüptingimustega on ette nähtud lepingulised kokkulepped, tähendab turvalisusega seotud riskipõhine ja kõiki ohte hõlmav lähenemisviis dünaamilist ja kontekstipõhist lähenemisviisi kohaldatavatele teenustele ja kasutuselevõtumudelitele ning nendega seotud kasutamisele, vajadustele ja riskidele. Kliendi ja teenuseosutaja ülesanne on seotud meetmed ja kontrollimehhanismid ühiselt kindlaks määrata, kokku leppida ja neid rakendada ning ühiselt jälgida, et tagada teenuste suurem üldine kerksus ja terviklus.

Näiteks tuleb erilist tähelepanu pöörata sellele, et tagada pidev asjakohane ja vastutustundlik tase järgmistes valdkondades:

i. andmeterviklus;
ii. vastupanuvõime kõikidele teadaolevatele nõrkustele, kui andmed tehakse väljavõtmiseks kättesaadavaks;
iii. krüptoallkirjad;
iv. spetsiaalne mitmeteguriline juurdepääsuhaldus;
v. isikusamasuse kontroll, sealhulgas autoriseerimine;

vi. veebisaidi, portaali, platvormi ja nendega seotud rakendusliideste turvalisus;
vii. teenuseosutajapoolne turvalisus;
viii. kliendipoolne tagamine ja kindlus, sealhulgas asjaomas(t)e uu(t)e teenuseosutaja(te) turvalisus;
ix. võrgutegevus;
x. jõuründe registreerimine;
xi. transpordikihi turve ja muu transiiditurve;
xii. hajusate teenusetõkestusrünnete vastane kaitse ning
xiii. ranged andmete kustutamise põhimõtted ja tavad.

Teenuseosutaja peaks suutma kliendile tõendada, et turvalisuse ja andmekaitsega seotud tehnilisi, tegevusalaseid ja korralduslikke meetmeid võetakse pidevalt ja asjakohaselt.

See idee sarnaneb struktuurile ja lähenemisviisile, mis on sätestatud i) vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse (määrus (EL) 2016/679) artiklites 25 ja 32, ii) küberturvalisuse 2. direktiivis (EUR-Lex), iii) küberturvalisuse määruse (EL) 2019/881 kohases küberturvalisuse sertifitseerimise kavas.

Näited selle kohta, mida teenuseosutaja peaks tõendama:
i. sisemine turvalisus, kindluse jälgimine ja turvanõuete rikkumise või muude intsidentide käsitlemise põhimõtted;
ii. vastavus teatavatele avatud omandiõiguseta standarditele, mida asjaomases sektoris tavaliselt kasutatakse;
iii. sertifitseerimine või muu kindluse andmine kooskõlas asjakohase kohaldatava riigisisese õigusega või määruse (EL) 2019/881 (küberturvalisuse määrus) alusel välja töötatud asjakohaste Euroopa küberturvalisuse sertifitseerimise kavadega või nende muu järgimine või
iv. regulatiivsed tehnilised standardid, kui need on asjakohas(t)es sektori(te)s kohaldatavad.

Riskipõhised normid. Paljude ELis tegutsevate teenuseosutajate ja mõne kliendi suhtes võidakse kohaldada teatavaid riskipõhiseid norme. Selle tulemusena suurenevad üldiselt turvalisusega seotud kohustused ja ülesanded, kusjuures rikkumistel ja muudel intsidentidel on raskemad õiguslikud, mainega seotud ja muud tagajärjed. Seetõttu on tungivalt soovitatav neid riskipõhiseid norme enne teenuslepingu sõlmimist ja selle täitmise ajal arvesse võtta.

Mõned näited riskipõhiste normide kohta, mida võidakse kohaldada: küberturvalisuse 2. direktiiv, elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse direktiiv, digitaalse tegevuskerksuse määrus (DORA), küberkerksuse määrus, küberturvalisuse määrus ja isikuandmete kaitse üldmäärus ning võimalikud riigisisese õiguse kohased normid.

Käesolevates lepingu tüüptingimustes kasutatakse mõistet „intsident“ nii turvalisuse kui ka talitluspidevusega seoses (*vt „Mõisted“*).

Punkt 1.4 hõlmab näiteks ka isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 33 ja küberturvalisuse 2. direktiivi artikli 23 kohaseid teateid.

Käesolevatele tüüptingimustele on lisatud muud komisjoni soovitatud lepingu tüüptingimused, mis hõlmavad muid konkreetseid teemasid kui turvalisus ja talitluspidevus. Pooltel soovitatakse kaaluda ka nende muude tingimuste kasutamist, kuna tüüptingimused on töötatud välja nii, et need oleksid sidusad ja üksteist toetavad.

1. **Turvalisus ja talitluspidevus**

1.1. **Üldist**

1.1.1. Teenuseosutaja kohustub rakendama kõige asjakohasemaid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, millega tagatakse, et turvalisuse ja vastupanuvõime tase on proportsionaalne riskidega, mis tulenevad teenustest ning nende kavandatud ja mõistlikult prognoositavast kasutamisest vahetusprotsessis.

1.1.2. Lisaks sellele kohustub teenuseosutaja vältima teenusehäireid ja säilitama teenuste järjepidevuse vahetusprotsessi ajal. See hõlmab piisava talitluspidevuse juhtimise olemasolu ja säilitamist, sealhulgas erandolukorra plaanimist ja avariitaastemeetmeid, mis põhinevad väljakujunenud parimatel tavadel ja turustandarditel. Teenuseosutaja peab hoidma need meetmed ajakohasena, neid korrapäraselt läbi vaatama ja testima.

1.2. **Turvalisus**

1.2.1. Vastavalt punktile 1.1.1 peab teenuseosutaja rakendama asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et tagada vahetusprotsessi ajal kõrgetasemeline turvalisus. See on eelkõige seotud andmete turvalisusega nende edastamise ajal ja andmete jätkuva turvalisusega andmete väljavõtmise ajal.

1.2.2. Teenuseosutaja peab rakendama asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, et säilitada vahetusprotsessi ajal riskide tasemega proportsionaalne turvalisuse tase. See hõlmab asjakohaseid riske, mis on seotud andmetöötluse turvalisuse, identiteedihalduse ja juurdepääsukontrolli, andmete ülekantavuse, andmete väljavõtmise, andmete pideva konfidentsiaalsuse, tervikluse ja käideldavusega, ning muid riske, mis on seotud tulemusliku vahetamisega.

1.2.3. Punktidega 1.1.1 ja 1.2.1 hõlmatud meetmetega tuleb piiranguteta tagada vähemalt järgmine:

(a) andmete pidev konfidentsiaalsus, terviklus ja käideldavus ning teenuste, eksporditavate andmete ja digivarade vastupanuvõime;

(b) intsidendi korral andmete käideldavuse ja tervikluse taastamine ning neile mõistliku aja jooksul juurdepääsu võimaldamine ning

(c) tehniliste ja korralduslike meetmete tulemuslikkuse pidev jälgimine ning korrapärane testimine ja hindamine, et tagada teenuste, eksporditavate andmete ja digivarade turvalisus.

1.3. **Talitluspidevus**

1.3.1. Vastavalt punktile 1.1.2 peab teenuseosutaja eelkõige

(a) tegutsema nõuetekohase hoolsusega, et säilitada talitluspidevus, ja jätkama teenuste osutamist lepingu alusel ning

(b) andma selget teavet teenuste osutamise järjepidevusega seotud teadaolevate riskide kohta.

1.4. **Teated**

1.4.1. Pooled lepivad kokku, et kõik nendevahelised teated seoses käesolevate turvalisust ja talitluspidevust käsitlevate tingimustega esitatakse [*pooled lisavad valitud sidevahendid, sealhulgas asjakohased elektroonilised vahendid]*.

1.4.2. Teenuseosutaja peab kliendile kõikidest intsidentidest teatama. Teenuseosutaja peab intsidendist teatama põhjendamatu viivituseta ja igal juhul 72 (seitsmekümne kahe) tunni jooksul pärast sellest teadasaamist, kui vastavalt regulatiivsetele kohustustele ei ole nõutav hoiatuse või sarnase teate edastamine lühema aja jooksul.

1.4.3. Teenuseosutaja teade peab sisaldama teavet, mida klient vajab intsidendi tagajärgede hindamiseks. Teenuseosutaja peab klienti (sh kliendi volitatud kolmandaid isikuid) viivitamata, tulemuslikult, mõistlikult ja lisakuludeta abistama ning tegema temaga koostööd kõigis uurimistoimingutes, mida kliendil on õigus kooskõlas kohaldatava ELi ja riigisisese õigusega teha.

1.4.4. Kui intsident mõjutab või tõenäoliselt mõjutab teenuseosutajat, peab teenuseosutaja võtma kõige asjakohasemad meetmed, mis on vajalikud intsidendi mõju minimeerimiseks ja selle kordumise vältimiseks. See ei mõjuta muid õigusi, mis kliendil võivad olla lepingu või kohaldatava ELi või riigisisese õiguse alusel.

1.5. **Muud küsimused**

1.5.1. Kliendi taotlusel peab teenuseosutaja esitama kliendile põhjendamatu viivituseta kokkuvõtte teenuseosutaja turvameetmete ja nendega seotud turbehalduse põhielementidest ning talitluspidevusest ja sellega seotud erandolukorra juhtimisest ning eespool nimetatud aspektide olulistest muudatustest.

1.5.2. Kliendi taotlusel peab teenuseosutaja esitama kliendile põhjendamatu viivituseta eespool nimetatud kokkuvõtet täiendavad lisaandmed, näiteks testitulemused ja kindlustandvad tõendid. Sel juhul võib teenuseosutaja nõuda, et klient allkirjastaks enne selliste andmete jagamist konfidentsiaalsuskokkuleppe. See konfidentsiaalsuskokkulepe peab siiski sisaldama tavapäraseid erandeid ega tohi mõjutada käesoleva lõike, lepingu ega kohaldatava ELi või riigisisese õiguse muid tingimusi. Teenuseosutajal on õigus nõuda, et andmeid jagataks üksnes teadmisvajaduse alusel, sealhulgas tema määratud teenuseosutaja(te) või muude asjaomaste kliendi kolmandast isikust tarnijatega.

Sellised tavapärased erandid hõlmavad teavet (või selle asjakohast osa), i) mis on juba avalik, ii) mida klient peab avalikustama, kui selle avalikustamine on kohustuslik a) kohaldatava õiguse alusel või b) valitsusasutuse või muu reguleeriva asutuse nõudel (viimased kaks juhtu hõlmavad ka kohtulahendit, isikuandmete kaitse üldmäärust, küberturvalisuse 2. direktiivi).

1.6. **Esimus**

Ilma et see piiraks isikuandmete kaitse üldmääruse kohaste lepingu tüüptingimuste kohaldamist, on käesolevate turvalisust ja talitluspidevust käsitlevate tingimuste ning muude kohaldatavate lepingupõhiste kokkulepete, tingimuste või muude turvalisuse ja talitluspidevusega seotud kohaldatavate lepingute vastuolu või ebakõla korral esimuslikud käesolevad tingimused.

IX LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

hajutamise vältimine

Andmetöötluslepingud koosnevad sageli mitmesugustest seotud dokumentidest, milles osutatakse lisamaterjalile ja -teabele, mis võivad paikneda hajutatult eri hoidlates. Seetõttu on tulevastel klientidel raske leida kogu teavet, mida nad poolte lepinguliste ja õiguslike kohustuste ning nende tagajärgede hindamiseks vajavad.

Läbipaistvus on vahetusprotsessi kontekstis väga oluline. Tulevane klient vajab isegi enne teenuseosutajaga lepingu sõlmimist lihtsat juurdepääsu asjakohasele ajakohastatud teabele ning asjakohastele ajakohastatud dokumentidele, materjalidele ja kontaktandmetele. Hajutamise vältimist käsitlevates lepingu tüüptingimustes on ette nähtud teabe- ja teabevahetuse sümmeetria.

Käesolevad lepingu tüüptingimused aitavad nii kliendil kui ka teenuseosutajal saada lihtsa ja praktilise juurdepääsu asjakohasele ajakohastatud teabele ning asjakohastele ajakohastatud dokumentidele, materjalidele ja kontaktandmetele. Nende eesmärk on luua poolte vahel läbipaistev keskkond ja tagada, et vahetamisel ei esine lepingulisi takistusi, võimaldades kliendil leida kogu asjakohase ja ajakohastatud teabe oma lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste kohta. See aitab kaasa õiglasele ja tasakaalustatud õigussuhtele kliendi ja teenuseosutaja vahel ning üldiselt lepingulisele õiglusele, mida toetab määrus (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“).

Käesolevatele lepingu tüüptingimustele on lisatud muud komisjoni soovitatud lepingu tüüptingimused, mis hõlmavad muid konkreetseid teemasid kui hajutatus. Pooltel soovitatakse kaaluda ka nende muude tingimuste kasutamist, kuna tüüptingimused on töötatud välja nii, et need oleksid sidusad ja üksteist toetavad.

1. Hajutamise vältimine

1.1. Sissejuhatavad tingimused ja kokkulepped

1.1.1. Teenuseosutaja tagab, et kõik lepingulised kokkulepped on kliendile lihtsalt, hõlpsasti ja pidevalt kättesaadavad ja juurdepääsetavad a) ühes kindlas turvalises veebipõhises asukohas ning b) arusaadavas, inimloetavas ja masinloetavas vormingus. Lisaks tagab teenuseosutaja, et lepingulised kokkulepped on kliendile täielikult ja struktureeritult allalaaditavad või muul viisil eksporditavad.

1.1.2. Lepingulised kokkulepped peavad sisaldama vähemalt järgmist:

(a) **nimi ja aadress:** teenuseosutaja kui juriidilise isiku täielik ametlik ärinimi, sealhulgas tema ametlik õiguslik vorm, riiklik registreerimisnumber, täielik ametlik aadress ja käibemaksukohustuslasena registreerimise number;

(b) **ajakohane leping:** kehtiv ajatempliga leping (ja võimaluse korral lepingu tõestatud ärakirjad), sealhulgas kõik teenuseosutaja ja kliendi vahel kohaldatavad tingimused, vastuvõetud pakkumised, põhimõtted, teave, dokumendid, ajakavad, tõendid ja lisad;

(c) **varasemad andmed:** varasemad andmed ajatempliga lepingutest, millele on võimaluse korral lisatud lisatingimused, sealhulgas põhimõtted, teave, dokumendid, ajakavad, tõendid, lisad või muu, mida on teenuseosutaja ja kliendi vahel kasutatud,

i) sealhulgas tõendid lubatud ühepoolsete muudatuste ja vastavate lubatud ühepoolsete muudatuste jõustumiskuupäevade kohta, nagu on kindlaks määratud muutmata jätmist käsitlevates lepingu tüüptingimustes;

Lubatud ühepoolsete muudatuste ja vastavate lubatud ühepoolsete muudatuste jõustumiskuupäevade kohta vaata muutmata jätmist käsitlevad lepingu tüüptingimused.

(d) **andmete töötlemise ja pakkumise ökosüsteem:** teenuseosutaja alltöövõtjate, volitatud töötlejate ja/või muude asjaomaste tarneahela ökosüsteemi sidusrühmade ajakohased varasemad andmed ja üksikasjalik loetelu, sealhulgas nimed ja aadressid, nagu on kindlaks määratud eespool punkti 1.1.2 alapunktis a;

(e) **kontaktandmed:** teenuseosutaja kehtivad kontaktandmed, sealhulgas peamise kontaktisiku, peamise tehnilise kontaktisiku ning peamise lepingu- ja halduskü simuste kontaktisiku funktsioonide üksikasjad, kaasa arvatud vastavad ametinimetused, telefoninumbrid ja e-posti aadressid, milles pooled on kokku leppinud;

(f) **tegevuse tulemuslikkuse aruandlus:** kui see on tehniliselt võimalik, siis ajakohane ja varasem ülevaade teenuseosutaja tegevuse tulemuslikkuse aruandlusest, mis käsitleb osutatud teenust ja muid lepingust tulenevaid kohustusi, ning

(g) **teated:** pooltevahelised või pooltele esitatud õiguslikud ja muud asjakohased ajatempliga teated, mis on seotud punkti 1.1.2 alapunktides a ja b osutatud lepinguliste kokkulepetega.

Vastavalt andmemäärusele on klient mitmes olukorras kohustatud esitama kliendile nõutavat teavet. Need kohustused kajastuvad asjakohastes lepingu tüüptingimustes. Näiteks lisatakse teave vahetamiseks ja andmete edastamiseks kättesaadavate menetluste kohta (andmemääruse artikkel 26) teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevatesse lepingu tüüptingimustesse; kohustust anda selget teavet jätkuva funktsioonide/teenuste osutamisega seotud teadaolevate riskide kohta kajastatakse turvalisust ja talitluspidevust käsitlevates lepingu tüüptingimustes ning teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevates lepingu tüüptingimustes.

1.2. **Esimus**

Kui käesolevate kohaldatavate lepingudokumentide hajutamise vältimist käsitlevate tingimuste ning mis tahes muude kohaldatavate lepinguliste kokkulepete, tingimuste või muude käesolevate tingimuste teemaga seotud kohaldatavate lepingute vahel on vastuolu või ebakõla, on esimuslikud käesolevad tingimused.

X LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

Vastutus

Kuigi kliendi ja teenuseosutaja vaheline üldine leping sisaldab tavaliselt vastutust käsitlevat tingimust, kajastavad käesolevate vastutust käsitlevate lepingu tüüptingimuste sätted määruse (EL) 2023/2854 (edaspidi „andmemäärus“) mõtet, mis puudutab õiglaste, mõistlike ja mittediskrimineerivate õiguste ja kohustuste olulisust, ning võivad seega olla kasulik täiendus lepingu vastutust käsitlevatele standardsätetele.

Seepärast on soovitatav selline tingimus lisada, kuna see on oluline poolte lepinguliste suhete tasakaalustamiseks ning pakub stiimuleid poolte vahel kokku lepitud õiguste ja kohustuste järgimiseks. Eelkõige võib neist lepingu tüüptingimustest kasu olla väikestele ja keskmise suurusega äriühingutele ning muudele organisatsioonidele, kui nad lepivad oma lepingutes kokku vastutust käsitlevates sätetes. Kliendil ja teenuseosutajal on vabadus leppida oma lepingus kokku täiendavates õigustes ja kohustustes. Selle tingimuse kasutamine ei vabasta pooli kohustusest tagada, et täidetakse kohaldatavaid ELi või riigisisese õiguse imperatiivseid sätteid ja punkte vastavalt kohandatakse.

Enne lepingu sõlmimist võib klient kontrollida kindlustusturgu, et leida oma vajadustele kõige sobivam kindlustustoode. Soovitatav on küsida nõu kindlustuseksperdilt.

Käesolevatele lepingu tüüptingimustele on lisatud muud komisjoni soovitatud lepingu tüüptingimused, mis hõlmavad muid konkreetseid teemasid kui vastutus. Pooltel soovitatakse kaaluda ka nende muude tingimuste kasutamist, kuna tüüptingimused on töötatud välja nii, et need oleksid sidusad ja üksteist toetavad.

Piiramatu vastutus

Üldjuhul peaks kumbki lepingupool kandma piiramatut vastutust tahtluse, tahtliku väärkäitumise või raske hooletuse korral, sealhulgas juhul, kui pool rikub teise poole andmete konfidentsiaalsusega seotud kohustusi või kohustust mitte kasutada andmeid muul eesmärgil kui need, milles pooled on sõnaselgelt kokku leppinud.

Lepingu tüüptingimustes soovitatakse eristada tahtliku rikkumise juhtumeid ja tahtliku väärkäitumise põhjustatud rikkumise juhtumeid ning selgitada, et hõlmatud on kõik tahtlikud teod, olenemata lepingu suhtes kohaldatavast õigusest. Mõnes jurisdiktsioonis võib tahtlik väärkäitumine olla tahtluse sünonüüm. Sel juhul võivad pooled otsustada jätta tahtliku väärkäitumise ja tahtluse eristamata.

Piiramatust vastutusest vabastamine

Mittetoodetava versioonina testimise ja hindamise eesmärgil ning piiratud aja jooksul osutatavad andmetöötlusteenused (andmemääruse artikli 31 lõige 2) ei ole tavaliselt ette nähtud tundlike andmete (nt ärisaladused, isikuandmed või tegelikud tootmisandmed) töötlemiseks. Samuti ei ole sellised mittetoodetavad versioonid üldiselt selliseks töötlemiseks piisavalt välja arendatud ning neil puuduvad võimekus, kontrollimehhanismid ja konfiguratsioon, mida võiks tootmisversioonis põhjendatult eeldada. Kliendil soovitatakse tungivalt mitte kasutada tegelike tootmisandmete töötlemiseks selliseid mittetoodetavaid versioone. Käesolevates lepingu tüüptingimustes pakutakse välja, et kui klient otsustab seda teha, teeb ta seda omal vastutusel ja teenuseosutaja ei vastuta, kui sellistel juhtudel rikutakse andmete konfidentsiaalsust. Sellises olukorras võib kohaldada poole vahel kokku lepitud vastutuse erikorda.

Samamoodi on andmemääruses ette nähtud olukorrad, kus teatavaid kohustusi ei kohaldata selliste teenuste suhtes, mille enamik põhiomadusi on kohandatud, mille kõik komponendid on välja töötatud konkreetse kliendi jaoks või mida osutatakse tootmisega mitteseotud keskkonnas. Seetõttu tuleks sõnaselgelt kokku leppida ka vastutus selliste juhtumite korral.

Piiratud vastutus

Praegune äritava on, et pooled lepivad kokku oma vastutuse (eelkõige teenuseosutaja vastutuse) piiramises mõnel juhul. Käesolevates lepingu tüüptingimustes pakutakse vastutuse piiramiseks välja kolm peamist varianti.

— **Variant A.** Vastutus piirdub summaga, mille pooled on riskihindamise põhjal kindaks määranud. Selle variandi korral viivad mõlemad pooled lepingueelses etapis läbi riskihindamise ja esitavad selle tulemused teisele poolele. Teine pool võib saadud riskihinnangu tagasi lükata. Kui riskihinnang lükatakse tagasi, võivad pooled kohaldada üht teistest vastutuse piiramise variantidest.

Teenuseosutajalt saadavate teenuste maht võib muutuda ja muutuda võib ka teenuste ulatus (lisatakse uusi teenuseid või mõni teenus jäetakse välja). See võib nõuda riskihinnangu muutmist ja pooled peaksid vastutuse piirmäära kohandama, et see kajastaks tegelikku riskiolukorda. Pooltel soovitatakse tutvuda variandi A kohase riskihindamise vormi näidisega, et nad oleksid teadlikud andmetöötlusteenustega seotud riskidest oma konkreetsele äritegevusele.

— **Variant B**. Vastutus piirdub otsese kahjuga. Vastutus ei hõlma kaudset kahju, nagu saamata jäänud tulu või saavutamata jäänud säästu. Seda varianti saab kombineerida ka variantidega A ja C (st et vastutus piirdub otsese kahjuga, kuid mitte suurema summaga, kui pooled on riskihinnangu põhjal või muul alusel kindlaks määranud).

— **Variant C**. Poolte vastutus piirdub eelnevalt kokku lepitud maksimumsummaga, mille saab arvutada näiteks järgmise alusel: i) kliendi poolt teenuseosutajale makstud ja maksmisele kuuluvate ühekordsete/mitmekordsete iga-aastaste tasude ekvivalent; ii) teenuseosutaja poolt seoses teenustega sõlmitud lepingust tulenev kindlustuskate; iii) teenuseosutaja üldise kutsealase vastutuskindlustusega kaetud maksimumsumma või iv) erinevate valemite kombinatsioon, näiteks valem, mis on seotud teenuste rahalise väärtusega, korrutatuna summaga, mis on võrdne teenuste eest aastas makstava kogutasuga (kas makstud või lepingu alusel (veel mitte) maksmisele kuuluv).

Kahju hüvitamine. Käesolevad lepingu tüüptingimused ei sisalda kahju hüvitamist käsitlevaid sätteid. Pooltel soovitatakse kaaluda, kas ja millises ulatuses võib pooltel olla vaja hüvitada teisele poolele kolmandate isikute sellised nõuded ja teda kaitsta nende nõuete eest, mille põhjuseks on lepingust tulenevate kohustuste oluline rikkumine vastutava poole, tema töötajate, esindajate või alltöövõtjate tegevuse või tegevusetuse tõttu või mis on seotud sellise olulise rikkumisega. Klientidel võib olla õigus hüvitisele näiteks juhul, kui teenuseosutaja rikub konfidentsiaalsuskohustust, mittekasutamise kohustust või kolmandate isikute intellektuaalomandi õigusi. Teenuseosutajate puhul võib hüvitis hõlmata kliendipoolset kolmandate isikute intellektuaalomandi õiguste rikkumist või kolmandate isikute nõudeid teenuseosutajale seoses ebaseadusliku sisu majutamisega kliendi poolt.

1. **Vastutus**

1.1. **Piiramatu vastutus**

1.1.1. Kui käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi rikutakse tahtlikult või tahtliku väärkäitumise või raske hooletuse tõttu, vastutab rikkumise toime pannud pool kogu kahju eest vastavalt punktile 1.2. [VARIANT] [Kui punktis 1.2 sätestatud juhud välja arvata, vastutab teenuseosutaja piiramatult kogu kahju eest, mis on käesoleva lepingu kohaselt töödeldavate kliendi andmete konfidentsiaalsuse rikkumisega kliendile tekitatud.]

1.1.2. Kui rikutakse kohustust mitte kasutada poole andmeid muudel eesmärkidel kui need, milles pooled on sõnaselgelt kokku leppinud, vastutab rikkumise toime pannud pool piiramatult kogu kahju eest.

Punktis 1.1.1 esitatud variandi eesmärk on tagada kõigi kliendi andmete konfidentsiaalsus kooskõlas konfidentsiaalsust puudutavate õiguste ja kohustustega ning lepingus kokku lepitud ulatuses. Vastavalt kohaldatavale õigusele (nt isikuandmete kaitse üldmäärus, küberturvalisuse 2. direktiiv jne) võivad konfidentsiaalse teabe saajal olla teatavad kohustused avalikustada teatav teave teatavatele isikutele/organisatsioonidele lepingus kokku lepitud ja sõnaselgelt kirjeldatud eesmärkidel.

1.2. **Piiramatust vastutuses vabastamine**

1.2.1. Kui pooled lepivad kokku punkti 1.1.1 kohases piiramatus vastutuses, ei kohaldata teenuseosutaja piiramatut vastutust teenuseosutaja andmetöötlusteenuste mittetoodetavas versioonis sisalduvate kliendi andmete suhtes.

Vt andmemääruse artikli 31 lõige 2 ja käesolevate lepingu tüüptingimuste selgitav märkus „Piiramatust vastutusest vabastamine“.

1.2.2. Teenuseosutaja ei vastuta järgmise eest:

(a) kohustused, mida ei kohaldata i) andmemääruse artikli 23 punkti d (funktsionaalse samaväärsuse saavutamine), ii) artikli 29 (vahetustasude järkjärguline kaotamine) või iii) andmemääruse artikli 30 lõigete 1 ja 3 (vahetamise tehnilised aspektid) kohaste andmetöötlusteenuste suhtes, kui enamik teenuseosutaja andmetöötlusteenuste põhiomadusi on kohandatud kliendi erivajaduste rahuldamiseks või kui kõik komponendid on välja töötatud kliendi jaoks, ning kui neid andmetöötlusteenuseid ei pakuta andmetöötlusteenuste teenusekataloogi kaudu laias kaubanduslikus mastaabis. Vabastust kohaldatakse juhul, kui teenuseosutaja on klienti enne andmetöötlusteenuste lepingu sõlmimist teavitanud, et andmemääruse eespool nimetatud sätteid kõnealuste teenuste suhtes ei kohaldata;

(b) nende kohustuste rikkumine, mis on seotud andmetöötlusteenuste vahetamisega selliste andmetöötlusteenuste vastu, mida osutatakse mittetoodetava versioonina testimise ja hindamise eesmärgil ning piiratud aja jooksul.

1.3. **Piiratud vastutus**

Variant A: riskihindamisega kindlaks määratud summa

1.3.1. Pooled lepivad kokku, et käesolevast lepingust tulenevate kohustuste rikkumisel hooletuse tõttu piirdub nende vastutus summaga […] sündmuse kohta, sealhulgas juhul, kui omavahel seotud sündmuste seeriat käsitatakse ühe sündmusena. Kahju kandnud pool määrab summa kindlaks heas usus poolte vahel 1. lisas („Riskihindamise vorm“) kokku lepitud riskihindamise või muude hinnangute alusel. Riskihindamine tehakse ja riskihinnang esitatakse teisele poolele [... päeva] enne lepingu sõlmimist. Kui teine pool ei lükka riskihinnangut tagasi, sõlmitakse leping selle põhjal.

Pooled võivad igal ajal kokku leppida riskide ümberhindamises, et kajastada teenustega seotud riskiolukorra muutusi. Selleks võivad nad kasutada näites esitatud vormi (riskihindamise vorm). Kui poole risk ümberhindamise tulemusel suureneb või väheneb, võib see pool paluda läbirääkimisi teenustega seotud vastutuse ülempiiri üle, et kajastada nendega seotud riski muutumist, või lisatingimuste üle, mis tuleks täita ja mis võivad hõlmata hinnakujundust või kokkulepitud teenustaseme kokkuleppe muutmist. Pooled võivad kokku leppida, et kui [kolme kuu jooksul poole taotlusest] kokkuleppele ei jõuta, jääb algselt kokku lepitud vastutuse ülempiir samaks.

Variant B: otsene kahju

1.3.2. Pooled lepivad kokku, et nende vastutus käesolevast lepingust tulenevate kohustuste rikkumisel hooletuse tõttu piirdub tekitatud otsese kahjuga.

1.3.3. Otsene kahju hõlmab ka järgmist: i) kulud, mis on kantud, et teha kindlaks kahju põhjus ja ulatus; ii) kulud, mida kahju kandnud pool on kandnud otsese kahju ärahoidmiseks või piiramiseks, tingimusel et need kulud tegelikult aitasid kahju ära hoida või piirata; iii) rikutud, kättesaamatute või kadunud andmete tõttu tekkinud kahju ning iv) kulud, mida üks pool on kandnud, et tagada teenuste vastavus lepingus kokku lepitud kasutustasemetele, kui teine pool ei ole sellist rikkumist kokkulepitud aja jooksul kõrvaldanud.

1.3.4. Kui omavahel seotud sündmuste seeriat käsitatakse ühe sündmusena, on ühe poole koguvastutus teise poole ees eelmises lauses käsitletud otsese kahju puhul piiratud summaga […].

Variant C: maksimumsumma

1.3.5. Pooled lepivad kokku, et käesolevast lepingust tulenevate kohustuste rikkumisel hooletuse tõttu, sealhulgas juhul, kui omavahel seotud sündmuste seeriat käsitatakse ühe sündmusena, on nende vastutuse piirsumma […].

1.4. **Teated**

Pooled lepivad kokku, et kõik nendevahelised teated seoses käesolevate vastutust käsitlevate tingimustega esitatakse (*pooled lisavad valitud sidevahendid, sealhulgas asjakohased elektroonilised vahendid).*

1.5. **Esimus**

Kui käesolevate vastutust käsitlevate tingimuste ning mis tahes muude kohaldatavate lepingupõhiste kokkulepete, tingimuste või muude käesolevate tingimuste kohaldamisalasse kuuluva vastutusega seotud kohaldatavate lepingute vahel on vastuolu või ebakõla, on esimuslikud käesolevad tingimused.

1. liide

Riskihindamise vorm

Pool korraldab teenusega seotud riskide kindlakstegemiseks hindamise, võttes arvesse konkreetseid riske, mis tulenevad hooletusest tingitud kohustuste mittetäitmisest teise poole poolt.

See riskihindamine tuleb teha heas usus. Riskihinnang peaks realistlikult kajastama võimalikku kahju. Kui hinnangulised summad on liiga väikesed, välistatakse vastutus suurema kahju eest. Kui hinnangulised summad on liiga suured, võib teine pool keelduda vastutuse võtmisest või nõuda suuremaid kulusid.

Vajaduse korral võib lisada täiendavaid riske.

Riski kirjeldus		Hinnanguline kahju
Äritegevuse katkemine Käibe vähenemine lepingu rikkumise tõttu. Arvesse võib võtta teenuse võimalikku katkemist ja selle mõju poole äri- või muule tegevusele.	eurodes	
Andmete taastamine Kaotatud, kättesaamatute või rikutud andmete taastamise eeldatavad kulud. Pooltelt võib nõuda, et nad rakendaksid meetmeid oma riskide maandamiseks, näiteks hoides varuandmeid teise teenuseosutaja juures või enda ruumides.	eurodes	
Riigi määratavad trahvid Riigi määratavad trahvid ettevõtjatele on näiteks trahvid andmekaitsealaste õigusaktide või õigusnormide sellise rikkumise eest, mis tuleneb teenuseosutaja teenuse osutamisest.	eurodes	
Ärisaladuste lekkimine Ärisaladuste avalikustamine võib kaasa tuua ärivõimaluste kaotamise. Selline kahju võib olla seaduse alusel sissenõutav.	eurodes	
Isikuandmetega seotud rikkumine ja parandusmeetmed Isikuandmetega seotud rikkumisega võivad kaasneda mitmesugused otsesed kulud, mis on seotud õigusabi- ja kohtukuludega ning andmetega seotud heastamismeetmetega, mille eesmärk on kõrvaldada rikkumisega seotud andmekvaliteedi probleemid.	eurodes	
Mainekaotus Pooled võivad võtta arvesse mõju äriühingu mainele ja seda, milliseid meetmeid on vaja võtta (nt maine taastamiseks korraldatav reklaam ja kampaania). Selliseid kulusid võib olla keeruline kohtumenetluses täies ulatuses sisse nõuda.	eurodes	
Tsiviilvastutus Tsiviilvastutus katab võimaliku vastutuse näiteks tarnijate, klientide, alltöövõtjate ja kolmandate isikute ees.	eurodes	
Võimaliku kahju kogurisk (summa)	**eurodes**	

Kuna andmetöötlusteenuseid osutatakse skaleeritavalt ja paindlikult, võivad nii teenuseosutaja osutatava teenuse kasutamine kui ka vastutusrisk lepingu kehtivusaja jooksul varieeruda, sageli teenustaseme kokkulepetes sätestatud vahemikus. Pooltel soovitatakse võtta lepingu sõlmimise ajal või korduvalt riske hinnates lisaks võimalikule maksimaalsele teoreetilisele kahjule arvesse ka teenuste muutuvat olemust ja mahtu. See võimaldaks saada teenuse keskmise või eeldatava kasutamise põhjal realistlikuma väärtuse. Samuti peaksid pooled viima hindamise kooskõlla oma sisemise planeerimisega. Mitte kõik loetletud riskikategooriad ei pruugi olla kliendi ja teenuseosutaja või kliendi konkreetse ärivaldkonna suhtes võrdselt kohaldatavad.

XI LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

muutmata jätmine

Oluline on, et pooled saaksid tugineda lepingus kokku lepitud õigustele ja kohustustele ning et neid õigusi ja kohustusi ei muudetaks ühepoolselt, välja arvatud selgelt ja omavahel kokku lepitud tingimustel. See kehtib eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate või muude organisatsioonide kohta, kellel ei pruugi olla piisavalt vahendeid, et hinnata nende ühepoolsete muudatuste võimalikku mõju oma tegevusele ja ülesannetele. Muutmata jätmist käsitlevate lepingu tüüptingimuste eesmärk on anda pooltele rohkem selgust ja kindlust, kui nad lepivad kokku ühepoolseid muudatusi käsitlevates tingimustes. Käesolevates lepingu tüüptingimustes käsitletakse asjakohaseid stsenaariume ja nendega seotud võimalikke lepingulisi kokkuleppeid. Nende eesmärk on tagada, et sellised ühepoolsed muudatused ei kahjustaks kummagi poole huve.

Ühepoolseid muudatusi puudutav lähenemisviis

Üldjuhul ei saa kumbki pool lepingut (sh lepingu tüüptingimusi) ühepoolselt muuta, vaid selles tuleb omavahel kokku leppida. Teatavaid ühepoolseid muudatusi on lubatud teha üksnes käesolevates lepingu tüüptingimustes ette nähtud rangetel tingimustel. Seda on kajastatud käesolevate lepingu tüüptingimuste punktides 1.1.1–1.1.3.

Käesolevates lepingu tüüptingimustes tunnistatakse, et teatavatel asjaoludel peaks teenuseosutajal olema võimalik teha ettepanekuid osutatavate teenuste ühepoolseks muutmiseks. Selliseid muudatusi nimetatakse lubatud ühepoolseteks muudatusteks ja need on sätestatud käesolevate lepingu tüüptingimuste punktides 1.1.3–1.1.6. Lubatud ühepoolseid muudatusettepanekuid saab teha ainult üks kord ja need peavad vastama järgmistele tingimustele:

(1) need parandavad kliendi olukorda teenuse kasutamisel lepingulisest, rahalisest, korralduslikust, tegevusalasest, teenustaseme, õigusnormidele vastavuse või muust seisukohast ning

(2) neist teatatakse kliendile hiljemalt 30 kalendripäeva enne seda, kui mis tahes selline lubatud ühepoolne muudatus kliendi suhtes jõustub.

Etteteatamisaeg võimaldab kliendil hinnata teavet ning teostatavust ja mõju kliendile ning kliendi sidusrühmadele, süsteemidele ja teenustele.

Käesolevatele lepingu tüüptingimustele on lisatud muud komisjoni soovitatud lepingu tüüptingimused, mis hõlmavad muid konkreetseid teemasid kui muutmata jätmine. Pooltel soovitatakse kaaluda ka nende muude tingimuste kasutamist, kuna tüüptingimused on töötatud välja nii, et need oleksid sidusad ja üksteist toetavad.

1. **Muutmata jätmine**

1.1. **Muutmine**

1.1.1. Lepingu iga muudatus (edaspidi „muudatus“) tuleb teha kirjalikult, sealhulgas asjakohaste elektrooniliste vahenditega, ja selle tegemiseks on vaja eelnevat vastastikust nõusolekut, sealhulgas asjakohaste elektrooniliste vahenditega.

1.1.2. Olenemata punktist 1.1.1 on teenuseosutajal õigus lepingut muuta, kui seda on vaja, et järgida kohaldatavaid imperatiivseid õigusnorme, mis enne lepingu jõustumise kuupäeva veel ei kehtinud.

1.1.3. Kui punktis 1.1.2 ei ole sätestatud teisiti, on teenuseosutajal õigus teenuseid ühepoolselt muuta üksnes tingimusel, et

(a) selline muudatus on kliendile andmetöötlusteenuste kasutamisel kasulik, näiteks on tegemist teenust oluliselt parandavate ajakohastustega või turvalisusega seotud põhjustel vajaliku muudatusega, ning

(b) kõik punktides 1.1.4–1.1.6 („Lubatud ühepoolne muutmine“) sätestatud tingimused on täidetud.

1.1.4. Teenuseosutaja ei tohi kasutada punkti 1.1.3 kohast kavandatud ühepoolset muutmist tagasiulatuvalt tehtavate muudatuste otseseks või kaudseks rakendamiseks või jõustamiseks ega selliste lepingusätete muutmiseks, mis puudutavad üht või mitut järgmist aspekti:

(a) õiguse valik ja kohtu valik;

(b) lepingu muudatused või lepingu muutmise kord;

(c) kehtivusaeg ja lõpetamine;

(d) vastutus;

(e) konfidentsiaalsus;

(f) alltöövõtu kasutamise meetodid ja alltöövõtjate vahetamise meetodid;

(g) juurdepääsu- ja teabe saamise õigused;

(h) kvalitatiivsed teenustaseme eesmärgid;

Punkti 1.1.3 kohase lubatud ühepoolse muudatusena võib kavandada muudatusi, mis on seotud juba kokkulepitud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete teenuse tulemuseesmärkidega kokkulepitud teenusetasemetel ja nendega seotud leppetrahve ja/või teenusekrediiti.

(i) hinnastamisreeglid või muud finantsreeglid;

Punkti 1.1.3 kohase lubatud ühepoolse muudatusena võib kavandada kokkulepitud tasude muutmise, kuid selle aluseks olevates reeglites, näiteks hindade indekseerimise metoodikas, peavad pooled omavahel kokku leppima.

(j) andmete töötlemise või talletamise koht, kui see asub väljaspool ELi.

ELis asuvate kohtade muutmises võivad pooled kokku leppida alates oma lepingulise suhte algusest või teenuseosutaja võib selle kavandada lubatud ühepoolse muudatusena. Kui aga andmete töötlemise või talletamise koht muutub ELis asuvast kohast väljaspool ELi asuvaks kohaks või väljaspool ELi asuvast kohast teiseks väljaspool ELi asuvaks kohaks, peaksid pooled selles muudatuses omavahel kokku leppima.

1.1.5. Kavandatud lubatud ühepoolse muudatuse korral peab teenuseosutaja

(a) teavitama klienti hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul enne kavandatud lubatud ühepoolse muudatuse jõustumist, kui kohaldatava õigusega ei ole ette nähtud teisiti;

(b) esitama kliendile selgelt ja arusaadavalt järgmise teabe:

i) kavandatud lubatud ühepoolse muudatuse ulatus, üksikasjad ja ajakava;

ii) miks on kavandatud lubatud ühepoolset muudatust vaja, sealhulgas millist kasu klient sellest andmetöötlusteenuste kasutamisel saab;

iii) valitseva olukorra ja kavandatud lubatud ühepoolse muudatuse järgse olukorra erinevus. See hõlmab eelkõige lepingulisi, rahalisi, korralduslikke, tegevusalaseid, teenustaseme ja õigusnormidele vastavusega seotud tagajärgi kliendile, kui neid on;

Sellise erinevuse kirjelduses tuleks käsitleda eeldatavat olukorda seoses olemasolevate klientide asjakohaste liikidega, võttes arvesse punkti 1.1.5 alapunkti b alapunktis iii osutatud kategooriaid. Selle eesmärk on tagada, et kliendile oleks nähtav ja arusaadav teatatud ühepoolse muudatuse kõige tõenäolisem mõju. Sellega seoses ei nõuta nimetatud punktis, et teenuseosutaja teataks hinnangust, mis on kohandatud konkreetsetele klientidele.

iv) kavandatud lubatud ühepoolse muudatuse kasutuselevõtu ja rakendamise kavandatud ajakava ning asjaomane jõustumise kuupäev.

1.1.6. Kui teenuseosutaja täidab punkti 1.1.5 tingimused, loetakse klient kavandatud lubatud ühepoolse muudatusega lubatud ühepoolse muudatuse jõustumise kuupäeval nõustunuks.

1.1.7. Kui teenuseosutaja rikub seoses lepingu muutmisega punkte 1.1.2–1.1.5, on kliendil õigus leping lisakuludeta lõpetada ja saada kantud kahju (sh teise andmetöötlusteenuse osutaja juurde ülemineku kulud) eest hüvitist. See ei mõjuta kliendi muid õigusi ja õiguskaitsevahendeid, sealhulgas seoses esialgse õiguskaitse taotlemisega asjakohases pädevas kohtus, et anda teenuseosutajale korraldus jätkata teenuste osutamist kokkulepitud viisil ja saada hüvitist kahju eest, kui see on tekkinud.

Kui lepingu muutmine teenuseosutaja poolt ei ole lepingu sätetega kooskõlas, peaks kliendil olema õigus leping lõpetada, mis praktikas peaks tähendama ka vahetusteate esitamist, et algatada vahetusprotsess (vt teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate lepingu tüüptingimuste variant A, kui pooled olid kokku leppinud vahetamise ja kliendi lahkumise kavas, ning variant B iseteenindusliku automatiseeritud vahetamise korral). Sellistel juhtudel peaks kliendil siiski olema õigus nõuda, et hüvitataks kahju, mida ta kandis seetõttu, et oli sunnitud teisele teenuseosutajale üle minema, sealhulgas kantud kulud ja muu seotud kahju (vt vastutust käsitlevad tüüptingimused).

1.2. **Teated**

Pooled lepivad kokku, et kõik nendevahelised teated seoses käesolevate muutmata jätmist käsitlevate tingimustega esitatakse (*pooled lisavad valitud sidevahendid, sealhulgas asjakohased elektroonilised vahendid*).

1.3. **Esimus**

Kui käesolevate muutmata jätmist käsitlevate tingimuste ning mis tahes muude kohaldatavate lepingupõhiste kokkulepete, tingimuste või muude käesolevate tingimuste kohaldamisalasse kuuluvate lepingumuudatustega seotud kohaldatavate lepingute vahel on vastuolu või ebakõla, on esimuslikud käesolevad tingimused.

XII LISA

LEPINGU TÜÜPTINGIMUSED

Mõisted

Lepingu tüüptingimustes kasutatakse järgmisi mõisteid:

„leping“ – poolte vahel sõlmitud kirjalik leping teenuste osutamise kohta, selle muudatused või lisad ning kõik lepingu(te), sealhulgas selle liidete täitmisega seotud aktid;

„liide“ – lepingus sõnaselgelt viidatud liide, ajakava või tõend;

„andmetöötlusteenuse klient“ või „klient“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on sõlminud andmetöötlusteenuse osutajaga lepingu eesmärgiga kasutada üht või mitut andmetöötlusteenust, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 30;

„andmed“ – tegevuse, faktide või teabe ning sellise tegevuse, faktide või teabe kogumi digitaalne väljendus, muu hulgas heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestise kujul, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 1;

„andmemäärus“ – määrus (EL) 2023/2854;

„andmete väljaviimise tasud“ – andmeedastustasud, mida võetakse klientidelt nende andmete andmetöötlusteenuse osutaja IKT-taristust võrgu kaudu erineva teenuseosutaja süsteemi või lokaalsesse IKT-taristusse ekstraktimise eest, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 35;

„andmetöötlusteenus“ – digiteenus, mida osutatakse kliendile ja mis võimaldab asukohast sõltumatut ja nõudepõhist võrgujuurdepääsu tsentraliseeritud, hajusate või väga hajusate konfigureeritavate, skaleeritavate ja paindlike andmetöötlusressursside ühiskasutatavale kogumile, mida on võimalik kiiresti kasutusele võtta ja kättesaadavaks teha minimaalse haldusliku pingutuse või teenuseosutaja minimaalse sekkumisega, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 8. Käesoleva lepingu kohaldamisel hõlmavad nimetatud andmetöötlusteenused teenuseid, mida teenuseosutaja kliendile vastavalt lepingus kokkulepitule osutab või hakkab osutama;

„uus teenuseosutaja“ – uus andmetöötlusteenuste osutaja, kellele andmetöötlusteenuste klient üle läheb, et kasutada teist sama liiki andmetöötlusteenust või muid teenuseid, nagu on märgitud andmemääruse artikli 2 punktis 34;

„seni kasutatud andmetöötlusteenuse osutaja“ – juriidiline isik, kellega klient on sõlminud lepingu seoses andmetöötlusteenuste ja muude teenuste osutamisega teenuseosutaja poolt lepingu alusel ning kellelt klient kavatseb nüüd üle minna teisele teenuseosutajale, nagu on märgitud andmemääruse artikli 2 punktis 34;

„digivara“ – digitaalsel kujul elemendid, sealhulgas rakendused, mida kliendil on õigus kasutada, sõltumata lepingulisest suhtest, mis puudutab andmetöötlusteenust, mida ta kavatseb vahetada, nagu on määratletud digimääruse artikli 2 punktis 32;

„eksporditavad andmed“ – sisend- ja väljundandmed, sealhulgas metaandmed, mis on otseselt või kaudselt loodud või kaasloodud, kui klient kasutab andmetöötlusteenust, välja arvatud andmetöötlusteenuse osutaja või kolmanda isiku vara või andmed, mis on kaitstud intellektuaalomandi õigustega või kujutavad endast ärisaladust, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 38;

„intsident“ – füüsiline, tehniline või korralduslik turvanõuete rikkumine, intsident või sarnane sündmus, millel võib olla märkimisväärne mõju turvalisusele ja talitluspidevusele, kuna see on põhjustanud või võib põhjustada tõsiseid häireid teenuseosutaja ja kliendi vahel vahetusprotsessi ajal kasutatavates kohaldatavates IT-süsteemides ja -toimingutes või seoses teenuste, kliendi eksporditavate andmete ja digivarade kasutamisega kliendi poolt. Vt andmete turvalisust ja talitluspidevust käsitlevad lepingu tüüptingimused;

„koostalitlusvõime“ – kahe või enama andmeruumi või sidevõrgu, süsteemi, ühendatud toote, rakenduse, andmetöötlusteenuse või komponendi võime vahetada ja kasutada andmeid oma funktsioonide täitmiseks, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 40;

„metaandmed“ – andmete sisu või andmekasutuse struktureeritud kirjeldus, mis hõlbustab asjaomaste andmete otsimist või kasutamist, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 2;

„isikustamata andmed“ – muud andmed kui isikuandmed, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 4;

„lokaalne IKT-taristu“ – IKT-taristu ja andmetöötlusressursid, mida klient omab, rendib või liisib ning mis asuvad kliendi enda andmekeskuses ja mida käitab klient või kolmas isik, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 33;

„muud teenused“ – kõik mis tahes laadi erialateenused, mida teenuseosutaja osutab kliendile lepingu alusel, nagu on määratletud lepingus, ja mis ei ole andmetöötlusteenused;

„pool“ – klient või teenuseosutaja;

„pooled“ – nii klient kui ka teenuseosutaja;

„isikuandmed“ – nagu on määratletud määruse (EL) 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus) artikli 4 punktis 1;

„kava“ – teenuseosutaja vahetamist ja kliendi lahkumist käsitlevate lepingu tüüptingimuste variandis A osutatud teenuseosutaja vahetamise ja kliendi lahkumise kava, milles pooled on lepingu alusel kokku leppinud;

„töötlemine“ – andmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, salvestamine, korrastamine, struktureerimine, talletamine, kohandamine või muutmine, väljavõtmine, tutvumine, kasutamine, edastamise, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 7;

„andmetöötlusteenuse osutaja“ või „teenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on sõlminud kliendiga lepingu eesmärgiga osutada üht või mitut andmetöötlusteenust;

„sama liiki teenus“ – selliste andmetöötlusteenuste kogum, millel on sama esmane eesmärk, sama andmetöötlusteenuse mudel ja samad põhifunktsioonid, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 9;

„teenused“ – nii andmetöötlusteenused kui ka kõik muud teenused, milles pooled on lepingus kokku leppinud;

„teenustasu“ – tasud, mida klient peab maksma ja võlgneb teenuseosutajale tasuna teenuste osutamise eest, nagu pooled on lepingus kokku leppinud;

„vahetamine“ – seni kasutatud andmetöötlusteenuse osutajat, andmetöötlusteenuse klienti ja asjakohasel juhul uut andmetöötlusteenuse osutajat hõlmav protsess, mille käigus andmetöötlusteenuse klient läheb ühe andmetöötlusteenuse kasutamiselt üle teise sama liiki andmetöötlusteenuse kasutamisele või muule teenusele, mida pakub erinev andmetöötlusteenuse osutaja, või lokaalsele IKT-taristule, sealhulgas andmete ekstraktimise, teisendamise ja üleslaadimise teel, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 34;

„vahetustasud“ – tasud, välja arvatud standardsed teenustasud ja ennetähtaegse lõpetamise trahvid, mille andmetöötlusteenuse osutaja kehtestab kliendile käesoleva määrusega ette nähtud toimingute eest erineva teenuseosutaja süsteemi kasutamisele või lokaalsele IKT-taristule ülemineku eest, sealhulgas andmete väljaviimise tasud, nagu on määratletud andmemääruse artikli 2 punktis 36.